

AVE MARIA

KOLEDAR

1917

"ZDRAVJE JE BOGASTVO"

pravi pogovor. Tudi ne rečemo zamanj "zdrav je kakor riba". Blagor temu, ki je zdrav, zato je treba čuvati ta dragi zaklad. Imejte vedno pri roki, če tudi ste zdravi za vsak slučaj nesreče ali bolezni

SEVEROVA DRUŽINSKA ZDRAVILA.

Ta zdravila so preizkušena dolgo vrsto let in takoj pomagajo. Brezštevilne zahvale pričajo, da so pomagale v mnogih slučajih skoraj čudežno. Vseh zdravil je 34. Vsako za drugo bolezen, ker z enim samim zdravilom se ne ozdravi različne bolezni. Da vas nekoliko z njimi seznanimo, priporočamo v prvi vrsti sledeča zdravila:

Severov balzam za pluća

(Sever's Balsam for Lungs) zoper kašelj, prehlad, hripavost, oslovski kašelj in vnetje sapnika ali grla. Cena 25 in 50 centov.

Severovo zdravilo za obisti in jetra

(Sever's Kidney and Liver Remedy) zoper vnetja obisti in mehurja, scalne nepravilnosti, otekanje nog vsled bolezni v obistih, zlatenico, bolečine v hrbtu in kislosti želodca. Cena 50 centov in \$1.00.

Severov krvočistilec

(Sever's Blood Purifier) zoper nečisto kri, bule, spahne, izpuščaje ogree in gnoječe se rane, ki imajo izvor v nečisti krvi. Cena \$1.00.

Severov življenski balzam

(Sever's Balsam of Life) zoper jetrne nepravilnosti, neprebavnost, dolgotrajno zabasnost in težko prebavo. Cena 75 centov.

Severovo gothardsko olje

(Sever's Gothard Oil) mazilo ali liniment za revmatizem, nevralgijo, izvičenje, odraga, otekline, bolečine, krče, okorelost, in posledice pakostnice. Cena 25 in 50 centov.

Severov regulator

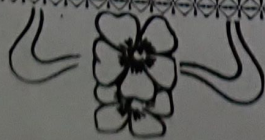
(Sever's Regulator) krepilo za ženske, ki trpe vsled bolezni lastnih njih spolov. Pišite po knjižico "Zdravlje za ženske." Cena zdravilu \$1.00.

Pišite po natančen cenik Severovih zdravil, katerega vam pošljemo brezplačno. Severova zdravila se dobe po vseh lekarnah. Kjer bi jih ne imeli, pišite in takoj vam jih pošljejo. Pri lekarnarju zahtevajte povsod Severova zdravila. Ne dajte se varati s ponarejenimi zdravili.

Severov koledar za leto 1917 je izšel in ga je dobiti po vseh lekarnah. Zahtevajte brezplačen iztis in če ga nimajo, pišete naravnost nam.

W. F. SEVERA CO

CEDAR RAPIDS, IOWA.

AVE MARIA KOLEDAR

ZA NAVADNO LETO
1917. *no. 4*

IZDALA UPRAVA "AVE MARIA"
62 ST. MARKS PLACE, NEW YORK, N. Y.

Uredil

REV. KAZIMIR ZAKRAJŠEK O. F. M.

CENA 35 CT.

(Z dovoljenjem cerkvene in redovne oblasti.)

Januarij

31 dni

Dnevi

Godovi in nedeljski evangeliji.

OPOMBE.

1	Ponedeljek	Novo leto. Obrez. Gosp.
2	Torek	Makarij, pušč., Martinijan.
3	Sreda	Genovefa, muč.
4	Četrtek	Tit, škof in mučenik
5	Petek	Telesfor, papež in muč.
6	Sobota	Sv. Trije kralji.

1. po razgl. Gosp. — Jezus 12 let star. Luk. 2.

7	Nedelja	Lucijan, Krišpin.
8	Ponedeljek	Severin, apostolj.
9	Torek	Julian in Bazilisa, muč.
10	Sreda	Agaton, papež.
11	Četrtek	Higini, papež in mučenik.
12	Petek	Arkadij, mučenik
13	Sobota	Veronika, muč., Marta, m.

2. po razg. Gosp. — ženitnina v Kani Gal. Jan 2.

14	Nedelja	Hilarij, spozn.
15	Ponedeljek	Pavelj, pušč.
16	Torek	Marcelj, papež in muč.
17	Sreda	I. J. Anton, p.
18	Četrtek	Kanut, kralj.
19	Petek	Fabijan in Sebastijan, m.
20	Sobota	Priska, deva in mučenica

3. po razg. Gosp. — Stotnikov hlapec. Mat. 8.

21	Nedelja	Neža, dev. in muč.
22	Ponedeljek	Vincenc in Anastazij, muč.
23	Torek	Marijina proroka.
24	Sreda	Timotelj, škof
25	Četrtek	Spreobrnitev Pavla
26	Petek	Polikarp, škof in muč.
27	Sobota	Ivan Krizostom, škof

4. po razgl. Gosp. — Vihar na morju. Mat. 2.

28	Nedelja	Karol Veliki, cesar
29	Ponedeljek	Franjo Sal., škof
30	Torek	Davorina, dev. in muč.
31	Sreda	Peter Nol., spozn.

Februarij

28 dni

OPOMBE.

Dnevi

Godovi in nedeljski evangelijski.

1	Četrtek	Ignacij, škof.; Brigita d.
2	Petek	Svečnica
3	Sobota	Blaž., škof in muč.

1. predpepelnična. — O delavcih v vinogr. Mat. 20.

4	Nedelja	Andrej, Kor. šk.
5	Ponedeljek	Agata, dev. in muč.
6	Torek	Doroteja, dev. in muč.
7	Sreda	Romuald op.; Richard kr.
8	Četrtek	Ivan, Mat. spozn.
9	Petek	Ciril Aleks, škof
10	Sobota	Šolastika, dev., Viljem

2. predpepelnična. — Prilika o sejavcu. Luk. 8.

11	Nedelja	Adolf, škof, Severin, škof
12	Ponedeljek	Lincolnovo rojstvo
13	Torek	Katarina od Riči, dev.
14	Sreda	Valentin, muč.
15	Četrtek	Favstin in Jovita, muč.
16	Petek	Juliana, dev.
17	Sobota	Donat in tov. muč.

Pustna. — Jesus ozdravi slepca. Luk. 18.

18	Nedelja	Simeon, škof.
19	Ponedeljek	Julian, spok.
20	Torek	Pust. Elefterij, škof, m.
21	Sreda	Pepelnica. Maksimiljan šk.
22	Četrtek	Washingtonovo rojstvo
23	Petek	Peter Damijan
24	Sobota	Matija, apostol

1. postna. — Hudobni duh skuša Jezusa. Mat. 4.

25	Nedelja	Valburga, opatinja
26	Ponedeljek	Prazn. trnj. krone
27	Torek	Marjeta, Kort., sp.
28	Sreda	Kvaterna. Roman, opat.

Marcij

31 dni

Dnevi

Godovi in nedeljski evangeliji.

OPOMBE.

1	Četrtek	Albin, škof
2	Petek	Kvaterni. Simplicij, papež
3	Sobota	Kvaterna. Kunegunda, kr.

2. postna. — Jezus se spremeni na gori. Mat. 17.

4	Nedelja	Kazimir, spozn.
5	Ponedeljek	Trnjeva krona
6	Torek	Koleta, opatija
7	Sreda	Tomaž Akvinski
8	Četrtek	Ivan od Boga, opat
9	Petek	Frančiška Rim., vdova
10	Sobota	40 mučenikov Viktor, m.

3. postna. — Jezus izžene hudiča iz mutca. Luk. 11.

11	Nedelja	Evtimij, spozn, in muč.
12	Ponedeljek	Gregor, papež
13	Torek	Nicefor, patrijarh in muč.
14	Sreda	Matilda, cesarica
15	Četrtek	Caharija, papež
16	Petek	Heribert, škof
17	Sobota	Patricij spozn. Jedert, dev.

4. postna. — Jezus nasiti 5000 mož. Jan 6.

18	Nedelja	Berta, redovnica
19	Ponedeljek	Sv. Jožefa
20	Torek	Ciril jeruzalemski, spozn.
21	Sreda	Benedikt, op.
22	Četrtek	Nikolaj, Fl.
23	Petek	Turibij, nadškof
24	Sobota	Gabriel, arhangelj

5. post. (tiha). — Jezusa hočejo kamenati. Jan 8.

25	Nedelja	Marijino oznanenje
26	Ponedeljek	Presv. Kri Jezusa
27	Torek	Rupert, škof
28	Sreda	Guntram, kralj
29	Četrtek	Armogast, muč.
30	Petek	Kvirin in Julita
31	Sobota	Balbina, dev.

April

30 dni

Dnevi

Godovi in nedeljski evangeliji.

OPOMBE.

6. post. (evetna). — Jezusov vhod v Jer. Mat. 21.

1	Nedelja	Hugon št., Theodora, muč.
2	Ponedeljek	Frančišek Pavlj.
3	Torek	Rihard, Pankracij, Vulpij
4	Sreda	Izidor šk., Rozamila dev.
5	Četrtek	Veliki četrtek. Vincencij F.
6	Petek	Veliki petek. Sikst, papež.
7	Sobota	Velika sobota. Herman, sp.

Veliko nočna. — So žalosti veselje. Jan 16.

8	Nedelja	Velika noč. Adalbert škof
9	Ponedeljek	Veliki ponedeljek. Kleofa
10	Torek	Ezekiel pr. Mehtilda dev.
11	Sreda	Leon I. pap., ; Betina
12	Četrtek	Zenon, škof, muč.
13	Petek	Ida, dev.
14	Sobota	Justin, muč.

1. po Vel. noči (bela). Jezus se prikaže ap. Jan 20.

15	Nedelja	Helena, kraljica
16	Ponedeljek	Paternij, škof
17	Torek	Anicet, papež in muč.
18	Sreda	Apolonij, muč.
19	Četrtek	Leon IX., papež; Ema vd.
20	Petek	Marcelin, škof
21	Sobota	Anzelm, škof; Bruno spoz.

2. po Vel. noči. — Jezus dobri pastir. Jan 10.

22	Nedelja	Soter in Kaj; papeža, muč.
23	Ponedeljek	Jurij, muč.; Gerard.
24	Torek	Fidelis, muč.
25	Sreda	Marko Ev., Ermin, m.
26	Četrtek	Klet in Marcelin, pap., m.
27	Petek	Peregrin, duh.
28	Sobota	Pavel od križa, Vital m.

3. po Vel. noči. — Jez. napove svoj odhod. Jan 16.

29	Nedelja	Varstvo Sv. Jožefa
30	Ponedeljek	Katarina Sij., dev.

Maj

31 dni

Dnevi

Godovi in nedeljski evangeliji.

OPOMBE.

2	Torek	Filip in Jakob, apostola
2	Sreda	Atanazij, spozn.
3	Četrtek	Najdenje križa
4	Petek	Monika, vd. Florijan, muč.
5	Sobota	Pij V., papež in sp.

4. po Vel. noči. — Jezus obeta sv. Duha. Jan 16.

6	Nedelja	Ivan Lat.
7	Ponedeljek	Stanislav, škof; Gizela
8	Torek	Mihaelovo prikazovanje
9	Sreda	Gregor Naz.
10	Četrtek	Izidor, pobožni kmet
11	Petek	Frančišek, Hijeromin
12	Sobota	Pankracij, muč.

5. po Vel. noči. — Moč molitve. Mat. 5.

13	Nedelja.	Servacij, škof
14	Ponedeljek	Bonifacij, muč.
15	Torek	Sofija dev. in muč.
16	Sreda	Ivan Nepomuk
17	Črtek	Vnebohod. Paskal, spozn.
18	Petek	Venancij, muč.
19	Sobota	Peter Celestin, papež

6. po Vel. noči. Jez. govori o pričev. sv. D. Jan 15.

20	Nedelja	Bernardin
21	Ponedeljek	Sekundin, muč.
22	Torek	Julija, dev. in muč.
23	Sreda	Dezider, spozn.
24	Četrtek	Marija Pomagaj
25	Petek	Gregor VII., papež.
26	Sobota	Filip Neri, opat

Binkošti. — Jezus uči o sv. Duhu. Jan 14.

27	Nedelja	Beda, uč.
28	Ponedeljek	German, spozn.
29	Torek	Maksim, škof
30	Sreda	Kvaterna. Decoration Day.
31	Četrtek	Angela. Meriči, dev.

Junij

30 dni

Dnevi

Godovi in nedeljski evangeliji.

OPOMBE.

1	Petek	Kvaterni. Juvencij, muč.
2	Sobota	Kvaterna. Marcelin, muč.

1. po bink. — Jezusu je dana vsa oblast. Mat. 28.

3	Nedelja	Presv. Trojica. Klotilda kr.
4	Ponedeljek	Frančišek Carac, spozn.
5	Torek	Bonifacij, nadškof
6	Sreda	Norbert, opat
7	Četrtek	Presv. Rešnje Telo. Robert
8	Petek	Medard, škof
9	Sobota	Primož in Felicijan, muč.

2. po bink. — Prilika o veliki večerji. Luk 14.

10	Nedelja	Marjeta kraljica
11	Ponedeljek	Barnaba, apostol
12	Torek	Janez Fak., spoznavalec
13	Sreda	Anton Pad., spozn.
14	Četrtek	Bazilij šk., Elizej prerok
15	Petek	Srce Jezusovo. Vid, muč.
16	Sobota	Franc Reg., spoz., Beno šk.

3. po bin. — Prilika o izgubljeni ovci. Luk 15.

17	Nedelja	Adolf, škof; Lavra, nuna.
18	Ponedeljek	Feliks in Fortunat.
19	Torek	Juliana F., d. Gervazij
20	Sreda	Silverij, p., Florentina, d.
21	Četrtek	Alojzij (Vekoslav)
22	Petek	Ahacij, muč.
23	Sobota	Eberhard, šk.; Edeltruda

4. po bink. — O velikem ribjem lovu. Luk 5.

24	Nedelja	Janez krst. (rojstvo).
25	Ponedeljek	Viljem op.; Prosper, škof
26	Torek	Janez in Pavel, muč.
27	Sreda	Ladislav šk.
28	Četrtek	Leon II. papež.
29	Petek	Peter in Pavel ap.
30	Sobota	Spomin sv. Pavla, ap.

Julij

31 dni

Dnevi Godovi in nedeljski evangelijski.

OPOMBE.

5. po bink. — O farizejski pravičnosti. Mat. 5.

1	Nedelja	Teobald, pušč.
2	Ponedeljek	Marijino ob.
3	Torek	Lankfrank, opat
4	Sreda	Proглаš. Am. neodvisnosti
5	Četrtek	Ciril in Metod, sl. apostola
6	Petek	Paladij, škof
7	Sobota	Lovrenc iz Brindisa

6. po bink. — Jezus nasiti 500 mož. Mark. 5.

8	Nedelja	Kilijan, škof in muč.
9	Ponedeljek	Ciril, škof in muč.
10	Torek	Sedem bratov, m., Felicita
11	Sreda	Pij I., papež in muč.
12	Četrtek	Ivan Gualbert, opat
13	Petek	Anaklet, papež in muč.
14	Sobota	Bonaventura, škof

7. po bink. — O lažnjivih prerokih. Mat. 7.

15	Nedelja	Henrik II., cesar
16	Ponedeljek	Faustus, Evstahij
17	Torek	Aleksij, škof
18	Sreda	Friderik, spozn.
19	Četrtek	Vincenc Pav.
20	Petek	Hijeronim Emilijan, sp.
21	Sobota	Praksedija, dev.

8. po bink. — O krivičnem hišniku. Luk. 16.

22	Nedelja	Marija Magdalena, Cahej
23	Ponedeljek	Apolinaris, muč.
24	Torek	Fran Solanski, spoz.
25	Sreda	Jakob st. apost.
26	Četrtek	Ana, Marijina mati.
27	Petek	Pantaleon, zdravnik in m.
28	Sobota	Nazarij in dr., muč.

9. po bink. — Jez. joka nad Jeruzalemom. Luk. 9.

29	Nedelja	Marta, dev.
30	Ponedeljek	Abdon in Senen, muč.
31	Torek	Ignacij Lojola

August

31 dni

Dnevi

Godovi in nedeljski evangeliji.

OPOMBE.

1	Sreda	Vezi Petra apostola
2	Četrtek	Porcijunkula
3	Petek	Najdba sv. Štef.
4	Sobota	Dominik, spozn.

10. po bink. — O farizeju in cestninarju. Luk 18.

5	Nedelja	Marija dev., snežna, Ožbalt
6	Ponedeljek	Gospodova izpremema
7	Torek	Kajetan spok., Donat s. m.
8	Sreda	Cirijak, Larg in Smaragd
9	Četrtek	Roman m., Emigdij škof
10	Petek	Lavrencij muč.
11	Sobota	Tibureij muč., Suzana dev.

11. po bink. — Jez. ozdravi gluhonemega. Mark 7.

12	Nedelja	Klara dev., Hilarija m.
13	Ponedeljek	Ivan B., duhovnik
14	Torek	Evzebij spoz. Anastazija d.
15	Sreda	Vel. gosp., Vnebovz. M. D.
16	Četrtek	Rok, spozn.; Hijacint duh.
17	Petek	Liberat, m. Silb
18	Sobota	Helena kr., Klara dev.

12. po bink. — O usmiljenem Samarijanu. Luk 10.

19	Nedelja	Ludovik Tolet, škof.
20	Ponedeljek	Bernard, opat
21	Torek	Ivana Frančiška, vd.
22	Sreda	Timotej muč.
23	Četrtek	Filip Ben., spozn.
24	Petek	Jernej apostol
25	Sobota	Ljudevit kr., Patricija

13. po bink. — Jezus ozdravi 10 gobovih. Luk. 17.

26	Nedelja	Cefirin I., papež; Samuel
27	Ponedeljek	Josip Kal., spozn.
28	Torek	Avguštin šk.; Hermes muč.
29	Sreda	Obglavljanje sv. Janeza Kr.
30	Četrtek	Roza Lim., dev.; Feliks m.
31	Petek	Rajmund, spozn.

September

30 dni

Dnevi

Godovi in nedeljski evangeliji.

OPOMBE.

1 | Sobota | Egidij, opat

14. po bink. — O božji previdnosti. Mat. 6.

2	Nedelja	Angeljska. Leon, muč.
3	Ponedeljek	Labor Day
4	Torek	Rozalija, dev.
5	Sreda	Lavrencij
6	Četrtek	Manzuetus, škof
7	Petek	Regina, dev. in muč.
8	Sobota	Marijino rojstvo

15. po bink. Jez. obudi mladen. v Najmu. Luk. 7.

9	Nedelja	Serafina, vdova
10	Ponedeljek	Nikolaj Tol., spoz.
11	Torek	Protus, muč.
12	Sreda	Marijino ime
13	Četrtek	Evgolij, patrijarh
14	Petek	Povišanje sv. križa.
15	Sobota	Nikomed, muč.

16. po bink. Jez. ozdr. vodeničnega člov. Luk. 14.

16	Nedelja	Kornelij in Ciprijan, muč.
17	Ponedeljek	Marija 7-žal. Rane sv. Fr.
18	Torek	Tomaž, nadškof
19	Sreda	Kvaterna. Januarij, muč.
20	Četrtek	Evstahij, muč.
21	Petek	Kvaterni. Matevž ap. in ev.
22	Sobota	Kvaterna. Tomaž V.

17. po bink. — O največji zapovedi. Mat. 22.

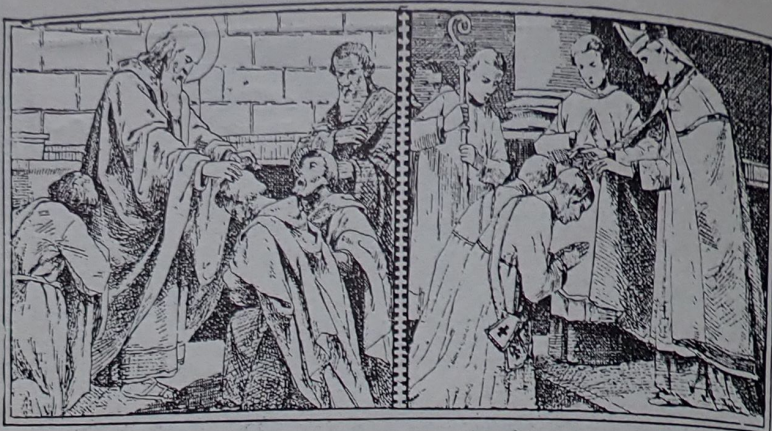
23	Nedelja	Linus, papež in muč.
24	Ponedeljek	Marija Mercedes
25	Torek	Kleofas, učenec
26	Sreda	Ciprijan, muč.
27	Četrtek	Kozma a Damjan, muč.
28	Petek	Venceslav, muč.
29	Sobota	Mihael, nadangelj

18. po bink. Jezus ozdr. mrtvoudnega člov. Mat. 9.

30 | **Nedelja** | Hijeronim, uč.

Oktober

31 dni

Dnevi

Godovi in nedeljski evangeliji.

OPOMBE.

1	Ponedeljek	Remigij, škof
2	Torek	Leodegar, sp., Angelji v.
3	Sreda	Rožnevenska
4	Četrtek	Frančišek, spoz.
5	Petek	Placid, Friderika
6	Sobota	Bruno, opat

19. po bink. — Pril. o kraljevi ženitnini. Mat. 22.

7	Nedelja	Rožnega venca Justina d.
8	Ponedeljek	Brigita, vdova
9	Torek	Dionizij in tovariši, muč.
10	Sreda	Eran Borgia, spoz.
11	Četrtek	Burkard, spoz.
12	Petek	Kolumbov dan. Valfrid šk.
13	Sobota	Eduard, kralj

20. po bink. — Jez. ozdr. kraljičinega sina. Jan 4.

14	Nedelja	Kalist, papež in muč.
15	Ponedeljek	Tereza, dev.
16	Torek	Gal, opat
17	Sreda	Hedvika, vdova
18	Četrtek	Luka, evang.
19	Petek	Peter Alcantara, spoz.
20	Sobota	Ivan Kenty, spoz.

21. po bink. — Jezus gre v hišo Cahejevo. Luk 19.

21	Nedelja	Posvečenje cerkva. Uršula
22	Ponedeljek	Marija Salome
23	Torek	Ivan Kapistran, spoz.
24	Sreda	Rafael, archangelj
25	Četrtek	Krišpin in Krispijan, muč.
26	Petek	Evarist, papež in muč.
27	Sobota	Frumencij, škof

22. po bink. Dajte cesarju, kar je cesarj. Mat. 22.

28	Nedelja	Simon in Juda, apostola
29	Ponedeljek	Beda, spoz.
30	Torek	Sarapion, škof
31	Sreda	Volbenk, škof

November

30 dni

Dnevi Godovi in nedeljski evangeliji.

OPOMBE.

1	Četrtek	Vsi svetniki.
2	Petek	Verne duše.
3	Sobota	Viktorin, škof. Ptujski, m.

23. po bink. — Jezus obudi Jajrovo hčer. Mat. 9.

4	Nedelja	Karol Boromej, škof
5	Ponedeljek	Caharija, oče Ivana Krst.
6	Torek	Leonard, pušč.
7	Sreda	Engelbert, škof
8	Četrtek	Bogomir, škof
9	Petek	Teodor, Tiro, muč.
10	Sobota	Andrej Avelin, spoz.

24. po bink. — Pril. o pšenici in ljuliki. Mat. 13.

11	Nedelja	Martin, škof
12	Ponedeljek	Martin, papež
13	Torek	Didak, spoz.
14	Sreda	Elizabeta Bona
15	Četrtek	Leopold, grof
16	Petek	Edmund, škof
17	Sobota	Gregor Taumaturg, spoz.

25. po bink. — O gorčičn. zrnju in kvasu. Mat. 13.

18	Nedelja	Maksim, škof
19	Ponedeljek	Elizabeta, grofica
20	Torek	Feliks valvaški, opat
21	Sreda	Marijino darov.
22	Četrtek	Cecilija, dev.
23	Petek	Klament, papež
24	Sobota	Ivan od Križa, spoz.

26. po bink. O razdejanju Jeruz. in sodbi. Mat. 24.

25	Nedelja	Katarina D. M.
26	Ponedeljek	Konrad, škof
27	Torek	Leonard iz Port Mavricija
28	Sreda	Zahvalni dan. Sosten, m.
29	Četrtek	Saturnin, škof in muč.
30	Petek	Andrej, apost.

December

31 dni

Dnevi

Godovi in nedeljski evangeliji.

OPOMBE.

1 | Sobota | Edmund in tovariši

1. adventna. — Znamenja ob koncu sveta. Luk. 21.

2	Nedelja	Bibijana, muč.
3	Ponedeljek	Fran Ksaver, Lucijan, škof
4	Torek	Barbara, dev. in muč.
5	Sreda	Sabas, opat
6	Četrtek	Nikolaj, škof
8	Sobota	Ambrozij, nadškof
7	Petek	Marijino spočetje

2. adv. — Janez Krstnik je več ko prorok. Mat. 11.

9	Nedelja	Levkadija, dev. in muč.
10	Ponedeljek	Melkiad, papež in muč.
11	Torek	Damaz, papež
12	Sreda	Sinezij, muč.
13	Četrtek	Jodokij, duh. Otilija
14	Petek	Andrej Bobola
15	Sobota	Florentin, opat

3. adv. — Janez Krst. pričuje o Jezusu. Jan 1.

16	Nedelja	Adelaida, cesarica
17	Ponedeljek	Lazar, škof
18	Torek	Marijino pričakovanje
19	Sreda	Kvaterna. Nemezij, muč.
20	Četrtek	Kristijan, škof
21	Petek	Kvaterni. Tomaž, apost.
22	Sobota	Kvaterna. Zeno, muč.

4. adv. — Janez Krst. oznanuje pokoro. Luk. 3.

23	Nedelja	Viktorija, dev. in muč.
24	Ponedeljek	Adam in Eva
25	Torek	Božič. Rojstvo Gospodovo
26	Sreda	Štefan mučenik
27	Četrtek	Ivan, apost. in evang.
28	Petek	Nedolžni otroci, muč.
29	Sobota	Tomaž Bek., škof

Pobožična. — Nedelja med osmino.

30	Nedelja	David, kralj in prorok
31	Ponedeljek	Silvester, papež.

NAVADNO LETO 1917

ZVEZDE JUTRANJICE:

Merkur bode svetil od 4. februarja do 14. aprila, od 5. junija do 27. julija, od 4. oktobra do 23. novembra.

Venera: od 3. julija do konca leta.

Mart: do 9. februarja.

Jupiter: od 1. aprila do 23. oktobra.

Saturn: do 4. januarja.

Uran: od 5. februarja do 10. avgusta.

Neptun: do 22. januarja, od 25. julija do konca leta.

—o—

ZVEZDE VEČERNICE:

Merkur bode svetil do 4. februarja, od 14. aprila do 5. junija, od 27. julija do 4. oktobra, od 23. novembra do konca leta.

Venera: do 3. julija.

Mart: od 9. februarja do konca leta.

Jupiter: do 1. aprila od 23. oktobra do konca leta.

Saturn: od 4. januarja, od 10. avgusta do konca leta.

Neptun: od 22. januarja do 25. julija.

—o—

RAZNO ŠTETJE LET:

141. leto proglašenja ameriške svobode.

6629. leto tako zvane julijanske dobe.

7425. leto takozvane bizatinske dobe.

2669. leto od ustanovitve mesta Rima.

5677. leto judovskega štetja.

2228. leto grškega štetja.

1622. leto takozvane deklacij dobe.

2576. leto japonskega štetja.

1335. leto mohamedanskega štetja.

LUNINI IN SOLČNI MRKI L. 1917.

I. L. 1917 bode solnee trikrat mrknilo in mesec dvakrat.

II. Deloma bode mesec mrknil 19. januarja, kar bode vidno v Washingtonu. Začetek bode viden v skrajnih zapadnih delih Evrope, v severnem atlantiškem oceanu, v severni in južni Ameriki, in na pacifiškem oceanu. Konec bode viden v severni Ameriki, severnem atlantskem oceanu, severni vsodnji Aziji in pacifiškem oceanu.

III. Popolni solnčni mrk bode 3. februarja, deloma viden v Washingtonu. Začetek se bode videl v Afriki, in južno zapadni Evropi, na atlantskem Oceanu, severni Ameriki, izvzemši bolj zapadne dele. Konec se bode videl na atlantskem oceanu, v severni in južni Ameriki in na južnem pacifiškem morju.

IV. Letni solnčni mrk bode 29. julija ki se pa pri nas v Ameriki ne bode videl.

V. deloma bode solnee mrknilo 24. decembra, kar ne bode vidno v Washingtonu.

—o—

ŠTIRJE LETNI ČASI:

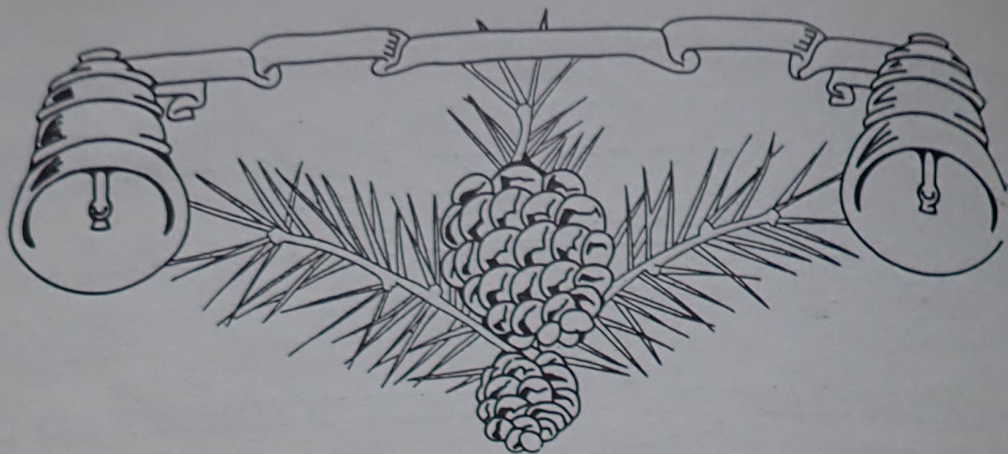
Pomlad se začne 20. marca ob 10.47

A. M.

Poletje 2. junija ob 6.24 A. M.

Jesen 22. septembra ob 9.14 P. M.

Zima 21. decembra ob 3.59 P. M.

Velikonočna dolžnost.

K

1. "Spovej se vsaj enkrat na leto in o velikonočnem času sprejmi sv. Rešnje Telo" se glasi cerkvena zapoved.

Velikonočni čas bode trajal v l. 1917 od 25. februarja, I. postne nedelje tja do 3. junija, nedelje Presv. Trojice, t. j. **tri mesece in osem dni**.

V tem času mora vsak katoličan, brez razlike starosti, in brez vsakega izgovora opraviti to svojo velikonočno dolžnost.

2. Kaj pa, ako ni slovenskega duhovnika blizu? Ali si potem opravičen, da ti ni treba opraviti sv. spovedi in sv. obhajila?

Nikakor!

Tvoja dolžnost je, da si, ali poiščeš kje kakega duhovnika, ki te bode razumel, ali se pa toliko potruдиš, da se naučiš jezika onega duhovnika, kamor spadaš v župnijo. Toda opraviti moraš.

3. In za to mora vsak posameznik sam skrbeti, da si omogoči spolnjenje te dolžnosti.

Po nekaterih naselbinah se izgovarjajo, da ne morejo opraviti, ker nimajo slovenskega duhovnika.

Tak izgovor je sleparija!

Seveda slovenski duhovnik se nobeni naselbini ne bode usiljeval. Vsak ima svojo župnijo in je samo za to svojo župnijo odgovoren. Vendar pa vsak slovenski duhovnik, z malimi izjemami, rad gre v druge naselbine za kak dan, da da rojakom priliko opraviti spoved, toda rojaki ga morajo **sami** prositi. Noben duhovnik se vam ne bode usiljeval.

Koliko sto in sto naselbin je v Ameriki, kjer živi morda po sto ali več slovenskih rojakov, morda celo več sto slovenskih družin. Ti nimajo prav nobenega izgovora, da ne morejo dobiti slovenskega duhovnika. Ako bi žrtvoval vsak izmed njih vsaj 50c., nabrali bi skupaj toliko, da bi lahko plačali duhovniku pot, če bi prišel tudi ne vem kako daleč.

Toda, kdo se zmeni za to po naših naselbinah! Kaki sleparji s svojo surovostjo drže vso naselbino pod svojo kruto sužnostjo in s svojim strupenim jezikom onemogočijo vsak poskus za kaj dobrega. Tako se potem boljši močje, ki mislijo na to svojo dolžnost, in bi radi dobili slovenskega duhovnika v svoji strahopetnosti boje sprožiti to misel, da bi ne čuli

kake surove zabavljičice takih propalij. Seveda jim je to v veliko sramoto! Kajti doma smo peli "hrabri" Kranjci in "korajžni", ki se nikogar ne boje. Tukaj se pa ti "hrabri in korajžni" junaki zboje male zabavljičice kakega pijančka. Sramota za tako strahopetnost!

Zatoraj, dobri možje po naselbinah, zdramite se vsaj vi. Nikar samo ne javkajte, "kako je žalostno!" in „kako je žalostno!" — Saj ste ravno vi, boljši možje, zavednejši možje, največ tega krivi, ker vse to dovolite! Zakaj se pa ne postavite? Kaj bi človek bil taka "mevža", da bi se vsake zabavljičice vstrašil! Ako se sleparji ne boje razširjati svoje surovosti in svoje neumne podivjane rdečkarje, pa se boste vi sramovali postaviti se za svojo dobro stvar? za blagor svojih sotrpinev? Stoletja so se naši očetje hrabro in nevstrašeno borili zoper divjega Turka, da so nam ohranili sv. vero. Njih kri je tekla v potokih! Vi, njih sinovi, pa se boste vstrašili par takih propalij? Sramota za vas, ako se jih bojite in si ne upate nastopiti!

Zato, možje, na noge! Pogum in korajža velja!

Sicer pa ni treba velikih sej ali zborovanj, ako se hoče poskrbeti za slov. duhovnika. Kak dober mož se bode vsaj dobil v vsaki naselbini, da bode

pisal kakemu bližnjemu slov. duhovniku in ga prosil pojasnil in za svet, kako in kaj bi se to doseglo? Ali ne? Ako ne drugemu, pišite na uredništvo "Ave Maria".

Samo, možje, ne mirujte! Samo, možje, ne rok križem, ko vidite, kako nasprotnik dela, kako hiti in kako strašni so nasledki te vaše strahopetnosti in ostudne gonje propalij med vami!

Zato, dragi čitatelj, ki bereš te besede in si v naselbini, kjer ni slovenskega duhovnika, ako tudi niste do sedaj še nikdar imeli slovenskega duhovnika v naselbini, takoj febr. meseca piši našemu uredništvu. Ako se bojiš zabavljanja in odgovornosti, ti sveto obljubimo molčečnost, da ne bode nikdar nihče izvedel, da si nam ti pisal. Samo piši!

In nikar ne reci: "kaj meni mar! Saj so še drugi, ki so bolj dolžni pisati."

Vsak katoliški mož, brez izjeme, tudi ti, je enako dolžan pisati. Vsi skupaj ste soodgovorni in sokrivi teh žalostnih razmer.

Zato za velikanočni čas l. 1917 misli: **JAZ** moram poskrbeti! Ako **JAZ** ne bom, nihče drugi ne bode!

In poskrbljeno bode!

Ti bodeš pa imel zavest, da si storil svojo dolžnost.

Postna postava za združene države.

I. Za naše delavstvo veljajo te le postave:

Nikdar se ne sme jesti mesa

a) v petek, razun ako pade na petek Božič ali Novo leto.

b) dan pred Božičem, pepelnico in veliko soboto.

Druge postne dni, kakor so srede in sobote v kvaternih tednih, vsi drugi dnevi 40danskega posta in posti pred prazniki, se pa ameriško delavstvo in njih družine ni dolžno zdržati mesa. Zato naj bi pa storili kako drugo dobro delo, molitev, miloščina ali kaj enakega.

II. Za vse splošno pa velja:

a) Dnevi zdržka, t. j. da se ne sme jesti mesa, sme se pa večkrat na dan nasititi, so vsi petki celega leta, izvzemši petki v postu, ki so tudi postni dnevi.

b) Postni dnevi t. j. da se sme samo enkrat na dan do sita najesti, objednem. pa da se tudi mesa ne sme rabiti, so:

vse srede, petki in sobote 40danskega posta,

srede petki in sobote kvaternih dni,

vsil petki v adventu,

dan pred Božičem, Binkoštno soboto, dan pred Velikim Šmarnom, 14. avgusta, — dan pred Vsemi Sveti, 31. oktobra — in dan pred Brezmadežnim Spočetjem, decembra.

c) Dan polajšav so:

t. j., da se sme meso jesti enkrat na dan pri glavnem obedu, vendar se sme samo enkrat na dan do sitega najesti so:

vsil pondeljki, torki in četrtki v postu.

d) V nedeljo ni nikdar post in tudi nikdar zdržek. Ako bi padel kak post na nedeljo, se vedno prenese na soboto popreje.

e) Vse postne dni, kakor tudi dneve zdržeka, je dovoljeno rabiti živalsko mast za pripravo jedil.

f) Ali se sme rabiti juha (brez mesa) se še ni cerkveno uradno določilo.

g) Noben dan v postu pa ni dovoljeno imeti ribe in meso pri istem obedu.

II. Splošne opazke.

1.) Zdržek od mesa veže vse katoličane, ki so že prišli k pameti, toraj od 7 leta dalje.

2.) Post, samo enkrat na dan do sita se najesti, ne veže nobenega mladega človeka pod 21. letom in nobenega starega človeka nad 61. letom, nobenega bolehnega človeka, matere z otrokom i. t. d.

3.) Vsi ti se smejo do sita najesti prav vsaki dan v celem letu, ne smejo pa jesti mesa ob dnevih zdržeka, ali ga smejo jesti samo po enkrat na dnevih polajšav.

4.) Postna postava se vidi na prvi pogled zelo zamotana in marsikaka gospodinja. se je potolažila, da je ne razume.

5.) Naši ljudje navadno ne razločujejo posta od zdržeka. Tako pravijo, da je post vsaki petek, kar pa seveda ni res, temveč je samo zdržek!

6.) Silno žalostno je tudi, da naši rojaki tako malo pazijo na dneve zdržega in tako jedo meso kar vse dni vprek, razun morda veliki petek in še kak "veliki post", kakor pravijo. V veliko naselbinah so naravnost v pohujšanje drugim narodnostim, ki poste strogo držijo. Pisatelj teh vrstic je bil v neki mali naselbini, kjer je bilo veliko katoličanov vseh narodnosti. Ko smo v trgovini mesarja, dobrega katoliškega irskega moža, govorili o postu, rekel je mesar: "Tukaj v naši naselbini jedo v petek meso samo Slovenci in psi". Zardel sem dočes, tako me je bilo sram.

7.) Navaden izgovor med našimi ljudmi je: "Težko delamo, se ne moremo postiti." To je jalov izgovor. Med Poljaki in Slovaki, ne vem, če od vsakih 100 družin v dveh meso kuhajo v petek, pa ravno tako in morda še težje delajo, kakor Slovenci. Zakaj pa ti ne umrjo, ako nimajo v petek tega koščeka mesa? Kaj bi samo Slovenec umrl, ako bi se ga zdržal? Kako težko smo delali doma v starem kraju, veliko bolj kakor tukaj. Pa kolikokrat smo imeli na leto meso? Toda ali nismo bili bolj trdni in bolj zdravi, kakor smo tukaj? Zato vsi zdravniki, verni in brezverni, krščanski in židovski svare Amerikance, naj ne jedo toliko mesa. Zlasti razna vnetja, kakor plućnice in rak se strašno širijo med nami in zdravniki trdijo, da je temu vzrok največ to, ker jemo preveč mesa. Zato je silno zdrav in koristno za človeško naravo, ako se zdržimo vsaj enkrat na teden mesa.

8.) Gospodinje se kaj rade izgovarjajo, da morajo kuhati v petek meso, ker ga "bordarji" zahtevajo. Ako pa vprašas "bordarje" zakaj jedo v petkih meso, ti bodo pa povedali, da zato, ker morajo jesti to, kar gospodinja skuha, ker noče družega kuhati.

Rojaki, nikar sami sebe ne sramotimo! Če že ne radi družega, radi pohujšanja in sramote se zdržimo mesa!

*
"Kako žalostno je med nami. Živimo kakor zveri!" se prepogosto šliši tožba naših rojakov po naselbinah brez slovenskega duhovnika. Še v Trunkovi knjigi se ponavlja ta sramotna tožba!"

Kdo vam je pa kriv tega? Povejte?

Zakaj ste pa taki?

Milijoni Evropskih izseljencev živi po Ameriki. Zakaj pa oni ne živijo "kakor zveri"? Tisoče Slovencev v Ameriki živi lepo in pametno. Ako morejo ti, zakaj bi vi ne mogli. Ali si s tem ne dajete najžalostnejšega spričevala, da ste slabši kakor otroci?

Kje pa je možatost, da ne rečem vest ali vera?

Ako ste res svobodni, zakaj pa sami od sebe ne živite trezno, zmerno in pametno?

Samo prav poreden in slab otrok je priden le takrat, kadar vidi nad seboj očetovo ali materino šibo, samo suženj živi pametno in dela prav le takrat, ko ga k temu gospodarjeva palica primora!

Mož, pameten in zaveden mož, ki je res svoboden in svobodomiseln, živi prav, dela prav sam od sebe, pa naj je

tudi v gozdu sredi zveri, ali med samimi divjaki. Lot je bil dober tudi v Sodomi in Gomori.

Slabo in grdo živijo naši rojaki po marsikaki naselbini. Vsi spoznavajo, da ni tako življenje pravo! Vsi tožijo, da je "žalostno med njimi". Teraj se zavedajo, da ni tako prav. In vendar so razmere po takih naselbinah od leta do leta žalostnejše.

Ali ni to najžalostnejše dejstvo?

O, Jeruzalem, Jeruzalem, ko bi spoznalo tudi ti!

—o—

Cerkveni zapovedani prazniki.

1. Novo leto, praznik Obrezovanja Gospodovega, 1. januarja.
2. V nebohod Gospodov, v četrtek po peti nedelji po veliki noči, letos 17. maja.
3. Veliki Šmaren, Marijino Vnebovzetje, 15. avgusta.
4. Vsi Sveti, 1. novembra.
5. Brezmadežno spočetje D. M. 8. decembra.
6. Božič, Rojstvo Gospodovo, 25. decembra.

Na te dni je pod smrtnim grehom dolžan vsak katoličan biti pri sv. maši. Opravičujejo samo vzroki, kakor za vsako drugo nedeljo.

—o—

Poštne določbe.

Za navadna pisma na vse strani Združenih držav, vštevisi Portorico, Guam, Canada, Cuba, Mexico, Tutuila in Hawaii je treba 2c. za vsako unčo ali dele od te. Na naslovnikovo željo pošlje pošta pisma brez kakih še posebnih pristojbin dalje na novo poštno postajo. Nedostavljiva pisma se vrača brez novih pristojbin odpošiljalcu, če je napisana kakšna tozavedna opazka na ovitku. Pisma brez znamk gredo na glavni poštni urad, odkoder se jih vrne odpošiljalcem.

Registrovana ali priporočena pisma. Pisma vsebujoča denar, ali zavitke z vrednostnimi predmeti naj bi se dala v vsakem slučaju registrirati ali priporočiti. Pristojbina za registriranje kakega pisma ali paketa znaša tako za Združene države, kakor tudi za inozemstvo 10c., v kar pa seveda ni všteta navadna poština. Poštna uprava jamči za sigurno dostavo priporočenih pismen ter pošle odpošiljatelju po izvršeni dostavitvi registrovanega pisma vspejemo potrdilo.

Za vsako registrovano pismo, poslano na katerokoli poštno postajo v Združenih državah, se lahko v slučaju, da se izgubi na pošti ter ne pride naslovniku nepoškodovano v roke, terja od poštne uprave po \$25.00.

Poština za navadna pisma je torej po 2c. za vsako unčo, za vsako dopisnico pa 1c. Na naslovni strani dopisnice ne sme biti napisanega nič drugega, kakor naslov, sicer se jo mora frankovati kakor druga navadna pisma.

Poština pristojbina za časopise znaša po vseh Združenih državah po 1c. za vsake 4 unče ali dele od teh.

Poština za inozemstvo. Pisma v Evropo po 5c. za vsako polovico unče ali nje dele. Dopisnico po 2., časopisi itd. po 1c. za vsaki 2 unči ali dele od njih.

Poštne denarne nakaznice (Money Orders) so naprodaj v nič manj kakor 20.000 pošt-nih uradih po Združenih državah, in se lahko z njimi pošle denar v 46 različnih inozemskih držav. Pristojbine za domače poštne denarne nakaznice znašajo od 3 do 30c., za one v inozemstvo pa od 10c. do \$1.00.

O, Mati, čuvaj mojo nedolžnost!

SPOMINI.

Fr. Mihael.

RAHLO je plaval moj čolnič po Savi,
nosile so bistre ga savske vode;
vâlov šumečih, penečih pozdravi
mlado bodrili so moje srce.

Znani so bili mi vali šumeči.
znan bil valovom veselim brodar — — —
ah, da med njimi v neizkaljeni sreči
svoje ostal bi bil dneve vsikdar!

Toda le kratki so dnevi mladosti,
brzo z valovi v daljavo hite;
čakajo ure ga polne bridkosti
predno mladosti se človek zave.

Sladki spomini ostanejo dragi,
ur pomladanskih in majevih dni,
skozi življenje da v potni mu sragi
srce hrabrijo, junačijo kri.

Upi umrli so meni nekdanji,
ena je v srcu ostala od nad:
skozi življenje po sreči notranji
enkrat doseči nebeško pomlad . . .

Kranjska Slovenska Katoliška Jednota.

VEDNA slava in hvala možem, ki so nam ustanovili našo dično K. S. K. Jednoto! Nekateri so že v večnosti. Naj jim Bog tam plača stotero to njih velikansko delo za blagor bližnjega in zveličanje duš!

Le eno obžalujemo, da zadnjih 6 let Jednota ni toliko napredovala, kakor bi bilo želeli. Nesrečna sebičnost in častihlepnost ali kaj, je zanesla prepir v to našo ustavo in ji vzela zaupanje med narodom. Izgubila je svojo privlačno silo in svoj upliv. Med časom krize v K. S. K. J. je pa prišel sovražnik in zasejal obilo ljulke po naših poljanah in ustanovile so se zopet nove in nove Jednote in Zveze in se vrgle z vso silo na naše ljudstvo — in ga pridobile za se. Tako je naša dična Jednota ostala zadaj, med tem, ko so se druge jednote razširile in nas razcepile tako, da bo le težko kdaj mogoče to popolnoma popraviti.

Zadnja leta, hvala Bogu! — nastal je v naši Jednoti zopet mir. Dobila je svoje glasilo in sedaj gre zopet krepko naprej. Možje rojaki, ki ste v glavnem odboru, v imenu katoliškega slovenskega naroda v Ameriki vas prosimo, storite vse, žrtvujte vse, poskusite vse, da pridobite naši prvi in pra-

vi "materi" nazaj ljubezen in spoštovanje vseh njenih otrok.

Letošnje leto bode zopet konvencija. Zopet se bodo zbrali možje, zastopniki vseh društev, da se posvetujejo, kaj treba ukreniti, da se Jednota povzdigne na višek, da bode to naša prva, pa tudi naša največja in najmočnejša Jednota.

Da pa bode konvencija res dosegla ta svoj namen, zato je dolžnost vseh podrejenih društev, da pazijo, koga pošljejo kot delegata. Ni zadosti, da je kdo samo kričač, ki veliko govori, ki ima močan glas. Tak še ni dober delegat. Treba je najprej, da je

1) praktičen katoličan. Ne katoličan, kakor marsikdo sam o sebi trdi, da je boljši katoličan, kot ta ali oni duhovnik, ali kaj enakega, temveč, katerega poznate vi sami in katerega pozna cela naselbina iz njihovega življenja in prepričanja, da je res tak.

Naša Jednota je katoliška! To je znamenje, po katerem se razlikuje od vseh drugih jednot. Katoliški udje si je ne bodo dali vzeti, pa ko bi bilo treba tudi ne vem kaj žrtvovati ali trpeti. Kot Katoliška je bila ustanovljena, pristopil smo k nji kot k katoliški in kot tako jo hočemo tudi ohraniti.

Zato treba, da so delegatje sami res katoliški, potem bodo znali tudi vse tako urediti, vse tako sklepati, da se ta podlaga Jednoti ohrani in okrepi.

Vzenimo, da delegat sam ne gre k sv. zakramentom, ali morete pričakovati, da bode glasoval za to, da morajo udje to storiti?

Zato naj glavni odbor strogo pazi nato, da se ne vrine v konvencijo noben delegat, ki bi ne mogel dokazati, da je opravil svojo velikonočno dolžnost.

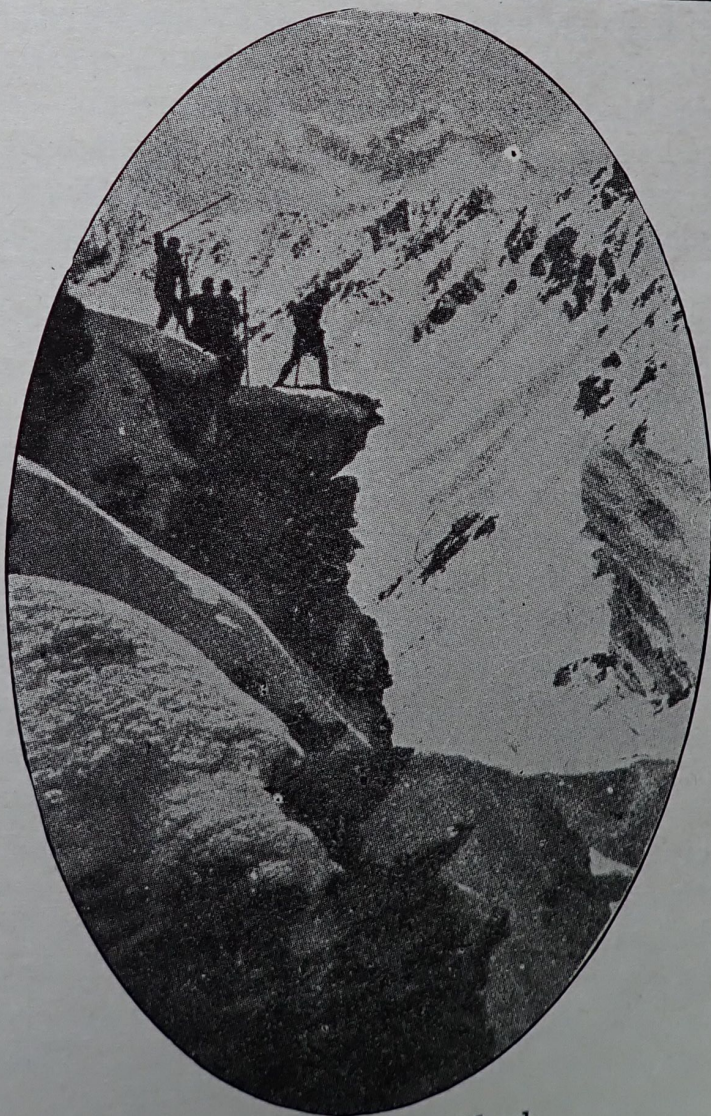
2) da je res mož. Že iz par konvencij smo slišali, da so nekateri dele-

gatje pokazali jako malo resnosti in močnatosti. Tako so prišli glasovni listki nazaj z ostudnimi opazkami i. t. d.

Delegatova sramota je sramota društva in naselbine, katera ga pošlje.

Zato, društva, vaša čast in vaš ponos zahteva, da si izberete le može, ki so resni, trezni možje, ki imajo nastop.

3) da je dober društvenik. Kdor se ne meni za društvo, mu ni nič za jednoto, tudi ne bode nič storil na konvenciji. Takih kimovcev bi ne smelo biti na nobeni konvenciji.

Slovenski fantje v Alpah.

Slovenski stariši, pozor!

K.

Različne so nevarnosti, katere pretijo v Ameriki naši mladini. Pogubonosne ideje se z izvanredno hitrostjo razširjajo med njimi in nam uničujejo stotisoč mladih in nadebudnih življenj.

Zadnjih 5 let se je pa pokazala nova bolezen med našo možko mladino, ki je pa najhujša kuga, kar jih je kdaj poznal človeški rod, in ki preti uničiti velik del mladine in zastrupiti cele rodove, ako se ji hitro ne stopi z vso silo in energijo nasproti.

Ko ste šli po mestnih ulicah, zlasti v velikih mestih, tedaj ste morda srečali mladega fanta, v najlepših letih mladosti, toda starikavega obraza, z nekako čudno rdečico na obrazu, solznih očij, skrivljenega hrbta, z omahujočo hojo, leno visečimi rokami. Ko ste šli mimo njega, pogledal vas je leno, brezizrazito in otožno, kakor kak norec. Nehote človek proč pogleda od takega mladeniča.

Morda niste niti slutili, kako strašno pomilovanja vrednega človeka ste srečali. Gobovec v starih časih ni bil tako pomilovanja vreden, kakor ta mladenič. Morda, mati, imaš takega nesrečneža tudi v svojem lastnem sinu!

Poznavalec naših razmer, bode pri pogledu na takega reveža, zašepetal sam pri sebi: "Revež! Coc!"

Kaj je to?

V najnovejšem času so zdravniki iznašli več novih strupov, ki so velikankega pomena za moderno zdravilno vedo, ki lajšajo bolečine ubogim bolnikom, zlasti pri težkih operacijah. Da, brez teh strupov, bi veliko modernih čudežnih operacij zdravniki niti izvršiti ne mogli.

Te strupe, katerih imena nočemo navesti, da bi koga ne pohujšali in ne napeljali, da bi jih rabil, je pa človeška hudobija in popačenost, zlasti pa brezvestna dobičkaželjnost največ Judov in Italijanov, zanesla med našo možko mladino kot upijanljiva sredstva, ki omotijo človeški razum bolj kakor vsak alkohol in imajo strašnejše posledice, kakor vsako pijančevanje. V malo letih pa bodo ti strupi popolnoma uničili še bolj zdravo in trdno človeško naravo. Objednem pa naredijo mladega človeka zmožnega za vsako hudobijo, popolnoma nezmožnega za delo, mu vzamejo vso možnost, ves možki ponos in čast in kar je najhujše, to je neozdravljiva bolezen. Ko se mlad človek enkrať okuži s to boleznijo in začne rabiti te strupe, je to toliko kakor -- zgubljen za vedno. Nikdar več se te strasti odvadil ne bo!

Predno je pisec teh vrstic poznal to novodobno kugo, opazil je večkrat z

okna svoje sobe, ki je blizu parka, kako so velikokrat prihajali mladi fantje v park na travo po dva ali trije na enkrat, tam legli in se jako sumljivo obnašali. Naprej so boječe pogledali na vse strani, ako je kak policaj blizu, potem slekli suknje in si nekaj delali na goli roki nad komolcem. Kaj, nisem mogel videti, delali so preveč skrivaj. Komaj kakih pet minut potem sem opazil, da so se začeli obnašati, kakor najbolj pijan človek. Večkrat sem takega takega reveža videl po cele dva ali tri dni potem tam ležati in spati. Navadno so pa tako omoteni potem vstali in kakor zelo pijani odšli.

Celo obnašanje njih je bilo, kakor obnašanje pijanca.

Še le policaj, kateremu sem povedal o tem, mi je pojasnil, kako strašna je ta kuga in me prosil, da bi vselej takoj oznanil policiji, ako kaj takega opazim, da bi tako pomagal policiji, kolikor mogoče omejiti jo.

Kaj mi je ta stražnik povedal o slučajih te kuge, katere je že on imel, je bilo tako nekaj strašnega, da so se mi lasje ježili. Ali je mogoče, da človek tako globoko pade? Povedal mi je, da je ta strast kriva največ umorov v najnovejšem času. Človek, ki je omo-

Slovenska cerkev Sv. Križa, Bridgeport, Conn.

ten zlasti z jednim teh strupov, se čuti silno pogumnega in junaškega. Treba mu samo dati samokres v roke in reči: pojdi in ustreli tega ali onega, pa bode takoj storil, ker je popolnoma omoten, in ne ve, kaj dela.

Omotica, ali pijanost po teh "drugs", kakor jih amerikanci z enim imenom imenujejo, traja včasih po dva, tudi tri dni. Potem še le se začne taka žrtev počasi zavedati svojega razuma. Ko se enkrat zave, postane silno zaspan in spi tudi po 24 ur skupaj.

Ko se naspi, je pa prav tak kakor pijanec po prespani pijanosti. Roke in noge se mu tresejo, oči so krvave, obraz zabuhel in modro rdeč, ustnice modro sive in velika žeja ga muči. Da bi si jo pogasil, si išče alkohola. Tako gre iz jedne strasti v drugo.

L. 1915 je bilo samo v New Yorku, brez Brooklyna in Bronxa, aretovanih 1978 mladih ljudi, katere so našli stražniki omotene s temi strupi, kakor to poroča New York Journal z dne 22. marca 1916. Prav v tej notici poroča ta list, da sodijo policijske oblasti, da je nad 60.000 mladeničev samo v New Yorku že okuženih od te kuge, to je od vsakih sto mladeničev 60 ali vsak šesti mladenič. Strašno!

Ko se je enkrat mladenič udal tej strasti, zanj ni skoro več rešitve. Vseh strasti bi se človek lažje odvadil, od te se najbrže ne bode nikdar. Zdravnik zavoda, kjer se zdravijo te žrtve, mi je rekel, da se jih ozdravi komaj iz vsakih 1000 deset.

Eno leto v tej strasti, je mladenič že popolnoma nezmožen za delo. Potika se okrog, kakor kaka megla. Stariši navadno ne vedo, kaj je fantu. Mislijo, noče delati in da pije, zato

ga večkrat spode od doma. S tem ga pa popolnoma pahnejo v družbo enakih okuženecv in zanj ni več rešitve. Delati ne more, živeti pa vendar mora, za "drugs" mora imeti, tedaj začne misliti na tatvino. In res velika večina teh siromakov postane roparjev, "pickpockets", kakor jim pravimo, in tatov.

To strašno kugo sem imel priložnost opazovati in proučavati tudi v svoji lastni župniji. Imel sem več slučaje, ko mi še danes srce krvavi za njimi. Tako se spomnim zlasti enega.

Pred štirimi leti je bil Mike moj strežnik pred oltarjem. Radi njegovih zmožnosti, sem ga naredil za voditelja vseh strežnikov. Ko smo vstanovili "Fife nad Drom Corps", bil je on poveljnik. Toda živel je v žalostnih domačih razmerah. Očeta je imel pi-jači udanega. Kadarkoli je prišel domov pijan, je tako divjal v pijanosti, da so morali vselej vsi otroci in žena zbežati z doma in počakati kje pri sosedih, da je zverina zaspal. Potem so si še le upali domov iti spat. Tako je moj dragi Mike marsikak večer moral prečakati zunaj na ulici, da je pijani oče zaspal. Tu je pa zašel v slabo družbo.

Ubogi Mike, kako me še danes boli srce za teboj!

Predno sem opazil, kako spremembo na njem, sem izvedel, da je izostal iz šole. Mati je prijokala in mi britko potožila, da je zadnje tedne Mike popolnoma drugi. Spravili smo ga na delo. Delal je 14 dni. Zopet prijokanekega dne mati in potoži, da Mike kakor pijan ali nor hodi po ulicah."

Tri dni ga nisem mogel dobiti pred oči, dasi sem šel za njim. Bil je tedaj šestnajst let star. Četrty dan izvem, da

spi doma. Šel sem na dom. Tedaj sem prvič videl začetke posledic te strašne kuge. Ker sem ravno par dni prej govoril s stražnikom o tem, sem takoj s žalostjo spoznal, kaj je Miku.

Solza se mi je utrnila za blagim dečkom. Bil sem tiho in odšel domov.

Danes je Mike že skoraj leto v New Yorški državni mladeniški poboljševalnici, kjer ga "zdravijo". Ko ga je stražnik dobil takega, ga je vselej zaprl. Dvakrat sem ga izprosil od sodnika, da ga ni obsodil, temveč mi ga dal na "probation". Tretjič sem pa moral sodnika prositi, da ga je vzel od doma, ker ni bilo mogoče več prestatjati.

Kako smo ga vsi prosili, naj se poboljša! Kako je žalostna njegova dobra mamica jokala pred njim. Pokleknila je predenj in s povzdignjenimi rokami ga je prosila. Vse zastonj! Ko je bil popolnoma trezen in je prebolel omotico, je vselej sam z materjo jokal, padel ji okrog vratu in prisegal, da nikdar več ne bode pokusil "coc"-a. Prišel je v cerkev k sv. zakramentom. Jokajo je pred oltarjem prisegel: Nikdar več! Zastonj!

Gorje Mikovo je sicer odprlo nesrečnemu brezvernemu očetu oči, da več ne pije in veruje. Toda prepozno je! Pijančevanje očetovo je rodilo Mika "coc"-a!

Ob nedeljah, ko ljudje vsi odidejo iz cerkve, tedaj se pogosto vidi pri sv. Družini v zadnji klopi klečati starega moža, globoko sklonjenega, zatopljenega v gorečo molitev. Ako bi vas ne videl, čuli boste globoke vzdih in polglasno jokajočo molitev. Večkrat si s tresočo žuljevo roko otrne solzo iz oči. To je oče Mikov, bivši socializist in brezverec. Revež joka, da

bi se kamenu smilil. Toda Mike, sin, je okužen, najbrže okužen za vedno.

Toda mislil sem, ko sem natančneje začel proučavati to strašno kugo med New Yorško mladino, da samo velikomestno življenje v New Yorku rodi take nesrečne žrtve.

Toda ravno isti New York Journal poroča pred kratkim o dveh fantih, 19 in 20 let starih. Bila sta nemških starišev. Prišla sta v New York peš iz Bridgeporta, Conn. skoraj sto mil daleč, samo da sta si tu zopet nakupila tega strupa. Toda v strašnem poželenju po njem, sta si ga dala preveč in šla sta samo pol "blocka" daleč, ko sta oba omedlela. Ambulanca ju je pripeljala v bolnišnico in v treh dnevih sta bila oba mrtva.

Prav ko sem bil v Ill. čital sem v Chicaških listih, da je bila meseca maja letos tudi tam državna oblast prisiljena, kakor New Yorška, da je sklenila nove zelo stroge postave, da bi omejila to kugo. Stroge kazni so zažugane za vsakega, katerega bi dobili, da ga rabi.

Da je ta kuga razširjena tudi že po Penna. priča, da so tam morali narediti enake postave. Za druge države nisem mogel izvedeti.

Isti New Yorški Journal piše: "Trgovina s temi strupi bujno cvete skoraj po vseh večjih mestih, vključ vsem strogim naredbam in postavam policijskih in državnih oblasti. Sto in sto je agentov, ki z rafinirano premetenostjo skrivaj razširjajo to zlo. Stotisoče so si nekateri že naredili samo s prodajo teh strupov. Tu ni druge pomoči kot dobra verska vzgoja mladine, da se bodo bali Boga pa skrbna čuječnost starišev."

Ali je tudi med slovensko ameriško mladino že kaj žrtev te kuge, ne vemo. Vendar pa je gotovo nevarnost tukaj tudi za naše slovenske sinove!

Zato, slovenski stariši, pri ljubeznih vaši do svojih otrok vas prosimo, pazite na svoje sinove! Strašna kuga

se jim bliža! Predno se boste morda zavedli, pa se jih bode prijela od slabih tovarišev in potem so izgubljeni.

Poslušajte besede brezverskega New Yorškega svetovnega lista: "Tu ni druge pomoči kot dobra verska vzgoja mladine, da se bodo Boga bali in pa skrbna čuječnost starišev!"

K sliki stran 31.

Da bi navdušili Slovaki svoje rojake za svojo narodno svobodo v Ogerski izdali so to krasno sliko in jo razširili po vseh slovaških družinah cele Amerike. Svoboda je vpodobljena kot Angel, ki nese narodu novo slovensko zastavo. Slovak v narodni noši sedi na zemeljski krogli, kjer je že narejena meja za novo češko-slovaško državo in z velikim srčnim veseljem pozdravlja tega božjega angelja. Nebeško veselje mu žari iz objokanih oči, kajti dolga leta je stokal v mažarski sužnosti. Sveta Ciril in Metod blagoslavljata to novo državo, katero sta nekdam tudi ona posvetila s svojimi koraki in s svojim potom, ko sta po teh krajih razširjala med Slovani sveto vero. Na drugi strani pa stojeta trije največji buditelji slovaškega naroda: to so škof Mojzes, Sasinek in Kolar. To sliko je izdala Slovaška Jednota "Slovenský Katolícky Sokol".

Sedanja Evropska vojska stane v dveh letih toliko dolarjev, kolikor je secund od Kristusovega rojstva po danes. — Ako pa prištejemo še škodo, ki jo je vojska povzročila, dobimo svoto \$10.00 za vsako sekundo.

V Trinidad, Colo. deluje med ondotnimi Slovenci Jezuit Rev. Aug. Forster, ki ni Slovenec, vendar se je v Ljubljani prav dobro naučil slovenščine. 16. julija je blagoslovil novo cerkev Brezmadežnega spočetja v Berwing, Colo. Poslopje stane \$3,350. V Berwindu je bilo že preje katoliška cerkev. Toda l. 1914 je pogorela. Velikanski je bil trud, katerega je imel č. g. župnik, predno je zbral potreben denar za stavbo. Pri blagoslovu cerkve, je bila peta sv. maša, kar je nekaj zelo nenavadnega v ondotnih kraljih. Igrale in pele so č. Usmiljene sestre iz Trinidada.

Otroci maščevalci grehov svojih starišev.

24. maja 1916. ustrelil je sedemnajstletni Walter Lewandowsky svojo mater, deklo v Sea Gate, Coney Island, Brooklyn. Ko so ga prijeli, je izjavil policiji: "Da, umoril sem jo in mi ni žal. Umoril sem jo, ker mi ni hotela dati \$5.00, katere sem jo prosil in ker sem zvedel, da ima razmerje z drugim možem.

Bil sem več mesecev v ječi na Blackwells Island. Pred tednom so me izpustili in od tedaj sem iskal svojo mater. Pretečeno nedeljo sem jo slednjič našel v Coney Islandu. Ko me je zagledala, se me je prestrašila in videl sem, da me ni nič vesela, dasi je rekla, da je vesela, da sem se vrnil. Peljala me je v svojo sobo in me še le tam poljubila.

Moj oče je bil ubit doma v vojski, od katerega je pred leti z menoj pobegnila, ker se nista razumela.

Ker sem bil zelo lačen, prinesla mi je jesti. Povedala mi je, da tudi sedaj ne moreva biti skupaj, da bom moral stanovati pri neki družini, dokler ona več ne zasluži. Ravno ko sva o tem govorila, čuli so se koraki. Nekdo je prihajal proti njeni sobi. Videl sem, kako se je prestrašila. Moral sem se skriti v omaro za obleko. Bil sem tu, dokler ta človek ni odšel. Kdo je bil nisem videl, ker so bila vrata zaprta. Mati je odšla s tem človekom. Ko je prišla čez malo časa nazaj, je jokala. Zakaj je jokala sedaj, ne vem. Morda sem se ji jaz smilil, ker sem bil bolan.

Prosil sem jo, naj mi da kaj denarja, ker tako ne morem živeti. Poiskal si bodem kako delo, ako bodem mogel delati. Povedal sem ji, da sem večino noči prespal na klopih v parkih in da po več dni nisem nič gorkega zavžil. Rekla mi je, da ima samo \$5.00, katere bode pa dala za moje stanovanje pri oni družini, kamor me je hotela poslati.

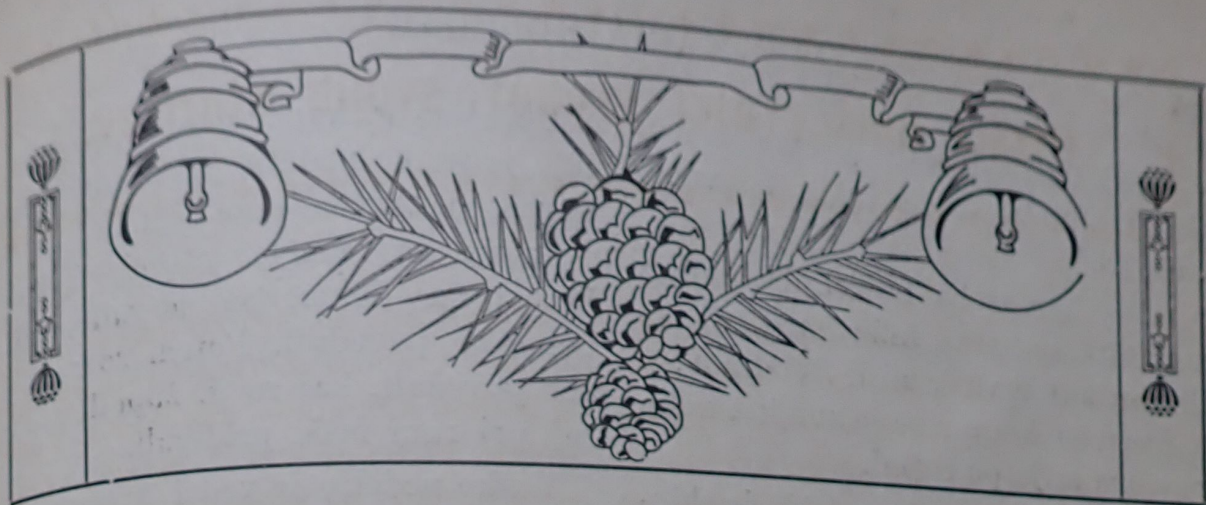
Ko sem pa to videl, kako malo me mara, sem bil jezen. Zahteval sem denarja od nej katerega mi pa nikakor ni hotela dati. Ko se je na to ravno nekoliko obrnila proč od mene, potegnil sem svoj samokres in jo ustrelil odzadaj za vrat. Ko je padla na tla sem jo še štirikrat ustrelil.

Domači ljudje so bili vsi zdolaj na "porchu". Poslušal sem, ako je kdo slišal strele in hiti v sobo, pa je bilo vse tiho. Tako sem dal samokres nazaj v žep in preiskal vso sobo za denarjem. Ko nisem nič našel, sem odšel in vrgel samokres v vodo.

Da, ustrelil sem svojo mater in sem vesel, da sem to storil, kajti to si je tudi zaslužila. Sedaj pa naredite z menoj, kar hočete. Taka mati, kakor je bila moja, ki bolj ljubi svoje zložno in nelepo življenje, kakor pa lastnega otroka, na zasluži drugega, kakor krogle v srce!"

(Iz New York. Ev. Journal, sredo 24. maja 1916.)

Slovenska mati, ki misliš samo na tolarčke, samo na zložnost in prav nič na vzgojo svojih otročičev, preberi še enkrat to zgodbo.

NA SVETI VEČER.

Resnična povest. Zapisal Mihael Železnikar.

VASI, kjer je bil doma Anton, odločilo se je več mladeničev, da so šli v daljno Ameriko iskat "sreče". —

Stari ljudje so občudovali pogumno mladino, da si upa v tako daljavo sredi cvetoče in neizkušene mladosti, kjer jih čaka toliko nevarnosti in skušnjav.

Nekako žalostno je postalo v vasi, ko so odšli, saj so vaščani zvečer zastonj čakali, kedaj bodo veseli fantje mimo hiše pripeli svoje krasne narodne pesmi. Njih glasovi so izginili v daljno tujino. Ali se bodo še kedaj povrnil v domačo vas? Ali se bodo tam poizgubili v vrtincu nevarnega sveta in utihnili za vedno? Morda jim bodo celo solze in težko življenje zaprlo usta, da bodo kleli in žalovali mesto peli? Kdo to ve!

Težka srca so imeli zlasti očetje in matere, katerih sinovi so odšli in marsikaka solza se je utrnila v temni noči brez spanja iz skrbnega materinega ali očetovega očesa. Toda šli so! Ni jih več in jih morda več ne bo!

Le par fantov je ostalo v vasi. Med njimi je bil tudi Anton, krepek in ponosen slovenski fant, kakoršnih je bilo malo v župnijah na okolo.

Na Veliki Šmaren so stali fantje pred cerkvijo pred veliko mašo in se razgovarjali o raznem. Največ se je vrtel pogovor o Ameriki in o fantih, ki so odšli za "srečo."

"Naš France je pisal. Včeraj smo dobili pismo", pravi Jernačev Jernejc, ko je ravno prišel med nje.

"Kaj pa piše?" oglasili so se skoraj vsi naenkrat.

"Prav dobro se mu godi in prav dobro delo je dobil, piše."

Nekaka zavist se je brala na obrazu vseh. "Zakaj nisem še jaz šel?" to samoočitanje si bral na njih.

"Saj je Petelinov tudi pisal in piše enako", pravi Mazejcov Joža.

"In Branceljev tudi piše, da je dobro."

"Tako se vsi pohvalijo", pravi Anton. "In pa še koliko sveta bodo skušili! Veste kaj, da mi je žal, da nisem šel še jaz!"

“Saj tudi mi lahko gremo” meni drugi. “Sedaj mi še lažje, ko vemo kam iti.”

“Da, kar treba bo iti. Dandanes treba iti med svet, kdor hoče kaj vedeti in kaj znati”, misli Petelinov.

Posebno Antonu se je zbudila neka posebna želja po tujini.

“Kar šel bom, pa bom šel”, je sklenil sam pri sebi, ko je šel v cerkev.

Med opraviлом mu je misel zopet in zopet uhajala v tujino, da je bil celo mašo razmišljen, kakor še nikdar.

Po sveti maši ostal je Anton še nekaj časa v cerkvi, ko so že skoraj vsi odšli. Amerika mu je težila srce in kot veren mladenič, zatekel se je za svet v goreči molitvi k Bogu, zlasti k Materi božji, do katere mu je njegova mati vnela posebno ljubezen.

“O nebeška Mati, pomagaj mi najti pravo pot, ali naj grem, ali naj ostanim doma. Po Marijini družbi, katere član sem, sem se ti izročil, prosi za me, tvoj sem! Pomagaj mi sedaj, da ne naredim napačnega koraka.”

In molil je goreče, kakor še nikdar. Slednjič pokrepčan vstane in odide iz cerkve.

“Da, šel bodem”, je bil njegov trden sklep.

Začel je misliti, kako so šli njegovi prijatelji, s katerimi je bil tako dober. Bili so skupaj pri Orlih skoraj vsaki teden po dvakrat. Bili so skupaj vsaki mesec pri shodih Marijine družbe. Sedaj je pa osamljen. Kaj bi se toraj bal. Vsaj bode šel k prijateljem.

Obed je že čakal na mizi, ko je prišel domov. Zato je družina takoj sedla k mizi.

“Kaj so g. kapelan pridigovali?” bilo je vsako nedeljo pri obedu prvo vprašanje Antonovega očeta.

In vsi za vrstjo otroci, kakor hlapci in deklet, so morali vsak nekoliko povedati. Potem so pa še oče povedali, kaj so g. župnik zjutraj pri rani maši pridigali.

Vsako nedeljo je vedel Anton vedno največ povedati. Toda to nedeljo je komaj vedel, o čem je bil sv. evangelij.

“Kako pa, da si danes tako slabo pazil?” opomnili so ga oče.

Anton je zardel, toda ni rekel besede. Tudi cel obed je bil molčeč in zamišljen.

Popoldne ni šel v družbo fantov, kakor vsako drugo nedeljo, temveč je legel na vrtu v travo in se tam zamislil.

Skrbno materino oko je takoj opazilo spremembo na Antonu in mislila je, kaj bi mu bilo.

“Anton je nekam žalosten danes. Kaj bi mu neki bilo”, pravi mati oče tu po obedu.

“In tudi v cerkvi je bil zelo razmišljen, da ni nič pazil na pridigo.”

Oče je odšel na vrt in tudi on legel in malo zadremal.

“Pojdi greva malo po polji!” povabil ga je oče po litanijah in odšla sta počasi iz vasi.

“Kaj pa ti je, da si danes tako zamišljen? Nekaj preveč misliš,” vpraša oče Antona in ga ostro pogleda po strani, da bi nobena poteza obraza ne ušla, ne da bi je skrbno očetovo oko ne opazilo in ne bralo iz nje, kaj se godi v notranjosti ljubega sina.

V začetku je Anton nalahno zardel. Ni bil še pripravljen, da bi bil stopil

s svojim sklepom o Ameriki pred očeta. Vedel je, da bode naletel na velike evre. Slednjič si misli, ker so že opazili, je najbolje, da se kar sedaj pogovoriva.

“Oče, v Ameriko bom šel!” pravi kratko.

“Kaj ti v glavo ne pade! Po kaj pa?” pravi presenečen oče. “Ali ti ni dobro doma? Take revščine pa tudi še ni, da bi moral iti s trebuhom za kruhom.”

“In vendar bom šel. Oče, mlad sem še. Svet je velik. Za par let mi ne škodi, ako grem v tujino. Prislužim še par kronic, skusim malo sveta in se kaj naučim. Kdor nič ne skusi, nič ne ve. Čez par let se ali vrnem domov ali pa, ako se mi bode tam dopadlo, ostanem tam.”

“Iz te moke ne bode kruha, fante. Jaz te potrebujem doma. Mlajši bratje so še majhni, kaj naj počnem sedaj sam?”

“Si boste vzeli pa še enega hlapca, pa boste lahko vse obdelali. Saj ako ne grem v Ameriko, bom moral pa k vojakom.”

S tem je zadel na pravo struno. Oče je utihnil in se zamislil. Da, ta nesrečna vojaščina, ki toliko mladine pokvari in jih naredi delomržnih in zapravljivih. Ako se tej ogne, pa tudi ne bi bilo napačno.

“No, bomo že še videli.” je sklenil pogovor in ga napeljal na drug predmed.

Seveda težje je bilo pri materi. Zajokala je glasno, ko je po večerji oče povedal sklep Antonov.

“Kam pa naj greš v tako daljo? Ko bi imel tam vsaj kakkega zanes-

ljivega človeka, bi še ne bilo tako strašno.”

“Saj jih imam več!”

“Koga pa?”

“Koga? Saj jih je toliko odšlo pred nekaj meseci iz naše vasi in pa še tako dobrih prijateljev mojih. Kaj mi bode sile?”

“Sedaj že ne moreš še”, misli mati. “Počakaj spomladi!”

In tako je tudi ostalo.

Med tem časom je Anton pogosto mislil na Ameriko. Pisal je tudi svojim prijateljem v Ameriko, da pride tudi on. Dobil je kmalu odgovor od njih, ki so to njegovo sporočilo z velikim veseljem pozdravili.

“Anton, pameten bodi, pa pridi” mu je pisal Jernačev France. “Tu imamo življenje, da je veselje!”

Mati je pa vse storila, da bi Antona pregovorila. Toda Anton je ostal stanoviten v svojem sklepu in težko čakal, kdaj pride pomlad, da bode odrinil. Naslikal si je že lepo prihodnost v Ameriki, kako bode prijetno in koliko bogastva si bode pridobil.

Pri vsem tem mu je pa vendar postajajo srce vedno težje, kolikor bolj se je bližala pomlad. Malo se je vendar bal. Kaj, če se bom prevaral?

“Če so drugi našli svojo srečo, zakaj bi je pa jaz ne?” si je mislil in se potolažil.

2. Slovo.

Ob času velikega spomladanskega semnja v Ljubljani je bilo, ko sta pri gnala v semenj na prodaj več živine tudi Anton in njegov oče. Kupčija je bila dobra in dobro sta vse prodala.

“Sedaj greva pa k agentu za pa-

robrodni listek'', opomnil je Anton očeta.

In res sta šla. Vse sta dobro uredila. Agent je dal Antonu vsa navodila, kako naj odpotuje, da bode ušel paznemu očesu orožnika ter srečno prišel čez mejo.

Veliko joku je bilo doma tisti večer, ko sta prišla domov in povedala, da je že vse v redu za potovanje in da mora Anton v par dnevih že oditi.

''Kako bodeš revež sam potoval v tako daljavo.''

''Ne bojte se, mati! Saj nisem otrok! Bog je pa povsodi!''

Vse po vasi se je začudilo, ko se je drugi dan raznesla novica, da misli oditi Anton v Ameriko. Toda, ker se je bal orožnikov, Anton ni nikomur naravnost priznal, da v resnici misli oditi. Skrivaj so se pa pridno pripravljali za njegov odhod.

''Ljubi moj sin,'', je zajokala pri slovesu žalostna mati, ''srce se mi trga, ko te spuščam v tako daljni svet. Ostani doma! Še je čas!''

''Mati, kar sem sklenil, to bodem držal. Imate še več sinov. Prepričan sem, da bode drugi dobri in vas bodo ubogali in vam pomagali. Vsi pa tako ne moremo doma ostati. Ako si morem kaj pomagati, zakaj bi si ne. Mlad sem še.''

''Potem pa ne pozabi na to, kar sem te naučila v tvojih mladih letih. Misli vedno na to, da je Bog nad teboj, če tudi mene in očeta ne bode poleg. Bodi veren. Zlasti Marije ne pozabi in Marija tebe ne bode!''

''Mati, sveto vam obljubim, da bodem vse tako držal, kakor ste me naučili!''

''Ljubi moj otrok, ali te bodem še kedaj videla'', zajokala je dobra mati in padla okrog vratu svojemu mlajšnemu sinu. ''Kako se bodeva z očetom čutila osamljenih, ko te več ne bode. Bil si nama dober otrok! Bog s teboj!''

Iztrgal se je na lahko iz materinega objema, šel ven in se v hlevu zjokal. Bilo je tudi njemu v resnici težko. Ni mislil, da bode slovo tako težko. Sedaj še le je začutil, kako zelo ljubi svoje stariše.

Ker se je bal orožnikov, zato si ni upal v župnišče k g. kapelanu po slovo. Vendar pa je preveč čislal mladega gospoda voditelja Orlov in Marijine družbe, da bi kar tako odšel od doma. Ni se mogel premagati. Poslal je k gospodu mlajšo sestro s prošnjo, da bi hotel priti malo k njim.

G. kapelan, mlad, navdušen in goreč gospod, je ljubil svoj narod z vsemi mišicami svojega srca. Zato je takoj, ko je nastopil svojo vzvišeno in težko službo posvetil vse svoje moči delu za Boga in za svoj stiskani narod. Zbiral je mladeniče okrog sebe, jih izobraževal in skušal iz njih vzgojiti nov krepkejši, izobraženejši in vernejši narod, kakor so bili očete. Njegova desna roka je bil Anton. Njegov možat nastop mu je med mladino pridobil veliko prijateljev, katere je vse pridobil za načrte navdušenega delavca za narod, gospoda kepelana.

Kakor strela iz jasnega neba, tako je zadela novica o Antonovem odhodu blagega gospoda, ko je prišel k Antonovim. Zbolelo ga je srce, da izgubi najboljšega svojega pomagača, objednem pa mu je srce zatrepeta-

Sv. Jernej pridiga poganom

lo za ta dragoceni biser — za blagega mladeniča, ki gre v tako nevarni daljni tuji svet. Branil mu je seveda, kolikor je mogel, toda vse je bilo zastonj. Blagoslovil je slednjič Antona in Anton je odšel proti Ameriki, g. kapelan pa težkih korakov proti župnišću, kjer je pozno v noč svetila svetilka iz njegovega okna in pričala, da gospod ne spi. Ne, ni spal. Klečal je pred Marijinim kipom na svojem klečalniku in molil, pristrčno molil za svojega ljubega Antona.

3. V tujini.

Srečno, brez vsake posebne nezgode je prišel Anton v Ameriko. V New Yorku so ga potisnili v vlak, ki je čakal na izseljence in ga odpeljal dalje v Ameriko na cilj njegovega potovanja.

Bilo je po noči, ko se je vlak ustavil in je sprevodnik Antonu povedal, da mora izstopiti, da je na cilju svojega potovanja. Stopil je iz vlaka in se oziral okrog sebe, ako ga morda kdo čaka. Poslal je iz New Yorka brzojav svojim prijateljem, naj ga čakajo na kolodvoru, toda nikogar ni bilo.

Zdelo se mu je čudno, saj so mu pisali tako, naj brzojavi, da ga bodo počakali na postaji. Kje so sedaj?

“Malo bom počakal”, misli sam pri sebi. “Morda so se zamudili” in se de v čakalnico in čaka več kakor jedno uro. Toda nikogar ni bilo.

Kaj sedaj? Tukaj ne more ostati. Več ljudi je prišlo v čakalnico. Poslušal in poslušal je, da bi kako slovensko besedo vjel. Toda vsi so govorili govornico, katere on ni razumel. Slednjič se ožunači in pokaže neke-

mu človeku listek, na katerem je imel napisan naslov.

Tujec mu je veliko govoril in kazal, kako naj gre, da bo prišel na ta naslov, ali kaj, ko ga niti besedice ni razumel. Toliko je razumel, katero stran naj krene. Težkega srca je odšel.

Ko je že nekako četrť ure šel po ulicah, vpraša drugega, bil je v uniformi. “Najbrže je to stražnik”, si je mislil.

Tudi ta mu je veliko govoril in kazal, toda nič ga ni razumel. Ko je videl, da ga ne razume, pokazal mu je, naj tukaj počaka pri njem. Ko je prišel električni voz mimo, naložil ga je tujec na voz in sprevodniku nekaj naročeval. Peljal se je zopet dolgo časa. Slednjič mu namigne sprevodnik, naj gre iz voza in mu je pokazal, kod naj gre in tudi hišo mu je pokazal.

Glasen krik je odmeval iz hiše, ko se ji je približal. Tudi harmoniko je zaslišal, dasi je bilo že pozno po noči.

“Bo že prava hiša”, si misli. Samoto mu ni hotelo iti v glavo, da bi njegovi bivši dobri prijatelji tako pozno v noč še čuli in tako kričali in imeli “muziko”. Razločno je začul tudi slovensko besedo.

“Je že prava hiša. Vsaj Slovenci so tukaj.”

Takoj mu je bilo lažje pri srečanju in vesel je stopil k hiši in glasno potrkal na vrata.

Na pol pijan možki mu je odprl vrata.

“Kaj “za en h . . .” pa razbija na vrata tako pozno?” vpraša surov glas, ko se odpro vrata.

„Ali tukaj stanuje France Jernač?“ vpraša osupnjeni Anton.

„France Jernač? Tukaj ni nikogar, ki bi se tako pisal. — Hej, fantje,“ zakliče možki v hišo,“ pojdite sem! „Grinar“ je tukaj, ki vprašuje za Francetom Jernačem.”

Gospodar hiše pride ven.

„France Jernač? Da, bil je tukaj, toda vsi fanje so odšli v Pennsylvanijo za drugim delom že pred tremi tedni.”

„Kaj hočem pa sedaj?“ vpraša Anton.

„Kaj drugega kakor notri pojdi in pri nas ostani!“ pravi gospodar prime za njegov kovček in ga pelje v sobo. „Jutri ti pa delo poiščemo, pa bo vse v redu. Saj si prav kar prišel iz stare „kontre“? Kaj?”

„Da, ravno kar sem prišel”.

Nekako 6 možkih, več ali manj pijanih, je sedelo pri mizi. Glasno so kričali, peli in pili, ko je vstopil Anton v sobo. Gnjusilo se mu je, ko je videl ta prizor, ker na kaj takega ni bil navajen. Toda, kaj je hotel. Še vesel je bil, da je bil pod streho.

4. V novi družbi.

Težko je bilo Antonu, da ni več našel svojih prijateljev tukaj in čutil se je silno osamljenega in razočaranega. Najraje bi bil takoj pobegnil iz te hiše, tako se mu je studilo obnašanje teh pijanih nesrečnežev, ko bi ne bila zunaj temna noč in mrzla tujina. „Na, fant, pij! V Ameriki so Kranjci pijanci! Preje ko se priučiš ječmenovcu, bolje za te” pravi pijan možki in porine steklenico pred Antona.

Anton je izpil prvo steklenico. Toda v svojem življenju še ni bil nikdar

pijan, in tudi ni sploh veliko pil, kaj čuda, da se mu je druga popolnoma ustavila.

„Ej, „greenar” si še, „greenar,” — ponorčeval se je iz njega gospodar. Anton je molčal, ker sploh ni vedel, kaj ta beseda pomeni.

„Spat bi šel rad, utrujen sem”, prosil je gospodarja, da bi se tako rešil mučnih prizorov med pijano družalo.

„Mi bomo šli nocoj še k” pravi eden izmed pijane družbe.

Anton je zardel do ušes. Vsi drugi so se zakrohotali.

Kakor bi se celo peklo zakrohotalo, tako se je ustrašil Anton tega krohot. In kaj se je začelo sedaj govoriti, je bilo nekaj, kar Anton še nikdar ni čul v svojem življenju. Kar se mu je posebno gnjusilo, je bilo to, da je tudi gospodinja, ki je med tem prišla iz prvega nadstropja, sama pomagala in rabila izraze, kakoršnih bi se doma najbolj pokvarjen capin sramoval.

„Prosim, pokažite mi postelj, ali moram pa v temo”, pravo odločno Anton in vstane.” Tako ostudnega govorjenja ne bom poslušal!”

„No, no! Angelček nedolžni! Le počakaj malo! Saj te ne bomo snedli! Eh, fante, danes leto bodeš tudi ti drugače govoril. Odprle se ti bodo oči, kakor so se nam vsem. Tu nismo več pod kako f komando! F . . . nima tukaj ničesar opraviti. Doma” in sledile se besede, da je Antona zazebló v dno srca.

Gospodinja mu je pokazala v prvem nadstropju malo sobico, kjer bode spal.

Anton je zaprl vrata za seboj in sedel na postelj.

„Za božjo voljo, kam sem pa prišel? Od kod so pa ti svinjski ljudje?“ je mislil in zakopal v roke svoj obraz in debele solze so mu kapale iz oči, prve v Ameriki.

Legel je v postelj. Toda razburjenje in razočaranje, deloma pa tudi krik in pijano petje, oziroma kričanje iz spodnjega nadstropja, mu ni dalo zaspati.

Še le proti jutru, ko so potihnili pijanci, ki so popadali po tleh pijani kot živina, in ko se je malo pomiril, je zadremal. Toda težke sanje so ga mučile, da je bil ves potan, ko se je prebudil.

Videl se je v sanjah med tako družbo, kakoršno je prav kar videl. Bil je tudi sam tako pijan in sam je tako grdo govoril, kakor so drugi. Naenkrat se vrata odpro in mati stopi v sobo. „Tudi ti moj Anton? Med takimi pokvarjenci?“ mu je milo rekla, mu požugala in se tako britko zajokala, da se je Antonu srce skrčilo in — se je prebudil.

„Ne, mati, jaz pa nikdar ne bom zašel tako globoko!“ je rekel na pol glasno, ko se je prebudil. Raje umrem, kakor pa da bi bil tak! O, Marija, varuj me! Grozno! Oh, zakaj sem odšel od doma!“

„Ali bodeš pri nas ostal?“ vpraša ga gospodar pri obedu.

„Ne!“ odgovoril je Anton kratko, kajti gnjusilo se mu je govoriti s takim človekom, kakoršnega je videl sinoči.

„Dobro, potem plačaj za nočjo prenočevanje, in pojdi drugam. — Ako pa hočeš ostati, grem takoj v tovarno. Znan sem s „bosom“ in prepri-

čan sem, da greš jutri že lahko na delo“.

Anton je začel premišljati, kaj bi naredil.

Kam naj gre? Ali bode drugod kaj bolje? Ali mu niso rekli bordarji, da je v Ameriki po slovenskih družinah povsod enako? Kaj pa ko bi tukaj par tednov počakal, potrpel, zato pa takoj imel delo? Med tem časom bi dobil naslov svojih prijateljev in šel k njim. Da, tako bode še najbolje.

„Dobro, bodem pa ostal pri vas. Toda samo pod pogojem, da mi daste sobo za se, kjer sem bil nocoj.“

„Zakaj pa ne? Plačal boš dolarček več. Pa, kaj je to, saj boš dobro zaslužil. Človek pa le enkrat živi!“

Takoj po obedu sta res šla v tovarno in res je Anton dobil takoj za drugi dan delo.

Po večerji se je zopet začelo piti. Gospodar je prinesel najprej cel „kvart“ „viske“ in drug za drugim so si pridno nalivali.

„Fante, le ne pozabi, da nisi sedaj več doma v starokopitni Kranjski! Mi smo tukaj v „free kontri“. Ali veš kaj se to pravi?“

„Kako bi vedel,“ odgovori Anton, katerega so ponujali s pijačo, pa je ni hotel piti.

„To se pravi, da smo tukaj vsi svobodni, da delamo, kar hočemo. Pri Slovencih v Ameriki je dolarček Bog. V tega še verujemo, in pa v „visko“. Dobro jesti in piti, to ja vse naše življenje. V starem kraju imajo sami f tako, drugim pa pridigajo pokoro. Tukaj smo pa pametnejši.“

Anton ni ničesar odgovoril na te besede. Vzel je klobuk in kmalu odšel spat.

Ravno tedaj se je jako dobro delalo in tudi jako dobro zaslužilo. Zato se je Anton udal v razmere. Z domačimi je malo občeval. Našel si je pa kmalu dobrega prijatelja, Slovaka, ki je bil z njim enakega mišljenja. Kmalu sta se toliko razumela, da sta se prav dobro pogovorila. Vsaki večer sta hodila skupaj na izprehod po mestu in mladi Slovak mu je razkazoval zanimivosti mesta. Tako se je Antonu počasi začelo dopadati to življenje. Zlasti mu je pa ugajalo v soboto zvečer, ko je dobil plačo za dni, katere je delal. Celih dvanajst dolarjev je prinesel domov. V tako kratkem času, pa toliko denarja! Ko je še izračunal, koliko je to v avstrijskem denarju, bil je zelo vesel. Takoj je pisal domov in poslal dva dolarja materi kot dar od prve plače v Ameriki, dva dolarja pa za jedno sv. mašo g. kape-lanu, kateremu je natančno popisal vso pot in zlasti razmere, v katerih je sedaj.

6. V nedeljo zjutraj.

Slovenske cerkve v naselbini ni bilo. Bilo je sicer dovolj Slovencev, da bi si lahko postavili najlepšo cerkev, pa "mi nismo prišli sem v Ameriko, da bi molili" so se izgovarjali, temveč da bi si kaj zaslužili. Pozabili so pa, da tudi niso prišli zato, da bi pijančevali in vendar tako grdo živijo!

Anton se je v nedeljo zjutraj začel odpravljati v cerkev.

"Kdaj bomo šli pa k maši?" vpraša gospodinjo v kuhinji, kjer je bilo že tudi nekaj drugih bordarjev.

"Kaj? V cerkev? Ha, ha, ha!" zakrohota se jeden izmed njih.

"To bi bila neumna, da bi nosila . . . nikel", se oglasi gospodinja.

"Tu v Ameriki je vera samo business, f . . . business! Misliš, da je tako, kakor v kraju? Takoj ko prideš v cerkev, moraš plačati. Med mašo ti pa vedno mole kak peharček pod nos! "Daj" in "daj", je celo mašo."

"Da, res je tako!" pritrdi gospodar. "Jaz pa nimam denarja za f . . ."

"In žena je nadaljevala svojo pridigo proti cerkvi in proti duhovnikom. Govorila je tako ostudno, in rabila take izraze, da se je Antonu gnjusilo, zlasti se mu je gnjusilo to čuti iz ust ženske. Bordarji so se seveda krohotali njenim besedam in pridno pomagali.

Anton je molčal, se oblekel in odšel iz hiše. Ker še ni vedel, kje je cerkev in kako se treba v cerkvi obnašati, šel je k prijatelju Slovaku, katerega je srečal na pragu njegovega doma.

"Hallo, Anton! — gde ideš?" ga vpraša Slovaško.

"K tebi."

"Meni se mudi! Moram hiteti v cerkev!"

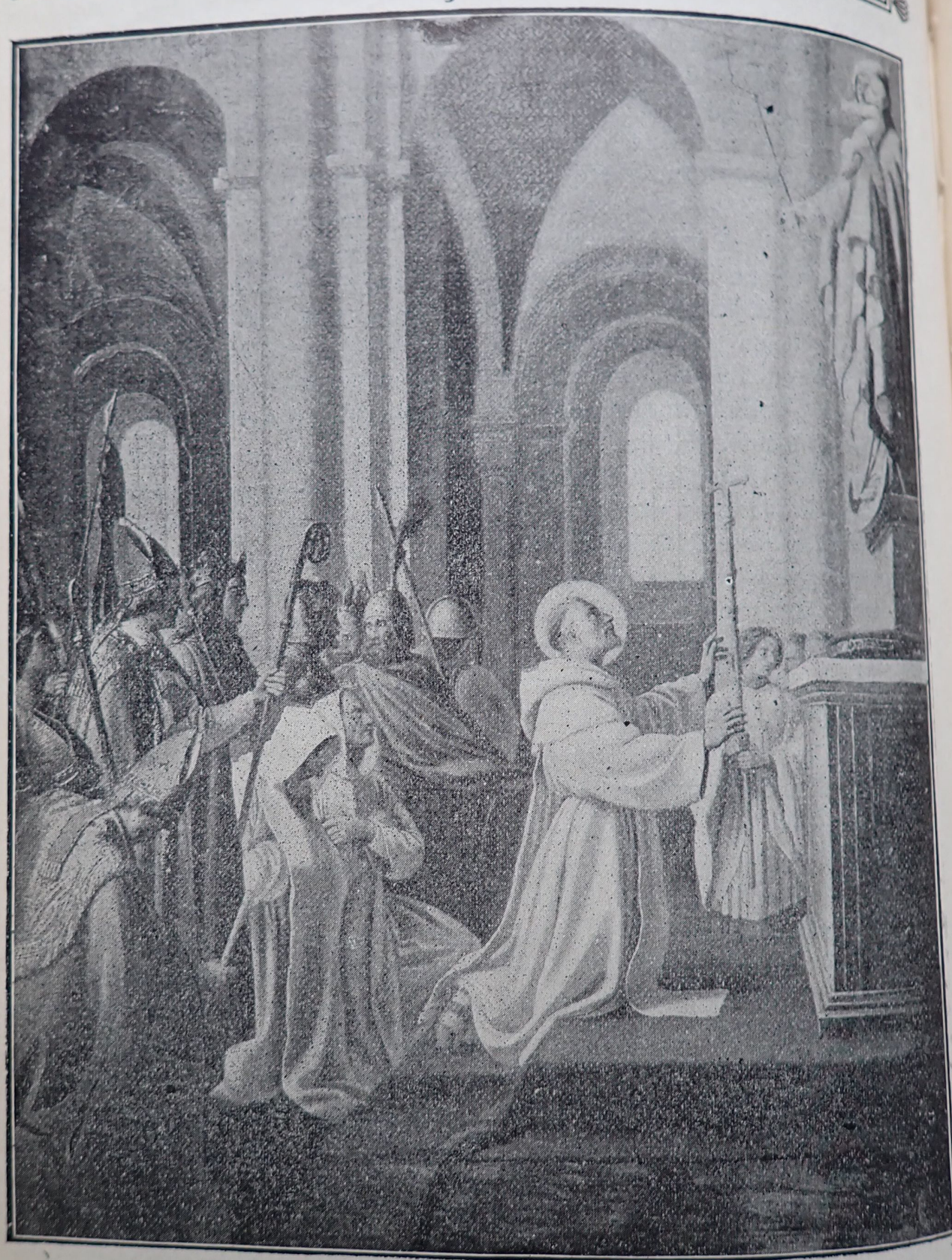
"Saj ravno to sem te hotel prositi, da bi šla skupaj v cerkev."

"Ali jaz grem v našo, slovaško."

"Nič ne de. Saj slovenske nimamo. Najboljše bode, da grem tudi jaz s teboj."

In odšla sta.

Lepo in vspodbudno vedenje Slovkov v cerkvi, lep red, zlasti pa navdušeno narodno slovaško cerkveno petje, katerega je pela cela cerkev, se je Antonu silno dopadlo, tako da se je šel takoj po maši vpisat v slovaško župnijo in se izrazil, da hoče spadata v to župnijo. Tudi pridige je veliko razumel.

Sv. Bernard,
Ko je izgovoril besede, "O, milostjiva, o dobrotljiva, o sladka Devica Marija.

To vam je bilo smeha in šale doma pri obedu, ko so bordarji zvedeli, da je bil Anton v slovaški cerkvi.

“Pa si šel k neumnim Slovakom? Slovak je bedak!” In vsi so se zakrohotali.

“Tako lepega obnašanja v cerkvi še nisem videl in tako lepega obnašanja pred cerkvijo, kakor ravno pri tem narodu danes. Vpisal sem se v župnijo!”

Krohot je sledil tem besedam!

“Hvala Bogu, dobili smo ‘tercijarja’ v svojo sredo. Še nas vse bode spreobrnil” se je norčevala gospodinja iz Antona.

Anton je bil hud in se branil in zagovarjal svojo vero in svoje prepričanje.

“Vidiš, fanté, ‘pravi gospodar. Jaz sem bil nekda, pred petnajstimi leti, ko sem prišel v Ameriko, prav tak, kakor si ti danes. Danes sem drugačen. Oči so se mi odprle. Bral sem svobodomiseljne liste in spoznal, kje je resnica.”

“Ali pe veste, da je to resnica, kar sedaj verujete?”

“Saj vidim?”

“Kaj vidite? Pijančevanje in grdo življenje, katerega imate! Ali je to tista vaša resnica? Ali je to tisto spoznanje, katerega ste dobili, ko so se vam oči oprle?”

“Kaj ti pa cerkev da? Danes si bil v cerkvi, koliko imaš več, kakor imam jaz, ki nisem bila”, ogласi se gospodinja.

“Imam veliko! Kaj imate pa vi vsi, ki niste bili? Koliko imate od tega, ko nikdar ne greste in ne dajete svojih niklov f . . . , kakor ste rekli?”

“No, no, fantek, le počasi! Saj bodeš tudi ti spoznal kmalu drugače!”

“Kar so me mati in oče naučili, tega nikdar ne bom pozabil!”

“Saj tudi jaz ne pozabim. Toda f . . . se ne dam komandirati in slepiti?”

“Ko bodeš toliko let v Ameriki bodeš drugače mislil,” pravi gospodar.

“Zaupam na božjo pomoč, da nikdar!”

“Fante, ti si strašanko nazadnjaški!” in vsi so se mu zakrohotali.

“Mi smo pa napredni!”

“Napredni ste? Da, bil sem po več slovenskih hišah po naselbini in sem videl, da ste res napredni in sicer nerodno napredni ste, ne narodno. Toda povejte mi v čem obstoji ta vaša naprednost?”

“Takemu zaslepljencu je težko kaj dopovedati!”

“Zakaj bode težko? Dokažite mi, da sem jaz res nazadnjaški in pokažite mi slovensko ameriško naprednost in prosvitljenost, pa se vam bodem tudi jaz pridružil. Dokler bodem pa videl tako naprednost, kakoršno sem videl sedaj prvi teden skoraj po vseh slovenskih hišah, se bodem pa trdno držal svoje zaslepljenosti in pridno hodil v cerkev, da se obvarujem kuge vaše nerodne naprednosti”.

“Pri nas ne bode nihče hodil v cerkev! Pri nas nočemo tercijsk! razumeš?”

“Zastonj! Tega mi nihče ne more prepovedati!”

“Jaz! Dokler si tukaj, bodeš tako delal, kako jaz hočem, če ne, se pa poberi! Toda vedi, da boš letel tudi iz tovarne.”

“No, lepa prosvitljenost in lepa svoboda to! Ker nočem biti takoj vaših misli, pa ste pripravljeni mi vzeti košček kruha izpred ust! Čast vam!”

“Poberi se iz hiše”, zakriči gospodar! “Tako se mi poberi!”

“Kaj? v tem obstoji vaša svobodomiseljnost?”

Gospodar jezen zgrabi za steklenico in zamahne proti Antonu.

“No, no! Lepa svoboda. Čemu se razburjate? Ako imate vi prav, čemu potreba tepeža, da bi dokazali resničnost svojega nauka?”

Bordarji so pomirili razjarjenega gospodarja.

“Tak “greenar” bode mene, starega Amerikanca, učil?”

“Pomirite se! Saj se lahko mirno pomenimo! Rekli ste, da ste tukaj svobodomiseljni. Jaz pa vidim, da niste! Sužnje hočete imeti svoje bordarje, ki bi še svojih misli ne smeli povedati. Ako jaz nočem tako živeti, kakor vi, ako hočem iti za svojim prepričanjem, zakaj mi to branite, ako ste res svobodomiseljni in napredni? Jaz razumem besedo svobodo tako, da lahko naredim, kar hočem, ne pa, kar kdo drugi hoče od mene, če je to proti mojemu prepričanju. Ali ne?”

“Ti si še prezelen, da bi razumel. Mi ameriški Slovenci smo svobodni od f . . . in se ne damo kakim “fajmoštrom” ali “kaplančekom” komandirati. V tem obstoji naša svoboda, — največja svoboda, da boš razumel!”

“Tako je”, se oglasiyo bordarji.

“No, hvala vam za tako svobodo. Saj te duhovnik ne sili, da ga moraš ubogati! Ali duhovnik v cerkvi tudi

zgrabi steklenico in se zaleti nad ver-nike, ako ga ne ubogajo, ako nočejo tako storiti, kakor on uči, kar ste pa vi, svobodnjak, sedaj naredili? Bil sem danes v cerkvi. Res nisem vsega razumel, toda toliko sem razumel, ko je gospod lepo povedal, da smo v Ameriki res vsi prosti, da nas ne bode nihče silil spolnjevati dolžnosti svoje vere. Povedal je tudi, da vera ni nič drugega, kakor samo nauk, kako se pošteno in srečno živi. Kdor hoče srečno in pošteno živeti, mora slediti tem naukom. Nedeljske pridige so pa samo očetovski opomini človeškemu sreću, da vstraja na težki poti poštene-ga življenja. Kakšno suženjstvo je to?”

“Bababababa! Ne brbraj take neumnosti! Kaj nam mar, kaj je f . . . povedal!”

“V društvo ga moramo k nam spraviti, tam ga bomo že naučili”, misli bordar, ki je bil tajnik pri svobodomiselnem društvu v naselbini.

“V kako društvo?”

“V podporno društvo. Tam vsaki mesec nekoliko plačamo v blagajno, ako bi zbolel, dobiš bolniško podporo, ako pa umreš, bodo pa stariši podedovali.”

“In pa oči se ti bodo odprle, da ne bodeš tako prekl neumen!”

“Želim, da bi tako neumen ostal do smrti. Kaj pa imam od vaše svobode? Kar vi razumete pod svobodo, to je tiranstvo, največje tiranstvo, to ste pokazali prav kar sami. Poglejte sami! Vi hočete, da bi fant, ki je prišel sem v Ameriko z najboljšim namenom in z najtrdnjšimi sklepi, tukaj pošteno živeti in si nekaj dolarčekov zaslužiti, pa ga hočete oropati edine

podlage, na kateri je mogoče ta namen doseči — sv. vere, in ga pahniti v pijančevanje in grdo življenje. Ali je to vaš socializem? Ali je to vaša svoboda? ali je to vaša prosvitljenost? Kdor hoče živeti pošteno, učili so nas doma, mora moliti, mora hoditi v cerkev, da mu Bog pomaga, ker človek je slab in k slabemu nagnjen. Svoboda je biti pošten, ne udati se strastem. Ako toraj vi poštemu slovenskemu fantu, ki pride sem v Ameriko, takoj najprej branite v cerkev, kakor vi branite sedaj meni, ali mu s tem ne mislite ukrasti iz njegovega srca vse, kar mu je dobra mati dolga leta mladosti z velikim trudom in z veliko skrbjo vcepila v srce? Ali mu s tem ne delate silo in ga vklepate v sužnost?”

“Ti mene ne bodeš učil? Si še pre zelen! Jaz samo toliko rečem: vera je sleparija! — Jaz sem jo proč vrgel kot nepotrebno stvar. Zato pa na mojem stanovanju nočem nikogar, ki bi se klanjal . . .! Zato se mi poberi iz hiše še danes! Tercijalk v svoji hiši ne bodem trpel”.

“Grem, dobro! Tudi jaz nočem ostati v taki peklenški jami, kakoršna je vaša hiša, kjer slepite s svojim svobodomiselnim humbugom uboge bordarje in jih odvrčate od cerkve, zato da jih lažje opivate in jim tako kradete težko zaslužene cente iz žepa. Vsi ti bi bili pošteni fantje, ko bi ne bili zašli v ta vaš peklenški brlog. Ta (pokaže na jednega) ima doma v starem kraju ženo in otročiče, kateri lakote umirajo. Tukaj ste mu pa usilili svoje naprednjaštvo, da je pozabil na vse in se udal pijači. Videl sem ga, da se je zjokal, ko se je streznil in či-

tal pismo od doma. S svojo svobodomiseljnostjo ste ga naredili za svojega sužnja in si revež več pomagati ne more. Prav mu je, če je tako neumen, da se vam da slepiti! Jaz se vam pa ne dam! Z Bogom! Vi si pa zadpomnite moje besede! Prišel bode tudi za vas čas, ko se boste spomnili svojega nepoštenega grdega “socializma”, pa bode prepozno! Ta denar, ki ga pa tako dobivate iz žepov žrtev svojega naprednjaštva, bode pa v prokletstvo vam in vašim nedolžnim otročičem, katere pomilujem, da imajo takega očeta!”

Gospodar je zakričal, kakor besen: “Ven! Ven, hitro ven, drugače boš še danes poginil!”

“Saj grem! Z Bogom!” Šel je iz hiše k svojemu prijatelju Slovaku, katerega je poslal po svoje stvari in plačat “bord” in kar je bil dolžan gospodarju.

Drugo jutro opoldne mu je “bos” v tovarni povedal, da ga ne potrebuje več v tovarni, ker je pobožnjak. Bil je zagrizen socialista in velik prijatelj gospodarjev, ki mu je povedal o včerajšnjem dogodku.

Anton ni bilo žal. Zapustil je naselbino skupaj s svojim prijateljem Slovakom in odšla sta drugam.

7. Na sveti večer.

Anton je šel v naselbino, kjer je izvedel, da je tudi slovenska cerkev. Šel je takoj v župnišče k slovenskemu duhovniku, kateremu se je predstavil kot novodošlec in ga prosil pomoči in sveta, da bi našel dobro stanovanje. Povedal mu je, v kak peklenški brlog je bil zašel v prvi naselbini. Duhovniku je mladenič ugajal. Zavzel se je zanj in mu poskrbel dobro stano-

vanje pri poštenih ljudeh, ki so bili popolnoma drugačni, kakor pa je bil prejšnji gospodar.

Anton je bil vesel tega. Po posredovanju slovenskega svojega novega župnika, je dobil tudi dobro in lahko delo v tovarni, kjer je v malo tednih veliko napredoval, kajti "bos" je spoznal v njem dobrega in poštenega delavca in ga zelo čislal.

Nekoč prebira Anton v slovenskem dnevniku dopise in tam opazi tudi dopis iz naselbine, kjer je bil on preje. S zanimanjem bere. Kako se začudi, ko bere tam o veliki nesreči, katera je zadela bivšega gospodarja. Žena je pripravljala obed in hotela hitro narediti ogenj, zato je polila premog z oljem. Toda pod premogom je bila še žrjavica. Olje se je vžgalo in posoda se je razpočila, goreče olje pa razlilo po njeni obleki. Le čudežu je pripisovati, da se ji je posrečilo bliskoma obleko strgati iz sebe, da se ni opekla do smrti. Dobila je samo težke opekline po rokah in po obrazu. Gorečo obleko je strgala s sebe in zbežala ven. Tako se je pa vnela hiša, kjer je zgorel tudi najmlajši otrok. Zgorelo jima je vse, kar sta imela. Kmalu potem je zgubil tudi delo radi nerednosti in tako je prišel v veliko revščino.

Ko je Anton bral to poročilo, spomnil se je živo dogodka pred svojim odhodom od njega. Vendar se mu je ubogi siromak zelo smilil. Takoj se je vsedel in mu pisal sožalno pismo, kjer ga tolaži, naj saj sedaj spozna Boga in naj vanj zaupa. Ni pričakoval odgovora, ker je mislil, da je še sedaj hud nanj.

Kako se je pa začudil, ko je čez dva dni že dobil odgovor. Pisal mu je:

Dragi Anton!

Prejel sem tvoje pismo, katero mi je bilo v veliko tolažbo v moji strašni nesreči, katera me je zadela. Da, izgubil sem vse. Žena je sicer že veliko boljši in hvala Bogu, ne bode umrla, samo najbrže bode izgubila eno oko in eno roko. Vendar sem hvaležen dobremu Bogu, da je le ostala pri življenju. Naznanim ti tudi, da sem v velikem pomanjkanju. Tukaj ne delamo že več tednov. Stavkujemo. Kedaj bomo šli delat, nihče ne ve. Pravijo, da najmanj pol leta še ne.

Dragi Anton, sporočiti ti tudi moram, da sem sedaj v revščini spoznal, kaj so socijalisti in kaj je svobodomiseljnost. Ker sem tri mesece zanemaril plačati prispevke, so me iz društva. Prosil sem jih, naj se me usmilijo v moji nesreči in naj me ne oropajo podpore. Toda zastonj! Toliko sem storil za svoje prijatelje, vse sem z njimi zapil, kar sem zaslužil. Sedaj me pa noče nihče poznati. "Preje si pil, sedaj pa stradaš", so mi rekli. Nikogar niti blizu ni. Ti si edini, ki se me je spomnil in mi tako ljubeznivo pisal in me potolažil. Spominjam se tvojega odhoda od mene in me je sram. Toda vrjemi, v nesreči človek še le spozna, kaj je Bog, in kaj je vera. Vrjemi, ko bi se sedaj ne bil spomnil Boga, bil bi že obupal. Ali bi mi sedaj hotel ti toliko pomagati, da bi prišel k tebi in bi mi ti pomagal najti dela? Prosim te, Anton, ne zavrzi me! Usmili se vsaj mojih otročičev, ki so lačni! Spoznam, da sem si to nesrečo zaslužil in vrjemi mi, da sem

hvaležen Bogu za njo, ker mi je odprla oči. Prosim usmili se me.

Tvoj rojak...

Antona je pismo presenetilo. Taki je bil odločen pomagati svojemu nesrečnemu rojaku. Poslal mu je potrebno svoto za pot, preskrbel mu stanovanje in vse potrebno. In v par dnevih je bil že pri njem s celo svojo družino.

Žalostno je bilo svidenje. Zlasti žena se mu je smilila z velikimi opeklinami po obrazu, ki so ji pustile težek sled. Sprejel jih je ljubeznjivo in jih založil z vsem potrebnim. Ker je bil "foreman" v tovarni, vzel ga je takoj k sebi na delo, kjer še sedaj dela.

"Sedaj pa, Anton, najprej, kje je slovenska cerkev in slovenski duhovnik. Že dvajset let nisva bila pri spovedi ne jaz, ne žena. Težka je vest in ne da mi miru, dokler ne odložim butare."

Bilo je ravno na sveti večer, ko sta klečala v cerkvi pred velikim oltarjem dva človeka, mož in žena. Opravila sta prav kar dolgo spoved in se v goreči molitvi zahvaljevala Bogu za toliko milost, da ju po tolikih letih grešnega življenja vendar ni zavrzel, temveč tako ljubeznjivo čakal in tudi dočakal, da sta se vrnila. Obema so skoraj neprestano tekale solze iz oči. Gospodar in gospodinja našega Antona sta bila to.

Potolažena in pokrepčana sta odšla zopet domov.

"Žena, sedaj pa je moj trden sklep in moja prisega tu na cerkvenih stopnicah: Jaz in moj celi dom bomo v prihodnje zvesto služili dobremu Bogu!"

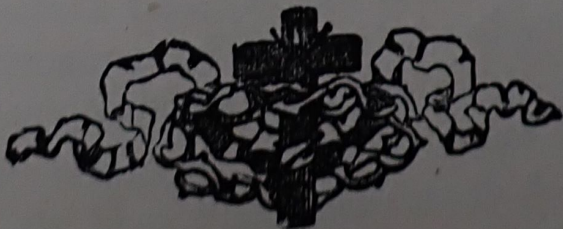
"Pozno sva se spomnila! Vendar, hvala Bogu, da ne prepozno!" vzdihnila je žena.

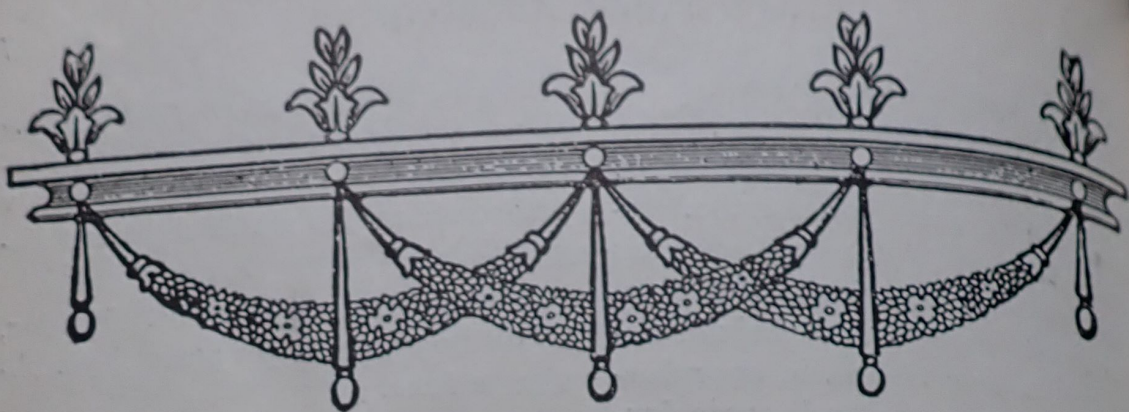
...

Pet let je bilo po tem dogodku. Zopet je bil sv. večer. Pri bivšem gospodarju Antonovemu so imeli silno veliko posla. Zlasti najstarejša hči, devetnajstletna Mimica je imela silno veliko dela. Pripravljali so se za jaslice in za... No, bom pa kar povedal. Nekako ob devetih je prišel Anton in z njim nekaj njegovih dobrih prijateljev, da so slavili zaroko Antona z Mimico.

"Na sveti večer sem jaz zopet našel nazaj, kar sem zgubil — sv. vero in mir vesti. Na sveti večer sem tudi želel, da bi zaročil svojega prvega otročiča in sicer s tistim, ki je naš največji dobrotnik, z blagim Antonom." je govoril oče.

"Oh, kako so pomilovanja vredni naši zaslepljeni rojaki po Ameriki", je večkrat ponovil ta večer bivši rdečkar. "Iz svoje skušnje vem, kako so nesrečni! Oh, ko bi jim jaz mogel dopovedati, kako sladko in prijetno je v Ameriki življenje z Bogom in vero v srcu! Vsi bi spoznali svojo zmoto, kakor sem jo jaz! Oh, molimo za nje!"

Duhovski Humbug.

K

VERA je duhovski humbug!" tako čuješ, dragi čitatelj, zopet in zopet po slovenskih naselbinah in čitaš po naših protiverskih listih.

Ali je to res?

Ne! — Poglejva!

1. Kaj je pravzaprav v bistvu vera?

Iz življenja našega rojaka škofa Barage se pripoveduje, da je hotel nekoč obiskati Indijansko naselbino sredi temnega gozda. Toda na poti je zašel. Blodil je celi dan, toda zamanj, ni mogel več najti pravega sledu. Hodil je zopet drugi dan skoraj celi dan, zopet zamanj. Proti večeru je pa opazil daleč v dolini dim. Zveseljen je obrnil svoj korak proti temu dimu in res prišel k mali Indijanski naselbini. Drugo jutro šel je Indijanec z njim in mu lepo pokazal pot in v dobrih štirih urah sta bila na mestu, kamor bi bil sam le s težavo prišel.

Svet je za človeka, kakor temen gozd. Vsi čutimo in vemo, da moramo

iti proti svojemu domu, proti večnosti. Toda kod gre pot? Kako lahko se človek zgubi s pravega pota in zgubi sled k svojemu cilju. Koliko je zmot na svetu! Koliko krivih kažipotov! Zato koliko jih zaide, zablodi na tem svetu! Sv. vera pa ni za človeka nič drugega kakor to, kar je bil Indijanec za škofa Barago — kažipot, ki nam hoče v tem temnem gozdu sveta kazati pot domov, v srečno življenje in v srečno večnost.

2. Dalje! Pri veri se gre samo za tvojo korist! Povej mi človek, ali je kaka stvar, katero ti vera zapoveduje, da bi ne bila samo tebi v korist?

Zakaj je nedeljska zapoved?

Zato da bi si ti en dan v tednu vzel časa, se odpočil, malo pomislil, da nisi žival, da bi malo bral in se izobraževal, da bi šel v cerkev, se spomnil svojega Boga nad seboj, ki ti bode plačal, ako mu služiš, ki te bode kaznjeval, ako slabo živiš!

Da moraš iti k maši, je zapoved radi tega, da bi pri tej daritvi od

goraj dobil pomoči in milosti in vstrajnosti v boju zopet svoje strasti.

Da moraš iti o veliki noči k sv. zakramentom, je samo tvoja korist, da dobiš pri spovedi malo očetovskih opominov, ako slabo živiš, da dobiš spodbude k vstrajnosti, ako dobro živiš in objednem, da dobiš pomoči od svojega Odrešenika v sv. obhajilu.

I. t. d., I. t. d., I. t. d. Malo misli sam, vsaj imaš zdrav razum!

Zakaj je petkova zapoved?

Zato, da se vsaki teden vsaj en dan spomniš, da ne smeš svojim strastem vsega privoščiti, kar poželee, drugače bodeš nesrečen.

Pijanec si dovoli pijače proti verski prepovedi, ali ni pijanec nesrečen? Pijančevanje je nesreča človeškega rodu.

Skopuh si zbira na vse načine denar na kup, ali so skopuhi pri svojem denarju kdaj srečni? kdaj zadovoljni? imajo kdaj dosti? Ali niso nesreča za človeško družbo? kapitalist kaj je to drugega, kakor skopuh, ki misli samo na denar brez Boga.

Nečistnik si privošči mesenega živjanja, sli je nečistost še kdaj koga osrečila, koliko pa že naredila nesrečnih! da, prav vsakega, ki si ji je udal!

Jeza, sovraštvo, lenoba i. t. d., i. t. d. vse, kar prepoveduje vera, ali ti vse to že tvoja lastna pamet in vest ne prepoveduje in te svari, da se varuješ tega, ako hočeš biti srečen?

3. Povej, ali je kaka stvar, ki bi ne bila prepovedana samo radi tega, ker je tebi, ker je človeškemu rodu škodljiva in v nesrečo?

Ali ni grdo življenje še vsakega nesrečnega storilo?

Pijančevanje je greh po veri. Zakaj?

Koliko ljudi je že naredilo nesrečnih! — Koliko družin je pahnilo v gorje! Koliko solza je že iztisnilo iz oči ubogih žena in sirot! Koliko mladih ljudi je naredilo časno in večno nesrečnih! Koliko nedolžnih otročičev je že naredilo bednih sirot! Koliko dobrih mož je spravilo v norišnice i. t. d.! Človek, kar sam pomisli!

Ali je pa že kdaj le enega človeka osrečilo?

In nečistost! Koliko mladeničem je že skopala prezgodnji grob! Koliko deklet je pahnila v strašno gorje! Koliko srečnih zakonov je že razdrlo! Koliko sirotišnic je že napolnila! Koliko temnih ječ je že sezidala! Koliko vislic, električnih stolov je že postavila za svoje žrtve!

Ali je pa le jednega človeka osrečila?

In jeza?

In lenoba...?

In sovraštvo...?

In nepokorščina...?

I. t. d., I. t. d.!

Brate, saj imaš rozum, misli sam s svojimi možgani!

Ali je pa vse to prepovedano samo za duhovnika? — Ali je to samo njemu v nesrečo?

Da, naj bodeš ti kot lajik, ali jaz kot duhovnik, ako ne bodeva živela po veri, ako bodeva ravnala proti temu, kar vera prepoveduje, pa naj verujeva ali ne, oba bodeva kaznjavana. New Yorški policijski komisar Becker je umrl na istem električnem stolu, kakor Rev. Schmidt.

Ali je toraj vera samo duhovski

humbug, ali je pa humbug vsakega človeka brez razlike?

Odgovori si sam!

4. Toda, kaj pa ako kdo vero taji in ne veruje in noče verovati, ali je potem zanjga kaj drugače? Ali on sme zanemariti, kar vera zapoveduje? ali sme delati, kar vera prepoveduje?

Vprašajmo brezverca!

Neki misijonar, ki je imel veliko misijonov po celi Ameriki in je gotovo veliko tisoč ljudi spovedal, je rekel некоč:

“Toliko tisoč ljudi sem spovedal. Prišli so k spovedi mladi in stari, prišli revni in bogati. Prišli taki, ki so bili dobri katoličani in tudi taki, ki so že od vere odpadli, in leta in leta živeli brez vere, šli za strastmi in si vsega privoščili, kar jim je strast pozelela. Toda niti jeden še ni prišel, ki bi bil po takem grešnem življenju priznal: Oče, vesel sem, da sem tako grdo živel! Vsakdo je pa prišel preje ali pozneje k spoznanju in kolikor globje je padel, kolikor bolj je ravnal proti tem zapovedim ali prepovedim vere, s toliko grenkejšim kesanjem je prišel in s solznimi očmi je moral priznati: O, kako sem bil neumen!

Ali more reči brezverec ali kak socijalist, da je pijančevanje prav, da je nečistost prava, da je tatvina prava, da je sovraštvo pravo, i. t. d.?

Toraj ali je res vera samo duhovski humbug?

Človek, roko na srce, pomisli in lahek ti bode odgovor!

5. Ko bodem jaz kot duhovnik umrl, bode z menoj umrlo vse. Sorodniki in ožji prijatelji bodo kak me še mislili na me, potem pa — konec! Ako sem zveličal svojo dušo, blagor mi, kaj me bode potem še skrbelo? Ako ne, gorje mi!

Ti imaš družino. Ko bodeš ti umrl, ostali bodo za teboj tvoji otroci. Ti ne bodeš umrl. Tvoja kri in tvoje ime bode ostalo za teboj morda stoletja. Ako tebi ni treba verske pomoči za dobro življenje, kaj pa če je ne bode potreba tvojemu rodu za teboj? In ako je bode treba, pa jim je ne bodeš pustil kot svojo najdražjo dedščino, kakor skozi stoletja tvoji očetje tebi, ali se ne bojiš, da bode šla dolga leta kletev in solze za teboj v grob? Da se bode tvoj rod, brez vere puščen, zgubil, pokvaril in postal v nesrečo sebi in človeškemu rodu in bodeš tako ti v nezmerno prokletstvo človeškemu rodu?

“Blagoslovil te bodem v tvojem rodu,” govoril je Bog zvestemu Abrahamu! Še danes milijone Židov blagoslavlja spomin tega svojega praočeta za njegovo vero in zvestobo!

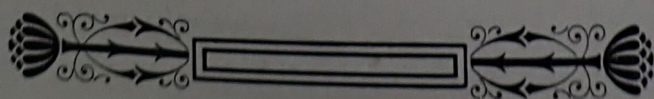
Adam ni ostal zvest svojemu Bogu, zato je nakopal prekletstvo na cel rod: “Prokleta bodi zemlja zavoljo tebe!”

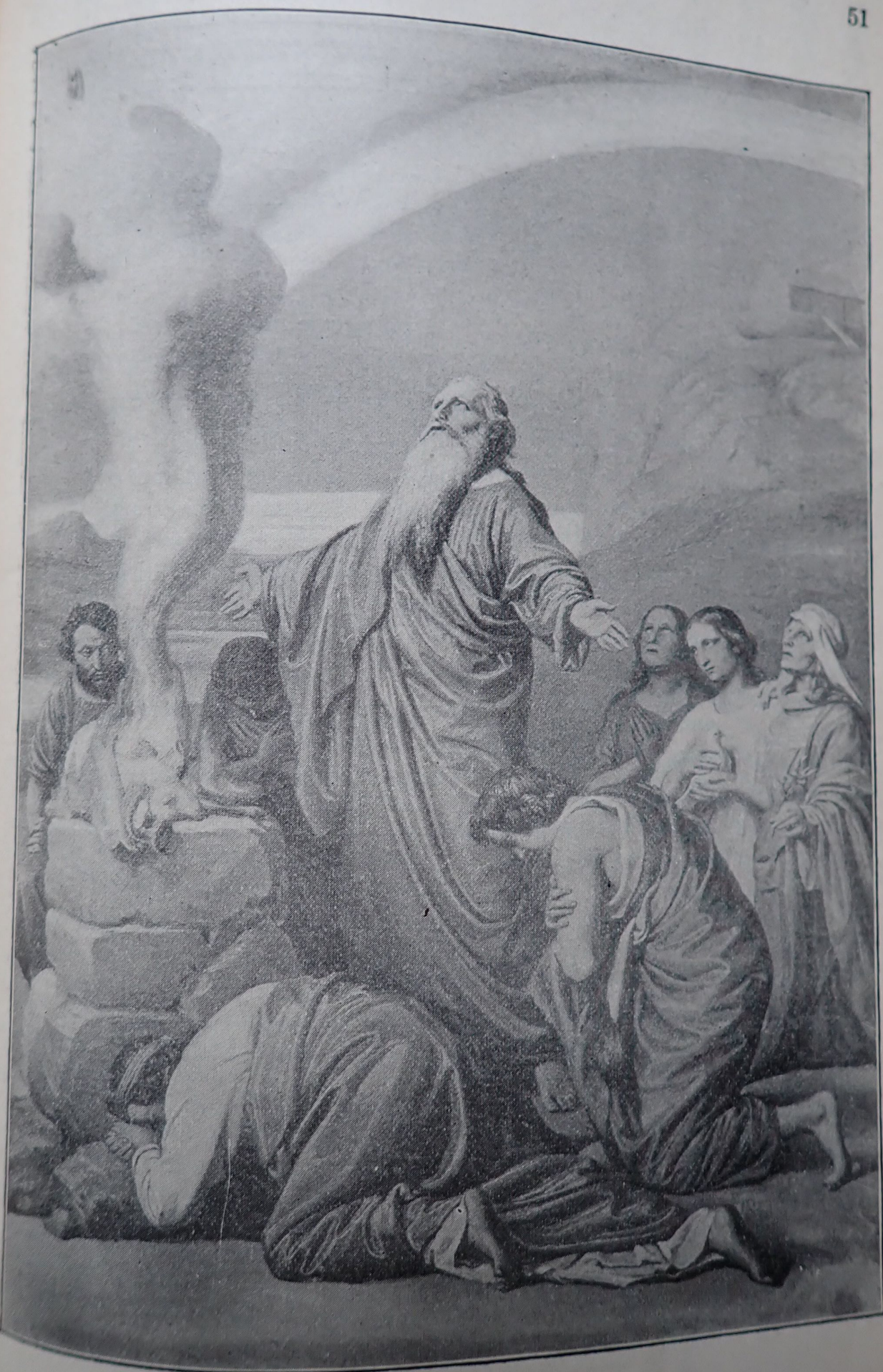
Oče, stariši, čegav humbug je toraj vera?

Moj, kot duhovnika, ali tvoj kot lajika?

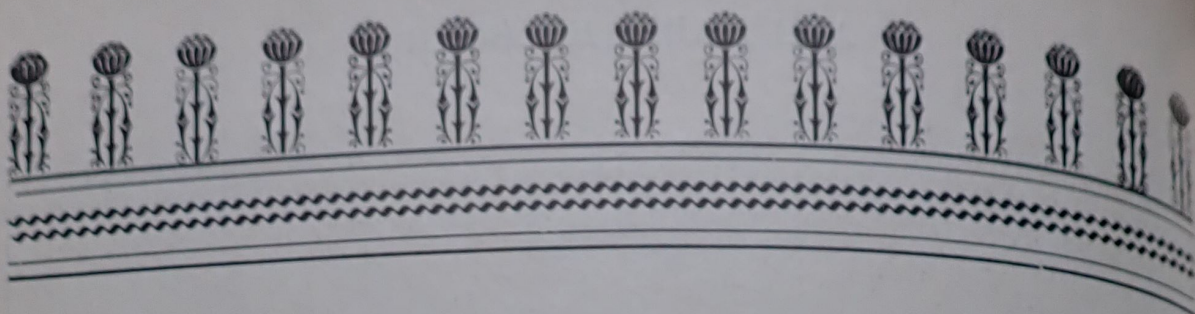
Milo slovensko delavstvo, čegav humbug je vera?

Odgovori si sam!

Noe daruje.

ČASTNA STRAŽA.

M. Elizabeta.

FUDEJA, čuj! Poznaš li kralja
na Golgoti krvavi,
ki mu sinovi tvoji prestol
na skalnati podstavi? [so zidali

Kraljevo čelo s trnjem so obdali,
ki ga planjava tvoja je rodila,
za žezlo Kralju so trstiko dali,
ki voda tvojih rek jo je močila.
Jeruzalem, poglej na križ!

In sinagoga, ti molčiš?
Povej! Govori! Si li pozabila
na častno stražo tam ob Kralju

[svojem,
ki bi stopila v blesku tvojem
pred prestol nov?....

O ne! . . . Za stražo nisi se zmenila,
s krvavo roko le si krono vila,
ti Kralja le si sramotila....

Pa vendar, sprave žrtvenik
obdaja straža častna, sveta,
ko umira Rešenik.

Ljubeča Magdalena križ poljublja,
v skrivnostno "Najsvetejše" mati
bolestno gleda, [bleda
ko zadnja kapljica krvi se ven
[izgublja.

In poleg nje nedolžni svečenik.
povzdigne v duhu prvič sveto kri,
ki raz oltar skalna tla rosi.

In umirajoči Rešenik?
Pogled ljubeznipoln in mil
sočutje dobrim srcem vrača,
oko ugašajoče nanje zre,
dok da se zadnji zdihljej ni izvil
in božji Sin umrje.

V trenutku tem, ko se vesoljstvo
[zgraža,
ko tempelj sam o Jezusu spričuje,
se na ljubeča srca milost vsuje,
kraljevi dar dobiva častna straža.

— — — — —
Zdaj Golgota ne gleda Rešenika,
na križu ne stoluje Kralj sveta,
a tabernakelj naš ima
nebes Gospoda kot — jetnika.
Jetnik ljubezni je postal,
pa kot jetnik je vendar kralj.
Zato, srce ljubeče, pred oltar,
ob Kralju večnem stoj na straži,
ljubezen svojo vso mu skaži!
V plačilo bo krajev ti dar.

PRISEGAM.

Za slovenske odre priredil prosto po angleškem
Rev. Kazimir Zakrajšek O. F. M.

OSEBE:

Gospa Ljudmila, bogata gospa, stara okrog 40 let.

Gospa Jerebova, vdova, okrog 60 let.

Marica, najdenka, katero gospa Jereb vzame za svojo.

Zvezdoslava Slavčeva, stara devica okrog 40 let, koketka.

Špela, služkinja g. Ljudmile.

Marijanca, kuharica g. Jerebove.

Klara, beračiča.

Ivanka, tajnica kuharskega kluba.

članice kluba, kolikor jih hoče nastopiti, najmanj šest.

ZNAČAJI:

Gospa Ljudmila: črne lase, bogate obleke. Ima vsako dejanje drugo obleko.

Gospa Jerebova, v prvem dejanju v kuhinjski obleki, v 3. dejanju v črni preprosti obleki s črnim pajčolanom na glavi.

Marica in članice kluba vse jednako oblečene, vse jednake klobuke, vse jako preproste, kakor se navadno dekleta sedaj nosijo.

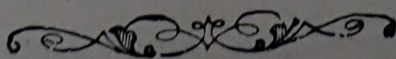
Zvezdoslava Slavčeva, jako koketno in najmodernejšje oblečena in jako nališpana. Po obrazu se ji vidi polno barve, lase ima

jako neokusno spletene, klobuk velik in jako neokretno na glavi.

Marijanca in Špela obe jednako oblečeni, samo da ima Špela blatne čevlje in se ji vidi, da je prav kar delala na vrtu.

Klara ima razčesane lase, tako da ji zakrivajo velik del obraza. Obleko ima kakor beračice: dolgo rjavo haljo s širokimi raztrganimi rokavi.

Marijanca je Ribničanka, Špela trda Goranjka. Obe govorita svoje narečje.

I. DEJANJE.

Pozorišče: Kuhinja g. Jerebove. Sredi kuhinje miza pogrnjena z belim prtom. Po steni posode. Ako mogoče, naj se uprizori ognjišče. V slučaju da se ne more uprizoriti kuhinja, zadostuje vsaka preprosta soba.

1. PRIZOR.

G. Jerebova in Špela.

G. Jerebova (Odgrinja mizo in zgraba prt).

Špela (S zavihanimi rokavi in uzriazanimi rokami snaži ponvo). Misus, naj no pogledajo, kako se lepo sveti!

G. Jereb: Tako je prav, Lizi! Le potrudi se danes. Članice kuharskega kluba morajo najti pri nas vse čisto in snažno. Naša Marica je vstanoviteljica in predsednica tega kluba, zato morajo članice najti pri nas vse v najlepšem redu.

Špela: Gospa, kar nič se ne bojte! Tako se bo vse lesketalo po kuhinji, da še luči ne bode treba. Mlade kuharice bodo našle vse v takem redu, kakor še nikjer. Vse bodo lahko žopet porazmetale, vsaj drugega tako ne znajo. Vedo, gospa, jaz mislim, da ste malo predobri, da kaj tacega dovolite. Jaz bi že ne!

G. Jereb: Vidiš, Lizi, mlada dekleta so to. Ali ni lepo, da so se združile v klub, kjer se uče druga od druge kuhati in peči? Da, zdi se mi, da je moja dolžnost, da pomagam Marici pri njenem narodnem delu. Pogledj če dobro gori v peči.

Špela: (pogleda v peč. Ako ni peči, pogleda ven skozi stranska vrata) Da, prav dobro gori.

G. Jereb: (pospravlja stvari) Dobro. Nalij kotel in ga postavi na ognjišče, da bode vse pripravljeno.

Špela: Kaj se tako mudi? Naj počakajo, da omijem posodo in jo osna-

žim. Nočem, da bi rekla dekleta, da je Špela lena.

G. Jereb: Vsaj je že vse v redu. Sicer bodo pa skoro tu. (Odide).

2. PRIZOR.

Špela sama, potem Marijanca.

Špela: Naša gospa je pa res dobra. ga srca, kakor zlato. Saj pravim! Prav srečna sem, da sem prvo službo v Ameriki tako dobro zadela. Pa so mi mati doma dejali, da bom v Ameriki veliko trpela. Ta gospa Jerebova ni prav nič sitna. (Hiti še drugo posodo snažiti.) No, pa kako sem se že po amerikanila! Iz nerodne Špele sem sedaj lepa Lizi! (Se spakuje.) Miss Lizi. Naš mesar mi nikdar drugeče ne reče, kakor Miss Lizi, včasih pa še pristavi "dear girl"! Kako lepo ime res imam! Pa še sama nisem vedela. Amerikanci so pa res boljši ljudje, kakor smo pa mi neumni Kranjci. Lizi, Lizi! Ne pa tista neumna Špela! Špela! Na vsakega bom huda, kateri mi bo še rekel Špela. Kaj tista Špela! Špela je debela! Jaz sem pa sedaj Lizi, — Miss Lizi! Pa ta lepi klobuček, katerega mi je gospa zadnjič kupila! Amerika, Amerika, to je dežela, kjer vse ženske klobuke nosijo! Ne pa tista Gorenjska, kjer mislijo tiste škricove "frajle", da je Bog samo njim dal glave za to, da bi klobuke nosile, nam pa samo zato, da bi nosile svitke in jerbaze. (Na steni visi klobuk Marice.) Ah, Miss Marica, ta ima lep klobuk! Kar pomeriti ga moram, kako bi meni stal. (Ga dene na glavo in se gleda v ogledalo tako, da je napol obrnjena proti ljudem). Pa sem res fest dekle! (Se spakuje) Pa, zavber, zavber ako se le malo poštrekam. Škod

res, da ni mojega Jurčka tukaj, da bi me sedajle videl s klobukom na glavi! To bi me šele rad imel! Najlepši odpustek bi mi kupil na Brezjah, kolikor jih tam imajo. In pa ko bi še le slišal, da nisem več Špela, temveč, da sem že lepa Miss Lizi, hm, to bi zvečer tako na vasi zavriskal, da bi slišala vsa Gorenjska in bi vedela, da ima on najbolj fest deklet! — Samo ta Miss ne vem, kaj pomeni? Zakaj pravijo vsakemu dekletu Miss? Mislim, da s tem vendar ne mislijo na miš. Da bi bile me dekleta vse same miške, tega ne verjamem!

Marijanca: (Odpre vrata, pogleda na pol v sobo in vidi Špelo pri ogledalu, se ji posmehuje) No, punca, kaj pa ti delaš? Ali se še nisi videla, da se tako ogleduješ v ogledalu?

Špela: (Hitro odloži klobuk in nadaljuje z delom, pogleda grdo Marijanca in hiti.)

Marijanca: (Vstopi) Ali je to tista hiša, katero že pol ure iščem? — Ali tukaj stanuje gospa Prepelica? Ali kako je že gospa rekla, da se imenuje? Čisto sem pozabila, kako je rekla gospa. To vem, da je ime nekega poljskega ptiča, ki se v žitu skriva.

Špela: (jezno. Ne pogleda, samo hiti snažiti) Missus Prepelica?

Marijanca: Saj ti pravim, da sem čisto pozabila, kako ji je pravzaprav ime. Ime nekega poljskega ptiča je, to vem.

Špela: Pravo teslo moraš biti, da si takoj pozabila, h komu si prišla. Pri nas nimamo nič ptičev. Naša gospa se pa piše Missus Jereb!

Marijanca: Prav ta je! prav ta je! Tats rajt! tats rajt! (prav nerodno

govori angleško) Saj se mi je zdelo, da je to ime poljskega ptiča. Mislila sem na prepelico. Jerebica je, jerebica!

Špela: (jezno) Kakšna jerebica! (Gre proti njej in ji preti) Naša gospa je Missus Jereb, ti si pa neumna štoklja, da boš vedela! In če ne veš manire, kako se v tuji hiši obnaša, kar spravi se mi od koder si prišla!

Marijanca: Hm, kako je pa huda! Tebi je pa gotovo ime osa? Ali si pa kaka zboda-neža. No, pa le potolaži se! Dobro! Missus Jereb, je že prav! Tats rajt! Jaz sem iz one-le hiše tam na hribu. Gospa me je poslala, da bi jo nekaj poprosila. (Gre med tem v ospredje in čez oder).

Špela: (opazi, da ima umazane črevlje in da se pozna na tleh, koder stopa. Razburjeno) Ti ribenški troletti! Ali si ne greš takoj obrisat črevlje! Tu naj si človek pogleda! Vsak korak se pozna! Toliko sem se trudila, da bi bila kuhinja čisto poribana. Na, tu ga imaš! Pa mi je ta grinarca vse pomazala. Ali ne veš, da je treba črevlje osnažiti, predno se pride v sobo?

Marijanca: Saj sem ti rekla, da ti je najbrže ime osa. Kaj mi v glavo ne pade. Da bi se jaz za tako kmetiško hišo črevlje brisala? Jaz sem iz one-le hiše, kjer je bogata gospa Ljudmila.

Špela: Ne maram nikakega bahanja tukaj. (Ko Marijanca še hodi gori in doli, vzame metlo v roke in gre za njo in pometa.) Kar spravi se mi od tukaj!

Marijanca: Ti boš mene ven gonila? Pa ti? Kdo pa si ti? Si preneumna! Jaz sem služkinja gospe Ljud-

mile, pa boš ti mene? Jaz nisem prišla k tebi, si preneumna. Ja sem prišla k gospej Jereb. Pa me bo takle gorenjski trotel ven gonil? (Ji z obema rokami žuga in gre proti njej).

Špela: (z metlo boječe odskoči) Proč! S teboj niti govoriti nočem več!

Marijanca: Ven ne grem, pa nalašč ne grem! Ti nimaš nič pravice mene ven metati. Snedla te pa tudi ne bom, si presurova in prezelen. Lepo mi povej, kje je gospa in pokliči jo v sobo. Veš, doma se tudi fantov nisem bala, pa se bom tebe? Vse sem nabila, če so mi nagajali (hodi dalje gori in doli).

Špela: (kriči) Saj sem ti rekla, da se mi poberi iz hiše! Vsa tla mi boš zopet umazala. Tu naj si človek pomisli, kakšna so sedaj! (Zamahne z metlo nad njo. V tem stopi v sobo g. Jereb).

3. PRIZOR.

Obe prejšnji, g Jereb.

Jereb: Za božjo voljo, Lizi, kaj si znorela? Kaj pa je?

Marijanca: Pravo gorenjsko teslo imate za kuharico. Gospa Ljudmila iz hriba me pošilja, da bi ji hoteli...

Špela: (kriči). Še toliko olike nima, da bi si črevlje obrisala, predno je prišla v sobo. Poglejte kakšna tla mi je naredila! Moj Bog, toliko sem se prizadejala, da bi bilo vse lepo čisto, pa naj si zdaj človek zmisli... (Hiti pometati in sicer prav pred Marijanco, ki se ji umika).

G. Jereb: Lizi, za božjo voljo, kakšna pa si? Tiho bodi in pojdi ven!

Špela: (Jezno kriči) Prav kar sem pometla in osnažila kuhinjo...

G. Jereb: Lizi, ali ti nisem rekla...
Špela: ...Pa mi je ta grinarca prinesla cele kupe blata... Nič! Taki ribenški grinhorni naj ostanejo doma, pa naj rešeta delajo in piskre vežejo...

G. Jereb: Lizi, sedaj je pa dosti! (Ji vzame metlo iz rok). Takoj pojdi na vrt in zalij gredice!

Špela: (Gre in se spakuje Marijanci, ki ji tudi žuga) Grem, gospa! (Že pri vratih) Grinhorn ribenški! (Odide).

4. PRIZOR.

G. Jereb in Marijanca, pozneje **Špela.**

G. Jereb: (prijazno) Miss Mary, kaj želi Vaša gospa? **Ona** te je k meni poslala? (povdarja besedice **ona** in **meni**).

Marijanca: Missus Ljudmila prosi, da bi ji hoteli posoditi... hm! — Zdaj sem pa pozabila, kako se pravi!... Čakajte, da se spomnim! — — "Mašin" vem, da je. Aha, že vem! Mišlim, da je to tista "mašina", ki je za v kot!

G. Jereb: "Mašina"? za v kot? Kakšna pa je to?

Marijanca: Čisto mi je padlo iz glave, kako se ta stroj imenuje.

G. Jereb: Čemu se pa rabi?

Marijanca: Vrtnar bi rad pokosil travo pred hišo.

G. Jereb: Oo! Grass cutting machine!

Marijanca: (neokretno) Yes mam! Zdelo se mi je, da mora biti tako ne-kako kakor "kot" in "mašin".

G. Jereb: Z veseljem postrežem gospej. Le povej ji! (Pokliče). Lizi! Lizi!

Špela: (Pride in se drži ježno) Prosim Missus, kaj ukažejo?

G. Jereb: Pelji Miss Mary v shrambo in naj tam vzame stroj za travo kositi.

Špela: Ven jo spodite, naj se gre prej učiti olike, kako se črevlje osnaži predno se pride v sobo.

G. Jereb: Lizi, kako si še neolika na! Ali ne veš, da ne smemo žaliti gosta? Ne žali Miss Mary!

Špela: Pa je le ribenško teslo! (zaničljivo) Prosim, Miss Mary, naj gredo z menoj!

G. Jereb: Lizi! (ji požuga) — Z Bogom, Miss Mary, oprostite ji! Prosim, pozdravite gospo Ljudmilo in ji recite, da ji vedno z veseljem postrežem z vsem, ako le morem, če prav nas ona tako prezira.

Marijanca: Bom! Hvala! Z Bogom! (Gre za Špelo ven.)

G. Jereb: Z Bogom.

5. PRIZOR.

G. Jerebova, pozneje Marica.

G. Jereb: To je od sile! Koliko bom še imela posla s tem dekletom, predno jo bom saj malo navadila omike. Čudno, kako mora biti v domovini sedaj, dolga leta že nisem bila več doma! Pa saj si tudi več ne želim!

Marica: (pride. Ima klobuk na glavi in knjigo v roki). Sem že doma, mamica. Dala sem danes otrokom pol dneva prosto, da bodem imela več časa za klub. To Vam je bilo veselje pri otrocih, ko smo šli iz šole. — Ni bilo še nikogar tu?

G. Jereb: Ne, članice še ni bilo nobene tukaj. — Toda, Marica, pomisli, kdo je bil danes tukaj! G. Ljudmila, ošabna bogatinka s hriba, je poslala svojo deklo k nam. Načuditi se nisem mogla.

Marica: G. Ljudmila?... poslala... k nam?

G. Jereb: Da, da. Pomisli, prosila me je, da sem ji posodila stroj za kositi travo. Pomisli, ona, pa je prosila mene!

Marica: No, to je pa res čudno. Saj nas niti ne pogleda, ako nas sreča.

G. Jereb: Da, bila sem tako presečena, da nisem vedela, kaj bi pravzaprav odgovorila. Pomisli, že dvajset let nisva nič govorili. Kadar sva se srečali, me niti pogledati ni hotela. Ako je mogla, se me je izognila, da se nisva srečale. Sedaj pa kar naenkrat tak preobrat. Ne veš, kako se mi to dobro zdi.

Marica: In vi ste bili njena pestunja? Ste jo pestovali, kot otroka. Ali ni bilo tako obnašanje grdo?

G. Jereb: Da! Pred dvajsetimi leti je bilo to, ko sta bile doma še obe sestre, Ljudmila in Klara. Krasni deklici sta bile. Njih oče se je bil tu v Ameriki zelo opomogel. Imel je saloon in mesnico. V celi okolici je bil edini. Trgovina mu je šla, da je bilo veselje. V nekoliko leti si je nabral neverjetno veliko premoženje. Vsi mladeniči od blizu in daleč so se potegovali za roko teh dveh deklet. Vsak je vedel, da dobi krasno dekle, pa tudi bogato. Oče se je veliko trudil, da bi dal deklicam dobro vzgojo. Dobil je v hišo tudi učitelja glasbe, ki je hodil poučevati obe dekleti v glasovirju in umetnem petju. Toda obe sta se zagledale vanj. In ne vem, kako je bilo in kaj se je zgodilo, obe sestri sta se naenkrat začeli smrtno sovražiti in prepirati. Ljudmila je tudi začela z vso silo delovati proti učitelju. Oče je že mislil, da

dovoli Klari, da ga vzame. Toda Ljudmila je toliko časa delovala proti njemu, da ga je oče odslovil in mu prepovedal vstop. Kaj se je potem zgodilo z njim, ne vemo. Zginil je in čez nekaj mesecev je zginila tudi Klara. Oče je poizvedoval nekaj časa za hčerjo. Toda ničesar ni mogel izvedeti. Sestra Ljudmila se je silno veselila tega in še dalje ščuvala očeta proti sestri, tako da jo je celo razdedinil, in je celo premoženje zapustil le njej. Kmalu po očetovej smrti se je Ljudmila poročila z bogatim angležem, ki je postal pijanec in silno zapravljen. Imela sta peklo. Toda po treh letih žalostnega življenja je neko zimo po noči pijan zmrznil na ulici. Od tedaj živi Ljudmila sama na hribu.

Marica: Ali ni nikdar Ljudmila poskušala poizvedeti, kje je sestra?

G. Jereb: Kolikor jaz vem, nikdar! Dokler sem bila pri njej, sem ji očitala, koliko krivico je naredila sestri in sem jo prosila, da naj skuša kaj izvedeti. Slednjič, ko ji je mož umrl, in sem ji nekoč zopet očitala njeno trdosrčnost, sprli svi se do dobra, tako, da sem ji odpovedala službo in sem odšla. Od tedaj nisva nikdar več govorile.

Marica: (prilizljivo). In Vi bi v tej hiši jednako samotarili, kakor samotari nesrečna Ljudmila na hribu, ko bi se vaše dobro srce ne bilo usmililo mene, uboge najdenke, in me ne sprejelo pod svojo usmiljeno streho. (Jo prime za rame in pritisne k sebi).

G. Jereb: Otrok moj, samo nebo te je poslalo tu sem v mojo hišo! Kolika

tolažba si mi bila že v mojem življenju!

Marica: Kako me veseli, mamica, da Vam nisem bila za breme. Želim le, da bi Vas imela še dolgo, dolgo pri sebi, ter Vam mogla skazovati svojo hvaležnost in ljubezen.

G. Jereb: Da! osemnajst let je tega, ko so te našli v gozdu pod velikim hrastom v naročju mrtvega moža, ki te je stiskal k sebi še mrtev. Bila si tedaj stara kakega pol leta. Tujega moža so pokopali, ne da bi ga kdo spoznal, kdo je bil. Tebe so pa hoteli dati v sirotišnico.

Marica: Da, ljuba mamica. V sirotišnici bi bila vzgojena, ko bi me vi ne bili tako ljubeznivo sprejeli pod svojo usmiljeno streho. Kako sem vam hvaležna! Nobena mati bi bolj ne mogla skrbeti za svoje dete, kakor ste vi skrbeli zame. Bog vam plačaj!

G. Jereb: Ne govori o tem, Marica!

Marica: Samo to je čudno, kdo bi bil oni mož, ki me je imel v naročju in sicer mrtev? Kaj, ko bi bil to moj oče? Niso pri njem ničesar našli, kar bi moglo dati pojasnilo, kdo je bil? Cigava sem jaz?

G. Jereb: Ničesar! Saj kolikor jaz vem! Jaz moža nisem šla gledat. Nekateri so pravili, da je bil precej podoban tistemu učitelju, ki je poučeval Ljudmilo in Klaro glasovir. Drugi so pa zopet trdili, da mu ni bil prav nič podoben, da ni bil to on.

Marica: Škoda! In pa ta prstan sem imela na vratu privezan, ko so me našli (ga gleda na prstu) "Prisegam" je vtisnjeno vanj. Kaj neki ta beseda pomeni? O, ko bi se vsaj malo dala pojasniti ta skrivnost. Koli-

Hvalite Gospoda, zakaj dober je in njegovo usmiljenje je od vekomaj.

krat premišlujem o tem. Kako bi bila srečna!

G. Jereb: Ne govori, Marica, o tem! Vsakikrat te užali, kadar začneš o tem govoriti. Saj imaš mene. Drugo pa pri miru pusti.

Marica: In vendar bi tako rada izvedela resnico.

G. Jereb: Prepusti Bogu! Upajmo, da pride dan, ko se bo tudi to odkrilo. Pa če tudi ne. Saj je vse jedno, ali ne? Ti si moja in jaz sem storila za te, kar sem pač mogla. Učiteljica si, imaš svoj kruh. Za menoj bodeš dobila to hišico, tako imaš svojo prihodnost. Bodi dobra, kakor si bila do sedaj. Ne pozabi svoje nebeške matere Marije! Imej jo rada, kakor si jo imela do sedaj! Za vse drugo se pa ne brigaj. Marija je še vedno najboljša tvoja mati.

Marica: (se joka) Mamica, kako ste dobri! (Jo objame).

G. Jereb: (jo skuša od sebe nalahko pahniti). Bodi pametna! Saj veš, da nimam tega rada. (Jo prime za obe roke in jih potegne izza vratu in jih drži nekaj časa v roki pred seboj in jo gleda naravnost v oči) Marica, ti si dober otrok! Bog te blagoslovi in Marija naj te varuje po vseh tvojih potih! (Zajoka in jo objame).

Marica: (se ji iztrga iz objema) No, sedaj boste pa Vi začeli. —

6. PRIZOR.

Prejšni, Klara.

Klara: (Pogleda skozi okno v sobo. Ko vidi obe v objemu in čuje zadnje besede G. Jereb, se skrije za kuhinjo. Ko konča Marica svoj stavek začne peti.

(Pesmarica I. str. 51. — Samo zadnja kitica.)

Kdo tolaži mi srce,
Naj še tak tolažbe prosi?
Kakor svoje jaz gorje,
Vsak gorje naj svoje nosi.

Gospa Jereb in Marica, ko začujeta petje se spustita iz objema, stopita vsaka na svojo stran in na pol proti ljudem in napol proti oknu, poslušata petje. Ko konča petje, stopi Klara izza kolis pred okno).

Klara: (skozi okno) Prav, prav! Le imejta se radi. Dokler ne pride kruta roka in vaju ne raztrga in loči za vedno. Hahahaha.

G. Jereb: O, Klara, si ti? Klara, pojdi notri! Pojdi notri! (Klara gre od okna) "Ta neumna Klara" je. Revica! (Klara vstopi in obstane pri vratih) Le notri pojdi k nam, saj te imamo radi.

Klara: Radi? (Vzdihne globoko) Oh, slišala sem to besedo pred dolgo, dolgo leti. (Stopi na sredo sobe) Bila je pojedina. (Kaže z roko po zraku, kakor bi bilo vse to pred njenimi očmi) Pojedina, da. Dvorana bogato razsvetljena in okrašena. Polna gostov. Godba igra krasno. Ženin sedi pri mizi in poleg njega nevesta. Ali ste slišali, kaj sem rekla? Nevesta. Da, srečna nevesta! In ta sem bila jaz, jaz, neumna Klara. (Se neumno zasmije.) Hahaha!... In sedaj ženin vstane, da bi naredil napitnico svoji nevesti na njegovi desnici, toda... (zakriči) HUUUUUU! Črn krokar! Črn krokar, kakor noč črn! huuu!... Tema, strašna tema je nastala. In vse je izginilo. (žalostno) Izginila je dvorana, izginili so svatje, izginila godba.

ženin. In v tej strašni temi sem ostala sama... sama... sama... huu! (Čez malo časa pomirjena) Ali morda vi veste, kje je moj ženin? Iščem ga, iščem že dolgo s solzami v očeh, pa zastonj. Ni ga in ga ni. (Joka. Med jokom si zakrije obraz in omahne počasi na stol sredi sobe pri mizi. Nato si odkrije obraz in se globoko sklonjena zagleda v tla in zamisli.)

G. Jereb: Žalostna je ta zgodba, Klara!

Marica: Revica. (Gre k nji, stopi poleg nje in ji položi roko na rame. Jako sočutno) Nič ne marajte, Klara! Žalostna je res ta zgodba. Vendar, saj ste sedaj pri dobrih ljudeh, ki Vas imajo radi. Kar pomirite se!

Klara: (Dvigne svojo glavo in pogleda Marico naravnost v oči). O, ti si, Marica, učiteljica ljudske šole? Videla sem te že večkrat z otroci, ko si šla z njimi iz šole. Slišala sem Vaš smeh, kako veselo so se pogovarjali s teboj. Kako zaupno so te pogledovali!... Imajo te radi! (Zopet razburno) In jaz... In jaz iščem pogleda nekega deteta, nekega nedolžnega obraza, ki se mi je pred dolgo, dolgo časom tako ljubeznivo smehljalo in me pogledovalo tako ljubko in tako milo. Iščem dete, ki je bilo luč mojih oči! O, dete moje! dete moje! Samo enkrat naj te še vidim predno zatisnem svoje trudne in nesrečne oči za vedno! Samo enkrat, samo enkrat! (Skloni glavo globoko).

Marica: Klara, Vi imate dete?

Klara: (Hitro) Ne, ne. Ti me nisi prav razumela. Vidiš, tukaj (pokaže na čelo) ni vse popolnoma prav! Vsaj zdravniki tako pravijo. Ne zmeni se

za to, kar jaz govorim. Jaz sem samo Klara, ta neumna Klara. (Zopet skloni glavo).

Marica: Klara, Vi ste jako utrujena in bolna! — Zakaj stanujete v gozdu v oni samotni bajti sama? To Vas dela potem še bolj otožno. Veste kaj, kar k nam pridite stanovat! Kaj ne, mamica, da sme Klara priti k nam stanovat. Mi Vas bomo prav radi imeli. Imamo dosti prostora v hiši.

Klara: Kaj ne, lepa deklica, ti ne misliš resno? Kaj naj bi pač delala tukaj? Moja navzočnost bi samo mir kazila v tej hiši. Ne, ne. Le pusti me, le pusti me! Naj se potikam po svetu sama, nesrečna reva, naj nosim svoje gorje sama.

G. Jereb: Klara, ne! Resno! Kar k nam pridi!

Marica: Vi ne veste, kako bi Vas življenje pri nas spremenilo. Kar pomladili se boste. (Poklenkne pred njo, kakor bi ji hotela prav zaupno in ljubeznivo govoriti) Poglejte mene, Klara! Pred veliko leti sem bila jaz ravno tako revna in zapuščena, kakor ste Vi danes, in še bolj. Ko sem bila še prav malo dete, našli so me v gozdu.

Klara: (se strese in jo pogleda prav živo v oči. Osupneno) Ti?

Marica: Da! Nimam očeta, nimam matere. Na celim svetu sem sama. Nimam ga, da bi rekel, da sem njegova. Ta dobra gospa Jerebova me je sprejela v svojo hišo, mene ubogo najdenko. Sprejela me je za svojo ter mi bila do sedaj dobra in ljuba mamica. Sprejela bode tudi Vas, dobra Klara, kakor je mene.

Klara: (jo neprestano gleda in motri. Počasi) Našli — — so te — —

v gozdu? — — — Tebe? — — (Nekaj časa pomisli, potem pa hitro vstane razburjeno). Naj grem! Naj grem hitro od tod proč! Pustite me! Prosim, pustite me! (Sredi odra proti ljudjem). Tvoj obraz, tvoja beseda, tvoje oči... spomin na nekaj, kar so mi ukazali naj pozabim, da moram pozabiti drugače znova znorim... znorim... (Se naglo obrne in hiti k vratom. Marica gre za njo in jo pri vratih prime za roko in jo potegne nazaj.)

Marica: Klara, Vi ste gotovo lačna. Dajte, da Vam malo postrežem!

Klara: (zelo razburjeno) Ne, ne! Pustite me! Na zrak moram, ven, ven! (Se ji skuša iztrgati iz rok.)

Marica: Vsa ste razburjena in ble-da. Tako naj greste v svojo samoto? Ne, ne! Z menoj greste in postregla Vam bodem. Vsi ljudje v tej hiši me ne ubogajo in tudi Vi me morate!

Klara: (pomirjena) Lepo dekle! Ti imaš dobro srce. Ti bodeš enkrat kot svetla luč osrečevala srečno družino. Naredi z menoj, kar hočeš! Da, da! Nekaj imaš na svojem obrazu, kar me pomirja in tolaži. (Ji poljubi roko) Za naprej sem tvoja dekla. (Gresti obe iz sobe.)

7. PRIZOR.

G. Jereb. Potem **Špela.**

G. Jereb: To dekle je pa res nekaj posebnega. Nekaj ima v sebi, kar pri-mora vsakega, da jo uboga in se ji mora ukloniti. Sedaj se ji je uklonila še nora Klara. Revica Klara, kako se ji meša. Jaz se je pa kar malo bojim! Širota se potika že dalj časa po okoličih, kakor bi nekaj iskala. Nihče ne more izvedeti ne od kod je, ne kdo je.

Nastanila se je v pol podrti koči v gozdu. Ne rečem dvakrat, da bo mogoče Marica kaj izvedela od nje. Radovedna sem res, kdo je ta ženska in od kod je? Nekaj mora pa le biti resnice, kar je govorila. Norec vedno zmeša nekaj resnice v svoje zmešane pogovore. Čudno res, kdo bi to bila?

Špela: (Pride hitro). Misus! Ledis že gredo. Ali slišite, kako pojo? (Se začuje petje.)

Slovensko dekle.

(Pesm. I. str. 21.)

Venček na glavi se
bliska ti'z kitice
Rožic zelenih
Slovensko dekle!

Lilija, vrtnica,
mila ti šmarnica,
Ličice krasi
Slovensko dekle!

(Po zadnji kitici vstopijo dekleta. G. Jereb stoji pri mizi na jedni strani, Špela pa na drugi).

8. PRIZOR.

Prejšnji. Dekleta kuharskega kluba.

Ivanka: (vstopi prva in hiti k G. Jereb, jo prime za obe roki). Dober dan, Mrs. Jereb. Tu smo zopet pri Vas. (Proti Špeli). Dober dan, Miss Lizi! (Vse druge store jednako in Mrs. Jereb in Špela jima odgovarjata): Dobro došle! Bog daj! (Dekleta se postavijo v pol krogu na vsako stran, nekaj za G. Jereb in za Špelo).

G. Jereb: Dober dan Vam daj, ljube dekleta. Dobrodošle v naši hiši! Zelo sem vesela, da ste zopet našo hišo izbrale za poskušnje v kuhinjski

metnosti. Prosim, čutite se popolno-
ma domače, kakor po navadi. Saj
veste, kako ste nam drage in dobro-
došle.

špela: Dobro došle. Tako sem Vas
pa vesela, da je le kaj. Se bodem zo-
pet kaj novega naučila.

Ivanka: Sedaj pa le ne delo, dekle-
ta.

Ena izmed deklet: Kar začnimo!
Kje je pa Marica?

G. Jereb: Marica takoj pride. Samo
trenutek, prosim, potrpite. Jo grem
poklicat. (Odide.)

Ena izmed deklet: Brez Marice i-
tak ne moremo nič. Za vsako našo se-
jo ima kak nov recept za kakšno jed.

Druga: Pa pazimo danes, da ne bo-
demo preveč posode pobile, kakor po
navadi. Klub ni posebno bogat.

Tretja: Da, ako bomo tako raz-
posajene, kakor smo bile pri Vas, bo-
de G. Jereb malo posode imela cele.

Cetrta: Posebno, ako bosta Ana in
Julija posode prenašale. (Vse se za-
smejejo).

Peta:.... In pa ako bosta toliko
klepetali, kako sta zadnjič.

(Vse se zasmijejo.)

Druga: Kar tiho bodite! Ve ste bile
pa tiho, kaj ne?

Tretja: In pa ničesar niste pobi-
le...?

Druga: In pa nič niste pozabile...?
(Vse se smejejo).

9. PRIZOR.

Prejšnje. Marica.

Marica: (Vstopi) Srčno dobro do-
šle!

Vse: Živela naša predsednica in
naša učiteljica. (Vse se gnetejo okrog
nje in ji stiskajo roko).

Marica: Nikar me še ne zmečkajte
danes!

Ivanka: Torej Marica. Tu smo pri
tebi. Danes si ti gospodarica in pa
"ta velka" kuharica. Kaj bomo da-
nes kuhale?

Marica: Nekaj novega, nekaj no-
vega.

Vse: (veselo). Saj smo vedele.

Marica: Prelistala sem vso novo
"Varčno kuharico" in našla izhorn
recept, kako se napravi dober
"cake".

Vse: (veselo). Dobro. Preberi nam
ga!

Marica: (Vzame s police knjigo in
iz knjige potegne listek papirja, kjer
ima napisan "recept" in ga čita.

Ivanka: Marica, sedaj pa nam od-
kaži delo vsaki svojega.

Marica: Dobro, pa pojdimo veselo
na delo. Kar preoblecite se!

Vse: Pojdimo! (Vse odidejo razum
Marice in Ivanke).

10. PRIZOR.

Marica in Ivanka.

Marica: Ivanka, ali imaš klubove
knjige vse v redu?

Ivanka: Kakor po navadi. Ko bode-
mo končale s kuho, se bomo pa ma-
lo pogovorile.

Marica: Dobro. Pojdiva se še mi-
dve pripraviti. (Prime Ivanko za ro-
ko).

Ivanka: (Opazi prstan na roki Ma-
rice). Kako krasen prstan imaš. Kje
si ga pa dobila? Še nikdar ga nisem
videla na tvoji roki.

Marica: Ne? O, nosim ga vedno.

Ivanka: Pa je malo prevelik na
tvoj prst. Pazi, da ga ne izgubiš.

Marica: Bog varuj! Kaj bi jaz počela brez tega prstana? Ta prstan je moje najdražje, kar imam na svetu.

Ivanka: Res? — Pa je res lep! Sicer moram pa oditi, da se tudi jaz pripravim za kuho.

Marica: Takoj pridem za vami!

11. PRIZOR.

Marica sama.

Marica: (žalostno). Ta prstan — izgubiti? Ne, ne! To je edini spomin na mojo preteklost, to skrivnostno preteklost. Edino na ta prstan še zaupam, da mi bode morda pomagal poizvedeti kaj več o mojih stariših, kdo sem — in čigava sem. — Bog vedi res, zakaj so mi ga obesili na vrat, ko so me pustili v gozdu? Nekaj mi kar tako pravi, da je to spomin na mojo mater — — — morda sedaj že ranjko mater. "Prisegam" — je vrezano vanj. Kaj bi neki to pomenilo? Kaj prisegam? Kdo prisegam? — — — O mila mati, ko bi vas samo enkrat videla! (Poljubi prstan). Ko bi vas mogla samo enkrat poljubiti! Da, neznana mamica moja, če tudi se na tem svetu najbrže ne bodeva nikdar videle, vendar ta prstan naj naju v duhu družī! (Natakne prstan na prst in odide).

12. PRIZOR.

Dekleta. Pozneje Zvezdoslava Slavčeva.

(Dekleta vstopijo. Vse imajo kuhinjsko orodje in posodo v rokah: ena lonec in veliko žlico, druga krožnik z malo žlico, tretja skledo z vilicami i. t. d. Pojo:

Kuharice smo vesele,
Rade zmiraj bi le pele,
Kuha nas vse veseli
Klub naš naj zato živi!

Moke bele brž prinesi
Kvasa tudi še primesi
Mleka masla in soli
Jajec eno, dve al' tri.

Mandelne bomo rezale
Sladkih še rozin pridale
Stolčimo sladkor drobno
In ga zmešajmo v testo.

Vse najboljše smo izbrale
Da v potico bomo djale
Hitro mešajmo testo
Da narastlo bo lepo.

Ko pridejo v sobo, pojo in si bijejo takt s tem, da vsaka udarja na svojo posodo in tako hodijo parkrat po odru, dokler ne izpojo pesem. Ko skončajo pesem, se vse veselo zasmeejo, in se postavijo v pol krog po odru, vendar ne tako, da bi stale druge poleg druge, temveč tako, da stoje po tri ali po dve bolj skupaj. Oblečene so v predpasnike.

Ako hočejo, lahko še jedno zapojejo. Ako ne, tudi dobro. Režiser igre naj sam to uredi, kakor more najboljše.

Zvezdoslava: No, to je pa lepo, da so naše dražestne Madams tako vesele. In kako lepo znate peti! Gospice, srčno me veseli, da se tako lepo zabavate.

Vse (druga čez drugo): Halo, Miss Zvezdoslava Slavčeva.

Ivanka: (tiho dekletam). Dajmo jo malo podražiti to staro devico.

Marica: (Pride od druge strani). Halo Miss Zvezdoslava, tudi Vi ste

prišli? To me jako veseli. Dobrodošli! Prosim, sedite!

Zvezdoslava: (Drži z roko na očeh velika očala s koščenimi ročaji. Ogleduje dekleta). Kako je lepo tukaj in dražestno! Kako ljubko! Kako domače! O dragice moje, to me spominja na moja prav mlada leta, ko smo tudi me deklice poskušale peči "paj-e" in "kekse".

Ivanka: (poredno) O to je moralo biti pa že dolgo dolgo tega.

Zvezdoslava: Ne! Nikakor! O, hvala Bogu, še sem sredi svoje cvetoče pomladi. Kot cvetka ob vodi sem, ki obrača svoje srce proti solncu sladke ljubezni.

Ivanka: (Zakriči) Miš! (Skoči na mizo.)

Vse: (zakriče in enako vsaka skoči na najbližnji stol in vse si tiše svoja krila.)

Zvezdoslava: (Zakriči in steče v kot in razpne svoj rdeči solnčnik pred seboj na tla, kakor bi se hotela s solnčnikom zavarovati pred mišjo.)

Marica: (Edina ne skoči na stol temveč ostane mirna). Miš? Kdo jo je videl? Pri nas ni miši.

Ivanka: Jaz sem jo videla v domišliji.

Vse: (Stopijo na tla in gredo vsaka na svoje mesto nazaj). Sram te bodi, Ivanka, da si nas tako prestrašila.

Ena: Da, Ivanka, to je bila prav neumna šala! Sram te bodi, vsa se tresem.

Ivanka: Ne morem pomagati. Mi boste že odpustile. Pa Miss Zvezdoslava je zgledala tako junaška in bojaželna, da sem jo morala malo postaviti na poskušnjo, kako daleč seže njeno junaštvo.

Zvezdoslava: Tako! To je bila samo šala? Nedolžna šala? Hahaha. In jaz sem se tako prestrašila.

Marica: Dekleta, na delo! Zamesimo testo in pripravimo vse potrebno! Vsaka k svojemu delu. (Gredo vsaka na svoje mesto. Nekatero k mizi, druge po kotih).

Marica: Miss Zvezdoslava, ali se boste tudi Vi sedli k nam? Izvolite! Nam bode bolj kratek čas.

Ivanka: (Proti drugim). To jo bomo!

Zvezdoslava: (Se vsede na ponudeni stol sredi odra). Hvala Vam, dražestna cvetka zala. In cenjene dame naj se kar nič ne dajo motiti od moje malenkostne navzočnosti. Kuharska umetnost, o kako jo čislam. Kako je potrebna vsem ženskam, kajti preje ali sleje bomo morale vse, druga za drugo nastopiti kot hišne gospodinje v krogu svoje srečne družinice. (Vzdihne žalostno.) Oh, da preje ali sleje!

Jedna izmed deklet: Bog ve, če je res še tako neumna, da čaka, da jo bode kdo odrešil.

Vse: (Se poredno skrivaj posmejujejo).

Druga: Prav imaš, Miss Zvezdoslava! Dokler človek diha, toliko časa vedno lahko upa.

Zvezdoslava: Da, o sladko upanje! Bila sem prav kar na pošti. Odprem svojo "Boxo" in — oj veselje, dobila sem drobno pisemce. Krasno, krasno! Marica, kaj mislite, kdo mi je pisal?

Marica: Kaj naj jaz to vem?

Zvezdoslava: Da, to je še skrivnost mojega srca . . . Plemenit in krasen mladenič, silno bogat, je izgubil svoje oči na meni. In sedaj mi piše in

piše. In sicer tako milo, tako ljubo. Vendar to je skrivnostni ljubimec.

Dekleta: Kako mu je pa ime?

Zvezdoslava: Sicer bi še ne smela izdati te globoke in sladke tajnosti mojega srca. Vendar, ker vem, da ime, s katerim se podpisuje, itak ni njegovo pravo, ga lahko povem. Podpisuje se Zvonko Novak.

Dekleta: (Se posmehujejo).

Marica: Miss Zvezdoslava, jaz bi se pa za taka pisma prav nič ne zmečila. Vaš oboževatelj mora biti le kakšala. Kak porednež se najbrže norčuje iz Vas.

Zvezdoslava: Norčuje? iz mene? On, ki tako sladko piše? Ki je tako poln sladke ljubezni do mene? Kako morete kaj tacega misliti. Ne, iz vsacega pisma razvidim bolj in bolj, da me v resnici ljubi. Revček je tako poln sladkih čutil in nebeške ljubezni! Ne! Pisala sem mu večkrat in mu povedala odkrito, kako zelo ga tudi jaz ljubim.

Dekleta: (se cel čas posmehujejo, večkrat katera pokaže na Ivanko).

Jedna izmed deklet: Tudi danes si dobila pismo od njega? Daj, preberi ga nam.

Zvezdoslava: Da, bolje bi bilo, da bi ga obdržala zase. Toda prečitam Vam saj par vrstic, da boste same videle, kako srečna sem.

Dekleta: Dobro, daj, da čujemo! Morda se tudi nam vname srce v ljubezni do tega sladkega Zvonkota Novaka. (Vse pridejo okrog nje).

Zvezdoslava: (Odpre pismo in ga najprej poljubi. Čita.) Moja dražestna in nebeška Zvezdoslavica! (Pri- tisne pismo na srce in pogleda kvišku in vzdihne). Ah.

Dekleta: (Se posmehujejo in store
jednako) Ah!

Zvezdoslava: Moja dražestna in nebeška Zvezdoslavica.

Dekleta: Nebeško lepo.

Zvezdoslava: Tvoje dražestno pi-
semce sem prejel z srčnim veseljem in
nepopisno radostjo. Takoj sem ga po-
ložil v žep prav tik mojega ljubečega
srca.

Dekleta: Kako ljubeznivo!

Zvezdoslava: (Čita). Kako sem sre-
čen, da sem zopet dobil par vrstic, ka-
tere so pisali tvoji mali zlati prstki
(pogleda prste).

Dekleta: Ah.

Zvezdoslava: (čita) Zdiš se mi ka-
kor rajska vila, kakor božansko bitje
iz drugega sveta . . .

Ivanka: (na stran). Da, čarovnica
iznad oblakov.

Vse: (se smejejo.)

Zvezdoslava: (se hitro obrne) Pro-
sim, kaj ste rekli?

Ivanka: O nič, o nič. Prosim, čitajte
dalje! Kaj tacega še nisem slišala.

Zvezdoslava: Premišljeval sem, ali
bi se še dolgo skrival in užival tvoje
nebeško pričujočnost, ne da bi ti me-
ne videla in sem sklenil, da moram
čim prej dati duška svojim srčnim
čutilom in stopiti prej ko prej pred
tvoje črne oči in ti povedati od oblič-
ja do obličja, kako te ljubim.

Dekleta: Krasno, krasno! Kako si
srečna Zvezdoslava!

Ivanka: (Proti dekletom) Neum-
na!

Zvezdoslava: Kaj ste rekle? Srečna
si Zvezdoslava?

Ivanka: Srečna si Zvezdoslava,
srečna, to ti rečem.

Zvezdoslava: (čita) Pri polni luni

sedim večer za večerom in mislim na te, samo na te dražestna Zvezdoslavlca.

Jedna: (na stran). Ko te je trkala. **Zvezdoslava:** Kaj ste rekli?

Ivanka: O nič, Zvezdoslava. Nič se ne dajte motiti. Krasno.

Zvezdoslava: Da, tudi jaz tako čutim. (čita) O, da bi vsaj že skoraj prišel ta sladki čas, ko se bova mogla združiti za vedno . . .

Jedna: To se bo vsakdo opekkel, kdor bo tebe vzel.

Zvezdoslava: (pogleda in vstane). Gospice, prosim, ali se morda norčujete z menoj?

Ivanka: O, prosim, Zvezdoslava! Nikakor! Me se samo ne moremo načuditi sladkim besedam nebeške ljubezni tvojega oboževalca Zvonkota Novaka. Veste kaj, Zvezdoslava, zavidamo Vas?

Zvezdoslava: (Sede nazaj). Prosim ne motite me sedaj. Sicer pa . . . (zopet vstane in začne pismo spravljati v zavitek in potem v svojo ročno torbico.) Ne, ne, Tu čitam zastonj! — Domov grem in bom v tihoti svojega srca še enkrat prečitala nebeške vrstice in jih potem odgovorila. O, zlati moj nepoznani, in vendar tako ljubljeni Zvonko! Določil si star hrast v gozdu pri klopici, kjer že sedaj sedevam pa cele ure v sladkem premišljevanju najine ljubezni in snujem lepo prihodnjost. Tam naj pokladam izlive svojega ljubečega in kipečega srca, kjer jih bodeš ti, moj angelj, dobil in zopet meni pustil odgovor. Sicer pa moram oditi. Z Bogom, Marica! Z Bogom dekleta! (Odide).

Marica: Če že morate na vsak na-

čim oditi, mi je jako žal. Z Bogom! (Gre za njo do vrat).

Jedna izmed deklet: No, sedaj pa imate, zakaj ji niste pustile veselja. Koliko lepega bi še slišale, ko bi nam prebrala celo pismo.

Vse: (se smejejo).

Druga: Jaz bi pa rada vedela, kakšen je konec!

Ivanka: (poredno) Konec bi rada vedela? Prav lahko ti ga povem.

Tretja: Ti? Kako to?

Ivanka: (Se postavi sredi pred nje po konci in pokaže z rokami kakor kak "gigrl") Kako bi ne? Saj se imam čast vam predstaviti kot Zvonko Novak, nepoznani, vendar pa tako ljubljeni ženini naše dražestne Zvezdoslave Slavčeve.

Marica: Ti? Kako to?

Ivanka: Jaz ji pišem ta pisma pod izmišljenim imenom, da jo imam za norca.

Vse: (se zasmеjejo). Porednica!

Jedna: To si se pa preveč upala.

Ivanka: Ne morem pomagati! Zakaj je pa tako neumna? To vam je šala. Prepričana je, da ji neki mladenič piše, ki se je ne upa ogovoriti radi svojega uboštva. Zvezdoslava je pa precej bogata. O, ko bi ve čitale vsa njena pisma, katera piše svojemu "Zvonkotu". Jutri imamo naš klubov piknik, kakor veste. Da bo kaj šale, pisala sem ji, da naj za naprej deva pisma v stari hrast pri klopici v gozdu, kjer smo se tudi me odločile, da bomo imele svoj obed. Gotovo bode tudi ona prišla in prinesla svoje pismo. Pisala sem ji, da jo bom oziroma, da jo bode njen Zvonko čakal v mraku pod tem drevesom. Kako bodem vse naprej speljala, o tem vam

re povem. Povem pa vam, da bomo imele dovolj smeha.

Rev. Mihael Golob,
Slovenski župnik, Bridgeport, Conn.

13. PRIZOR.

Prejšne, špela.

Špela: (Priteče v sobo). Pomagajte! Nesreča! Strašna nesreča! Najbrže je že mrtva! Grozno! grozno!

Vse: (Prestrašeno) Za Božjo voljo, Lizi, govori, kaj pa je?

Marica: Lizi, povej hitro, kdo je mrtev?

Špela: Gospa s hriba. Joj, joj. Same poglejte.

Vse: (Steko k oknu in zakričijo.) Joj. (Marica steče ven iz sobe).

Špela: Gospa je sedla na voz in se hotela odpeljati. Konji so se nečesa prestrašili in se splašili. Gospa je omahnila iz voza in visečo ob vozu je konj vlekel za seboj.

Ivanka: (Zakriči). Za božjo voljo, Marica, nikar! Ali si neumna?

Vse: (Zakriče) Joj. (Nekatere se primejo za glavo in gredo od okna proč. Sedejo na stol in zdihujejo.) Joj.

Jedna: (Ki je še ostala pri oknu). To je skrajna prodrznost! Marica hoče ustaviti konja. Kolika nevarnost. (Nekatere gredo nazaj k oknu).

Jedna izmed deklet: Joj! Ga je že prijela za vajeti.

Vse: (Zakriče). Joj. (Se obrnejo proč od okna, razun jedne.)

Jedna: (Ki je še gledala skozi okno). Ga že ima. Konja je ustavila. Gospa s hriba vstaja, torej ni toliko poškodovana. Hvala Bogu!

Vse: (Gredo nazaj k oknu). Živela Marica. (Ploskajo).

Ivanka: Gotove smrti jo je rešila. Obe gresti v hišo. (Vse gredo od okna k vratom.)

14. PRIZOR.

Prejšne, Marica in Ljudmila.

Marica: (Pelje G. Ljudmilo, ki je naslonjena na njeno ramo. G. Ljudmila se obnaša, kakor bi bila pol v nezavesti. Pelje jo na stol pri mizi).

Marica: Gospa, hvala Bogu, rešeni ste!

G. Ljudmila: Oh.... Hvala.... Vam..., drago dekle. Rešili ste mi življenje. Oh... V koliki nevarnosti sem bila. Prosim malo vode.

Jedna izmed deklet: (Ji prinese čašo, pokusi nekoliko).

Marica: Samo, hvala Bogu, da Vas je bilo mogoče rešiti.

G. Ljudmila: Še malo, pa bi bila padla z voza in voz bi me vlekel za seboj... in... Oh! Kar groza me

je. Hvala Vam, pogumno dekle. Bog Vam naj povrne.

Marica: Vesela sem, da sem mogla kaj za Vas storiti.

Ivanka: Marica, junakinja si, da si se podala v toliko nevarnost. Malo je manjkalo, da tudi ti nisi prišla pod voz.

Marica: Jaz pa mislim, da bi se vsa-ka izmed vas toliko žrtvovala za bližnjega, kakor sem se jaz.

Ivanka: Mislim, da je ni med nami, da bi se kaj tako predrznega upala.

Vse: Zbežale bi vse. Saj še gledati nismo mogle, kar si ti storila.

Jedna izmed deklet: Nekatere so skoraj omedlele, ko so videle, kaj si ti storila.

G. Ljudmila: (Se malo zave, gleda okrog sebe. Vidi dekleta). Kdo pa ste, dekleta? Kje pa sem?

Ivanka: To je hiša G. Jerebove. Me smo članice kuharskega kluba, ki ima danes sejo in poduk tukaj v tej hiši. To je Marica, predsednica tega kluba in naša učiteljica.

G. Ljudmila: To me veseli. (Vstane počasi in seže v roke Marici). Še enkrat srčna hvala, hrabro dekle, da ste me rešili gotove smrti. To ne bode zastoj. (K dekletam). Častitam Vam, da imate tako junaško predsednico. Ali vas smem prositi, da bi prišle k meni v mojo hišo na hrib? Pridite, prosim, in takrat se bomo kaj več pomenile. Silno bodem vesela, ako pridete.

Vse: Zakaj pa ne. Pridemo z veseljem.

Marica: Da. V posebno veselje nam bode priti k Vam. Toda gospa, kolikor vem, vi ste vedno sami, me smo

pa glasne in kjer smo me, je polno krika.

Ljudmila: Nič ne de. Kolikor več krika, toliko bolje. Samo pridite, prosim.

Marica: Članice, ali ste vse za to, da gremo v obisk k gospe Ljudmili na hrib.

Vse: Smo.

Ljudmila: Hvala vam. Toda kdaj bode to, da se vem pripraviti.

Ivanka: Danes je torek. Jutri imamo piknik, recimo v četrtek.

Ljudmila: Dobro, naj bode torej prihodnji četrtek.

Marica: (opazi, da je izgubila prstan). Joj, moj prstan sem izgubila. Moj Bog dekleta, nesreča! Kar sem imela najdražjega sem izgubila.

Vse: Res? Uboga Marica!

Marica: (napol jokaje) Pol mojega življenja je šlo, ako ga več ne najdem. Moj Bog, kako sem nesrečna.

Ljudmila: Revica. Najbrže vam je padel s prsta sedajle zunaj. Tako sem vam jaz kriva nesreče.

Marica: Tu ga nisem izgubila. (Gleda po tleh).

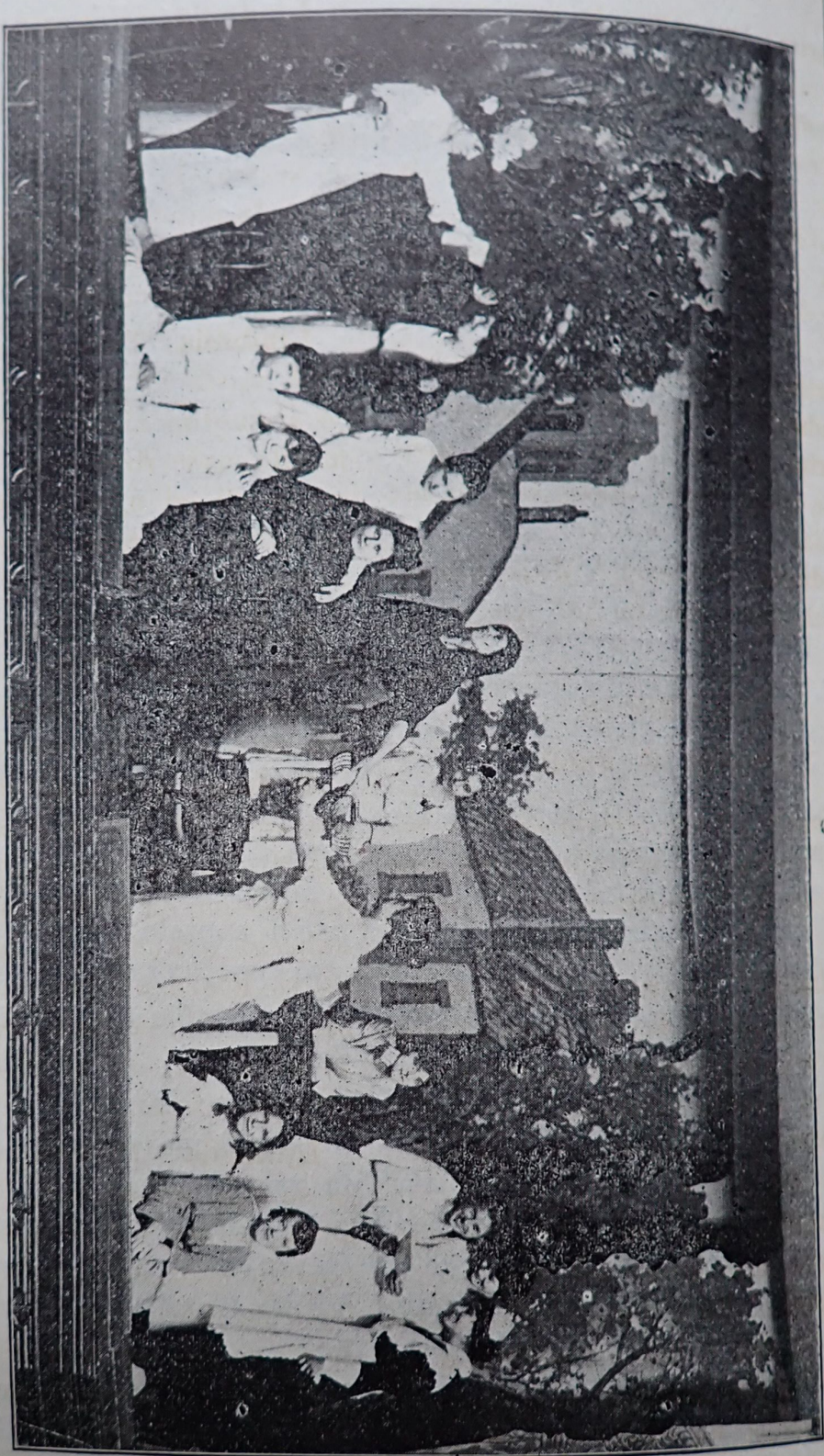
Ivanka: Tovarišice, pojdimo ven in iščimo, morda ga najdemo. (Dekleta vse odidejo.)

Ljudmila: (Pazno motri Marico). Opazujem vas, tako znani se mi zdite. Vi ste učiteljica v ljudski šoli? Ali ne?

Marica. Yes. Jaz sem vas velikokrat videla. Gotovo ste tudi vi mene videli vedno, ko sva se srečale.

Ljudmila: (Malo v zadregi) Da, toda jaz sem dosedaj živela popolnoma samotno življenje, sama za se. Gotovo ste opazili, da nisem z nikomur

Živa slika iz igre 'Prisegam'.
(V sredi) Ljudmila prosi Klaro odpuščanja. (Na desni) Zvezdoslava in Ivanka. (na levi) Špela in Marijanca.

liko občevala, le kolikor sem morala.

Marica: Da! Toda to sem že večkrat mislila, zakaj neki?

Ljudmila: Pustiva to! Da, večkrat sem vas že videla. Toda nikdar nisva še govorile in nikdar vas nisem tako natanko videla, kakor sedaj. Vaš obraz, vaše poteze, se mi zdijo tako znane, kakor da bi se že dalj časa poznale.

Marica: Ne, gospa. Vi se motite.

Ljudmila: Ali ste Vi tu doma?

Marica: Da. G. Jereb me je sprejela za svojo pred veliko leti in me vzgojila.

Ljudmila: G. Jereb? Moja nekdanja kuharica? Kje pa je? Ali je doma?

15. PRIZOR.

Prejšnji, G. Jereb.

G. Jereb: (Ki je slišala zadnje besede) Tu sem, G. Ljudmila. Kako sem vesela, da vas enkrat vidim v svoji hiši.

Ljudmila: (Ji ponudi obe roki) Moja draga Mrs. Jereb. Naša zvesta in dobra bivša kuharica in pestunja. — Ali mi morete odpustiti?

G. Jereb: (Ji potrese roki) Prosím, prosim. Nimam kaj.

Ljudmila: Mojo ošabnost, da sem po tolikih letih prvič pri Vas.

G. Jereb: (Žalostno). Prosim, ne govorite sedaj o tem. Ločile sva se res pred nekako dvajsetimi leti v jezi. Vi ste mislili, da imate vi prav, jaz sem pa mislila, da imam jaz... Vendar pa govorili ves ta čas nisva nič. Toda prepričana sem, da kakor jaz na vas nisem bila huda, tako tudi vi na me ne. Seveda, pa jaz še danes mi-

slim in sem prepričana, da sem takrat imela jaz prav.

Ljudmila: (Kakor bi ne hotela slišati) Torej ste še vedno sami?

G. Jereb: Da. — Takrat sem vam povedala, da niste prav ravnali s svojo sestro, da ste ji storili veliko krivico. In danes po dvajsetih letih vam moram ponoviti isto, ker sem še vedno tega prepričanja.

Ljudmila: Tudi jaz sem še vedno istih misli. (Prevzetno) Moja sestra je sramotno zbežala od doma, osramotila naše družinsko ime. Ko smo zahtevali od nje, naj se ne imenuje po svojem beraškem ženinu, tudi ni hotela privoliti...

G. Jereb: Prav je imela. Kako naj ravna drugače. Njen mož je bil!

Ljudmila: Ali imate dokaze, da sta bila pravilno poročena?

G. Jereb: Imam jih in to je: njeno poštenje. Pestovala sem vaju obe in zrastle sta pred mojimi očmi. Poznam obe in vem, da je bila vaša sestra vzor dobrega dekleta... Zato tudi vem, da se Klara nikdar ne bi tako spozabila, da bi se dala civilno poročiti, še manj pa, da bi živela z njim v divjem zakonu.

Ljudmila: (Prevzetno in trdo) Meni so taki dokazi nič. Ko bi bila poštena, ostala bi bila doma, ali bi vsaj pozneje sporočila kaj o sebi. Dvajset let je že skoro tega, kar je šla, in nihče ne ve več ali je še živa ali ne.

Jereb: Ali ste kaj poizvedovali po nji?

Ljudmila: Nikdar. — Sicer pa ali ne ve, kje je naš dom? Poleg tega, pa tudi, Bog ve kakšno sramotno poročilo bi dobila, ako bi veliko povpraševala. Toda pustimo to. — Vaša

Miss Marica mi je prav kar rešila življenje. Dolžna sem ji veliko hvaležnost, katero ji hočem tudi pokazati. Brez njenega junaškega čina bi bila sedajle že v večnosti. Zato prosim vas, Mrs. Jereb, dajte gospico meni. Jaz nimam otrok. Sama sem. Niti bližnjih sorodnikov nimam tukaj v Ameriki. Doma v kraju pa nikogar ne poznam, ker še nikdar nisem bila tam. Marici se imam zahvaliti za življenje, njeno bode vse, kar imam.

Jereb: Kaj? Mrs. Ljudmila, moja Marica naj podeduje vse veliko bogastvo na Hribu? Marica, ali slišiš?

Marica: (Malomarno) Slišim.

Jereb: Kaj praviš na to? Pogledj kako velika sreča te čaka! Kako me veseli tvoja sreča.

Ljudmila: Marica, ali hočete iti z mano na Hrib?

Marica: (Gleda v tla in ne odgovori ničesar).

Jereb: Ti še premišljuješ?

Ljudmila: Marica, odločite se, ali greste z menoj?

Marica: (Počasi) Hvala vam lepa za prijaznost! Toda oprostite, jaz sem popolnoma srečna in zadovoljna tu pri Mrs. Jereb, ki je moja mati.

Jereb: Marica, pomisli, kaj govoriš! Ti pehaš sama od sebe svojo srečo.

Marica: Vem dobro, kaj govorim! Najsrečnejše dneve svojega življenja sem do sedaj preživela pod to revno streho, v tej mili in meni tako dragi hišici . . . Tu sem našla, kar mi je vzela usoda, materino ljubezen... Kako naj sedaj zapustim vas, ljuba mamica? (Objame Mrs. Jerebovo). Mamica, vaša sem bila do sedaj in vaša hočem ostati, dokler vas imam.

Cerkveni odbor in kolektorji slov. cerkve v Bridgeport, Conn.

Jereb: (Si ginjena briše solze) Moja ljuba Marica! Ti si me presenetila. Kako sem srečna, da imam na stara leta tebe.

Ljudmila: (Se med tem obrne proč, gre v ospredje in govori sama za se) O, kako jih zavidam. Kaj mi pomaga vse moje bogastvo in premoženje, ko pa nisem našla v njem sreče. S svoje hiše lahko pokažem vso okolico, češ, vse to je moje. In vendar...? Kaj imam? In to revno dekletce, katere ljubezni si tako želim, se obrne od vsega tega in prezira bogastvo samo radi ljubezni in hvaležnosti za dobro delo, katero ji je bilo skazano. O, srečna Mrs. Jereb! Jaz, o, jaz sem pa nesrečna pri vsem mojem bogastvu! (Si zakrije obraz in omahne na stol in joka).

16. PRIZOR.

Prejšnji, Klara.

Klara: (Poje za odrom).

Presrečni sestri bili sva,
nekoč pri nas doma.

Kot cvetki dve sredi gredic,
živeli srečni sva

Sedaj pa sama reva sem,
prezirana od vseh!

Nikogar nimam več na svet',
Ljudem sem le v zasmeh.

Le enkrat še, oh vsaj enkrat
objeti jo želim!

Spomine zlate bivših dni,
da v srcu oživim.

Ljudmila: (Med pesmijo razburjeno vstane in gleda proti strani, od koder se čuje petje). Kdo to poje? (Nihče ji ne odgovori. Jereb položi prst na ustnice, češ, da naj molči in posluša. Ljudmila sede nazaj in Klara

dalje poje. Ljudmila si zakrije obraz. Večkrat strese z glavo. Dva-krat še ponovi isto vprašanje. Vendar ne dobi odgovora, kajti Jereb in Marica pazno poslušata pesem. Še le ko Klara skonča).

Jereb (Si briše solze): Nič hudega, Mrs. Ljudmila. To je nora Klara, kakor ji pravijo po celi vasi. To je neka zapuščena, na pol nora ženska, ki se že skoro leto dni potika tod okrog. Nihče ne ve, ne kdo je, ne od kod je. Ravno predno ste prišli sem, je bila tu in Marica je sprejela revico, naj ostane pri nas.

Ljudmila: Klara? Nora Klara? — In ta glas? Te besede pesmi. (Razburjeno vstane) Takoj jo hočem videti. (Gre proti vratom).

Klara: (Vstopi pri srednjih vratih).

Ljudmila: (Ko jo zagleda, pogleda jo natančneje). Ne, ne! Ta je navadna stara ženska. Beračica je. Hvala Bogu! Le glas je njen. Prevarila sem se.

Klara: (Kakor da bi nikogar ne bilo v sobi) Prevarila sem se?... (K Ljudmili) Vi ste bili tudi prevarjeni? Jaz tudi! Hahaha... (Pogleda prav v obraz Ljudmili) Vi ste bogata in imenitna gospa. Prstani na roki, zlatnina okrog vratu, v krasni obleki — jaz pa revica, v strganih capah — In vendar sva sestri. (Povdari besedico "Sestri".)

Ljudmila: (Razburjeno) Sestri? Mi dve? Kaj misliš, ženska, s tem?

Klara: (Kaže s prstom proti ljudem in gleda naravnost po sredi dvorane. Slovesno) — V očeh božjih so si bogati in revni bratje in sestre. Vsi imamo srce, da ljubimo. In ven-

dar mi ne ljubimo. Sovrašstvo imamo v srečo mesto ljubezni. (Se obrne proti Ljudmili). Gospa, povedala bi vam lahko povest o dveh sestrah, da bi zajokalo vaše srce ginjenja in sočutja. Obe sta bili bogati in lepi. Obe sta ljubili jednega mladeniča. Toda mladenič si je izbral mlajšo. Zato se je njih ljubezen spremenila v smrtno sovrašstvo. Starejša izmed njih je dosegla, da je bila druga razdedinjena. Tako je potem podedovala sama vse premoženje. Lastna sestra jo je zato zavrгла, da bi se čez kaj let druga sestra ne vrnila in ne zahtevala svojega deleža premoženja. Zato ni hotela poizvedovati za njo.

Ljudmila: (Jezno) Ne, ne. To ni bil vzrok, da ni povpraševala po sestri.

Klara: Vi poznate to sestro?

Ljudmila: To je povest moje lastne družine, katero ste morali kje na vasi čuti. Ženska, pazite se! Vi ste bolj hudobni kakor pa nori. Ako ne boste pustili mojih družinskih razmer pri miru, daša vas bodem zapreti. To vam prisegam.

Klara: (Hitro) Prisegam! (Ponovi prav počasi) "P-r-i-s-e-g-a-m."— Si cer bode pa prišel čas, ko bode tudi vaša glava padla v prah in bode tudi vaš napuh ponižan. Hudobna sem, pravite?... Da, toliko sem hudobna, da tudi vem, kako sta ti dve sestri druga drugi prisegle na svojo sestersko ljubezen, da bosta njemu prepustile izbiro, katero si bode sam izmed njiju izbral. Zapomnite si, s prisego sta si potrdile! Druga drugi bosta privoščile srečo, katero koli si bode sam izbral. In on si je izbral mlajšo..... Toda sestra...

Ljudmila: (Udari z nogo po tleh in zakriči proti njej) Starka, kdo si ti, da si upaš?...

Klara: (Prezirljivo) Revica sem, ki vam ni nikdar storila krivice, ki pa je dobila vse te skrivnosti od zgoraj, in ki upa na božjo pravičnost, in na božje maščevanje vsake krivice, ki bode, ki mora... Hahaha... nora... nora... Klara. (Se prime za glavo) Huhuhuhú... nora... nora... (Kriči in hiti ven. Vse gledajo prestrašene za njo. Ljudmila si zakrije obraz in joka.)

17. PRIZOR.

Prejšnji, brez Klare. Dekleta kluba.

Ivanka: Marica, jako nam je žal, da smo ti prinesle prav žalostno vest. Prstana nismo mogle najti. Vse smo preiskale, toda zastonj. Morda si ga zgubila doma?

Marica: Moj Bog, kolika nesreča zame. Kar sem imela najdražjega v svojem življenju, sem zgubila.

Ljudmila: Miss Marica in članice, ali vas smem toraj v resnici prihodnji četrtek pričakovati pri meni na Hribu? Moja hiša je za ta dan vaša. Silno me bode veselilo.

Marica: Članice, mislim da ste vse zadovoljne, da gremo prihodnji četrtek na Hrib k Gospej Ljudmili, da ji ponesemo pokusit tudi današnjega "cake"-a?

Članice: Kaj pa. Z veseljem.

Ljudmila: Hvala vam! To bode zopet vesel dan za mojo hišo. Po dolgih žalostnih letih samote. Kako se vas veselim.

Marica: Tudi me se veselimo na prejšnjega dne.

Ljudmila: Torej velja tako gotovo, kakor bi prisegle!

Klara: (Skozi okno). Prisegle? Hahaha. "Prisegam". Dobro. Le zbiraj veselo mladino okrog sebe, da bi pozabila temno svojo preteklost. Vse zamanj. Koščeni prst nore Klare kaže na te, kakor iz groba. Spomni se na besedico "Prisegam".

Ljudmila: (Zakriči in omedli. Vse zakriče razburjeno in begajo vse vprek. Nekateri kličejo "vode, vode". Druge se tresejo. Klara pa stoji nepremično pri oknu in kaže na njo s kazalcem. V tem zagrinjalo počasi pada.)

(Konec prvega dejanja.)

DRUGO DEJANJE.

Pozorišče: Gozd. Na levi strani stoji hrastovo drevo z veliko duplino. Pod drevesom je klopica. Ta prizor naj se naredi kolikor mogoče fin in slikovit, ker le tako bode imel zaželjeni utis na gledalca. Ko se zagrinjalo dvigne, sedijo nekatera dekleta po travi, druge slone po tri in tri v objemu, roke črez ramena; tri sede v gugalnici, ki je vsa z zelenjem ovita in okrašena; jedna sedi na klopici. V gugalnici naj bodo Marica, Ivanka in še jedna. Ako ima vsak različno barvane luči, naj se barva spreminja, da ima večji utis. Ako zna katera na citre ali kitaro, naj igra in spremlja petje.

1. PRIZOR.

Dekleta, pojo.

(Pesm. II. str. 134.).

Tiček prav majhen je,
Po drevju ziblje se,
Poje lepo, poje sladko,
Da vsak kdor mimo gre,
Pod drevjem vstavi se,
Sluša strme.

Vetrič hladan pihlja,
Virček ljubo šumlja,
Žejo gasi, glavo vedri,
Oče z nebes skrbi
Za vse svoje stvari,
Vse ga časti.

Ivanka: Kje je neki naša Lizi tako dolgo?

Marica: Saj res. Od doma je morala oditi že pred dolgo časom, najmanj pred eno uro.

Jedna izmed deklet: Najbrže se je kje v gozdu izgubila. Tam kjer se po ta križajo, se prav lahko človek zmoti.

Marica: Mislim, da bi bilo dobro, ko bi jo šle iskat.

Dekleta: Saj res! Pojdimos!
Zapojo:

(Pesm. II. str. 133.)

Rožic ne bom trgala
Da bi vence splekala
Mirno svobodno ljubo
Po planinah naj cveto.

Ako bi jo vtrgala,
Rožica bi vmirala
Glavica povabila
Solnce ne bi čakala.

2. PRIZOR.

Marica sama.

Marica: Radovedna sem, ako me bodo pogrešile. Kako smo vendar prijateljice med seboj! Kakor bi bile vse sestre. Druga ne more biti brez druge. Kako so zlasti meni naklonjene. Prav nič jih ne moti, da sem le revna najdenka. — Da, najdenka! Brez očeta, brez matere, brez družine, kakor bi izpod neba padla. — In včeraj-

Raduj, nebeška je Kraljica, Gospod je vstal Aleluja!

šnji prizor. G. Ljudmila me je hotela sprejeti za svojo in me narediti bogato, najbogatejšo v celi okoli. In to zakaj? Radi moje lepote? Nisem krasotica, da bi me kdo vzljubil radi lepote. Kaj neki mora biti vzrok? — O, kako je to vse vzbudilo vnovič v meni željo izvedeti kaj o moji preteklosti. Od kod sem? Čigava sem? Najdenka sem. Kdo so moji stariši?

Ivanka: (Od daleč) Ma-a-r-i-i-i-c-a-a-a-a.

Vse: (Od daleč) M-a-a-a-r-i-i-i-c-a-a-a.

Marica: (Vstane s klopi) Moram iti za njimi so me že pogrešile. Preveč bi me iskale, ako ne grem. — Da, tu pod tem drevesom so me našli pred osemnajst leti. Poleg mene je ležal mrtev neki možki, ki me je še mrtev objemal, kakor bi se bal zame. Kdo je neki to bil? Jeli to bil kak hudobnež, ki me je ukradel mojim starišem s zibelke ljubeče moje matere iz kakega posebnega vzroka? Morda je bil pa to moj oče? Toda kje pa je moja mati? Kdo vse to ve? O, staro drevo, ko bi ti moglo govoriti, morda bi mi povedalo marsikaj. — Pa, morda je bolje zame, da ne vem. Bog ve, koliko grenkosti mi je prihranjenih, da ne vem vsega. Sicer pa, kdo bi vse to premišljeval in si grenil življenje. Preteklosti svoje ne poznam. Prihodnost je moja, in za to hočem skrbeti. (Odide.)

3. PRIZOR.

Marijanca.

Marijanca: Kar snedla bi se same jeze. Gospa mi je naložila težko košaro jedil, naj jih ponesem dekletam,

ki imajo tu nekje piknik. Komaj sem nesla, tako je težko. "Jih bodeš že slišala, kje bodo, saj ne bodo tiho," mi je rekla. Sedaj pa že celo uro blo-dim tu po gozdu, pa jih ne morem najti. Nikjer ne čujem nikakega glasu. (Dene košarico na klopico in posluša na vse strani). Nikogar nikjer. Saj pravim, posel je pa res revež. Vsakdo ga lahko ima za noreca. Grem malo naokrog pogledat morda jih najdem. (Hoče ravno oditi, ko pride iz nasprotne strani Špela).

4. PRIZOR.

Špela in Marijanca.

Špela: (Veliko košaro na roki). To je pa že preveč. Pot sem zgrešila. Celu uro že blodim, pa se mi zdi, da sem vedno na istem mestu. Deklet ni nikjer. Kam so neki šle?

Marijanca: Kaj pa iščeš? Ali nisi ti Miss Lizi?

Špela: Da. Kaj pa ti tu delaš?

Marijanca: Jaz bi tebe rada vprašala kaj iščeš sama v tej gošči.

Špela: (Ji pogleda pod noge) No, saj danes imaš pa osnažene črevlje. Morda se bodeš pa le naučila malo olike.

Marijanca: Si že zopet začela? Mi-sliš, če si gorenjsko teslo, da imaš vse pravice poštenim ljudem zabavljati?

Špela: No, grinarica, le potolaži se. Vidiš je že tako, zelena barva je v Ameriki nesrečna barva. In jaz nisem kriva, da jo imaš ti še toliko na sebi.

Marijanca: Ko bi le sama sebe po-

gledala, izgledaš kakor strašilo v koprzi.

Špela: No, precartana Ribničanka, le pomiri se! Le pomiri se! Saj te imam rada. Prav zavber dekle si. Samo malo več olike ti je treba.

Marijanca: Torej povej, kaj ti tukaj delaš? To te vprašam že drugič.

Špela: Kaj pa to tebi mari?

Marijanca: Zelo mi je mar. Ali ne veš, da je ta gozd last naše Mrs. Ljudmile? Ali ne veš, da tem dam lahko takoj zapreti, ker sem te našla potepati se po našem gozdu?

Špela: Ribniško teslo, le počasi, in pa lepo povej, kaj ti tukaj delaš?

Marijanca: Najprej povej, kaj ti delaš tukaj.

Špela: Prinesla sem malico dekletom kuharskega kluba, katere je Miss Marica pripeljala sem v ta gozd na piknik. In ti?

Marijanca: A, tako? No, vidiš, zakaj nisi tega takoj povedala? Čemu toliko besedi, ko bi lahko takoj vse povedala. Kajpada, gorenjska trola si.

Špela: Ne žali me!

Marijanca: Tudi jaz sem ravno na istem potu. Mrs. Ljudmila mi je naložila to kašaro, da naj jo ponesem za dekleti, ker so gotovo lačne. Toda zgrešila sem pot in tavam že celo uro po tem gozdu, a deklet ne najdem nikjer.

Špela: Potem sva popolnoma jednaki, kajti meni se je prav isto zgodilo. Morava jih iti iskat. Samo toliko mi še povej, kako je tebi ime?

Marijanca: Miss Marijan.

Špela: Misliš, Miss Marijanca? O, kako grdo ime imaš. Že radi tega

neumnega imena te nobeden fant ne bo maral.

Marijanca: Nobeden fant? Mene maral? Ha! ko bi ti vedela kako se tepo za me. Koliko me jih je že nagovarjalo, da bi jih "štemala", pa jih nisem hotela. Izbrala sem si pa jednega, ki je zavber, da je kaj. Ko bi ga ti videla, takoj bi se zaljubila vanj. Ali poznaš Šterletovega Korlana, ali kakor mu po ameriško pravijo, Čarleta?

Špela: Šterletovega Čarleta? Ga ne poznam.

Marijanca: Ga ne poznaš? Najlepši fant v celi okolici je. Ko bi ga ti videla, takoj bi se vanj zaljubila do ušes. Kakor jelka, tako je lep, saj se bova kmalu vzela.

Špela: No, pomilujem ga, če bode dobil tako sovo, kakor si ti.

Marijanca: Kaj? (Gre proti nji in ji kaže roke, kakor bi jo hotela razpraskati) Kaj, še eno besedo zini!

Špela: No, no, saj si lepa in zavber.

Marijanca: Jaz tudi mislim. Zadnjič mi je rekel, da me ima tako rad, da bi me kar snedel. Jaz sem mu pa rekla, kaj me bodeš jedel, saj nisem raca. Vzemi me, vzemi, pa bode mir. Ali imaš ti tudi fanta?

Špela: Fanta? Jaz? Kaj pa misliš? Pa še koliko! Kar na vsak prst jednega. Ko bi jih hotela. Zadnjič ko gospe ni bilo doma je prišel Zidarjev Jože v kuhinjo in mi začel razkladati, kako me ima rad! Ti si roža mojega bolnega srca! mi je rekel. Jaz sem mu pa odgovorila: 'Ti si že deset, ki mi toži, da ima bolno srce. Veš, če si bolan, pojdi raje k zdravniku. On ima zdravila za bolna srca

in za vse druge bolezni.' Vidiš, ti si strašno neumna, da fantom kaj verjameš. Pravijo in obetajo. Da, to znaajo. Sladkati se, to je lahko. Mislijo pa vse kaj drugega. O, mene pa že ne bojo! Zato sem mu še rekla: 'Veš, kaj, Jože, kar glej, da izgineš iz kuhinje tako hitro, kakor hitro ti tvoje bolno srce dopusti, drugače znaš priti v dotiko z mojimi burkljami in kuhalnico, ki ti bo vse srčne bolezni do mene odgnala in za vedno ozdravila'. Ko se je pa še malo obotavljal in začel zvijati prav neumno svoje oči in se sukati okrog mene, me pa pograbi jeza in ti bi videla, kako je zletel ven iz kuhinje. Mislila sem, da ima "Luft balon" tako je šel, kar po zraku ven iz dvorišča. 'Boš ti mene imel za norca?', sem mu rekla. 'Moraš iskati bolj neumno, kakor sem jaz.' Hahaha. Ko bi ga ti videla, kakšen obraz je naredil. Klobuk mu je zletel po tleh in sam se je opotekel, da sem mislila, da mu bo mati zemlja dala poljubček, katerega je hotel od mene. Zaklel je in zbežal. Bom že jaz pokazala, imeti poštena dekleta za norca... Misliš, da sem jaz taka neumna goska, kakor so nekatere, ki so kar neumne, samo da hlače zagledajo? Jaz pa pravim:

"Smo pošteno me Kranjice!

Vsak sleparček ni za nas."

Marijanca: O, potem se ti že ne bodeš nikdar omožila.

Špela: Če prav ne. Stara mati so mi rekli, da je tri dni pred smrtjo časa dovolj za ženitev. — Če bode pravi prišel, da se mi bode dopadel, ne rečem. Da bi se pa kar vsakemu pritepencu nastavljala, tega pa že ne.

Marijanca: Kje so neki dekleta?

Špela: Pojdiva jih iskat. Vidiš, mene je tukaj kar groza. Ravno tukaj pod tem drevesom so našli pred veliko leti mrtvega moža.

Marijanca: (Prestrašeno). Kaj! Mrtvega človeka? tukaj na tem mestu? Beživa!

Špela: In v njegovem naročju so našli našo Marico, katero je naša gospa potem vzela za svojo.

Marijanca: Mrtvo Marico so našli?

Špela: Bog se usmili, kako naj najdejo mrtvo Marico, ko pa še sedaj živi? Mož je bil mrtev, ona je pa bila živa. In od tedaj pravijo, da tukaj straši. Vsako noč baje tu hodi črn mož. In stokanje velikokrat čujejo.

Marijanca: (Zakriči). Beživa, beživa od tod! Jaz kar grem. Reci dekletom, da jim Mrs Ljudmila pošilja to košarico z jedili in vse lepo pozdravlja . . . Oh, straši, straši! (Zbeži proč).

Špela: Kaj bi se bala? Saj straši samo ponoči. Ta ima pa korajžo, kot zajec. Seveda pri svojem Streletovem Čaliju, tam ima že lahko pogum. Neumnica. Meni se zdi strašno neumna ta Miss Marijanca. In koliko je takih na svetu. Kakor neumne veše so. Jaz pa mislim, da bi nikdar ne mogla biti tako neumna. — Ali pa! Morda pa, ko bi pravi prišel, bi bila pa jaz ravno tako neumna. — Sicer moram pa malo pogledati na okrog, kje so dekleta. (Odide).

5. PRIZOR.

Klara.

Klara: (Pride počasi. Sede na klopico. Obraz si zakrije z obema rokama in se nasloni na kolena. Nekaj

časa molči. Potem dvigne glavo in pogleda kvišku in se zopet sklone. Nato vstane si obriše solze in stopi v ospredje odra in se britko zasmije.) Hahaha! Nora Klara. Noro me imenujejo. In boje se me. Beže pred menoj, kakor bi bila nevarna. Smilim se jim. Da, da, dobro jim skrivam resnico. Kdo bi pač mogel čitati z mojih oči resnico? Kot nora Klara morem tako nemoteno iskati svoje dete, svojo hčer — edino srečo mojega življenja. (Sede na klopico nazaj. Sklenne roke kvišku in kolikor mogoče glasno reče). Ivan! Ivan! Moj nepozabni Ivan! O, kako srečni trenutki so bili, ko sva pred veliko leti ravno na tej klopici, ravno pod tem hrastom presedela marsikatero srečno urico. Tu v to duplino si skrival svoja pisemca za me in jaz sem jih potem dobivala. O, kako so bili srečni ti dnevi! In potem najina poroka. Najina pot v staro domovino . . . k njegovim starišem po blagoslov, katerega so mi moji stariši odrekli radi sovraštva moje sestre. O srečni spomini! Toda, ko je bilo rojeno moje dete, padla je senca na moje življenje, strašna tema in pogazila vse . . . vse. In potem skoraj 17najst let v norišnici. 17 let dolgega gorja in teme. Ozdravela sem. Prišla sem domov k njegovim starišem. O, kako strašna novica. Može je zbolel, stariši so mu pomrli. Odšel je z detetom nazaj v Ameriko kot Amerikanski državlján, da bi tukaj detetu sprosil pred smrtjo milost moje sestre, da bi bila pravična saj detetu in na njem popravila krivico, katero je meni storila. Toda od tedaj, kakor bi se v zemljo udrl. Nikakega sledu za njim. Prišla sem sedaj sem

in iščem sledu tukaj za mojim ljubim detetom in možem. O, Bog, o, Bog! Samo en pogled iz očíj mojega deteta. (Si zakrije oči). Že skoraj leto dni zastonj iščem. Zastonj poizvedujem. (Razburjeno hodi sem a tja po odru.) Čas je, da, skrajni čas, da izvem vso resnico. K njej, k brezsrčni sestri moram. Bojim se je, kajti, v kolikor sem jo do sedaj opazovala od daleč, težko nosi svojo nesrečo. Zato se je popolnoma odtrgala od vsega sveta. Vendar pred njo moram. Z očí v oči ji hočem govoriti in zahtevati pojasnila. Ne bodem jo prosila milosti in tudi ne denarja. Resnico hočem. Pojasnila hočem. Morda ona ve, kje je dete, kje je mož? Seveda loči naju moj in njen napuh. Toda ona mora imeti kako sporočilo o njem. Oče me je zavrzel, sestra me je zavrгла. Težko mi je ukloniti se pred njo. Vendar premagati se hočem in govoriti ž njo odkrito. Naj stane kolikor hoče. K nji, k nji, ki mi je storila toliko krivice, k sestri grem! (Naglo odide.)

6. PRIZOR.

Ivanka in še ena izmed deklet. Potem Mrs. Ljudmila.

Ivanka: Izmuznile sva se neopaženo iz družbe. Sedaj pa hitro na delo, da naša zaljubljena Zvezdoslava Slavčeva ne pride na pošto. Haha.

Tovarišica: Da, da ne pride, predno so pisma razdeljena. Hahaha!

Ivanka: Da, vidiš, v to duplino, sem ji pisala, da bode deval Zvonko Novak svoja pisma in odgovore za svojo nebeško lepo Zvezdoslavo. Hahaha!

Tovarišica: To bode smehu in šale.

Ivanka: (Pristopi k drevesni duplini, se vspne in najprej seže v duplino z roko). Moram najprej pogledati, ako ni morda že Zvezdoslava položila kako novo poročilo v "poštno box-o". (Prinese iz dupline košček starega zarjavelega papirja). Kaj pa je to? Poglej, Pepica, tu sem našla košček papirja.

Tovarišica: O, ta papir mora biti pa že dolgo tukaj, poglej, kako je ves preperel. Kaj je neki to?

Mrs. Ljudmila: (pride in ostane zadaj.)

Ivanka: Da, Bog ve kako dolgo let je že tukaj. (Ga gleda in razgrinja.) Saj se že komaj črke poznajo. Aha, tu je podpis, ki je že komaj čitljiv. I-v-a-n Ma-lin-ski.

Mrs. Ljudmila: (Ko sliši to ime, stopi hitro v ospredje pred dekleti)

Ivan Malinski?

Ivanka: O, gospa Ljudmila.

Ljudmila: Kaj imate tukaj? Dajte mi! (Hitro vzame papir iz rok Ivankine).

Ivanka: Našla sem ga tu v tej duplini.

Ljudmila: (Čita). Um-ira-joč . . . pride v tvo-je roke . . . ne bodem več živ. Moja žena v Ljubljani . . . najdi jo . . . usmili se otroka Ivan Malinski. (Bere počasi, kakor bi prav težko brala. Obrne papir na drugo stran). Mrs. Ljudmila.

Ivanka: Na vas gospa je naslovljen. Ali si morete misliti, kdo bi to bil? Kaj pomenja to pismo?

Ljudmila: (Zelo razburjeno) Težko. — Kako naj to vem? — Kje so pa dekleta. Prosim pojdite jih poklicat.

Obe: Takoj, gospa. (Odideti).

Dekliška Marijina družba, Bridgeport, Conn.

7. PRIZOR.

Ljudmila sama.

Ljudmila: (Razburjeno hodi sem in tja). Aha. Sedaj mi je jasno. To je on. Tu sta si skrivala svoja pisma, ko sta kovala proti meni. Tu je slepila njega moja sestra, da je njo vzel. "Umirajoč" (čita). Aha! Sedaj umirajoč piše meni. Ivan, Ivan. Kako sem te ljubila. — (Skozi zobe). Slep! Seveda, preslepila te je zvitica — ki je moja sestra. Sestra, ki je kovala proti sestri za hrbtom. (Pogleda zopet v pismo) "Najdi jo." Jaz naj jo iščem? Njo, ki mi je ukradla tebe? Ki mi je ukradla mojo ljubezen? Tebi na ljubo naj jo iščem, ki si mi ukradel sestrino ljubezen? Ne! (Razburjeno skoraj zakriči). Ne! in stokrat ne! Ne ti, ne moja sestra, ne vajino dete ne zasluži mojega sočutja. — — — Haha. (Prezirljivo.) Mislila sem neumnica, da ljubi mene. Za hrbtom je pa ljubil njo. In ko sem to izvedela, okamenelo je moje srce. Ne morem pomagati! Človek sem, ki čuti . . . O, Ivan, Ivan podlo je bilo tvoje ravnanje. Zato tvojega klica iz groba ne maram, ga preziram. Sovražim te. (Vrže papir na tla in hodi parkrat sem pa tja tiho po odru. Potem se skloni in ga zopet pobere. (Odide.)

8. PRIZOR.

Ivanka in zanjo vsa dekleta od obeh strani odra.

Ivanka: Le sem, dekleta. Le sem. Pogledajte tu imamo že našo košarico. In — pomislite! — Še nekdo se nas je spomnil na našem pikniku?

Jedna izmed dekleta: G. Ljudmila.

Ivanka: Da, ošabna gospa s hriba se je vendar enkrat spozabila in sto-

čila dobro delo. Seveda to pa le po zaslugi naše Marice, ki ji je včeraj rešila življenje.

Tovarišica: Kje pa je Miss Lizi, da kar tako pusti košarico tukaj?

Špela: (Vstopi). Tu sem. Kje ste pa bile? Ves gozd sem preiskala za Vami.

Ivanka: Pa si upaš pustiti tu košarico samo? Kako lahko bi jo kdo ukradel. Kako si lahkomišljena.

Špela: Oprostite, saj res. Ta je moja. To je pa prinesla služkinja g. Ljudmile.

Vse: (Veselo) Živele košarice! Le po njih!

Ivanka: Tudi Mrs. Ljudmila je bila že sama tukaj.

Vse: Tako?

Ivanka: Da, prišla nas je obiskat, da bi se z nami poveselila. Toda našli sva tu v tej duplini pisemce in ga hoteli brati, ko je prišla in ravno slišala podpis onega, ki je pisal.

Tovarišica: (Ki je bila z Ivanko preje tukaj). In kako je prebledela! In vsa se je tresla in je bila razburjena.

Ivanka: Potegnila nama je pismo z rok. Ko je vzela pismo v roke in ga brala, ji je skoraj iz rok padel.

Zvezdoslava: (Pride). Klanjam se, dražestne Ladies. Krasno. Divno. (Gleda skozi koščena očala).

Ivanka: How do you do, Miss Zvezdoslava. (Ji seže v roke).

Dekleta: (Ploskajo) Živio naša Miss Zvezdoslava Slavčeva. Dobro došla med nami!

Ivanka: Vsedite se, Miss Zvezdoslava med nas.

Zvezdoslava: Hvala, dekleta. Iskrena vam hvala. Moje srce je polno

sladkih čustev nebeške ljubezni. Ah, deklice. (Dekleta se ji posmehujejo) Ljubezen je ljubosumen gospodar človeškega srca. Ne dovoli ne jesti, ne piti.

Ivanka: (Poredno) Hvala Bogu, da nisem zaljubljena.

Zvezdoslava: O, dete moje, ti ne veš. Toda tudi zate pride čas, ko bo de prva ljubezen napajala tvoje želje no srce in ga dušila in navdajala z nebeškimi čutili.... O, Zvonko, moj Zvonko! (Dekleta se nekatere posedejo, druge kakor bi med seboj govorile, nekatere pregledujejo košarice. Zvezdoslava to opazi). O kako sladka je zavest, da je človek ljubljen. (Gre počasi črez oder proti drevesu. Ivanka pomigne dekletom, češ, da naj se delajo, kakor da bi ne videle. Špela pogrne prt po tleh, dekleta ji pomagajo razdeliti krožnike). O, kako sem srečna, da bom dobila tako krepkega mladeniča. The best boy in the town. The best boy and the nicest.

Špela: Prosim, Ladies, da bi se vsedle. Obed je pripravljen.

Dekleta: Živela naša Miss Lizi. (Gredo skupaj in vsedejo na zemljo okrog prta.)

Zvezdoslava: (Med tem seže v duplino, ko vidi, da nihče ne gleda, vzame pismo, ki ga pa hitro skrije.)

Ivanka: (Po tiho). Pismo išče. (Vse po strani gledajo in opazujejo Zvezdoslavo in se posmehujejo v pest.)

Zvezdoslava: (Skrije pismo, gre takoj črez oder na drugo stran.) Kako le si lepo pripravile.

Ivanka: Kaj že greste, Miss Zvezdoslava?

Zvezdoslava: Ne, ne. Le malo si želim ogledati ta pesniški kotiček. Le pozabavajte se. Dober tek. (Se obrne proč od deklet in odpre pismo ter ga čita.).

Ivanka: Da, ko sem pismo položila v duplino sem našla pismo. Naslovljeno je bilo na Mrs. Ljudmilo. Pepica, kako je že bilo podpisano? Jaz sem pozabila. Čudno ime je bilo.

Tovarišica: (Ki je bila pričujoča) Ivan Malinski.

Ivanka: Da, Ivan Malinski. Pismo je pa g. Ljudmila takoj potegnila iz rok, kakor hitro je čula to ime. Čitala je o nekem umirajočem... Marica, kaj si pa tako prebledela?

Marica: Ivanka, ali ne veš, da so mene pred osemnajstimi leti našli ravno pod tem drevesom? Kaj pa, če se je tikalo to pismo mene? Koliko let želim, da bi kaj izvedela o mojih stariših. Toda do sedaj vse zamanj. Bojim se, vsaj neka slutnja mi pravi, da se je to pismo tikalo prav mene in moje preteklosti. Oh, morda odkrije mojo sramoto.

Ivanka: Marica, bodi pametna! Kakšno tvojo sramoto naj odkrije? Saj nisi ničesar storila? Če bi se pa tikalo kaj tvojih starišev in bi pri tem bilo kaj sramotnega, kaj moreš ti zato? Me te imamo radi ne radi tvojih starišev, temveč, radi tebe same.

Marica: Hvala Ivanka.

Zvezdoslava: (pride v ospredje) Dekleta, veselite se z menoj! Kako sem srečna! Zopet sem dobila pismo svojega ljubimca, od mojega milega Zvonkota. (Poljubi pismo). Oh, poslušajte, poslušajte in radujte se z menoj. "Moja premila in nebeška Zvezdoslava". Ah! (Zopet poljubi

pismo. Dekleta se ji posmehujejo, zlasti Ivanka). "Nič več se ne morem premagati! Videti te moram . . . Moje oči so obrnjene vate ravno v tem trenutku, ko to čitaš. Ne daleč sem od tebe in hrepenim po tebi. Zato, mila in zlata moja, nikar se ne prestraši in nikar ne omedli, ako me naenkrat zagledaš pre seboj svojega milega Zvonkota. Še nocoj, še nocoj se mora to zgoditi." O, sreča, o, sreča! — Dekleta ali ni že čas, da gremo domov?

Marica: Tudi me smo končale svojo malico in se pokrepčale. Malo potrpite gremo z Vami.

Zvezdoslava: Ne! Ve lahko greste, toda jaz še ne grem takoj, ta kotiček je kakor nalašč, da še enkrat prečitam mile vrstice in se veselim mile sreče svoje tihe ljubezni.

Dekleta: (Med tem vstajajo. Špela pospravi skupaj z dekleti posode v košaro).

Špela: Sem že gotova. (Gre). Jedna deklet naj prinese še drugo košarico.

Marica: Pojdimo, dekleta!

Dekleta: (Zapojo in odidejo v gručah na obeh straneh za kolise. Marica je zadnja). Z Bogom, Miss Zvezdoslava.

Zapojo:

(Pesm. II. str. 120.

Glejte, že solnce zahaja,
Skoraj za goro bo šlo;
Hladam počitek nam daja,
pojmo veselo domo!

Čujte zvoniti,

Počivat zvoni!

Zvoni le zvoni nocoj,

Sladko počivat zapoj!

Čujte po drevju šumeti,
Glejte, kak vetrič pihlja;
Urno, že začne mračiti,
Hitro, da bomo doma!
Čujte zvoniti;
Počivat zvoni!
Zvoni, le zvoni nocoj,
Sladko počivat zapoj!

Vse odidejo. Ostane le Zvezdoslava.

9. PRIZOR.

Zvezdoslava sama.

Zvezdoslava: Odšle so. (Gleda za njimi.). Vse so odšle. O, kako mi bije srce. Mrak se dela in v mraku sem mu pisala, da ga bodem čakala. (Oder se stemni). Tu pri bledem mesecu, v čarobni blede njegovi lepoti si bodeva razodevala svoja srčna pekoča čutila. Ah, blede luna, le smehlaj se z neba. Le smehlaj se mi! Saj se moje srce tudi.

Poje:

Luna sije, kladvo bije,
Trudne pozne ure že.
Prej neznane srčne rane
Meni spati ne puste.

Oj, le pridi, drug ne vidi
Kakor mile zvezdice.
Zdihujoče srce vroče
Tak po tebi kopрни!

Sedaj mora biti pa vsak trenutek tukaj. Bog ve, če ima gladke laske, ali ima koderčke. O, moj Zvonko. Zvonko! Kako koprnim po tebi. — Pa kako ga hočem pozdraviti, ko stopi pred me? Aha, že vem. Dober večerček, srček. (Se zaljubljeno spakuje). Aha! Čuj! Korake čujem. Že gre. O, srce moje, miruj, miruj!

Ivanka: (Zagrnjena v možko suk-
njo in s klobukom na glavi, katerega
ima pa popolnoma na oči potegnje-
nega, stoji med krevjem in oponaša
možki glas). Kje si, srček moj?

Zvezdoslava: Ah, On je! Ta nebeš-
ki glas. Dragi tujec, kdo si? Kje si?
Povej! Govori!

Ivanka: Zvezdoslava.

Zvezdoslava: (Proti ljudem). Da,
da. To je on. O nebeški glas! (Proti
Ivanki) Dragec moj. Jaz sem, ki hi-
tim k tebi na tvoje sladko, tolikanj za
željeno srce. Toda da se ne zmotim,
povej, povej odkrito, ali si ti? (Gre
počasi k njemu z razprostrtimi roka-
mi.)

Ivanka: (z možkim glasom) Da,
Zvezdoslava zlata, jaz sem! (Sto-
pi prav pred njo in vrže od
sebe obleko in klobuk in reče zopet
z naravnim ženskim glasom): Da, jaz
sem tvoj nebeški Zvonko Novak. Ha-
hahaha!

Dekleta: (pogledajo od vseh strani
izza kolis, tako, da se vidiijo samo gla-
ve in roke, s katerimi ji stržejo ko-
renček.) Hahaha. Zvonko Novak. Ne-
beški Zvonko. Hahaha.

Zvezdoslava: Prevarana. Huuu!
Prevarana. Izgubljena za vedno.
Huuu. (Si zakrije obraz. Omahne na
klopico in joka. Dekleta se ji posme-
hujejo in ji dalje stržejo korenček.

Zavesa pade!!!

TRETJE DEJANJE.

Pozorišče: Parlor pri gospej Ljud-
mili. Bogato opremljena soba. G.
Ljudmila v krasni obleki sedi v gu-
zalniku. Dekleta nekatere sede, dru-
ge stoje. Nekatere gledajo Album.

Predno se zagrinjalo dvigne, igra
glasovir, ako le mogoče, naj igra ka-
tera izmed deklet. (Dekleta pojo:

Tam na vrtni gredi
Raste rožmarin.
Pridi ob slovesu
Dam ti ga v spomin.

Deni na srce ga
Čuvaj ga zvesto,
Morda da ob njem ti
Rosno bo oko.

Rožmarin pa zvene
Z njim spomin je vzet
Tudi ti boš nosil
V srcu venel cvet.

1. PRIZOR.

G. Ljudmila in dekleta.

Ivanka: Mrs. Ljudmila, sedaj smo
se napele, zato mislim, da bi dekleta
rade malo poskakale in imele kako
zabavo v vašem krasnem vrtu.

Ljudmila: Celo noč bi poslušala va-
še krasno petje. Tako ste me zamotile
da sem vam še postreči pozabila. To-
da, kje je vaša predsednica tako dol-
go? Morda ne pride k nam?

Ivanka: O Marica, pride gotovo,
kakor hitro bode končala šolo. Danes
si ni mogla vzeti prosto, zato bode
takoj prišla, ko pride iz šole. Sedaj je
že tri ura. Prepričana sem, da je že
na potu. Pojdimo na vrt, gotovo jo
bomo tam srečale.

Ljudmila: (Vstane in ž njo vstane-
jo vse druge). O prosim, prosim, kar
pojdite. Za danes, kakor sem rekla, je
cela moja hiša vaša. Silno ste me zve-
selile, da ste prišle. Vedno sem bila
do sedaj sama. Zato je treba, da tudi

v to pusto našo hišo pride zopet enkrat malo veselja in lepega petja. Kar pomladila sem se med vami.

Dekleta: Hvala vam! Jako tudi nas veseli!

Ivanka: Pojdimo na vrt. Tecimo, katera bode prej zunaj. (Vse steko).

II. PRIZOR.

Ljudmila sama.

Ljudmila: "Prisegam". Tako je govorila nora ženska. Da, da, zbolelo me je v sreč. Ali morda nisem storila prav, da nisem skušala najti svoje sestre? Dvajset let že skoro samotarim tu sama, brez veselja, brez zabave, kakor živ mrlič. Danes sem zbrala ta vesela dekleta okrog sebe, ki še ne vedo, kaj je svet. In jaz? Ali ne bode to veselje v meni vzbudilo toliko živije spomine na mlada leta! Spomin na.... na.... Ne. Ne.

Nočem se vznemirjati. Nočem odpirati starih ran. Danes se hočem poseliti z veselimi mladimi senci. Danes hočem biti zopet dekleta. Morda zadnjič v svojem življenju. (Odide).

3. PRIZOR.

Marica in Mrs. Jereb.

Marica: Kar pridite, mamica. Nič se ne bojte. Vse bode dobro. Vsaj gospa Ljudmila ni ravno taka, kakor mislite.

Jereb: Nikdar nisem mislila, da bodem še kedaj v življenju prestopila prag te hiše. In ko bi ne bilo radi tebe, nihče bi me ne primoral in pripravil do tega. Tebe pa, veš, da moram vse ubogati. — Veš kaj? Marica pusti me, jaz grem raje kar domov. Tako se mi čudno zdi, da si kar ne morem predstavljati, da bi jaz še

Društvo Sv. Jožefa K. S. K. J. Bridgeport, Conn.

kdaž v tej hiši mirno sedela. Pusti me!

Marica: Ne, ne. Mamica. Tu ste sedaj in tu bodele ostali pri nas v veselji družbi. Mrs. Ljudmila vas je poselila in prav je, da ste prišli. Stara soprosta se morajo poravnati. Kar je bilo, to je bilo. Sicer mi je pa rekla Mrs. Ljudmila, da sem danes jaz gospodar v tej hiši, da jaz lahko pogostim svoje goste. Torej ste moj gost, ne Mrs. Ljudmile. Odložite svoj klobuk.

Jereb: Marica, pusti me, naj grem!

Marica: Dobro! Vam bom pa jaz pomagala. (Ji vzame klobuk z glave). Povabila sem tudi Miss Zvezdoslavo Slavčevo, in ko pride se bodejo lahko malo pogovorile o svojih starih zaljubljenih dogodkih življenja.

Jereb: Jaz? Jaz ne vem ničesar o takih neumnostih.

Marica: Ne pozabite, mamica, da vas danes potrebujem zase. Vi mi morate pomagati razvozljati skrivnost onega pisma, katerega so dekleta našle v gozdu v oni duplini, kjer sem bila jaz najdena.

Jereb: Aha, zdelo se mi je, da imaš še kake druge skrivnosti, zakar me tako pridrzuješ tukaj?

Marica: O, Sitnica! Kar prijela vas bodem. Vsedite se! (Jo posadi na stol) in tu mirno sedite. Čutite se popolnoma domačo.

Jereb: Domačo? Tukaj? V tej hiši? — **Marica,** nikdar več! Da, bila sem tu dolga leta, kakor doma. Toda sedaj je drugače. Kar mraz me strese, ko se spomnim na svojo preteklost.

Marica: (Šaljivo) Bodem šla pa takoj, zakurit peč, da se boste malo ogreli, da se ne boste o sv. Jakobu

tresli. Hahaha. (Položi vse stvari Mrs. Jereb na stol v kotu.)

4. PRIZOR.

Ljudmila: (Vstopi) Silno me veselijo, da vas imam čast in srečo pozdraviti tukaj v naši hiši. (Ji stisne roke.)

Jereb: (Jako mrzlo) Hvala, g. Ljudmila.

Ljudmila: Pozdravljena, Mrs. Jereb, stara prijateljica naše hiše! Dobro došli!

Jereb: Saj nisem mislila priti. Pa naša Marica! Vi je še ne poznate. Človek jo mora ubogati vse, kar hoče.

Marica: Nič me ne kregajte, mamica. (Poredno.) Kadar se kregate se vam vedno roke tresejo in pa glava maje. Pri tem je vaša kita na glavi v nevarnosti. Hahaha.

Jereb: Vidite, kako je poredna.

Marica: Mrs. Ljudmila, malo pozni sva. Saj nam boste oprosili. Vendar saj veste. Duty before pleasure. Kaj ne. Ko sem prišla iz šole pa tudi naš obljubljeni 'Cake' še ni bil gotov. Prinesla ga bode Lizi. Kje so pa dekleta? — Aha. Jih že čujem. Na vrtu so. Ali grem lahko tudi jaz k njim?

Ljudmila: Kajpada!

Marica: Dobro. Pa pustim tukaj našo mamico v vašem varstvu za ta čas. Le nič se ne skregajta, to bi škodilo obema. Zlasti pa jeza škodi lepoti. Hahaha! (Odide).

5. PRIZOR.

Ljudmila: Mary, dolgo je že odkar ste odšla od te hiše.

Jereb: Skoraj bode dvajset let. To je bilo kmalu po tem, ko vam je umrl mož.

Ljudmila: Hitro gre čas naprej.

Jereb: Saj bi bila še danes pri vas, ko bi vi ne bili tako proti svoji sestri.

Ljudmila: Mary, pustiva danes sestro! Pustiva te stvari. Na to sem že vse pozabila. Tudi najraje hočem, da o sestri prav nič ne čujem.

Jereb: Tako? Toraj še vedno staro sovrašтво? (Vstane) Potem pa kar z Bogom. (Hoče oditi).

Ljudmila: Mary, nebodite tako nagaj, nič več se ne smeva ločiti v jezi. Danes je lepa priložnost, da se poravnava in spraviva. (Jo posadi nazaj.)

Jereb: Jaz nimam nič proti temu. Toda jaz imam pa vašo sestro še vedno rada.

Ljudmila: Mary, vaša navzočnost v moji hiši mi budi sladke spomine na srečne čase moje mladosti, ko ste bila se naša pestunja. Kako srečna je bila takrat naša družina.

Jereb: Da, da! Tudi jaz se pogosto spominjam teh dni. Vaš oče je bil dober in vesel mož in blagega srca. Sestra Klara je bila krasotica in lepa kot solnčni žarek. (Vzdihne.) Oh, kam je neki zašla revica?

Ljudmila: Vaša Marica me jako zanima. Slišala sem, da je najdenka.

Jereb: Da, najdenka je.

Ljudmila: In kje so njeni stariši?

Jereb: Ne moremo nič zvedeti. Ali ste kaj čuli o sestri Klari?

Ljudmila: Nikdar. — Koliko je stara sedaj Marica?

Jereb: Osemnajst let. Prav nekako toliko je tudi, kar se je vaša sestra Klara omožila, oziroma izginila.

Ljudmila: Osemnajst let?

Jereb: Da, nekako toliko boče. Zakaj pa nikdar ne poskušate kaj izvedeti o svoji sestri Klari?

Ljudmila: Mary, saj veste kako je odšla od doma. Kaj naj poizvedujem da morda izvem, kako sramoto? Poleg tega pa tudi nihče ne ve, kam je izginila.

Jereb: Poskušati bi pa vendar morali. Kakor so pravili je pisala nekaterim v vasi, da se je poročila z Ivanom Malinskim.

Ljudmila: Mogoče. — Sicer pa, ali bi ne bilo dobro, da bi šle tudi midve med dekleta na vrt?

Jereb: O, te naju nič ne pogrešajo. Kaj hočejo s starim? Midve ne spadava več med tako veselo družbo. Morda bi jim skazile veselje, kakor ste jim skoraj včeraj pokvarili šalo, katero so imele s Zvezdoslavo

Ljudmila: Jaz?

Jereb: Da! Ko so polagale pismo v staro duplino v hrastovem drevesu pri klopici, našle so star košček papirja v drevesu. Toda vi ste prišli in ga jim potegnili z rok še predno so ga mogle čitati.

Ljudmila: (V zadregi) O, to bi jih prav nič ne zanimalo.

Jereb: Zanimalo je pa vas, kakor so mi pravile.

Ljudmila: (Še bolj v zadregi) Menem?

Jereb: Da! Pravile so mi, da ste popolnoma prebledeli, ko ste čuli podpis, katerega so pa one pozabile in mi ga niso mogle povedati. Tudi so se vam roke zelo tresle.

Ljudmila: (V vidni zadregi) Bil je košček papirja, katerega je pisal nek umirajoč človek. Podpisan je pa bil od Ivana Malinskega.

Jereb: (Vstane presenečena). Kaj, Ivana Malinskega, moža vaše sestre? Za božjo voljo, povejte hitro, kaj piše,

še mene zamima revica. Piše li kje je njegova žena, Vaša sestra?

Ljudmila: (Vzame košček papirja iz omare in ga da Jereb). Berite sama. (Jereb si natakne očala in čita): "Umirajoč... pride v tvoje roke ne bom več živ. Moja žena v Ljubljani najdi jo... usmili se otroka... Ivan Malinski". ...Revež! Kaj hoče neki povedati?... Aha, si že lahko mislim. Umirajoč piše vam, da bo on že mrtev, ko pride to pismo v vaše roke. — — — "Moja žena v Ljubljani! Najdi jo. Usmili se otroka". Še nekaj je hotel napisati, pa revež ni več mogel. (Joka). Kako se mi smili. Strašna nesreča se jima je morala zgoditi. Zakaj je pustil ženo doma in prišel sam sem v Ameriko? Zakaj prosi, da bi vi poiskali svojo sestro? In on...?

Ljudmila: Ne morem si drugače misliti, kakor da je bil na potu k meni, ker je bil sit nečimernice. Morda ga je nesramnica zapustila. Da, prepričana sem, da je gotovo spoznal, kako se je zmotil v moji sestri in prišel je nazaj, da bi me prosil odpuščanja.

Jereb: Ivan vas nikdar ni ljubil. Če ste pa vi njega, kaj more on zato? Zato vam ni ona nikake krivice storila in vas nima tudi za kaj prositi odpuščanja. Klara pa odločno oporekan, da bi bila taka, kakoršno jo vi slikate. Bila je dobro pošteno dekle in vi, edino vi ste krivi njene nesreče.

Ljudmila: Prosim, Mary, ne žalite me! Jaz bolje vem, kakor pa vi! Jaz vem marsikaj, česar vi ne veste! Zato me ne dolžite po krivem. Ne jaz sem krivico storila Klari, temveč Klara je meni povzročila veliko gorja.

Jereb: (Užaljeno) Gospa, to ni res!

Ljudmila: Zakaj je pa hotel priti pred smrtjo še k meni? Kaj ga je gnalo sem, ako me ni maral? Kaj naj bi imel pri meni opraviti?

Jereb: Grdo je to, da po tolikih letih še vedno držite sovraštvo v svojem srečanju Ali ne veste, da moramo tudi svojim največjim sovražnikom odpustiti? Kako hodite k sv. zakramentom, ako vi nočete odpustiti? Kako morete moliti očenaš! odpusti nam naše dolge, kakor mi odpuščamo svojim dolžnikom!?

Ljudmila: Ali morem pozabiti toliko krivico, katero mi je storila?

Jereb: Klara vam ni nikake krivice storila! Vi ste pa nji veliko! Sicer se pa ne bom z Vami prepirala. — Kaj mislite pa sedaj storiti?

Ljudmila: (Mrzlo) Nič!

Jereb: Torej ne boste poskusili najti svoje sestre in poizvedeti o nji kaj več, kje je, kako se ji godi.

Ljudmila: Ne! Nikdar!

Jereb: (Vstane). Dobro! Bodem pa jaz. Nisem njena sestra. Toda bila sem njena pestunja in vem, kako dober in blag otrok je bila. Sedaj ko vsaj nekoliko vem, ne bom mirovala, dokler kaj ne izvem o nji, in če je treba celo moje revno premoženje žrtvovati. Stara sem, premožna nisem. Vendar toliko že imam, da bom lahko par dolarjev žrtvovala za njo. Čo drugače ne bode, šla bom sama v Evropo in bom poizvedovala o njej. G. Ljudmila, vaš napuh in sovraštvo vas je popolnoma preslepilo. Veste, da je imela vaša sestra doto po očetu, ob katero ste jo vi pripravili. In sedaj, mesto da bi storjeno krivico popravili in poiskali svojo sestro, morda je revica v velikem pomanjku.

nju, pa raje hočete, da bode vse imetje prišlo v tuje roke, kakor da bi popravili krivico, katero ste storili. G. Ljudmila, spomnite se mojih besed. Težko vest bode imeli na smrtni postelji. — Jaz bodem pa vse storila, da poizvem in ji pomagam, ako je pomoči potrebna. Ako ne, da bodem vsaj vedela, kje je in ali je sploh še živa?

Ljudmila: (Jezno vstane). Ali gres-te na vrt? Ako ne, grem sama.

Jereb: Govoriti moram takoj z Marico.

Ljudmila: Pojdiva! Vendar še to vam naj povem, ako se vam zdim brez srea in usmiljenja do svoje sestre, ne pozabite, koliko hudega mi je ona naredila, da je bila ona, ki je meni vzela ljubezen, ki je strla moje življenja.

Jereb: Seveda, sovraštvo slepi! (O-dideta).

6. PRIZOR.

Klara sama.

Klara: (Pride boječe v sobo in se okrog ozira). Prepozno! Ni je več. Škoda. Kakor nekdam priplazila sem se v hišo, da me ni nihče videl. (Sliši se dekljči smeh zunaj z vrta). O srečni glasovi! O srečna leta! Ko sem se tudi jaz tako smejala, kakor danes ta dekleta. O blagor jim! Toda vse je šlo, vse minulo! O, kako sem jaz nesrečna! — In ta ošabnica. Veselo družbo si je povabila okrog sebe, da bi toliko lažje pozabila na črva, ki jo grize v njenem sovražnem srečju . . . S smehom jih pozdravlja. Hinavka! Do sedaj je žive-la sama. Vest jo je preveč pekla, da ni mogla v veselo družbo. Samovala jo dolga leta sama tukaj, kakor sem izvedela. Nikomur ni nič dobrega sto-

čila. Kajpada, vsak plemeniti čut je to sovraštvo zatrl v njenem srečju! — Toda, ali ni moja sestra? Ali sem jaz tudi taka? Ne, nisem! Res sem polna napuha, toda sovraštva ne poznam. Oduščam ji, oduščam vse! — Ne, ne, tudi ona ni taka. Prepričana sem, ko bo videla mojo bedo in moje gorje, da se ji bode otajalo trdo srce in za-vedla se bode krivice, katero mi je storila. (Gre pri družih vratih ven.)

7. PRIZOR.

Marijanca, pozneje Ivanka.

Marijanca: (S pismom v roki). Pismo, pismo! Hahaha. Prav gotovo mi je moj Čali pisal. Saj pravim, Čali, to je fant, da ga mu ni para. O zlato pisemce, kako sem te vesela. (Ga poljubi). In pa tudi ne! Kaj naj pa počnem z njim, ko pa čitati ne znam? Gospa pa danes ne bode imela celi dan nič časa, da ga mi prečita. Drugemu ga pa tudi nerada pokažem. Hm, kaj je neki napisanega v pismu, kako sem radovedna?

Ivanka: Halo, Marijanca, ali si tukaj? — Kje je pa klobuk Mrs. Jereb? Aha, ga že imam, tukaj je. (Hoče oditi).

Marijanca: Ali vas smem nečesa prositi?

Ivanka: (Gre k nji). Kaj bi pa rada, Mirijanca?

Marijanca: Pismo sem dobila.

Ivanka: Pismo si dobila? Iz Europe?

Marijanca: Ne! Nekdo drugi mi piše, pa se vam bojim povedati.

Ivanka: Kaj se bodeš bala, kar povej mi.

Marijanca: Ako ne bode nikomur povedali?

Mojzes daruje.

Ivanka: Nikomur, kar povej.

Marijanca: Moj Čali mi piše, saj mislim si tako.

Ivanka: Tvoj fant ti piše?

Marijanca: Kdo vam je pa povedal, da je to moj fant?

Ivanka: O, to sem takoj uganila.

Marijanca: Toda križ je, ko brati ne znam.

Ivanka: Aha, ti si radovedna in bi rada izvedela, kaj ti piše tvoj "Sweetheart". Daj mi pismo!

Marijinca: Prosim. (Ji da pismo).

Ivanka: (Ga odpre). Zdaj bodem pa izvedela vse tvoje skrivnosti. Gotovo mu ne bode ljubo, ko bode izvedel.

Marijanca: Saj ste mi obljubili, da ne bode nikomur povedali tega.

Ivanka: Nič se ne boj: (Čita, toda vidi se, da ne čita iz pisma.) "Prisrčkana Marijinca."

Marijinca: (Se veselo zasmee). Hahaha! Je že on, je že on. Le naprej berite, prosim.

Ivanka: Le počasi. (Čita). Jaz primem pero v svojo desno roko in ga pomočim v črno tinto in ti pišem teh par vrstic in ti želim, da bi te moje pismo našlo pri tako trdnem zdravju, kakor je moje. Tudi te črez hribe in doline prisrčkano poljubljam, moj ljubi Marijancel . . .

Marijanca: Vidite, kako me ima rad! Ali prosim vas, nikar nikomur nič ne povejte!

Ivanka: "Cel teden nisem nič jedel in nič spal, ker sem vedno nate mislil . . ."

Marijinca: (Si briše solze). O ti revček!

Ivanka: (Se ji posmehuje in čita dalje). Verjemi mi, Marijanca, da ni-

ti ene cigarete nisem mogel pokaditi iz same ljubezni do tebe.

Marijanca: Oh, kako me ima rad. Prosim, nikar nikomur nič ne povejte, kaj mi piše.

Ivanka: (Čita dalje). Tvojo sliko sem obesil k svoji postelji in vsaki večer ko grem spat in ko vgasnem svetilko, te še enkrat milo pogledam in verjeni mi, da si mi celo noč, še celo v sanjah, pred očmi.

Marijnaca: Oh!

Ivanka: Ko dobiš to pismo v roke, če ga prebereš ali ne, saj veš, da te imam rad in veš, kaj ti imam povedati. Zdaj pa zdrava ostani tvoj Čali.

Marijanca: Hvala vam. (Vzame pismo). Samo prosim vas še enkrat, da ne bode nikomur nič povedali.

Ivanka: (Vzame stvari in klobuk g. Jereb). To se razume. Le nič se ne boj! Ako bodeš hotela odgovoriti, kar mene prosi, pa ti bodem vselej rada pisala. (Odide).

8. PRIZOR.

Špela: (Pride). A, tukaj si? Kje je pa naša gospa? Ali je bila naša Miss Marica že tukaj? Kje so vse?

Marijanca: Na vrtu so! Le počakaj tukaj, bodo kmalu prišle.

Špela: Pa bom! No, Marijinca, kako se že imaš? Ali te je še kaj strah od zadnjič? Ali si pa strahopetna! — Kaj pa Čali ti kaj piše?

Marijanca: Prav kar sem dobila pismo, in pa tako lepo mi piše.

Špela: Tako, res. Zaljubljena pisma so zame nekaj, česar še ne poznam. Še nobenega nisem dobila. Daj, Marijanca, preberi mi ga, da bodem vsaj videla kako tako pismo zgleda.

Marijanca: Saj ne znam čitati.

Špela: Ne znaš čitati? Te ni sram?
 Marijanca: Ali znaš ti?
 Špela: To me vprašáš? — Kaj me imaš za tako zabito, da bi še čitati ne znala?

Marijanca: Na, pa ga beri še ti! Ravno kar ni ga je Ivanka prebrala, pa ne bode škodilo, ako ga še enkrat čujem. Jaz, ko bi čitati znala, bi ga itak vsaki dan desetkrat prebrala.

Špela: (V zadregi vzame pismo in gre v opredje odra in gleda v pismo. Proti ljudem). Sedaj me pa ima. (Proti Marijanci). Veš kaj? To pismo je preveč polno ljubezni! To je Čali pisal samo zate. Jaz mislim, da je še grdo od tebe, da daš komu čitati. Jaz bi že ne!

Marijanca: Aha te že imam. Ti tudi ne znaš čitati.

Špela: Jaz? da bi ne znala čitati? Sram te bodi, da si drzneš kaj tacega reči! (Ogleduje pismo od vseh strani). O joj, kako je dolgo!

Špela: Ako znaš čitati, kar beri!

Špela: (Se dela, kakor bi čitala). "Ljuba Moja Marijanca!"

Marijanca: Aaaa! To že ni napisano.

Špela: Ako ti bolje veš, pa ti beri! Na!

Marijanca: No čitaj dalje.

Špela: (Čita). "Brez tebe ljuba Marijinca mi ni več živeti — — —"

Marijinca: Pojdi, pojdi! Tega že ni v pismu.

Špela: Če ne verjameš, tu ga imaš!

Marijanca: Čitaj dalje!

Špela: Ptički žvrgole, potočki šumljajo, jaz pa mislim . . .

Marijanca: Kje pa bereš vse te stvari, saj tega ni v pismu.

Špela: Pa je!

Marijanca: Saj ni res!

Špela: Če ni res, pa sama beri! Tu ga imaš!

Marijana: Veš kaj, sram te bodi, da se tako norčuješ iz mene. Ti ne znaš čitati "tats all." Sem jezna na te. (Odide.)

9. PRIZOR.

Špela, Marica, Ljudmila.

Marica: Draga Mrs. Ljudmila. Zelo smo vam hvaležne za ta lep popoldan, katerega ste nam pripravili.

Ljudmila: Silno me veseli, da ste se tako dobro zabavale do sedaj. Še mene ste razveselile tako, kakor že dolga leta nisem bila. Hvala zlasti vam, Miss Marica, da ste pripeljali svojo veselo družbo tu k nam v našo puščavo . . . Upam, da boste še večkrat prišle sem k meni. Vidite, jaz sem vedno sama, kakor veste. Z nikomur se ne pečam. V nobeno družbo ne grem. Kakor puščavnica živim tukaj na svojem posestvu. Danes se pa sredi med vami čutim kakor pomlajeno.

Marica: Gospa, kako me to veseli. O, Lizi? Ali si ti že tukaj? Prav! Ali si prinesla "cake" kakor sem ti naročila?

Špela: Da, Miss Marica, tukaj je.

Marica, Dobro, pojdi sedaj k mami!

Špela: Grem takoj!

Marica: (Vzame košarico in odgrne). Tako, Mrs. Ljudmila, tu je naš "cake", katerega smo pekle. Vi boste prva, ki bode okusila in potem sodila o naši kuhinjski znanosti. — Dobro, da sva sami. Ako se je ponesrečil, se vsaj dekleta ne bodo žalostile, ker jim lahko zakrijemo.

Ljudmila: Krasen je, in kako lepo diši. Ali ga smem pokusiti?

Marica: (Ji da na krožniku mal košček.) Pokusite, prosim!

Ljudmila: (Sede k mizi. Vzame z krožnika košček ter ga prelomi). Kako je rahel. (Ko ga prelomi pade iz njega prstan na krožnik.)

Marica: (Veselo) Moj prstan, moj prstan! Hvala Bogu, da se je našel. Kako mi je bilo hudo, ko sem ga izgubila . . . Aha, sedaj vem! Ko sem mešala moko, padel mi je s prsta.

Ljudmila: (Vzame prstan v roke in ga ogleduje). Krasen prstan! (Nenkrat osupne in prebledi. Naglo vstane). Ali je vaš ta prstan? Kje ste ga dobili? Prosim povejte!

Marica: Gospa, morda še ne veste, da sem najdenka. Mrs. Jereb me je samo sprejela za svojo. Jaz nisem njena.

Ljudmila: To vem.

Marica: Ko so me pred osemnajstimi leti našli v gozdu pod drevesom . .

Ljudmila: Pred osemnajstimi leti?

Marica: Da, pred osemnajstimi leti. Imela sem na vratu na traku privezan ta prstan.

Ljudmila: (Razburjeno). Vi ste ga imela privezanega?

Marica: Yes, Madam! V naročju mrtvega moža so me našli. Nihče ne ve, kdo je bil ta mož in od kod, — Gospa, kako ste blede. Kaj vam pa je?

Ljudmila: (Se nasloni z eno roko na mizo in si podpre glavo). Ne, ne! Ta prstan in napis

Marica: Da, napis ima. "Prisegam" je urezano vanj. Večkrat sem že premišljevala, kaj bi to pomenilo? Prisegam. Kdo? Komu? — Velikokrat bi

bila rada že poizvedela, kaj in kako. Od kod sem in kdo so moji stariši. In veste gospa, kaj sem si mislila, da bi vas prosila malo pomoči. Tako ste dobri do mene, da ste me hoteli sprejeti za svojo. Tega ne morem sprejeti, ker imam Mrs. Jereb preveč rada in sem ji dolžna preveliko hvaležnost, kakor da bi jo mogla na stara leta pustiti samo? Toda, ali bi mi ne hoteli pomagati najti mojo mater, mojega očeta, ali vsaj poizvedeti, kdo so, in od kod so? Do smrti vam bodem hvaležna.

Ljudmila: (Vstane, in jo potisne k sebi). Ubogo dete, ubogo dete! . . . Da. Prav imaš, bogata sem. Miss Marica, obljubim vam vso svojo pomoč. Ali mi zaupate za malo časa ta prstan?

Marica: (Veselo). Seveda z veseljem. Hvala vam dobra gospa. (Ga ji da.)

Ljudmila: In ako najdem vašo mater, ali mi boste odpustili?

Marica: Mrs. Ljudmila, ne razumem vas? Kaj naj odpustim, ko ste vendar tako dobri do mene. (Jo prime za roko). O gospa, ko bi vi vedeli, kako želim izvedeti kaj o svojih stariših! Kako bi bila srečna, ko bi vsaj enkrat, samo enkrat videla vsaj sliko svojo matere, pa naj je bila, že kdor koli, da bi videla svojega očeta. Vsak človek ve vsaj ime svojega očeta in matere, le jaz reva, ne vem niti tega. (Si obriše solze). Do smrti vam bodem hvaležna.

Ljudmila: Da, Marica. Vse bodem storila za vas.

Marica: Tisočkrat vam hvala lepa in Bog vam plačaj, kar storite za me,

ubogo siroto. — Kako bodo dekleta vesele, ko bodo izvedele, da se je moj ljubi prstan zopet našel. (Gre ven).

10. PRIZOR.

Ljudmila sama.

Ljudmila: Sedaj pa ni rešitve. (Gre razburjeno po sobi sem in tja). Udati se moram! Kar sem toliko let zanemarjala iz sovraštva do sestre, to hočem sedaj nadomestiti. Tu ni več dvoma, da je Marica hči moje sestre. O čudno naključje! (Gleda prstan) "Prisegam". Da ko sva spoznale, da obe ljubiva jednega mladeniča Ivan Malinskega in sva se bale, da bi to ne-skalilo velike najine sesterske ljubezni, katero sva gojile jedna do druge, tedaj sva prisegle, da hočeva rešiti to ljubezen in sicer, da prepustiva odločitev popolnoma Ivanu samemu. Katero si bode sam izbral, tista ga bode pa imela. Toda druga se pa s prisego zavezuje, da se zato ne bo jezila na sestro, temveč ji bode privoščila srečo in se ž njo veselila njene sreče in ljubezni. V spomin na to prisego sva si dale druga drugi prstan z napisom "Prisegam" . . . Da, "Prisegam". Toda, ali sem držala prisego? Ne! Pozabila sem jo! Prelomila sem jo! Ko sem izvedela, da sem zapostavljena za sestro pri njem, vskipelo je sovraštvo v meni. Napuh je bil užaljen in začela sem jo smrtno sovražiti in tudi nje-ga. Preklinjala sem jo. In potem . . . potem? Oh, jaz nesrečnica, kaj sem storila? Vest se mi vzbuja! . . . Oh! Povzročila sem, da je revica morala zbežati od doma radi mojega podpihovanja. Pripravila sem jo ob vso dedščino. (Hodi razburjeno sem in tja.) Oh, oh . . . Tu je sedaj njeno de-

te, ki me prosi pomoči. — — Kaj naj storim? Da, popraviti hočem na detetu, kar sem zakrivila na materi. . . Dvajset let sovraštva je dovolj! In tudi iskati hočem sestro, naj stane kolikor hoče. Ako ni več med živimi, pa vsaj poizvedeti, kje je umrla in kdaj.

11. PRIZOR.

Klara. Prejšna.

Klara: (Na tiho odpre vrata in pride počasi v sobo) Vendar enkrat sama. Hvala Bogu.

Ljudmila: (Se prestraši). Kdo je to? Kaj hočete tukaj?

Klara: (Pride hitro k nji) Ne boj se, ne boj se! Jaz sem, nora Klara, ki še nikomur ni ničesar žalega stori-la. Hahaha! Nora Klara. — Morda nisem dobro došel gost pri vas, bogata Ljudmila? Hahaha! Seveda ona ni-ma srca za berača. In tudi preošabna je, da bi mogla čuti obupni glas ubo-ge sirote po pomoč! Hahaha. Vest se bode zbudila, Ljudmila, vest!

Ljudmila: (Prestrašena) Kaj ho-češ tukaj, ženska? Marica!

Klara: Le bodi tiho, hočem govoriti s teboj na samem!

Ljudmila: Takoj se mi poberi ven.

Klara: Ljudmila! (Slovesno s povzdignjeno roko.) Prisegam!

Ljudmila: (Osupne) Prisegam? Kaj misliš s tem reči? Žena, kdo si?

Klara: Kdo si? (Gre prav k nji, odgrne dolge lase iz obraza, da vidi Ljudmila cel njen obraz). Sestra, tu poglej in odgovori sama.

Ljudmila: (jo osupneno gleda, čez nekoliko časa.) Klara: Ali res? To si ti? moja ljuba sestra? Bog te sprejmi v tej hiši! (Gre proti nji in jo hoče objeti).

Klara: (Stegne roko proti nji in jo odbije nalahko) Proč! Ljudmila! Tujki sva si!

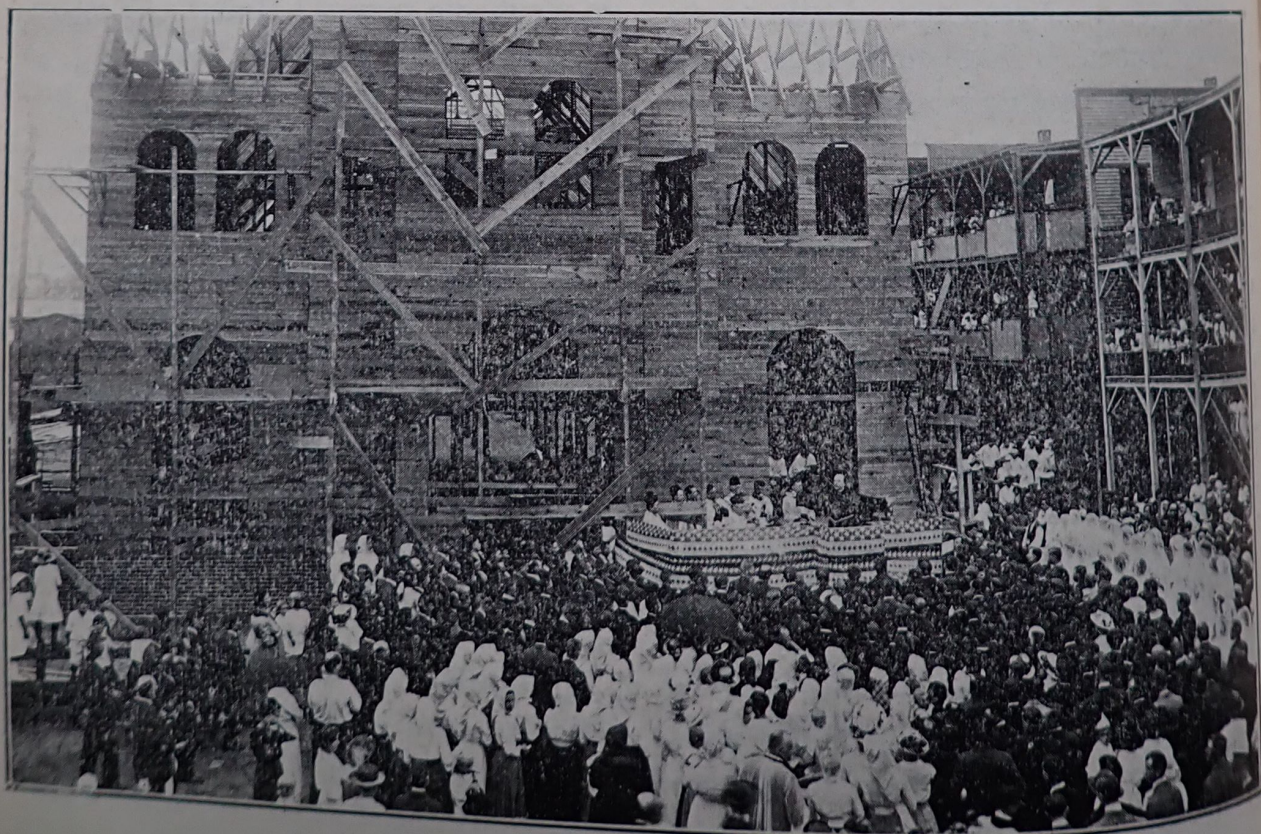
Ljudmila: (Žalostno) Klara, ali nisi ti Klara moja sestra?

Klara: Da, bili sva, toda nisva več! "Prisegam" sva napisali na prstana, ko sva si dali sveto prisego. Jaz sem držala svojo. Ti si jo pa tako grdo prelomila. O, sestra, kako sem čakala v revščini, in gorju, ki me je zadelo, kakega glasu od tebe. Nič! Očeta si naščuvala zoper mene, ob dedščino si me pripravila. — Ali si kdaj mislila na vse to? Ali si kdaj povprašala v teh dolgih letih po meni, kje sem, kako se mi godi? Ti, ki si me pognala po svetu?

Ljudmila: (Med tem časom joka in hodi razburjena sem in tja). Klara, moja ljuba Klara, odpusti mi vse to! Prosim te! Priznam, veliko, veliko

sem se pregrešila. Veliko hudega sem ti storila. Toda, sestra, ne pozabi, kako sem tudi jaz ljubila Ivana! Kako me je bolelo sree, ko me je zavrnil. — Glej sedaj sem pripravljena vse povrniti. Ravno kar sem sklenila, da hočem, če je treba, vse premoženje žrtvovati edino za to, da bi te našla in ti pomagala, ako bi bila v potrebi. (Poklekne pred njo) Klara, ljuba sestra, odpusti! Na kolenih te prosim, odpusti! Glej vse premoženje je še tukaj, vse dam nazaj! Samo reci eno besedico: Odpuščam! Klara, prosim te!

Klara: (Mrzlo) Prepozno! Vse tvoje premoženje mi ne nadomesti tega, kar sem izgubila. Izgubila sem moža! Izgubila sem lastno dete... kaj mi naj nadomesti to izgubo? Celo leto že tavam tu po okolici in iščem vsaj sledu za njima. Zastonj!

Blagoslov ogelnega kamena. Bridgeport, Conn.

Ljudmila: Torej nočeš moje roke?
(Se obrne proč). Ne!

Klara: (Se obrne proč). Ne!

Ljudmila: (Vstane) Da, prav imaš, sestra! Krivica, katero sem ti storila, je prevelika! Mora biti kaznovana! Rada sprejemem to kazen od tebe. Preziraj me, to sem zaslužila.

Klara: (Se obrne hitro k nji) Ali mi moraš vrniti moža?

Ljudmila: Ne, sestra! Toda nekaj ti lahko dam, dokaze njegove zveste ljubezni do tebe do smrti . . . Ni te pozabil. Ni ti bil nezvest, umrl je z mislijo na te in v skrbi za te, ko je nesel tvoje dete k meni.

Marica: (Vstopi med tem neopazeno skozi stranska vrata in tam obstane ko vidi prizor.)

Klara: (Med tem joka. Pri zadnjih besedah se hitro obrne nazaj k nji). Moj mož mrtev? Ljudmila, prosim te, povej, povej hitro! Moj ljubi Ivan mrtev? Od kod veš to? Kdo ti je po-

Ljudmila: Takoj ti dam dokaze. (Vzame iz omare papirček, katerega so našle dekleta v gozdu). Tu béri sama. Dekleta so se igrale v gozdu in v duplini starega drevesa pri klopici, saj se je gotovo spominjaš tudi ti, so našle ta papirček.

Klara: (Strastno prime papirček.)
Da, da, to je njegova pisava. O, moj
ljubi Ivan. (Si obriše solze. Vrže se
čez mizo in nekaj časa joka in ihti
glasno.)

Ljudmila: (Jokaje) Klara, še več novic imam za te. Tu poglej prstan! Ali ga poznaš?

Klara: (Hitro dvigne glavo). Prstan? (Vstane in gre k Ljudmili). Moj prstan je! Da, da to je moj prs-

tan, katerega si mi ti dala. Ali ni morda tvoj?

Ljudmila: Moj prstan ni šel nikdar s prsta, od kar si mi ga ti nanj nataknila. To je tvoj. Glej tu mojega. Pred dvajsetimi leti si mi ga nataknila in še sedaj ga imam.

Klara: Moj prstan? moj prstan? Kako je prišel tebi v roke? — (Sklene proseče roke proti Ljudmili): Sestra, ako imaš kakoličkanj usmiljenja, govori, govori! Drugače mi sree počí žalosti in boli.

Ljudmila: Da, povedala bi še več, povedala bi vse! Toda le sestri. Tujki nič.

Klara: (Pade na kolena pred njo)
O, Ljudmila, imej sočutje s svojo tolikanj skušano sestro! Govori, govori! Drugače omedlim.

Ljudmila: (Jo dvigne). Sestra, potrpi, vse ti povem počasi. Sedi tu sem. (Obe sedeta.) Pred osemnajstimi leti so našli v gozdu pod starim hrastovim drevesom mrtvega tvojega moža. Oklepal je z obema rokama v naročju malo dete.

Klara: (Hitro). Ali je bilo živo ali mrtvo? Govori, sestra. (Si briše solze).

Ljudmila: Živo!

Klara: (Globoko vzdihne). Hvala Bogu! še je ostal žarek upanja.

Klara: Otrok, bila je to dekleca, je imela na vratu navezan na niti ta pristan.

Klara: Kaj se je zgodilo z otrokom?

kom?

Ljudmila: Otroka je dobra Mrs. Jereb, naša pestunja, katere se gotovo še spominjaš, vzela za svojo nevede, kdo je to dete. In danes je slučajno prišel ta prstan v moje roke, da sem

začela misliti, kdo bi bila ta deklica, katero do sedaj niti poznala nisem. Pozneje ti bodem vse natančneje povedala. Sedaj ni časa. Kako je res šlo te dni čudno vse skupaj! Nikakor drugače ne morem misliti, kakor da je božja Previdnost posegla vmes, in hotela, da se tvoje in moje trpljenje konča. Kratko le toliko: Klara, Tvoj otrok še živi.

Klara: O, Ljudmila, ali je res? (Razburjeno vstane). Moje dete še živi? Še enkrat v življenju, da bodem videla luč mojega življenja, svojo ljubo dete? Ljudmila, vse je pozabljeno, vse je odpuščeno! Jaz ti vse iz srca odpuščam, ti pa meni. (Zajokati glasno in se objameti).

Klara: (Črez nekaj časa). Sedaj pa, kje je moje detice? Niti trenutka me ne pusti čakati.

Marica: (Plane h Klari in jo objame) Mati, moja zlata mati, tukaj sem! O, kako sem hrepenela po vas. Kako sem srečna!

Klara: Dete moje, ljubo dete. (Joka).

Ljudmila: (Joka).

Marica: Kako sem hrepenela že dolgo let po tem trenutku! O, mati moja, kako sem srečna, da sem vas vendar našla.

Ljudmila: Klara, ali mi res vse odpuščaš?

Marica: (Objame Ljudmilo) Draga tetka! Kdo bi si bil mislil, da ste vi moja tetka. Tako blizu sva živele toliko let, pa se nisva poznale.

12. PRIZOR.

Jereb: (Pride). Kje je Marica? A, tu je, jaz jo pa po celi hiši iščem.

Pojdi, Marica, domov morava! (Zagleda Klaro). Kaj vidim, Klara, vi tudi tukaj?

Klara: (Objame Jereb). Ali me ne poznaš več?

Jereb: (Jo izpusti iz objema, jo pogleda natančneje). Kaj, ali vidim prav? Vi ste Klara? sestra Ljudmile? Moja ljuba Klarica? katero sem pestovala? Katero sem tako rada imela? O koliko veselje. (Se še enkrat objameti.)

Klara: Da, draga Mrs. Jereb. Zopet sem tukaj. Zopet doma. Kako sem vesela, da tudi tebe najdem še živo. In toliko hvaležnost sem ti dolžna, da si mi vzgojila mojo hčer.

Jereb: Katero?

Klara: Marico.

Marica: Mene! Da, mene! To je moja mati!

Jereb: Ali se mi sanja? Ti, Marica? otrok moje ljube Klare?

Klara: Da, kako ti naj povrnem vse dobrote, katere si skazovala moji Marici.

Jereb: Ti, Marica, otrok moje Klare? O kako sem srečna. (Se objameta).

Marica: Takoj moram po dekleta, da se bodo z nami veselile. O kolika sreča je došla danes. (Odide.)

Ljudmila: Kako čudna so božja pota v življenju človeškem!

Klara: Koliko si bomo imele povedati.

13. PRIZOR.

Dekleta. Prejšne.

Dekleta: (Se pridrenjajo v sobo). Kaj pa je? Kaj pa se je zgodilo, da si tako vesela Marica? (Govore druga črez drugo.)

Marica: Veselite se z menoj! Naj-srečnejši dan mojega življenja praznujemo danes. Našla sem to, po čemur sem že toliko let hrepenela. Namur sem svojo mamico, ki je (objame Klaro), ta le!

Dekleta: (Se drenjajo okrog nje in vse navprek kriče.) Častitamo! častitamo k temu . . . To bo še danes vesela zabava . . . Kako smo vesele s teboj, Marica!

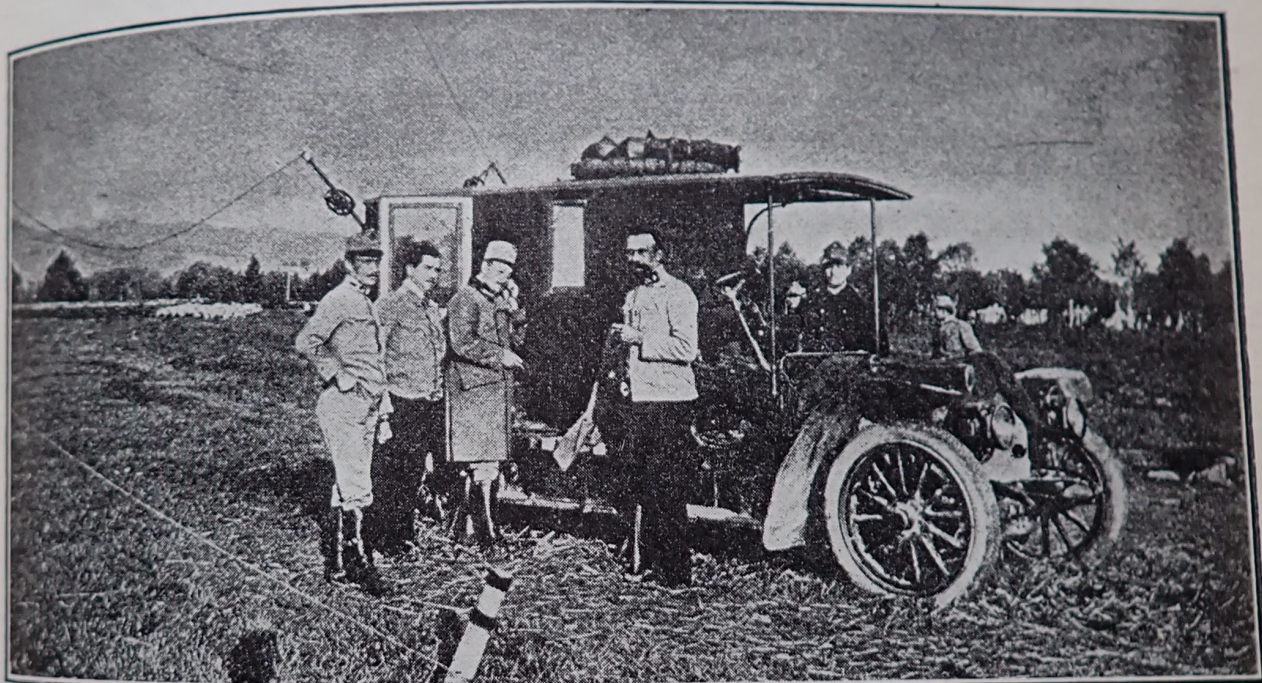
imamo tako predsednico! Živela, živela ustanoviteljica našega kluba!

Marica: (se brani). Počasi dekleta, počasi. Saj me boste še zadušile.

Marijanca: (Pride) Večerja je pripravljena, prosim, da bi šle k večerji.

Ljudmila: Sedaj pa vsi v obednico in tam boste zvedele vso zgodbo. Danes bo veselje, kakršnega še ne pomni naša hiša.

Ivanka: Živel naš kuharski klub.

Častniki sprejemajo telefonska povelja.

Marica: In veste kdo je Mrs. Ljudmila?

Dekleta: Kdo?

Marica: Moja ljuba tetka. (Jo objame).

Ljudmila: In Marica je od danes gospodarica moje hiše, ki je njena in vse moje premoženje je njeno.

Dekleta: (Vse okrog Marice, jo objemajo in kriče) Kako smo srečne, da

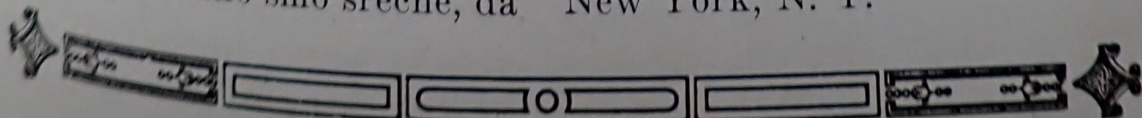
Živela naša ustanoviteljica in predsednica, naša srečna Marica. Bog jo živi!

Vse: Živela! (Zapojo. Med pesmijo zagrinjalo pada.

(KONEC).

—o—

Note za pesmi med igro se dobe pri "Ave Maria" 62 St. Marks Place, New York, N. Y.

Materina popotnica.

K.

I.

BIL sem komaj osem let star, dobro se še spominjam, ko so se moj oče odločili, da bodo uslišali mojo prošnjo in me dali v Ljubljano v šolo.

Kakor bi bilo včeraj, tako živo mi je še pred očmi ono jutro, ko sem se poslavljaj kot osem letni deček in odhajal prvič v svet, v šole.

Voz je stal pred hišo. Stric Lovre je prišel s konjem in vozom, da nas popelje v Ljubljano in čakal, da se odpravimo.

— Ali imamo vse? so vprašali oče mater, ko smo bili že odpravljeni.

— Mislim, da vse. Le pojdimo, odgovorili so mati. Videl sem, da so imeli solzne oči, dasi se je moje srce veselilo.

— No, tako, sinček moj!” so se obrnili oče k meni. Še danes jih vidim pred seboj, kakor takrat. — Sedaj pa greš proč od hiše. Bog te blagoslovi v tujih krajih, kjer koli bodeš hodil. Težko in dolgo pot nastopava danes.

Mati so zajokali. Meni se je vse to zdelo čudno in nisem razumel vse-

ga tega. Danes seveda razumem!

— Naj bode v imenu božjem! Daleč, daleč je cilj, katerega nastopava! Dolga in nevarna je pot za te, težka bode za me. Toda hrabra duša vse doseže! Tako hočeva tudi midva! Danes začenjava, Bog naj pa vodi in dokonča in naju dovede k cilju!

Oče so se odkrili in odkril sem se tudi jaz in pokleknil pred nje. Vzeli so steklenico z blagovoljeno vodo in me pokropili:

— Naj te blagoslovi Bog Oče, Sin in sv. Duh! In ta blagoslov božji in moj naj gre s teboj na nevarna pota dijaškega življenja, naj te srečno pripelje pred oltar Gospodov, kateremu v službo te danes darujem!

Ginjenje jim je zaprlo besedo. Ob-
risali so si oči.

— In jaz, tvoja mati, te blagoslavljaj, in pokropili so me tudi mati, — in te izročam varstvu nebeške matere Marije. Otrok moj, popotnica, ki ti jo dajem na to nevarno pot, katero danes nastopaš, je pa: Marije ne pozabi nikdar in tudi Marija tebe nikdar ne bo! Če bodeš zvest ostal tej moji popotnici, krepila te bode v skušnjavah, varovala v nevarnostih,

vodila skozi viharje, da bodeš dose-
gel svoj cilj.

Vstal sem in poljubili so me mati
s besedami: Otrok moj, Marije ne
pozabi nikdar, pa Marija tebe nikdar
ne bo!

Sedli smo na voz, jaz z veseljem in
upolnim sreem, oče in mati s tež-
kim in strahu polnim.

Da, nisem vsega tega razumel, kaj
naj bi pomenile te besede starišev v
slovo. Vendar ostale so mi pa živo
v spominu skozi vsa leta besede ma-
terine: Popotnica, ki ti jo dajem na
nevarno pot je: Marije ne pozabi
nikdar in tudi Marija tebe nikdar
ne bo!

II.

Devetič sem skončeval vesele ve-
like počitnice in se odpravljaj nazaj
v Ljubljano, tedaj že v šesti gimna-
zijski razred kot šestnajstleten mla-
denič.

Kakor vsako leto, tako sta šla tudi
letos z menoj na postajo — kajti med
tem časom smo dobili v fari že želez-
niško postajo, — oba oče in mati.

In kakor vsako leto, tako sem čul
tudi letos celo pot skoraj iste besede
in iste nauke.

— Sin moj, nikdar v svojem živ-
ljenju na Boga ne pozabi! — so govo-
rili in ponavljali oče zopet in zopet.

— Marije ne pozabi nikdar, pa tudi
Marija tebe nikdar ne bo! — pona-
vljali so mati.

— Kaj mi vendar vedno isto go-
vorite, sem menil, ker sem mislil, da
sem že dovoljkrat čul ta nauk.

— Zato, otrok moj, ker to je edina
podlaga tvoje sreče, edino varstvo
in edina bramba v tvojih nevar-
nih letih. In vsako leto bolj po-

trebuješ te moje popotnice, ker je
vsako leto težja pot tvojega
življenja, pojasnili so mi mati.

O, zlate besede, kako sem danes
hvaležen svoji materi za nje! Kako
sem ji hvaležen, da mi jih je zlasti to
leto tolikrat ponovila in mi jih tako
živo vtisnila v spomin in v srce. Bile
so to moja rešitev.

To leto, šesti gimnazijskih študij,
bilo je za me težko leto, leto težkih
bojev, ki so pretili uničiti vse nade
moje in mojih starišev.

Poklic se je začel oglašati vedno
jasneje in jasneje, poklic na ozko pot
težkega, preziranega in zaničevanega
redovnega stanu — za Bogom! O-
glašati se je pa začel tudi vedno bolj
in bolj drugi človek v meni. Svet z
vsemi svojimi zapeljivimi in vablji-
vimi prijetnostmi je vedno jasneje
stopal pred me in me vabil na svojo
pot za sošolci in prijatelji. Kam se
naj odločim?

Da, to leto je bilo za me težko leto,
je bilo leto težkih bojev.

Omagoval sem in večkrat tudi že
omahoval.

Toda, slednjič sem premagal in
zmagal in sicer edino s pomočjo ma-
terine popotnice. V največjem boju
spomnil sem se živo materinih besedi
ob začetku leta, spomnil se, da so
rekli, da je to popotnica, ki me naj
v boji krepi.

— Mati že morajo vedeti, sem mi-
slil in poslužil sem se te popotnice in
tako zmagal! Ne! Nisem jaz zmagal,
temveč ti, mati, si zmagala s svojo
popotnico, katero si mi dala na pot,
ker brez nje bi bil omagal in odpa-
del, kakor drugih sto in sto.

Hvala Ti, mati, srčna hvala! O,
blagor se otroku, ki ima mater, ki

mu da na težko pot življenja tako krepko popotnico!

III.

Bil je vesel dan, nebeško vesel in lep, ko so pokali možnarji po župniji, ko so zastavice plapolale na vitkih mlajih po potu, ko so gorski zvonovi zvonili tako milo, tako lepo in spremljevali novega mašnika v hram Marijin, pred njen materin oltar. O, dan, lep si bil, lep! Nepozabno lep in edini lep v celem življenju!

Tudi oče in mati sta stopala z menoj — novomašnikom — proti cerkvi. Tudi za njiju je bil to dan največje sreče, ko se jima je srce tajalo veselja in radosti.

Šli smo po isti poti, kakor preje vsako leto ob koncu počitnic — proti postaji. Toda danes smo zavili drugam, kviško, k Materi Mariji.

Tudi danes so bile solze v očeh vseh treh. Toda bile so to drugačne solze, solze radosti in veselja.

In kako bi ne, saj se je dolga pot šestnajstih let skončevala v cilju postavljenim pred šestnajstimi leti, ko sem prvič odhajal od doma kot osemletni deček, v cilju tako srčno za-

željenem in tako hrepeneče pričaku-
vanem.

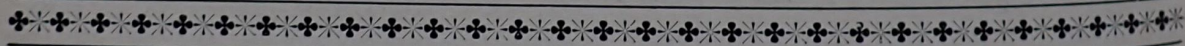
Bili smo že tik pred cerkvijo, pred hramom nebeške Matere. Še malo korakov in stopil bode srečen novomašnik pred oltar Gospodov in prvič daroval najsvetejšo nekrvavo daritev zahvale in češčenja.

— Hvala Bogu in Mariji, na cilju smo, pošepnil sem starišem. Srečni smo, kaj ne, ljubi stariši! presrečni danes vsi trije!

Oba sta si obrisala solze z oči.

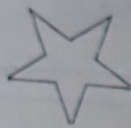
— Predno skončamo to dolgo pot šestnajstih let, boja in težav, spomnite se nazaj prvega jutra, ko sem odhajal prvič od doma v svet, v šole. Se še spomnite besedi, katere ste mi takrat dali na to dolgo pot?

— Sinček moj, nikdar v svojem življenju Boga ne pozabi, ste rekli vi oče. Zahvalim se vam za te besede, ker so mi bile luč, da nisem zašel! Otroj moj, Marije ne pozabi nikdar in Marija tebe nikdar ne bo, ste rekli mati in pristavili, da je to vaša popotnica za to težko pot. Zahvalim se zlasti vam, ker v tem slovesnem trenutku vam razodenem in povem skrivnost: današnji dan sreče smo dosegli samo po tej vaši popotnici.

Vzemi v roke svojo žepno uro in poslušaj tikanje njenih kolesc. Kolikokrat tikne kolesce te ure, vsakokrat stane Evropejska vojska \$1.041.00 ali \$3.750,000.00 na ure, ali \$90,000,000.00 na dan, ali \$650,000,000.00 na teden. Tako bode 1. avgusta 1916, ko bode druga obletnica začetka voj-ske, stala bode cela vojna 45 milijard

dolarjev. Kako velikanska je ta svota, kaže to, da vse železnice vseh združenih držav niso stale niti eno tretjino te svote. — Koliko dobrega bi se bilo toraj lahko naredilo za človeštvo, ko bi se te svote porabilo v kak drug namen, ne v človeško mednarodno klanje.

UPANJE.

Fr. Mihael.

Upi vabijo človeka,
v svet za srečo svojo gre; — —
kmalu išče ranam leka,
ranjen po utehi zré.

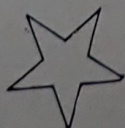
Upi, nade so kristali,
so snežinke vrh goré;
v upih, nadah se zrcali
nepokvarjeno sreé.

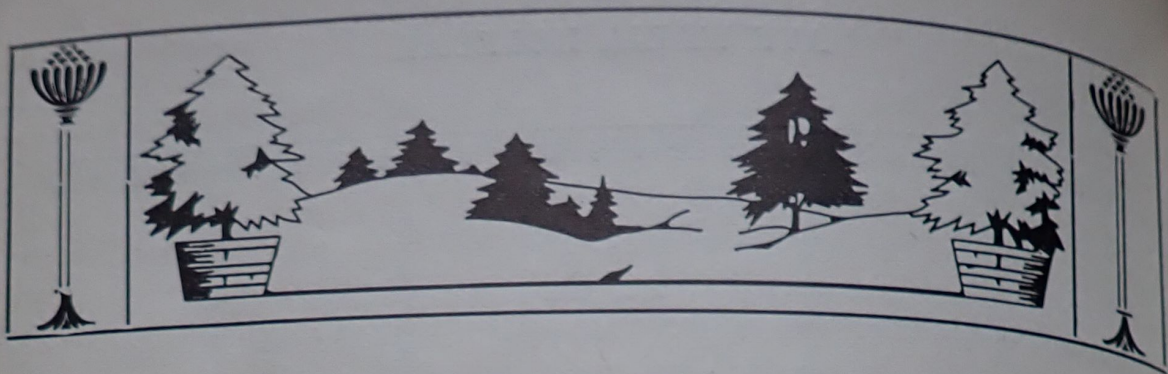
Upe v srce je vsejala
draga mati bolečin,
upe nežne je sejala
naj jih spolni njeni sin!

Ko se solnce že nagiba,
lega že življenja mrak,
človek vedno še ugiba,
poln je upov vsak korak.

Ko mrtvaški pot oblije
trudno čelo, da zaspi — —
človek zadnji up izlije,
ko umirajo oči...

Če poslednji dan je spolnil
up najvišji se srca —
dragi, takrat si dopolnil
upe, nade vse sveta!

Duhovski Business.

K.

VERA je duhovski business'', tako se slepi tisoče naših rojakov po celi Ameriki in s tem opravičuje svoje slabo življenje in zanemarjanje svoje vere. Naši tardeči listi so jim to natvezili in brez pomislika vsi vrjamejo tej frazi.

Ali je res?

Preberi najprej članek "Duhovski humbug."

Dalje pomisli to-le!

V Minn. živita dva zelo sloveča zdravnika, mislim, da se pišeta Mayer, operaterja, kamor hite iz celega sveta bolniki, seveda bogatejši, ako se morajo podvreči težkim operacijam. Veliko bolnikom zdravniki sami svetujejo: "v Minn. morate iti. Jaz si ne upam izvršiti te operacije."

Toda ta dva sloveča zdravnika sta si s samim operacijskim nožem pridobila velikansko premoženje, baje že veliko milijonov.

Vzemimo da bi ti zbolel in bi ti tvoj osebni zdravnik rekel: "Jaz si ne upam izvršiti na tebi te operacije, je prenevarna. Pojdite v Minn. k tema dvema slovečima zdravnikoma in gotovo boste ozdraveli."

Ves obupan bi ti prišel k meni in me vprašal za svet. Jaz bi ti pa rekel: "Nikar ne hodi! Tema sloveči-

ma zdravnikoma je samo za business! Tvojih dolarčekov se jima hoče."

Ti bi pa rekel: "Toda ta dva mi edino moreta pomagati."

Jaz: "Nič ne vrjemi! To je vse skupaj doktorski business."

In ti bi res ne šel, zato bi bil vedno bolj bolan in slednjič umrl.

Kaj bi ti rekel meni, da sem tega človeka odvrnil, da ni šel k zdravnikoma in ozdravel, kakor mu je bilo svetovano, in je radi tega umrl?

Misli si, da bi ta človek še imel otročiče. Kdo jim je ukradel očeta? Ali ne jaz s svojim nasvetom?

Kaj je vera? Bral si članek "Duhovski humbug".

Vzemimo pa sedaj, da je res kak duhovnik, ki je nastopil svojo vzvišeno duhovsko službo samo z namenom, da bi si denarja pridobil!

Prav nič ne tajimo, da bi se ne dobili med toliko stotisoči duhovnikov tudi taki nesrečneži.

1. Sedaj te pa vprašam: Ali je vera, so verske zapovedi, verske prepovedi kaj drugačne radi tega "businessmana" v duhovski obleki? Ali je le jedna pičica naukov sv. vere kaj drugačna? Ali radi tega duhovnika ti smeš pijančevati? nečistovati? kra-

sti? v petek meso jesti? k maši ne hoditi? i. t. d.

Ali bode tvoja smrtna ura kaj drugačna, zato ker je ta in ta duhovnik onečastil svoj vzvišeni stan s dobička-željnostjo?

2. Dalje pomisli!

Vera je "duhovski" business, praviš.

Najtežja dolžnost vsakega duhovnika zlasti tukaj v Ameriki je poslovanje z denarjem. Škof tu pošlje duhovnika na župnijo mu ali naroči naj ustanovi župnijo, sezida cerkev, župnišče, šolo in tudi plača kolikor le mogoče veliko dolga. In ako ne stori tega, zabavljajo verniki, da imajo za nič duhovnika, ki jim ne sezida ničesar, zabavlja nanj njegov škof, da je za nič. Ali ako je že vse to sezidano, mu pa izroči tisoče dolgov in pa stotine računov, katere mora vsako leto plačevati.

Kje naj pa dobi denar?

Doma v kraju smo navajeni, da država pobira prispevke od gospodarjev pri davkih, kar je silno obžalovanja vredno in napačno, in ona plača duhovnike in velik del stroškov za stavbe.

Tukaj pa naj si sedaj revež duhovnik pomaga kakor hoče. Ako pusti, da se zanemari cerkev, župnišče, tedaj zabavlja vse nanj, zabavlja škof, zabavljajo ljudje. Ljudje sami tudi ne prineso denarja. Kaj drugega mu toraj kaže, kakor vzeti v roke beraško palico in skušati od ljudi dobiti potreben denar potom beračenja. Drugoverci sami denar prineso, ker vedo, da je cerkev in vera njihova, katoličani pa le preradi na to pozabimo. O, ko bi socijalisti in vsi, ki govo-

re, da je vera duhovski business, vedeli, kako je grenka pot duhovnikova pot beraškega kolektorja, ko mora iti po hišah, kjer se mora dostikrat od kakega zadnjega capina pustiti žaliti, pustiti zasmehovati in norčevati. In kaj ima on sam od tega?

Revna je plačica, katero mu odloči škof, s katero bi dandanes niti navadni delavec ne bil zadovoljen. In ako ima malo manj stroškov, ker nima družine, koliko se mu te centke očita.

Da, duhovski business je težak in grenak business. Vsak grižljaj kruha mu je ogodrnjan, vsak cent mu je preklet in zakaj? Zato ker se žrtvuje za svoje ljudstvo, ker skuša svojemu ljudstvu postaviti verski narodni dom, domače ognjišče.

Ali je cerkev njegova? Ali je župnišče njegovo? Šola njegova? Kolikrat se zgodi, da kak duhovnik z velikimi trudi in skrbmi postavi v župniji potrebne stavbe, ravno je gotovo, da bi si malo oddehnil, pa ga prestavijo drugam, sedaj pa tam začni zopet od kraja.

Posebno pa ameriški Slovenci lahko očitajo duhovnikom, da je vera njih business! Da, posebno oni, ki so skoraj najbolj neusmiljeni in najbolj brezsrčni k svojim duhovnikom. Pri nobenem narodu, mislim, duhovnik toliko na žrtvuje za svoje ljudstvo, ne prenese toliko revščine, toliko preziranja, kakor ravno pri našem. Kaj čuda potem, da gredo raje k drugim narodom, ki jih pa z največjim veseljem sprejemajo. Poglejte imenik slovenskih duhovnikov. Ta vam bode največ povedal.

Dalje! Ako bi se šlo slovenskemu duhovniku v Ameriki za "business"

—ali ne misliš, rojak, da je slovenski duhovnik potem največji norec na svetu? Kaj misliš, da bi jaz s svojimi šolami in s svojo izobrazbo, katero mi je dal moj rajni oče s kravavimi žulji svojih kovaških rok, ne mogel biti kaj drugega, kar bi mi več neslo, kjer bi ne bilo treba beračiti svojega vsakdanjega kruha, kjer bi ne imel vsak cent preklet in vsak grižljaj kruha ogodrnjan, kakor ga imam tako v tem stanu?

Ali ne misliš, da bi jaz s svojo izobrazbo in znanjem angleščine ne mogel najti si vsaj takega kruha, kakor si ga našel ti, ki nisi bil v višjih šolah, in ne znaš angleščine? Ali misliš, da nisem jaz vsaj toliko pameten, kakor si ti, in si vsaj toliko ne bi mogel pomagati, kakor si pomagaš do dolarčkov ti?

In vendar pravijo in pišejo, da je vera samo duhovski business!

In ti vrjameš?

Pa vrjemi, ako si tako kratkoviden in ako nočeš malo porabiti svojih lastnih možganov, da bi z njimi

sam mislil, ne kakor ti oni rdeči sleparji govore!

Vera je za srce in za naše življenje, kar je zdravilstvo za naše telo. Duhovnik je toraj dušni zdravnik.

Da bi sovražniki odvrnili narod od teh zdravnikov, govorijo popolnoma tako, kakor omenjeno zgoraj v primeri.

Vsi vedo, da je duhovnik potreben vsaki naselbini kakor oče družini.

Vsi vedo, da je duhovnik potreben za naše srce, kakor zdravnik za bolnika.

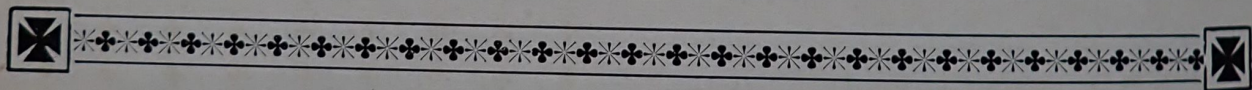
Vsi vedo in vidijo, kako globoko zaide narod, kjer nimajo duhovnika! Vsi vidijo nesrečno in grdo življenje, kamor zaidejo naši ljudje, ker ne hodijo k sv. spovedi, v cerkev.

In vendar, narod ne sme za duhovniki.

Nikar ne pojdite k duhovniku, vera mu je sam "business".

Kdo je toraj največji sovražnik svojega naroda?

Ta ki dela "business" s slepoto svojega naroda!

Jetniški duhovnik je imel med svojimi 'verniki' tudi človeka, tatu, ki je bil velik sovražnik duhovnikov in se je branil hoditi v cerkev. Duhovnik ga nagovori pri neki priliki in mu ponudi roko v pozdrav.

— Ne! Z vami ne sežem v roke! Vi pridigate samo za denar!

— Prijatelj, dobro! Pa naj bode po tvojem! Jaz pridigam za denar, ti pa kradeš za denar. Naj naju Bog potem presodi oba.

— Kako si se spoznal s svojo ženo?

— Popolnoma naravno. V 52. nadstropju sem imel opravka.

Oba sva stopila v isto vspenjačo, nazaj grede.

Pri 48. nadstropju sva spregovorila. Pri 33. nadstropju sva se zaročila. V 26. je stopil v vspenjačo minister, katerega sva naprosila, da naju poroči. V 10. nadstropju sva dobila "lajsens" in v pritličju naju je minister poročil.

Blagor vam, ki ste odšli...

B. Gervazij.

Blagor Vam, ki ste odšli,
ki počivate v Gospodu!
Tisoč zvezd vam šepeta
svoj pozdrav na nebnem svodu.

Mučno, trnja polno pot
ste med nami vi hodili;
trnje vas ne zbada več,
s cvetjem smo vaš grob ovili.

Dan premnog je bil teman,
v mraku kruha ste iskali,
in zato nad tihi dom
svečice jasnih smo prižgali.

Križ nosili ste težak,
nesli ste ga s svetim strahom;
zdaj je ta nebeški znak
zvest čuvaj nad vašim prahom.

V težkih urah, v bridkih dneh
vam je solza bol hladila,
danes pa hvaležnih solz
polna vaša je gomila.

Tesen sicer je vaš dom,
pa saj je truplo v jami,
duh je prost, je rešen spon,
blažen plava zdaj nad nami.

V greh vam je zaprta pot,
svojo dušo ste rešili;
večnost vaša, vaše vse,
blagor, blagor vam v gomili!

Njegovi sivi lasje.

K

ČUDNO se vam zdi, kajne, da imam brke pod nosom in obrvi črne, lase pa napolnoma sive, — vprašal nas je v kadilnem oddelku ekspresnega vlaka mož, ki nam je bil že celi čas uganka. Obraz je bil mladeniški in celo njegovo obnašanje je razodevalo mladega človeka, toda lasje so bili sivi.

— Kaj mislite, koliko sem star? —

Začeli smo ugibati. Eden je sodil 60 let, drugi 40 i. t. d. Bilo je v resnici težko uganiti starost tega čudnega človeka.

— Velikokrat so že ugibali pri enakih prilikah, a do sedaj še ni nihče uganil, — nasmehnil se je. — Ali mi boste verjeli, ako vam povem, da sem šele 26 let star? Da, toliko sem in nič več. Čudno zgodovino pa imajo moji sivi lasje.

— Jaz sem uradnik železnice "Southern Pacific R. R. Co." Pred osmimi leti je ta kompanija odprla novo progo, ki gre iz Springfielda skozi velikanske gozdove in puščave v Ridgeville. Ridgeville je sedaj že precej veliko mesto, mislim, da šteje danes nekako 7,000 prebivalcev. Takrat je štelo morda komaj 6 hiš s ka-

rimi 15 prebivalci in še to so bili črnci.

"Land Traction Co." je pa kmalu razvila živahno agitacijo za naseljevanje v tem kraju, kajti svet je v resnici zelo rodovit, ima krasno lego, zdravo podnebje in tekočo vodo. V enem letu so prodali skoraj za \$100.000 zemlje. "Southern R. R. Co." je zato sklenila s "Traction Co." pogodbo, da ima izključno pravico v tem delu Texasa graditi železnice.

Postaja v Ridgeville je bila neka-ko dve milje od hiš, popolnoma na samoti, prav tik neprodirnega gozda. Bil sem takrat uradnik te družbe. Ko je bila postaja v Ridgeville narejena, bil sem imenovan za prodajalca voznih listkov skupaj z mojim prijateljem John Brawnem. John Brawn je imel družino in je zato stanoval v naselbini, jaz sem pa sam stanoval na postaji.

Spomladi 1901 je "Traction Co." začela sekati gozde in planirati svet in tako pripravljati prostor za hiše in farme. Naselila je v posebnih barakah na stotine delavcev, največ za-morcev. Vsakih 14 dni je bil "pay-day" plačilni dan. Navadno je prišel sam superintendent s posebnim vla-

kom, zjutraj, plačal delavce in se zopet odpeljal. Toda nekoč, pozno v jeseni je že bilo, je prišel popoldne, da je pregledal delo in dal navodila, kje naj se nadaljuje delo. Vreče denarja je zato zaprl v "safe" — blagajo na postaji, sam pa je prenočoval pri Brawnu.

Proti večeru istega dne je že bilo, okrog pete ure, ko prineso na postajo črnci krsto z mrličem, čes "v barakah ga nimamo kam dejati, zato naj počaka do zjutraj na postaji", tedaj ga bodo s prvim vlakom spremili do prve postaje, kjer je pokopališče in kjer je baje že vse vrejeno za pogreb.

Ker to ni bilo nič nenavadnega, od kar so bili delavci v Ridgeville, se nisem niti najmanj pomišljal, temveč sprejel krsto in jo dal položiti med druge zaboje v shrambi poleg čakalnice. Črnci so takoj zopet odšli.

Ponočni toverni vlak z dinamitom in drugimi potrebščinami je prihajal navadno nekako ob desetih zvečer. Toda za ta večer je bil napovedan šele ob eni uri ponoči radi neke nezgode na progi.

Nekako ob sedmi uri sem zaklenil postajo, kakor po navadi, pregledel vsa okna, ako so dobro zaprta, pregledal vse prostore, da bi se kdo ne bil skril kje med zaboji in prtljago, ter sem potem odšel v svojo sobo, se napol slekel, legel na posteljo in čital časnik. Pri tem sem zadremal.

Toda, komaj sem dobro zatisnil oči, ko zazvoni telefon.

— Hallo!

— Hallo! Kdo je tam?

— Varuj se krste! —

— Hallo! Kdo je to?
Nobenega odgovora več. Oseba na drugem koncu žice je zaprla telefon. Vprašam centralo, da me zveže nazaj s stranko, toda telefonistinja ni vedela več, kdo je govoril.

— Mislim, da se kdo šali z menoj.
— Nasmehnil sem se in legel nazaj v posteljo, kajti strahu nisem poznal.

Zopet zadremujem. Toda zopet zazvoni telefon.

— Hallo! —

Isti ženski glas odgovori.

— Hallo! Kdo je to?

— Varuj se krste — in zopet nobenega glasu več.

— Kaj bi to pomenilo? sem si mislil, in začutil sem prvič nekaj, kar ljudje navadno imenujejo strah.

— Varuj se krste. — Katere krste? Nekdo se norčuje z menoj!

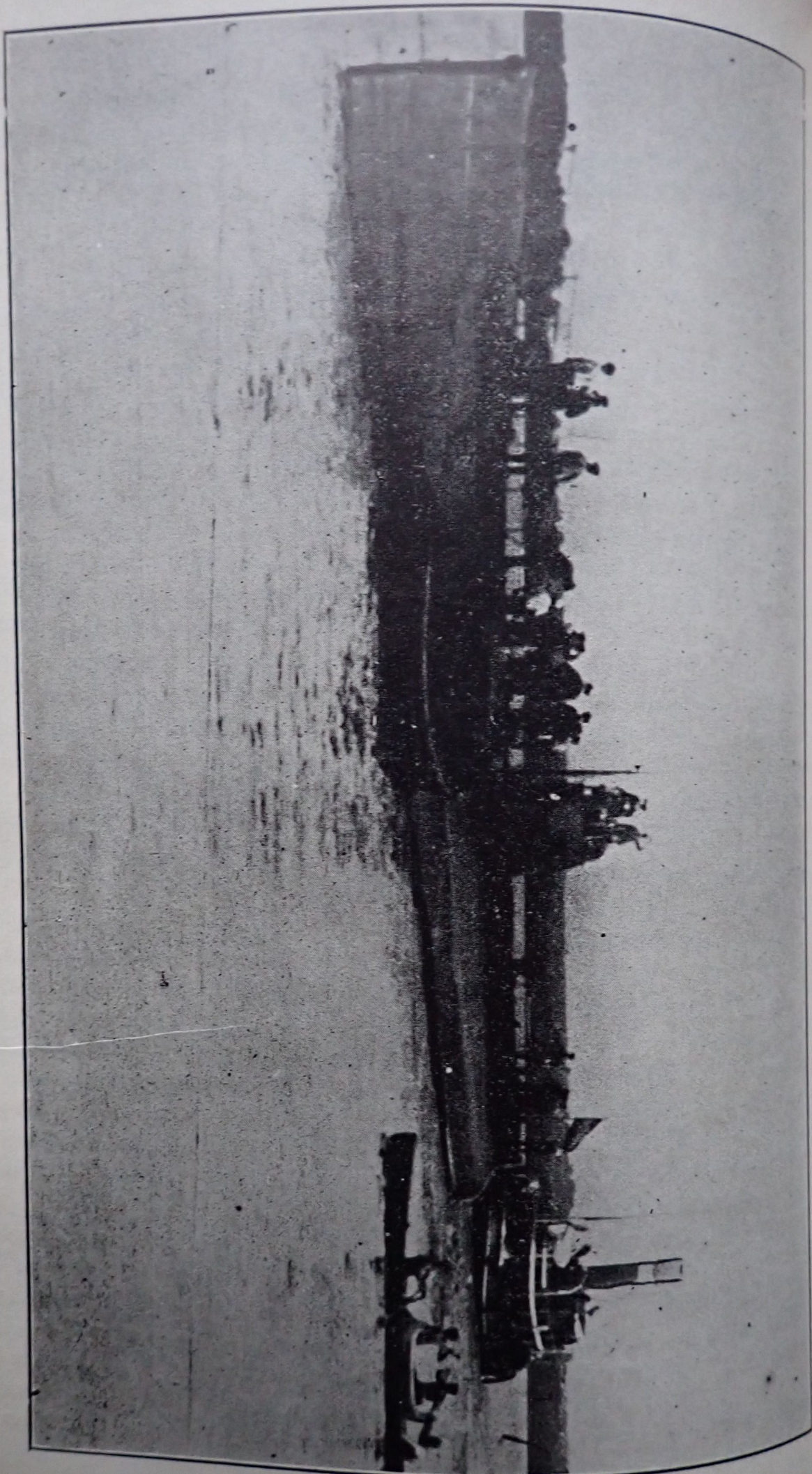
Zopet ležem. Pa nek nemir se me je polastil. V tem se spomnim na krsto, katero so prinesli štirje črnci pred nočjo.

Groza me obide. Spomnil sem se tudi na velike svote denarja, katerega imam v blagajni. Že sem hotel telefonirati Brawnu ter ga opozoriti na skrivnostni telefon, pa sem si mislil, da se mi bodo samo smijali.

— Saj imam samokres. V pesteh pa tudi nisem slabič. — In hotel sem zopet zaspati, pa bil sem preveč nemiren.

Da bi se pomiril, vzamem samokres, in grem v pisarno. Zažgem električne svetilke, gledam po postajni, poslušam — Vse mirno! — Pogledam vsa kota — nič! Pogledam v shrambo prtljage in zabojev — nič! krsta leži mirno, kakor je ležala preje. Grem prav blizu nje, ogledam jo

Podmorski čoln ''Deutschland''.

od vseh strani, — vse v redu! Nalašč položim na krsto bližnji zaboj, češ "sedaj bom pa čul, če bode mrtvec oživel."

Pomirjen grem nazaj, in zopet ležem. Nisem ležal še deset minut, ko zopet telefon pozvoni.

— Hallo!

Zopet isti glas.

— Hallo! —

— Kdo pa si?

— Varuje se krste, če hočeš sam sebi dobro! — Plek — oseba je zopet zaprla telefon. Bilo je nekako 9 ura zvečer.

— Pojdi k v . . .! — ti in tvoja krsta — rekel sem jezno.

— Toda čuj! Kaj to pomeni? — — Nekaj je zaropotelo.

— Še enkrat grem pogledati — sem si mislil. Zažgem električno in grem mirno proti shrambi na drugem koncu čakalnice — s samokresom v roki. Odprem vrata in — groza! Pokrov krste je bil vzdignjen in na enem koncu se je zasvetilo dvoje svetlih oči sredi črnega obraza — — živ zamorec se je plazil iz krste.

Groza me obide. Nastavim samokres proti živemu mrtvecu in ga sprožim. Plek — samokres se je sprožil, toda bil je prazen. Nekdo je moral probrati iz njega vse kroglice.

Črnc se glasno zakrohota in hoče hitro iz krste. Toda zaboj, s katerim sem preje obtežil krsto, je bil težak in ni mogel tako hitro to storiti. Kakor blisk sem skočil na krsto in s pestjo bil po glavi črnca, ki se je hitro odmaknil nazaj v krsto. Z nadčloveško močjo pritisnem pokrov navzdol in ga tako tiščim. Ropar v krsti se je zvijal in skušal krsto pravaliti, da bi mu bilo lažje jo odpreti.

Toda bil sem močnejši. Pri tem pa nisem mislil na to, da ima ropar najbrže s seboj samokres. Res! Strašno pok in v desni nogi sem začutil čudno bolečino. Kri se je pokazala, bil sem ranjen. Nagnem se hitro toliko proč, da si zavarujem svojo glavo in život, kjer ropar misli, da sem. Drugi pok! Krogla predere les tik moje roke. Tretji pok! in krogla me je ranila tu na roki. Poglejte, še danes se mi pozna. —

Vsi smo videli zaceljeno rano.

Četrty in peti strel me ni zadel.

Okna postaje so bila znotraj železna. Tako se ni videlo ven.

Pri drugem strehu že začujem razbijanje zunaj na vrata in okna.

Toraj ropar ni sam, ima zunaj pomagače!

Čul sem, kako z železnimi drogi razbijajo vrata.

Smrten strah se me poloti! Kaj sedaj!?

Tu na krsti čakati smrti? Ne! Ta najbrže nima več krogel, toraj ni nevaren. Res me je prestreljena roka bolela, vendar strah pred smrtjo je bil večji. Tega moram hitro narediti neškodljivega, potem pa kar že bode, to naj se pa zgodi.

Vstanem, odprem po bliskoro krsto in planem nanj. Vdaril sem ga po glavi z vso silo, da je takoj omedlel. Nato skočim v sobo k telefonu. Pokličem centralo! Nič odgovora. — Žica je bila pretrgana.

Hitro planem nazaj v shrambo za blago, zaprem težka vrata za seboj in začnem valiti zaboje in kar je bilo tam, da tako zabarikadiram vrata. Nisem še to dobro skončal, ko čujem, da težka vrata pokajo.

Kaj sedaj? Za trenutek me je razum zapustil.

Vendar rešiti se moram! Med stvarmi v shrambi je bil tudi zavoj sekir za gozdarje. Posreči se mi ga toliko odvezati, da sem potegnil eno iz njega. Z mrzlično naglico sem začel vzdigovati deske v tlaku, da bi tako kolikor hitro mogoče prišel v klet. Roparji morda niso na to mislili. Trd les se je le počasi udajal.

Že sem čul, kako padajo velika vrata v čakalnico. V tem ugasne elektrika. Aha, so že v čakalnici! Da bi jih ne mogel strel zadeti, so ugasnili luč. Tako smo bili v temi. Nisem še prebil tla, ko so bili že pred mojimi vrati. Tiho šepetanje sem čul.

Težki udarci sekire so padali na vrata, katere pa niso bile tako močne, kakor zunanje.

— Zgubljen sem! — sem si mislil. Predno prebijem v klet, so roparji tukaj. Potem pa . . . ?

K vratom! Vzamem sekiro v roke in se postavim prav tik vrat z namenom, da vsacega presekam, kdor bo de pomolil glavo skozi vrata.

Vrata so že zaškripala in velika deska se je odkrušila.

Strašni so bili ti trenutki! Kaj hočem s sekiro proti samokresu!?

Videl sem svojo smrt iz oči v oči!

Naenkrat — kaj je to? —

Rozek žvižg in ropotanje železnih koles! Vlak? Da, vlak je prišel pred časom! Hvala Bogu! Rešen sem! Sem vzdihnil.

Strašna kletev se je začela in štirje samokresi so naenkrat počili v shrambo, najbrže z namenom, da bi me ustrelili — in roparji so zbežali v noč.

V tem se je vlak že vstavil pred postajo, in človeški glasovi so se začeli.

Počilo je še nekoliko strelav pred postajo in kmalo na to je zasvetila zopet elektrika, in železniški uslužbenci so vstopili v čakalnico.

— Radoveden sem, če je še živ? pravi jeden.

Da, še sem živ, — sem se oglasil in planil skozi razbita vrata v čakalnico in omedlel — — —

Prebudil sem se v bolnišnici, ko sem prebolel težko vročinsko bolezen.

Kako sem se pa začudil, ko sem se pogledal v ogledalo, in sem videl, da imam lase popolnoma sive.

Prestani strah one noči mi je popolnoma pobelil lase.

V zakopih.

Srce ji daj! . . .

M. Elizabeta.

Si li že čul, otrok Marije?
škrjanček hvalnico drobi,
akorde ljubke v venec vije,
Kraljico majnika časti.

Narava mlada je pripela
na plot in grm dehteči cvet,
v zelenju gora je vzbrstela,
in z biseri je log odet.

Vse to je za Kraljico maja,
za tvojo Mater ves ta kras,
vse to Mariji vrt podaja,
k Mariji plove slavčkov glas.

Kaj boš pa ti Kraljici maja
kot njen otrok poklonil v dar?
Vem, da ti želja tiha vstaja:
zlata bi nesel pred oltar.

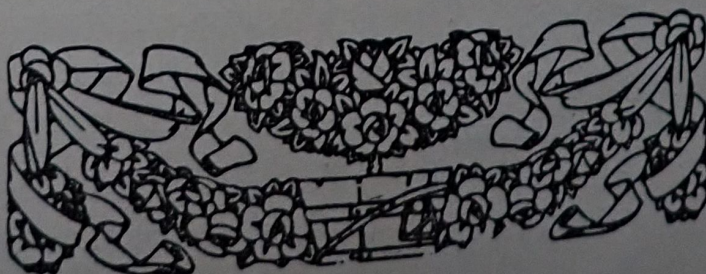
Zlato in bisere najdražje,
in zvonki spev in pestri cvet
bi nesel pred sree Najblažje,
položil pred oltar bi vnet.

Pa tega ne zahteva Mati;
srce želi, le to ji daj,
in s čednostmi ga obogati,
da lepše bo kot krasni maj!

In slednji dan naj novo cvetje,
bo materi, v hvaležni dar,
in slednji dan naj vneto petje
kipi pred majniški oltar.

In ko se cvetje maja osuje,
ko bo narava praznih rok,
naj naša Mati se raduje
še vedno vdanih sre otrok.

Le nekaj dni nam majnik sije,
le kratko traja cvetja raj;
a tebi, sin in hči Marije,
Življenje celo bodi maj!...

Vzvīšena je misija.

K.

VZVIŠENA je misija in velika je naloga, katero so ustanovitelji dali naši dišni K. S. K. Jednoti, da jo vrši med slovenskimi izseljenci v Ameriki.

1. Apostoli so šli po vnebohodu Gospodovem na vse štiri strani sveta širit kraljestvo Gospodovo in evangelij ljubezni med človeški narod in prenovili so cel svet. Kako velika je bila ta njih naloga, kako vzvišena njih misija!

Buditi slovenskega trpina, da vstraja na poti verskih nauk, na edini osrečevalni poti skozi življenje, je misija, katero ima naša K. S. K. Jednota.

2. Narodni buditelji, veliki naši možje so započeli prepород in prebujenje našega naroda. z velikimi žrtvami in trudi. Tako so narod vzbudili k zavednosti, zdramili nas k narodnemu delu, ter tako ohranili naš mili slovenski narod po lepih slovenskih dobrih.

Danes narod z spoštovanjem gleda na te može, z spoštovanjem imenuje njih imena. Oče jih omenja sinu, sin jih bo povedal zopet svojemu sinu. Od roda do roda bode šlo njih ime, da, več kot samo ime: njih veliko delo za narod, katerega so započeli naši narodni buditelji.

Narod buditi k čuječnosti, k zavednosti, narod vzgajati je naloga tudi naše jednote. Narodna je njena misija!

3. Imej prijateljev kolikor hočeš, mati ti ostane le ena. Le eno sree te je kdaj moglo ljubiti tako, kakor te ljubi to materino sree. Le eno bitje je za te materinsko skrbelo, — to je mati.

Skrbeti za vdove in sirote, kakor mati za svoje otroke, skrbeti za uboge bolnike, je naloga naše dične Jednote. Materinska je njena misija!

Ali se zavedamo tega? Ako se, zakaj nima naša K. S. K. Jednota več udov, zakaj nima več podrejenih društev?

Velika je misija, katero ima K. S. K. Jednota med nami! Pomagajmo ji vsi, da dobi vse slovensko sinove pod svoje okrilje kot prave svoje otroke.

Mati je le jedna! Mati jednota je med nami le ena — K. S. K. J., zato je le njena misija apostoljska, narodna in materinska. Druge jednote so le druge matere, so naše mačehe!

K. S. K. J. je naša po duhu, naša po krvi in po sree.

Na delo toraj za to našo jednoto!

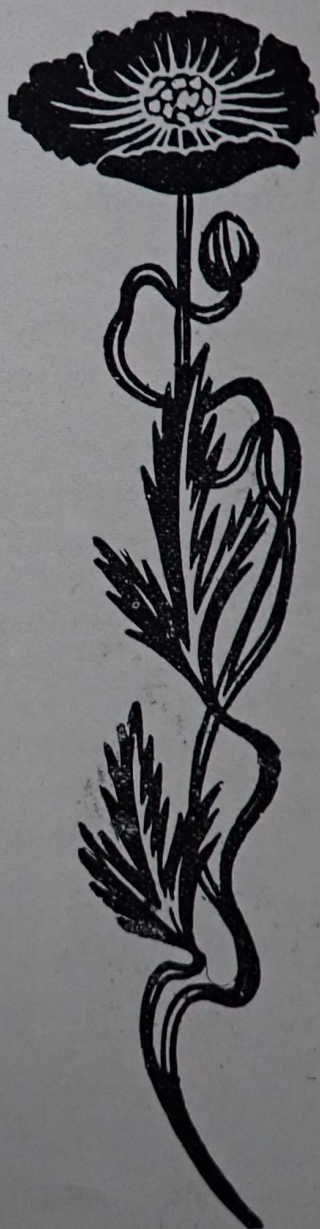

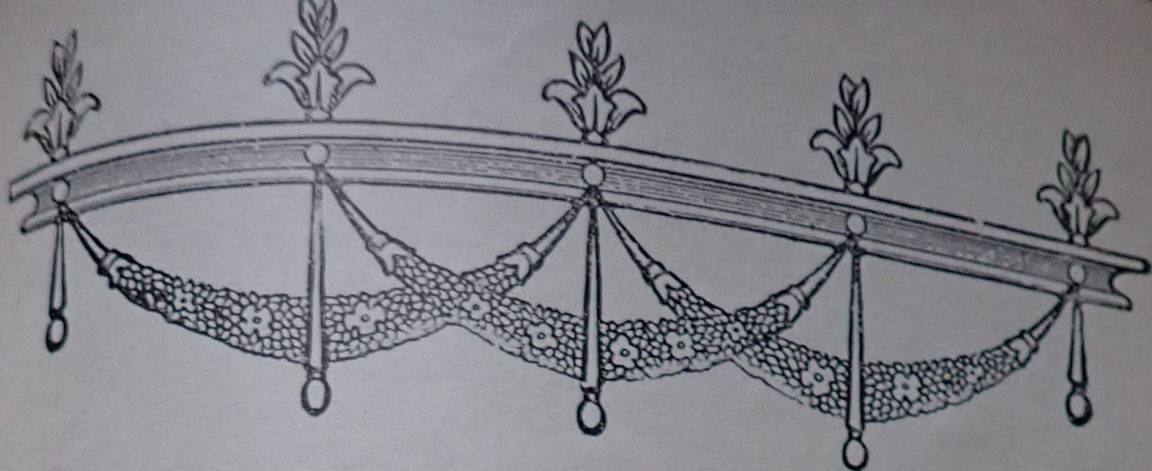
Slovenski fantje v boju za Gorico.

Nedolžnim srcem.

—o—

Kako si lep sneženi prt,
 po širni zemlji razprostrt;
 ko solnce v tebe se ozira,
 ko žarkov snopič v te se vpira,
 zazdi se mi,
 da tisoč biserov blesti
 na tvoji se gladini;
 in kamor poleti oko,
 povsod so dijamanti krasni,
 povsod kristali čisti, jasni
 na vsaki veji lučie sto;
 Res, krasno delo božjih rok!
 kako si velik Stvarnik — Bog!
 Zamislim se in v duši moji
 ob mislih teh mi slika vstaja,
 podoba lepa kot iz raja:
 nedolžno, čisto zrem sree,
 Ta prt, ki tukaj se zagrinja,
 nedolžne duše me spominja;
 o čistosti pripoveduje,
 in lilije mi v duhu snuje.
 Če tako lep je zimski prt,
 ko solnce žar je v njega vpert,
 kako se pač srce blesti,
 če Solnce večno ga obseva,
 kako nedolžnost zažari,
 če Bog jo z milostjo ogreva!
 Zato, nedolžnost, hiti tja
 pred tabernakelj, pred oltar,
 glej, tam v bližini Jezusa,
 tam te obseva božji žar,
 tam siplje Jezus v dušo tvojo
 kristale božje, milost svojo,
 in z biseri te obdari.
 Nedolžnost, vsepovsod žariš,
 a svit najlepši te obdaja,
 kedar pred Jezusom klečiš,
 že z njim se tvoja duša spaja.

Rev. IVO LEVEC, O. F. M.

(Sestavil J. L. Zaplotnik).

OČETER Ivo Levec je bil vseka-
kor prvi slovenski frančiš-
kan, ki je preteklo stoletje
prišel v Ameriko. Mogoče je celo,
da je bil on sploh prvi Slovenec
iz reda sv. Frančiška, ki je kdaj
dospel čez Atlantski ocean, toda
gotovo to ni. Kajti kakor so že v 17.
in 18. stoletju slovenski jezuiti delo-
vali v Ameriki, tako bi bili utegnili
že v onih stoletjih priti tudi sloven-
ski red frančiškanski v ameriške
misijone, in to tem bolj, ker je bil
red sv. Frančiška že od nekdanj (ko-
likor meni znano) najmočnejši verski
red med Slovenci. Zato bi bilo že-
leti, da bi kak rojak v stari domovi-
ni pregledal tozadevne dokumente
ter nam o priliki podal rezultate svo-
jega truda, za kar bi mu bil nedvom-
no hvaležen vsak Slovenec, ki ima
kaj smisla za zgodovino svojega na-
roda.

Kar se tiče naših misijonarjev, ki
so v preteklem stoletju dospeli v A-
meriko, p. Levec ni bil sicer prvi,
ki je stopil na novi svet, kajti Bara-

ga in Pirec sta prišla še pred njim;
toda bil je prvi, ki se je izmed njih
preselil v večnost. Temu je že dol-
go — nad 60 let — tako da se ga je
že skoraj popolnoma pozabilo. Med
amerikanskimi Slovenci nisem našel
nikogar, ki bi vedel kaj povedati o
njem. Tudi ameriški spisi so nam
ohranili le malo poročil o njem, in
kar je znanega o njegovem tukajš-
njem delovanju, podajam v pričujo-
či kratki črtici. Informacije o nje-
govem delovanju in življenju v Ev-
ropi mi je pa preskrbel p. provincial
Angel Mlejniki, za kar mu bodi tu iz-
rečena iskrena zahvala.

* * *

Č. g. Ivo Levec je bil rojen v Meng-
šu na Gorenjskem 30. julija 1790.
Izvršivši ljudsko šolo, vstopil je v
gimnazijo v Ljubljani, kjer je tedaj
poučeval slavni frančiškan in prvi
slovenski pesnik, Valentin Vodnik.

Bili so tedaj viharini časi za Avstri-
jo. Na Kranjskem so vladali Fran-
cozi, ki so pa mnogo storili za razvoj

našega materinega jezika. Slovenščina, do tedaj strašno zanemarjena pošolah, je postala učni predmet. Tako tudi francoščina. Tu se je mladi Levec, kot sam pravi v neki prošnji, dobro naučil slovenski, nemški in latinski, — francoski in laški pa toliko, da se je z vsakomur lahko razumel.

Po dovršenih gimnazijskih študijah je vstopil v red sv. Frančiška ter bil 29. marca 1813 preoblečen. Slovensne redovne obljube je napravil 30. marca 1814, v mašnika pa je bil posvečen 22. septembra 1816.

Nato je nekaj let deloval kot kaplan v frančiškanski župniji v Ljubljani, potem pa poučeval po raznih šolah, kajti pedagogika ga je posebno veselila, kot kažejo njegova spričevala. Dne 10. marca 1819 je bil imenovan drugim učiteljem na glavni šoli v Novem mestu. Dne 24. sept. 1833 pa je bil potrjen za profesorja občne zgodovine v Gorici.

* * *

Čul je in čital v raznih misijonskih poročilih, "kako velika žetev je v Ameriki in kako malo delavcev"; zato se ga je lotila želja iti tja v misijon, "da z božjo pomočjo tudi on po svoji skromni moči pomaga razširiti in okrepiti edino pravo, zveličavno katoliško vero." V ta namen si je že spomladi l. 1834 izposloval potrebna dovoljenja od goriškega nadškofa in od p. provinciala ter prosil dunajsko Leopoldinsko družbo za podporo. Ta mu je 16. maja odgovorila, da bo prosila, da ga sprejme škof v New Yorku, kjer je bivalo mnogo Nemcev, a brez zadostne dušne oskrbe.

Ni pa ugodila njegovi prošnji propaganda v Rimu, ampak mu je dne 16. marca 1835 poslala dekret za misijon v Carigradu. Ko je dobil potni list, se je podal v Konstantinopol. Ali ker mu pa tam podnebje ni ugajalo, se je čez leto in dan po nasvetu zdravnikov in z dovoljenjem svojih predstojnikov zopet vrnil v domovino.

Ko se je nekoliko okrepil, je bil od provincialnega kapitlja izvoljen za tajnika provincije v Gorici, kjer je bil obenem tudi pridigar in lektor filozofije.

* * *

Pa stara želja iti v Ameriko se ga je zopet in še z večjo silo polastila. Po večkrat ponovljenih in prav gorečih prošnjah je spomladi l. 1839 dobil zaželeno dovoljenja od svojih redovnih predstojnikov in posebna priporočila od rimske propagande, katera ga je določila za škofijo Philadelphia, Pa., na kar si je dne 7. avgusta 1839 vzel potni list za tri leta, zapustil Gorico ter se preko Trsta podal čez morje v Ameriko.

Ko je v Philadelphiji stopil na novi svet, ga je škof F. P. Kenrick poslal v severozapadni del Pennsylvanije, ki je bil zelo obširen; raztezal se je čez malodane vse ozemlje, ki zdaj tvori škofijo Erie, zlasti po okrajih Erie, Crawford, Mercer, Clarion, Elk in Clearfield. Tudi je moral oskrbovati Erie, Elk Creek, Meadville, Frenchtown, Shippensburg, Clarion ter druge misijone in postaje. Sicer katoliško prebivalstvo v primeri z razsežnostjo tega ozemlja ni bilo veliko, a se je dan na dan množilo vsled neprestanega priseljevanja iz Evrope, zlasti z Nemškega.

V mestu Erie na obali Erieškega jezera, kjer je Levec stanoval, je upravljal mnogoštevilno nemško naselbino in ji postavil leseno cerkev, katero je poletni 1840 škof Kenrick blagoslovil na čast Brezmadežnega spočetja Device Marije. Skoraj 12 milj dalje proti jugu se je nahajal precejšen nemški misijon pri Elk Creek-u

ka dva meseca enkrat. Okrog 40 milj dalje proti jugovzhodu je ležal nemški misijon Shippensville, ki je polagoma rasel in si postavil lastno cerkev iz lesa. Še nekaj milj dalje pa je imel tam še razne druge postaje.

Razume se, da je bilo po tem razsežnem ozemlju raztresenih tudi mnogo katoliških družin, ki si niso mog-

Štirje bratje Pirnat in škof iz Helene, Mont.

(zdaj menda McKean imenovan) z leseno kapelo, katero je p. Levec obiskoval enkrat v 6 tednih. Kakih 30 milj dalje na jug je ležala njegova misijonska postaja Meadville, par milj od tam pa francoska naselbina Frenchtown s 30 družinami, ki so si zgradile leseno cerkvico sv. Hipolita, katero je naš misijonar obiskoval vsa-

le ustanoviti svojih misijonov, ker so bile pač preveč uboge in razkropljene. Težko je dandanes razumeti in še težje prav ceniti težave in samózatejevanja, ki jih je bilo treba duhovniku prestati, če je hotel obiskati te zapuščene duše. Pota so bila popolnoma primitivna in silno slaba, ako jih je sploh kaj bilo. Vila so se večinoma

skozi neprodorne gozdove, po katerih je redkokdaj stopala človeška noga. Poleg tega je bilo pa še nebroj drugih neprilik.

Kljub temu je pa oče Ivo obiskoval te naseljence, kolikor so mu dopuščali čas in druge okolščine. In njegovi napori so bili stotero poplačani, ko je videl, s kakim veseljem so ljudje pozdravljali duhovnikov prihod. Po bliskovo se je raznesla novica od naseljenca do naseljenca, da bo jutri sv. maša v tej ali oni koči. Ko se je drugo jutro zaznal dan, so ljudje zapustili svoja borna domovja, vzeli svoje otroke v naročje in šli mnogo milj daleč skozi goste, brezstezne gozdove, da se udeleže sv. maše, da zopet slišijo božjo besedo in pristopijo k svetim zakramentom.

Kolika razlika med temi starimi, resnično katoliškimi naseljenci in njihovimi današnjimi potomci, ki se v svoji mlačnosti in zanikarnosti često niti ne zmenijo za službo božjo, dasi jim stoji cerkev pogosto tik pred nosom! Mesto tega rajši sedijo v kaki beznici pri pijači, zabavljajo čez vero in duhovnike ter se bahajo s svojo naprednostjo.

Ko so se ljudje jeli zbirati v določeni koči, so se najprej spovedali, potem pa se je začela sv. maša s skupnim sv. obhajilom.

Pri neki taki slovesni priliki se je zgodilo, da se je naselnik, v čigar koči se je ravno čitala sv. maša, domislil, kako je v stari domovini pozval med povzdigovanjem, da se opomni vernike na ta najsvetejši del maše. Da se torej tudi v njegovi koči dostojno naznani ta slovesni trenutek, skloni se pod postelj, izvleče

velikanski kravji zvonec in ga mogotno zavihti. Njegova vnema je bila tako velika, da je zvonil še dolgo po povzdigovanju, dokler ga ni opomnil nek sosed, da naj odloži zvonec.

Mi, ki smo vsled premnogih duhovnih ugodnostij postali čisto razvajeni, se sicer temu dogodku smejimo; ali če pa pomislimo, kako redko so prvi naseljenci po ameriškanskih šumalin samotah imeli priliko udeležiti se sv. maše, bomo pa radi pritrčili o nemu staremu pionirju, ki je rekel, da je bilo v teh, iz okorno obtesanih tramov zgrajenih kočah več resnične pobožnosti, kot pa je zdaj v marsikaterih poslikanih in lakiranih cerkvah.

Koncem pomladi l. 1841 je č. g. Ivo Levec zapustil zapadno Pennsylvanijo in se preselil v mesto New York, ki je tedaj štelu okoli 330.000 prebivalcev. Bil je tam sprva kaplan v veliki nemški župniji sv. Nikolaja. Okrog 1. novembra i. l. pa je postal župnik ravno tam. Kako velika je bila župnija, je razvidno iz tega, da je l. 1842 štela 389 krstov in 72 porok. Dela je imel torej dovolj, ker je bil skoraj ves čas sam, zlasti z šolsko mladino, ki je zahajala v župne šole. Le ko je o božiču l. 1841 prišel v Ameriko drugi slovenski frančiškan, p. Oton Skola, in se čez zimo pri njem nastanil, pomagal mu je dobre štiri mesece oskrbovati njegovo mnogoštevilno čedo.

* * *

Proti sredini avgusta l. 1842 je p. Levec župnijo prepustil oo. redemptoristom in se vrnil v domovino na obisk in menda tudi, da si da potni list podaljšati za druge tri leta. Bil je

pri tej priliki tudi na Dunaju. Pri povratku v Ameriko meseca januarja 1843 se mu je pridružil č. g. Juri Godec iz ljubljanske škofije. Stopila sta na suho v New Yorku dne 23. marca.

Dočim je g. Godec odšel dalje na zapad v Detroit, je pa g. Levec še nadaljna tri leta ostal v new-yorški škofiji, ki je tedaj obsegala še celo državo New York. Meseca aprila 1843 je bil poslan v Rochester, kjer je 23. i. m. prevzel nemško župnijo sv. Petra. Bil je tam prvi stalni župnik.

Da bomo tamkajšnje razmere bolje umeli, treba nekoliko pojasnila. — Kdor pozna tedanjo ameriško zgodovino, ve, koli-

ko zla so pogosto povzročili cerkveni ključarji ali odborniki (trustees). Njih dolžnost je bila, pomagati cerkveni oblasti upravljati cerkveno premoženje in tako pospeševati red in napredek v župniji. Toda mesto tega so bili pa čisto le v oviro in pohujšanje, zlasti v onih časih, ko je bila cerkev v Ameriki še mlada, in ko postave, tikajoče se gmotnih cerkvenih zadev, še niso bile tako urejene kot dandanes. Nemnož in ukazovati škofu in duhovniku. Hoteli so dobiti upravo cerkvenega imetja v svoje roke in iz duhovnikov napraviti hlapce, ki bi smeli opravljati božjo službo, pridigati, deliti sv. zakramente itd. le, kakor in kadar bi se ključarjem prav zdelo. Kričali so, da se duhovnik ne sme vtikati v upravo cerkvenega premoženja. Ko so pa cerkvene finance privozili na rob prepada, kar se je pogosto zgodilo, so pa zopet duhovnika dolžili, da je on temu kriv, ker se nič ne briga za cerkvene kolekte itd. Ta ključarska prevzetnost se je tako razpletla in povzročila toliko zla, da je še dandanes znana v zgodovini pod imenom "trusteeism".

Vojak prižiga svečo pred križem ko so pokopali padle vojake.

V Rochestru so si postavili Nemci svojo prvo cerkev (sv. Jožefa) l. 1836. A kmalu se je med njimi vgnezdil trusteeism, ki je pretil uničiti, kar se je dogradilo. Ko so ključarji iztirali dva duhovna po vrsti, so celo leto sami vladali v prazni cerkvi. Na posled je prišel tja redemptorist p. Sanderl, ki ga Baraga večkrat omenja. Ko je našel cerkvene račune vvelikem neredu, je odločno nastopil proti ključarski vladi in ostal tam le pod pogojem, da so mu župljani izročili cerkveno blagajno. Ker je župnija hitro rastla, ji je postavil novo večjo cerkev ter jo inkorporoval na ime kongregacije najsv. Odrešnika.

To pa ni bilo po godu nekaterim nezadovoljnežem, živečim v zapadnem delu mesta. Zato se je spomladi l. 1842 zbralo 12 mož in sklenilo, da zgrade drugo cerkev (sv. Petra), ki ne bo tako daleč in katero bodo sami vladali po svojih lastnih načelih. Kupili so si zemljišče ter poslali nekoga v New York k škofu Hughes po dovoljenje, da smejo graditi cerkev. Škof se je seveda začudil tej prošnji, ker še ni bilo dolgo, kar se je dogradila velika in nova cerkev sv. Jožefa. Toda zdelo se mu je boljše, da jim da, če je res treba druge nemške cerkve, pismeno dovoljenje katero pa morajo redemptoristi pri sv. Jožefu potrditi. A ti so le predobro poznali uporniški značaj ustrojiteljev te nove cerkve. Zato jim niso hoteli niti oni niti irski duhovniki položiti ogelnega kamna. Tako so to morali možje sami storiti. Porabili so to priliko in dejali v votlino ogelnika dokument, ki pravi med drugim: "Dasi so nas očetje redemptoristi jako ogoljufali, bomo njim na kljub vendarle postavili katoliško cerkev, katere se pa ne sme ne prodati, ne odvzeti ali oddati ali izročiti katerikoli osebi, dokler temu nasprotujejo cerkveni udje eden proti trem."

Škof Hughes se pa s takimi stvarmi ni šalil. Ko so ga prišli prosit za lastnega duhovnika, jim je odločno odgovoril, da nima nikogar na razpolago, pa če bi ga tudi imel, bi ga ne poslal takim, ki grade cerkve iz golega prepira in strankarstva. Ker pa slabe stvari ni hotel še poslušati, je šel sam v Rochester, zaslísal nezadovoljneže in korenito poučil zapeljano občino o njenih dolžnostih. Tako je bolje prebivalstvo zmagalo in dovolilo škofu vse, kar je zahteval.

Ko je bila cerkev sv. Petra za silo dovršena, so ga zopet prišli moledovat za duhovnika. Zato je škof meseca februarja 1843 ukazal župniku sv. Jožefa, naj cerkev otvori in tam mašuje, kadar utegne, dokler ne dobi drugega duhovnika, katerega jim oblubi poslati, kakor hitro ga bo imel. Tako je torej naš p. Ivo Levec postal župnik cerkve sv. Petra.

Rochester leži v lepi in rodovitni dolini Genesee, katera je slovela zlasti radi pšenice, ki se je tam pridelovala. V mestu samem, ki je štelo nad 20,000 prebivalcev, so bili tedaj največji mlini na svetu; nahajalo se je tam tudi mnogo žag in raznih drugih podjetji, katera je gonila velikanska vodna moč slapov reke Genesee, ki teče skozi mesto.

Župnija sv. Petra je bila ustanovljena — kot smo slišali — l. 1842 v zapadnem delu mesta, kjer si je postavila precej veliko leseno cerkev. V pritličju, narejenem iz kamenja, je imela prostorne sobe za šole in stanovanje za duhovnika, katero pa za Levčevega prihoda še ni bilo dogotovljeno. Cerkev so tlačili veliki dolgovi, a župljani so bili sami siromašni delavci.

Prišedši v Rochester, se je p. Levec pogumno lotil dela; olepšal je in z vsem potrebnim opremil cerkev, katero je s škofovim pooblaščenjem dne 29. junija 1842 blagoslovil na čast kneza apostolov, sv. Petra. Dovršil je tudi stanovanje in znatno zmanjšal težke cerkvene dolgove ter tako župniji zagotovil nadaljni obstanek. Storil je mnogo tudi za krščansko vzgojo mladine.

Kljub njegovemu nesebičnemu delovanju so mu pa cerkveni ključarji prizadejali mnogo sitnosti, zlasti zaradi gmotne uprave cerkve. Zato jih je spomladi l. 1845 zapustil in več tednov upravljal cerkev sv. Trojice v Williamsburgu, Montrose Ave., ki zdaj tvori del Brooklyna.

Med tem so pa župljani cerkve sv. Petra spoznali žalostni položaj, v katerem so jih pripravili ključarji. Za-

to so se neke nedelje zbrali in z veliko večino sklenili, da se ključarje odstavijo, da se zopet nazaj pokliče p. Levca in se mu prepusti časna cerkvena uprava. Tako se je p. Ivo spet vrnil v Rochester.

Kako dolgo je tam ostal, se mi kljub dolgotrajnemu pozvedovanju ni posrečilo netančno dognati. Moralo je biti vsega skupaj približno tri leta. Toliko je pa gotovo, da ga v drugi polovici maja l. 1846 že ni bilo več tam.

Zapustivši Rochester, se je vrnil v domovino, kamor je prišel dne 12. novembra i. l. z namenom da doma preživi ostale dni svojega življenja. Želel je ostati v Ljubljani kot pomožni duhovnik v frančiškanski župniji, kar se mu je tudi dovolilo.

* * *

Vendar mu pa ni bilo usojeno, da bi bil dolgo užival mir in gostoljubje rodne grude. Komaj se je dobro okrepčal, že se je znova namenil v Ameriko, dasi so mu to resno odsvetovali. Čutil se je zopet dovolj krepkega, da še nekaj let misijonari med razkropljenimi ameriškimi katoličani, ki so bili duhovne pomoči res več ko petrebni. Zato se je na jesen l. 1847 spet podal čez morje.

Prišedši v Ameriko, je vstopil v škofijo Philadelphia. Škof Kenrick ga je postavil za špirituala v konventu presv. Srca v Eden Hall-u pri Holmesburgu blizu Philadelphije. Obenem je bil tudi katehet na ondodni akademiji, katero so gospe presv. Srca odprle l. 1847, ter je deloma tudi misijonaril po bližnji okolici kakor je

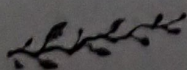
razvidno iz tamošnjih samostanskih knjig.

Od začetka junija 1849 do srede septembra 1850 pa je pastiroval v Lebanonu, Pa., kjer je bil prvi stalni duhovnik. Župnija je prvotno sestala iz Amerikancev nemškega pokolenja; spadalo je pa tedaj vanjo tudi nekaj Nemcev in Ircev iz Evrope. Sedanji župnik ondodne cerkve Device Marije mi je pisal, da je p. Levec (sodeč po vzornem načinu, po katerem je vodil župnijske knjige) moral biti zgleden duhovnik, in da se ga še zdaj nekatere stari ljudje z veseljem spominjajo.

* * *

Med tem je pa p. Levec spoznal, da ni več za naporno misijonsko delo. Srce je sicer še hrepenelo ostati dalje, ali telesne moči mu niso več dopuščale. Bil je namreč že prileten in pešati mu je vidno začelo tudi zdravje. Posebno trdnega zdravja sploh nikdar ni bil, kot smo videli. Še bolj so mu ga pa izpodkopale misijonske dolžnosti, katere je izvrševal, dokler je mogel. Naposled se je pa tudi njegova železna volja morala ukloniti. Sklenil je torej dati slovo Ameriki.

Okrog srede septembra 1850 se je za stalno podal nazaj v domovino, kamor je prišel l. 1851. Bil je zopet sprejet v provincijo, in da si ukrepi podkopano zdravje, so ga predstojniki poslali v mirni in lepi samostan Nazaret na spodnjem Štajerskem, kjer je pa živel le še dobre dve leti, ne da bi bil okreval. Tam je dne 14. oktobra 1853 mirno in pobožno umrl, star 63 let.

Za naše ameriške Slovenke.

Uredila : Medvedoslava.

Malo, skoraj bi smela reči nič se do sedaj še ni čulo o naših ženskah v Ameriki. Imamo precejšnje število raznih slovenskih časopisov, ki prinašajo našemu narodu vsakovrstne novice, koristne in nekoristne, slabe in dobre, politične in nabožne, samo za naša ženska uprašanja se nihče ne zmeni. Ali pa veste kaj je temu vzrok? Naša lastna brezbržnost. Oprostite, če govorim naravnost, toda ako nekoliko pomislite, mi morate resnici na ljubo pritrditi.

Poglejmo nekoliko okrog sebe! Koliko deset-tisoč nas je v Ameriki! — Govorim samo o ženskah. — Koliko deset-letji že živimo tukaj in kaj smo danes! Niti ne upošteva se nas. In zakaj? — Ker nam je vse eno! Ali ni temu tako?

“O prosim, saj imamo precejšno število ženskih podpornih društev.” Da to je že lepo in hvale vredno, a ne smemo pozabiti, da imajo druge narodnosti, svoje lastne ženske jednote.

Sicer pa ni moj namen razpravljati, kaj imamo in kaj nismo storile. Pojdimo raji takoj k stvari.

Če opazujemo delovanje žensk družin narodnosti, zlasti amerikank, zaznali bomo, da vse njih delovanje stremi za vedo in izobrazbo. Koliko imajo naprimer ženskih časopi-

sov, podučnih mesečnikov, s pomočjo katerih se seznanijo z vsemi najnovejšimi in modernimi idejami in napravami, katere mora vsaka navadna ženska poznati. Skoraj ga ni lista, ki bi ne imel poseben oddelek za ženske. In čemu? Ket to je edina pot k napretku.

Kako naj gospodinja napravi dobro kosilo, ako sploh ne zna kuhati? Kuhinjska veda ji lahko pomaga. Nauči se je s pomočjo branja v ta namen spisanih knjig in časopisov. Ali, kako naj se ženska obleče času in kraju primerno, da se ne osmeši pred svetom, ako ne ve ničesar o modi. To pa zopet najlažje izve iz časopisov, ako ne ve ničesar o gospodinjstvu. Zopet to lahko izve iz časopisov.

Gospodinjstvo, kuha, vzgoja, obleka, vse to so umetnosti, katerih se moramo učiti od družin, in katere so veliko večjega pomena za našo srečo, nego se to splošno misli med nami Slovenkami. Najbolj napredni narodi so to spoznali in tudi vse storili v njih prospeh.

Videč veliko potrebo našega žensktva, smo se odločili posvetiti žensktvu vprašanju par strani v tem kalendarju. — Upam, da bodo Slovenke širom Amerike z zanimanjem sprejele in čitale te članke.

SNAGA!

Ena sem na počitnicah v malem mestecu ob reki Hudson. Ena izmed mojih znank, me nekega popoldne povabi na svoj dom. Ko smo hodile nekoliko časa po ulici, obrne mojo pozornost na se nizka lesena hišica z malo verando v ospredju obdana z okusno nasajenimi cvetlicami. Cela hišica z vrtom je izražala izvanredno snažnost. "Kako preprosto krasna hišica", sem vskliknila nehote.

"To je moj dom", pravi in se nasmehne moja spremljevalka. Nisem se mogla načuditi. Povem vam drage čitateljice, da tako uborno male in ob enem tako snažno-udobne hišice nisem videla v svojem življenju. Šestero ljudi, oče, mati, dva sinova in dve hčere prebivalo v nji. Samo štiri sobice z nizkim stropom, da ga lahko dosežeš z roko, imajo na razpolago, a vendar tako uzročen red in snaga.

Nisem se mogla premagati in vprašala sem gospodinjo: "Kako morete v tem malem prostoru in na vrtu vzdržati tako vzoren red? — O! ko bi vam, drage čitateljice, mogla pokazati oni rajski vrčiček za hišo. — Zadovoljen nasmeh zaigra na obrazu ženice, na kar mi odvrne: "V moji hiši mora vsak držati svoje stvari v redu, drugo pa opravim sama brez posebne težave".

V teh besedah, drage rojakinje, tiči vsa skrivnost. Če je gospodinja snažna in natančna sama, lahko zahteva snago in red od vseh članov svoje družine, in tako brez posebnega truda lahko vzdržuje red. Gospodinja je kraljica in zapovedovalka v svojem domu. Kakršna je gospodinja tak je njen dom.

Kolike važnosti je snažen in udoben dom v vsakdanjem življenju, lahko sami vidimo.

Gospodar pride zvečer iz tovarne, ter najde ženo v kakem zamazanem in strganem jopiču z razmršenimi lasmi, otroci istotako, hiša vsa v neredu. Ali misliš draga gospodinja, da je mož vesel takega doma? Bodi odkritosrčna in priznaj da je mož čmerin, ter si pogostokrat išče počitka in zabave po krčmah in drugod.

Marsikatera se izgovarja, imam otroke ne morem vzdržati reda. Resnica! Toda, ali ne misliš, da bi se otroci tudi reda privadili? Poskusi! Če le mogoče zgotovi vsako delo ob svojem času, obleci snažno sebe in otroke pred večerjo, ter imej vse v redu, predno pride ostala družina iz dela. Videla boš, kako bodo vsi zadovoljni in ponosni na te. In kako se bode po večerji zabavali v domačem krogu svoje družine v čedni hiši, vsi snažno oblečeni, mislila hodeš, da se je Tvoje življenje spremenilo v večno nedeljo. Sprevidela bodeš, koliko srečne zadovoljnosti ti bo nudilo tvoje, če tudi borno življenje, ako držiš red in snago v hiši.

Snaga in red sta oni sredstvi, ki spremenita še tako borno stanovanje v prijetno osrečujoči dom.

OBLEKA!

Malokatera stvar dela nam ženskam toliko preglavice, kakor ravno boleka. Vedno in vedno nova moda, tako da nam je nemogoče slediti vsem novostim katere nam nudi Paris.

'Kako nezmiselno govorjenje', si bo mislila marsikatera, ko bo čitala te

vrstice. Me, pa pariška moda! — Mogoče da imate prav, vendar mi dovolite, da omenim par točk glede obleke.

Gotovo se še spominjate, kako smo se oblačile v starem kraju Mariskate-ra se bo nehote nasmehnila, pri tem spominu. Tudi se še spominjate, kako zavidljivo smo opazovale izobražene dame, ki so se ponosno sprehajale mimo nas v modernih oblekah s klobukom na glavi! — Da vsega se spominjamo in ni se nam treba sramovati! Nam ni bilo dovoljeno oblačiti se po volji, po našem okusu, ampak smo morale oblačiti to, kar nam je bilo po stanu predpisano.... V Evropi je morala biti razlika med prostaki in izobraženci. Poleg tega so pa tudi naši vzgojitelji skrbeli za to, da so v nas zamorili vsak čut za kaj lepega in finega. Dostikrat pa tudi nismo imele prilike seznaniti se iz modo ter si ogledati vsa moderna dela šivilj. Tako smo zrastle v popolni nevednosti, glede te važne zadeve.

Kako se okusno in primerno oblačiti je umetnost, katere se priučemo šele po dolгих poskušnjah. Zato se nam ni treba stramoviti, ako se ne znamo tako oblačiti kakor naprimer Amerikanke, katerenjih skrbne mami-ce že v zgodnji mladosti vadijo v tem.

Amerika je dežela svobode, kjer smo vsi jednaki. Priprosta delavka se lahko ravno tako obleče, kakor največja gospa in nihče ji tega ne bo zameril. Če se lepo okusno in čedno oblečeš, ter spodobno obnašaš, ko greš na izprehod, te bo vsakdo občudoval, kakor najimienitnejšo damo.

To nam po ob enem dokaže, da nas ljudje, ki nas ne poznajo, sodijo večinoma pa zunanosti in obleki. Od-

tod je obleka tolike nažnosti in pomena. Ravno v tem pa mi evropski narodi veliko zagrešimo, kar ne upoštevamo velevažnosti te resnice, ker tako zgubimo veliko na našem ugledu pri Amerikancih. Kar ne moremo se izmebiti onih nazadnjaških starokraj-skih idej!

Ne davno sem bila v nekem industrijskem mestu v Pa., kjer je tudi veliko Slovencev. Ko sem bila v nedeljo pri sv. maši — imajo namreč svojo lastno cerkev — sem na veliko moje začudenje videla, da so prišle Slovenke večinoma odkrite ali pa v rutah na glavi v cerkev. Seveda, tudi njih obleka je bila popolnoma starokrajskega kraja. Pozneje sem vprašala, kako je to mogoče, da se tu v Ameriki, med tujimi izobraženimi narodi, že vedno drže svoje stare neokusne noše. In veste, kaj se mi je povedalo?! — “Sram jih je oblačiti se po amerikansko in nositi klobuke”. O, koliko žalost in sočutje sem občutila za ze nevedne sirote! Toraj oblačiti se po zastaralem kroju ter biti v zasmeh vsem naprednim ljudem, jih ni sram, pač pa jih je sram oblačiti se tako, da jim bo v čast, veselje in ponos. O, kako smo še daleč!

Drage mi Slovenske, ki se ne zme-nite za svoj ugled in za svojo čast, vedite, da s tem osramotite ne le sebe, ampak cel narod. Vediti morate, da ima obleka vzvišem pomen, katerega morate vedno imeti pred očmi. Mi se moramo oblačiti lepo čisto in spodobno ne zato, da podpiramo naš osebni napuh, ampak za to, ker je to dolžnost, katero imamo do naše družine, do svojih prijateljev, do svojega naroda, da stem rešimo njegov zunanji ugled. Ponos vsacega naroda mora

biti zunanji nastop, ker v tem je so-
jem. In ta vzvišena naloga je nalo-
žena na ramena nas žensk. Ali se bo-
mo pustile osramotiti? — Ne in sto-
krat ne! Pokažimo da znamo ceniti in
uporabiti zlato ameriansko prostost
za koristno stvar, ki bo v srečo in po-
nos vseh.

In kako to doseči! To je popolnoma
lahko. Skušati moramo pridobiti si
potrebnih vednosti s pomočjo čita-
nja časopisov in posnemati one ki so
v tem izkušeni.

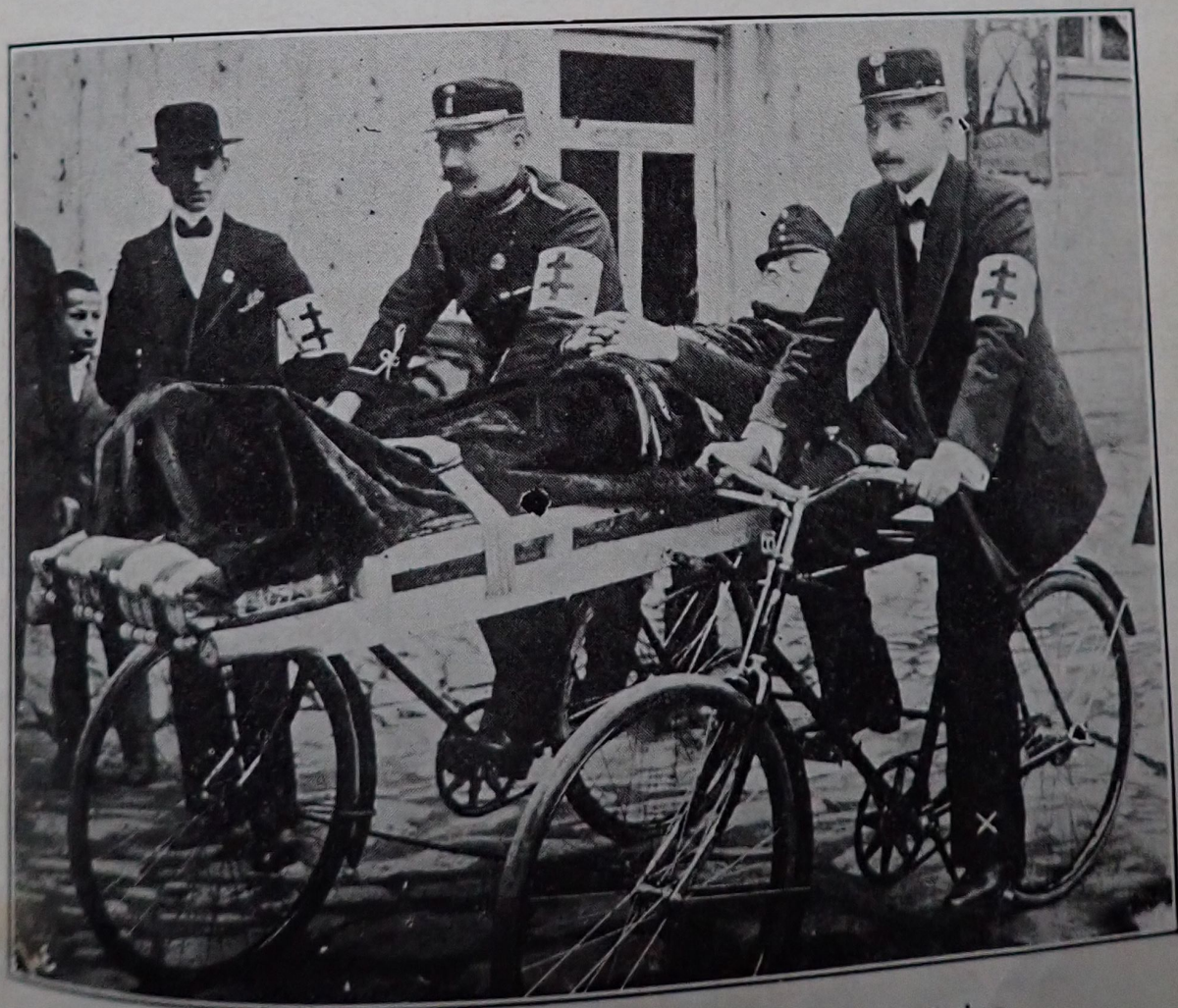
Drazih oblek si ne moremo kupova-
ti, to tudi ni absolutno potrebno.
Glavne točke na katere naj vsaka žen-
ska pazi pri obleki so: moda, prepros-
tost in snaga.

Imela sem priliko opazovati Slo-
venke v različnih krajih po Ameriki,

v malih in velikih mestih, pa sem
zazopazala, da so povsod nekako nazad-
njaške v modi, tako, da se vedno ne-
koliko spoznajo od družih. Čemu to,
drage rojakinje? Nikar ne pozabi-
mo da so ljudje in narodi, ki nam da-
jo modo učenejši in naprednejši od
nas. Hote ali ne hote jih moramo po-
smemati. Čim hitreje to storimo, tem
več naprednega duha pokažemo. Me
ženske pa moramo biti napredne, če
hočemo kaj veljati.

Sicer pa nam ni potreba sprejeti vse-
ga, kar nam modisti predpisujejo.
Izberemo si lahko nekaj, kar je za
naše razmere in kaso najprimernej-
še. Najpreprostejša obleka je lahko
krasna

Dostikrat je zares smešno videti
žensko na cesti, ki ima na sebi vseh
sedmero mavričnih živokričečih barv.

Ranjenega vojaka peljejo s postaje v bolnišnico.

Videla sem dopoldan celo na cesti ne-
boplavo svilen obleko, obšito z bliš-
čečimi kameni in srebrnimi in zlatimi
koraldami, kar se more obleči abso-
lutno samo na večerne veselice. Naj-
večji prestopok zopet fin okus je na-
šopiriti se preveč.

Svetovno znana igralka premikajo-
čih slik Anita Stewart, je pisala za-
nimive členke v N. Y. Journal. Med
drugimi piše: Me ženske dobimo poli-
tiko od mož, vero nas uče duhovniki,
obleka in pa kako naj se oblečemo, je
pa popolnoma naša stvar. Ženska ka-
že vso svojo zmožnost in intelegenco
v tem, kako se obleče.

In še nekaj! Ali si kedaj zapazila
kot žena, kako ponosen je bil mož na
te, kadar si lepo in snažno oblekla.
Kako vesel Te je spremil na sprehod
in kako prijazen je bil steboj. Ali
si kedaj zapazila kot mati, kako lju-
beče so te občudovali otroci, ko si ob-
lekla nedeljsko obleko? Ali se spomi-
njaš kot sestra, kako ponosen je bil
Tvoj brat na te, ko te je fino obleče-
no spremil na društveni ples? Naša
človeška narava je tako vstvarjena,
da zelo ljubi lepoto ter v nji najde ve-
liko sreče.

Zato rojakinje snažna okusna in o-
sebi primerna obleka bodi naš ponos.

OBNAŠANJE IN OLIKA!

Če govorimo o oliko ne mislimo na
ono prisiljeno, brezmiselno obnašanje
domišljivih ljudi, kajti to sploh ni
olika. Prava oliko in izobrazba je lju-
beznivost, uljudnost, dobrosrčnost in
plemenitost srca. Podlaga vsemu te-
mu pa je spoštovanje samega sebe in
druzih.

Ako opazujemo življenje naših lju-
di po Ameriki, najdemo žalibog pre-
malo teh lastnosti.

Gospodinja naprimer kaže jako
malo spoštovanje do svoje družine,
ako je nesnažna ter se neprestano
prepira. Mož ne kaže spoštovanje do
družine, ako umazano govori ali ce-
lo kolne. Kaj naj pa rečem o pija-
čevanju!? To so veliki prestopki, ki
kažejo najnižjo stopinjo olike. In
kje jo najdemo več, kakor ravno med
nami.

Resnici na ljubo moramo priznati,
da nosimo zopet me ženske veliko
krivde na tem. Zlasti v tej točki se
možki ravnajo večinoma po ženskah.
Ako je gospodinja uljudna, dostojna,
ter zna spoštovati sama sebe in svo-
jo družino, se bodo vsi v njeni hiši
ravnali po njej. Isto velja v nasprot-
nem slučaju.

Uljudna mati nauči svoje otroke
uljudnosti in spoštovanja že v zgod-
nji mladosti. Posebno v tem slučaju
velja pogovor: Beseda miče, zgled
pa vleče. Od mladine zavisi cel pri-
hodnji narod. Otroci vljudni, oliko-
ni, spoštljivi, — cel narod srečen. Vi-
dite toraj velikanski pomen in odgo-
vornost ženske. —

Naši ljudje so zlasti malo izbirčni
v besedah. Celotaki, ki so sicer u-
zorni, o, kakšne izraze rabijo! Koliko
neslanega govorjenja in kletve se ču-
je povsod. O, ko bi se naši ljudje
zavedali kako ostudno se to sliši,
in kako globoko jih poniža tako go-
vorjenje. Zato vsaj me ženske pazi-
mo, da to kolikor mogoče zabranimo.

Gospodinja ima moč uplivati na
družino, da se v njeni hiši nikdar ne
slano ne govori. Dekle z dostojnim
obnašanjem v družbi mladine, pris

li nevede celo družbo, kakor tudi posameznike, da so v sem dostojni.

Nam ženskam je prirojen nekak ponos, ki pa ni nikakor slaba lastnost, ako ga znamo brzdati in porabiti v svojo korist.

Ko je pred dvemi leti izbruhnila v Evropi vojna, so hoteli nekateri širokoustneži zaplesti tudi Ameriko v to vojno. Naš modri predsednik Woodrow Wilson se je tedaj izrazil na ne-

kem zborovanju v Philadelphi-ji takole: "Amerika je preponosna za tepež!"

Tako moramo biti tudi me ženske preponosne za vse, kar je nizkega in sramotilnega za nas. Vedno in povsod moramo storiti samo to, kar nam je v ponos in čast. Ako to storimo potem smo olikane. Ugled in spoštovanje si moramo pošteno zaslužiti ako ga hočemo uživati!

Slovenska kuharica.

Pet jedilnih listov za postne dni.

1. Paradižnična juha z rižem. — Pečene ribe z limono. — Vmešan krompir, zelen fižol, kamure v solati. — Češpljevi cmoki pečeni.
2. Krompirjeva juha s čebulo. — Pohane rike. — Paradižnična omaka, kolerabe, pečen krompir. — Jabolčna gibanica (štrudel).
3. Zelerjeva juha mlečna. — Rižoto z gobami, oprazeno zelje z ribo natlačeno. — Barovničev paj, kava.
4. Grahova juha. — Maslena riba, nudelnov puding, zelen fižol v solati, ocvrta jabolka, čaj.
5. Ješprenova juha. — Ajdovi žganci in kislo zelje, stokfish. — Smetanovi štruklji. — Sadje.

IZBRANI KUHENSKI RECEPTI.

Karfijolna juha.

Kuhaj v slani vodi na male koščke zrezan karfijolni cvet. Ko je dovolj kuhan, ga deni v svetlorjavo prežganje, ter zalij z juho, v kateri se je kuhal. Lahko skuhaš v juhi tudi ma-

lo rižâ, ali pa jo vlij na ocvrte žemeljne rezine.

Francoska juha.

Oснаži rumeno repo, petršilja, zele-
ne, ohrovta, čebule in krompirja, zre-
ži vse na ozke rezance, katere duši
toliko časa na suroven maslu ali moz-
gu da postenejo lepo rumeni. Potem
odlij mast, ako jo je preveč v kozi,
poštupaj ostalo nekoliko z moko in
ko se zarumeni zalij z juho. V juhi
skuhaš lahko malo zelenega graha
ali narezanih gob, ali če tega nimaš,
pest rižâ, ali pa deni vanjo ocvrtih
žemeljnih kock.

Pečeno kislo zelje.

Skuhaj do mehkega kislo zelje. Po-
sebej pa nareži v kozo na mast pol
čebule. Ko se ta prav malo zarume-
ni, prideni še pol drugo žlico moke. Ko
je praženje rumeno, deni vanje ode-
jeno kislo zelje ter primešaj 4 žlice
zelnice in 4 žlice kisle smetane. Po-
tem pa namaži model z surovim ma-
slom ter deni vanj vrsto na majhne
kosce zrezane kuhane svinjine, na to

vrsto zelja, potem zopet svinjino in zopet zelje, tako dolgo, da bo model poln. Zadnjo lego pomaži z razmotanim jajcem ter jo potresi s kruhovimi drobtinami in speci zelje v pečici. Potem ga zvrni previdno, da se ti ne zdrobi, zreži kolač na kosce in ga nesi na mizo.

Nadzemeljska koleraba.

Osmuči lepo mlado perje nadzemljice, operi ga, zreži na drobne rezance ter ga skuhaj v slani vodi. Ko je perje kuhano, ga odcedi ter oplakni v mrzli vodi. Nadzemljice pa olupí in jih skuhaj posebe. Ko so mehke, jih zreži na rezine, ter jih deni s kuhanim zelenjem vred v bledorjavo prežganje. Zalij jih z juho ali mlekom, osoli jih ter prideni popra in par žlice kisle smetane.

Dušeno koštrunovo stegno.

Nareži v kozo slanine, čebule, petršilja in korenja. Prideni še lavorov listič in šatrajke in duši v tem s soljo in poprom odrgnjeno ter preslaninjeno koštrunovo stegno. Prilij večkrat malo juhe, da se ti korenine ne prižgo. Ko je stegno mehko (približno v dveh urah), ga razreži ter oblji z njegovim sokom.

Ocvrte ribe.

Ostrgaj ribam luskinе, obreži jim repe in plavuti in jim iztrebi drob. Ako so majhne, pusti cele, sicer pa jih zreži na tri prste široke kose, katere nasoli, povaljaj v moki, jajcu in kruhovih drobtinah ter jih ocri na masti ali maslu. Okrasi jih z ocvrtim petršiljem, ter jih daj z limono ali solato na mizo.

Zajec v smetani.

Nasoli zajca, pretakni ga dobro z rezanci od prekajene slanine, ter ga peči v podolgasti ponvi v pečici. Polivaj ga z mastjo ki je v ponvi in vročim kisom. Ko je že skoraj pečen, ga poli parkrat s kisló smetano, v kateri razmotaj žlico moke. K zajcu daj močnatih žličnikov, makaron, riža ali kaj drugega.

Filano zelje pečeno.

Skuhaj cele liste zelja v slani vodi ne preveč mehko. Opraži v maslu malo čebule, prideni na drobno zrezano ribo s poprom, petršiljem in drobtinami. Zavij v peresa od zelja in speci na surovem maslu ali masti v peči.

Nudelnov puding.

Naredi nudelne iz treh jajc. Zreži jih na pol prsta široko v slani vodi skuhaj in ocedi. Vzemi pol pajnta smetane, tri cela jajca, tri žlice raztopljenega surovega masla, dve žlici zribanega švicarskega sira. Ko vse to dobro pretepeš, primešaj zraven nudelne, namaži model z surovim maslom, potresi z drobtinami, stresi vanj pripravljene nudelne ter jih peči v peči kake pol ure.

Ta puding se lahko tudi sladek naredi. Mesto sira primešaj pol žlice cukra, fino naribane limonine lupine, eno pest rozin, malo vanilje ter deri v dunst kuhat tri četrt ure.

Češpljevi knedelni.

Napravi bolj mehko testo iz lepe bele moke, dveh jajc, pol kozarca kisle smetane, par žlic mleka in soli. Izvaljaj ga precej debelo, zreži na štiri oglate kosce, ter zavij v vsacega češpljo tako dobro, da se ti ne odpre. Ako hočeš prideni češplji pol žlice stolčenega sladkorja, ali pa vzemi kost iz nje, in deni v sredo sladkor. Kuhaj te emoke v slani vodi 20 minut, potem jih poberi z lopatico iz nje, potresi jih z drobtinami in sladkorjem ter jih z surovim maslom dobro zabeli. Lahko jih tudi spečeš v peči.

Ocvrta jabolka.

Napravi iz malo moke, mleka, žlice sladkorja in prav malo soli bolj gosto testo, ki se pa da še vlivati. Že prej pa zreži olupljena jabolka na precej debele listke, ter jih že uro prej posipaj s sladkorjem. Potem pomoči vsako rezino v testo ter ocvri vse na razbeljeni masti.

NEKAJ PRAKTIČNIH NASVETOV.

Ko so kotleti pečeni, jim prilij pol kozarca vode ter pusti da se še malo pokuha. Na ta način dobiš okusno omako, ter ohraniš meso sočno. Isto velja za vsako v ponvi praženo meso.

Ako hočeš ohraniti solato svežo, deni jo v posodo, poškropi z mrzlo vodo ter pokrij z pokrovko, da ne pride zrak do nje. Ovene le cvetlice postanejo sveže na ta način.

Madeži črnili se odpravijo iz obleke na ta način, da se najprej spere madež z mlekom, nato se namoči v

drugi posodi s čistim mlekom dva dni. Ko se mleko skisa, izgine madež popolnoma.

V poletnem času, ko so muhe zelo nadležne, skrbi, da se ti ne naselijo v hišo. Pazi zlasti, da ti ne oblazijo v kuhinji posodo in jedila, kajti muhe so zelo strupene.

Muhe so posebno malim otrokom jako nevarne. One jim kratijo spanec z svojo nadležnostjo, dostikrat jim pa tudi prineso bolezen. Iz vsakdanje skušnje vemo, da se muhe drže največ po nesnažnih krajih ter oblezejo vso gnilobo, kjer je največ bacilj vsakovrstnih bolezni. Ako pridejo potem na otroka, jih prineso s seboj, ter jih tako razširjajo.

Posebno radi se drže po kuhinjah, kjer jih je večasih vse črno. Kar posujejo vsako jed, katero postavi gospodinja na mizo. To pokvari vsak še tako dober okus, poleg tega je pa taka jed tudi nezdrava.

Paziti je treba takoj spomladi, da se ta mrčes ne naseli v hišo. Za mal denar se dobi v ta namen narejena mreža, s katero se zavarujejo okna in vrata. Če pa ne moreš kupiti žične (dratene) mreže, kupiš lahko zato pripravljeno blago (mosquito-net), katerega dobiš po 4—6 centov yard.

Najhujši in najcenejši sovražnik muh pa je snaga. Ne puščaj v kuhinji umazane posode po mizi in po kotlih, ter pazi, da bo vsa hiša snažna. Če muhe ne bodo imele kaj jesti, tudi ne bodo ostale v hiši.

Otrok naj bo vedno snažen. Snaga muhe najhitreje prežene.

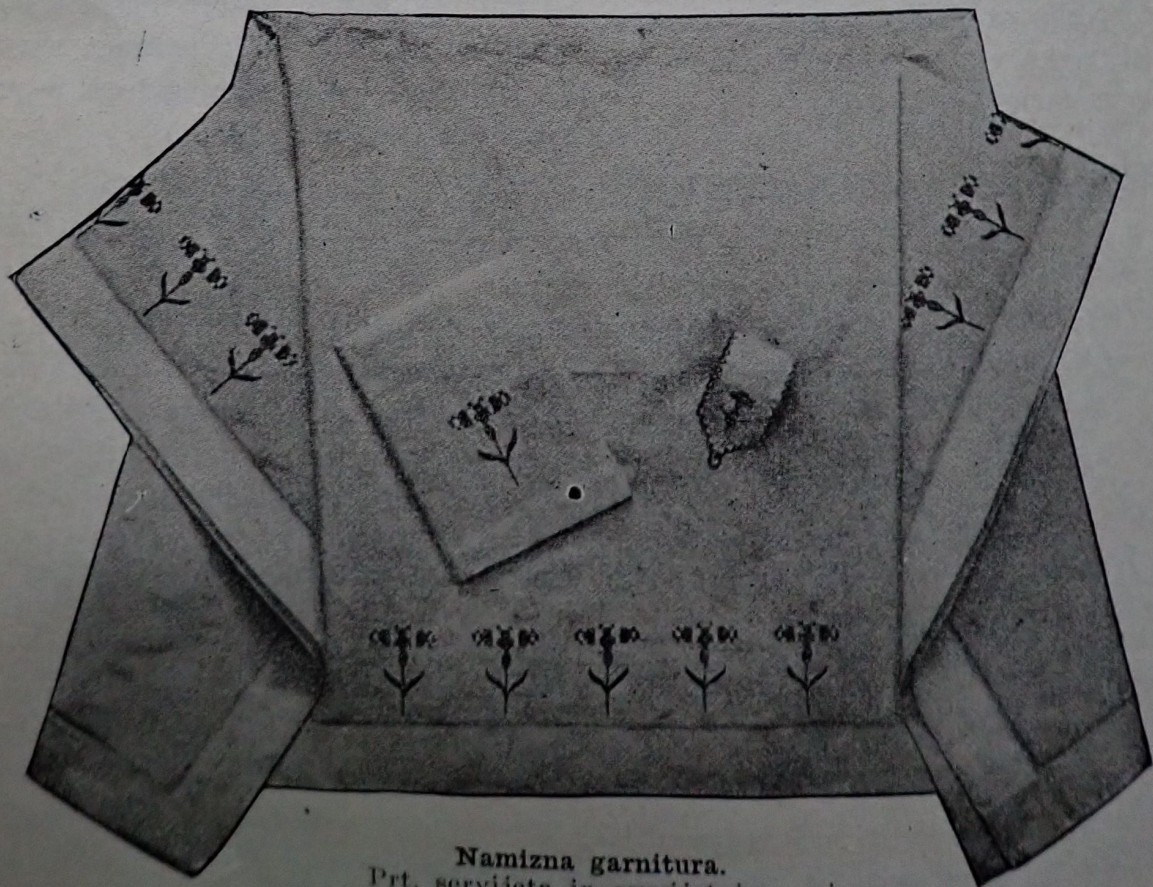
Umetna ženska ročna dela.

Vsaka ženska, še tako brezбриžna, ljubi lepa ročna dela. To je nam prirojeno. Meni na primer je posebni užitek ogledovati vsa imenitna in dragocena ženska ročna dela, katere imajo v velikih množinah okusno razstavljene po velikih New Yorških pridajalnah. Tu se vidi najraznovrstnejše zankanje, vezenje, kvačkanji pletenje in Bog vedi, kaj še sve. Človek ne ve, kaj bi preje občudoval. Seveda so nekatere stvari jako drage ter ne bi bile praktične za naše male uporabe, vendar je pa zanimivo, poznati to veliko žensko umetnost.

Ni mogoče opisati vsega, kar bi naše ženske lahko uporabile ker za to bi potrebovali celo knjigo. Pač pa hočem podati našim čitateljicam nekaj ne sicer novega, pač pa uporabnega za vsakdanje stvari. Kvačkanje

in pletenje je med nami precej udomačeno, bolj malo pa je poznano vezenje. To pa dostikrat, zlasti finejše vezenje z svilo, stane precej denarja in je treba posebnih vzorcev, katere se pa ne dobi povsodi. Zato sem se odločila za zarobni šiv (hemstitch). Nekoliko platna ali kakega drugega blaga ter navadnega sukanca se dobi povsod in to je vse, kar se potrebuje.

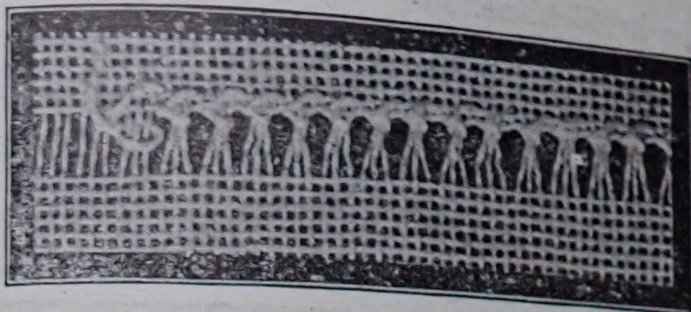
Vporabi se lahko za robljenje namiznih prtov, posteljnih preprog, zagrinjal za okna, žepnih robcev in veliko drugih takih stvari rabi se pa lahko tudi samo kot okrasek. Narediš lahko dve vrsti dvojnega zarobnega šiva okrog namiznega prta, vmes pa vdelaš kakršne koli cvetlice z kriščeki v barvah, in videla bodeš, kako je krasno. (Slika spodaj).

Namizna garnitura.
Prt, servijeta in servijetni povoj.

Zarobni šiv je najenostavnejši vbod, kar jih imamo v vezenju z izpuljenimi nitkami.

primi s palcem leve roke, da tako tvo-ri zanko. Zabodi šivanko tako, da vzameš 3—5 niti ter jo porini skozi

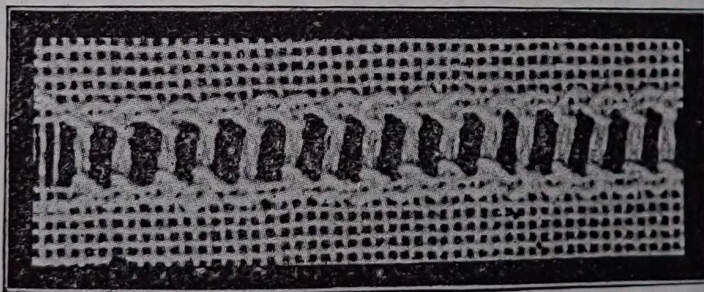
št. 1. Zarobni šiv.

Slika št. 1. Če hočeš kako stvar za-robiti, najprej pripneš rob, kolikor hočeš širok z dolgimi vbodi. Potem izpuliš ravno ob robu tri ali štiri nit-ke. Pritrdi šivalno nit na rob, ter jo

zanko, katero držiš pod levim palcem, Zategni šivalno nit ter jo pritrdi zo-pet na blago in rob takoj pri odprtini katera je nastala. Slika št. 1. ti poka-že vse natančno.

Slika št. 2. Dvojni ali lestvični za-robni šiv obstoji v tem, da se ene in

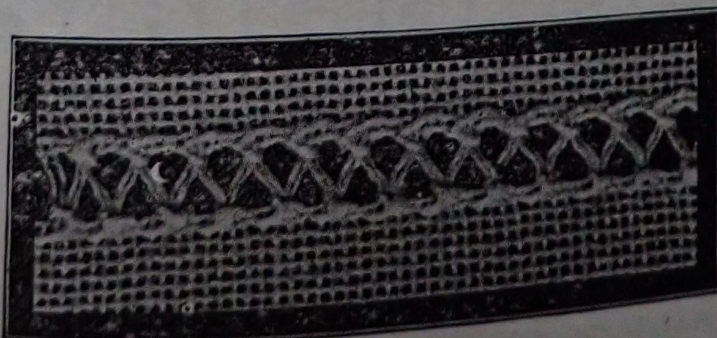
iste niti zvežejo na obeh krajih iz-puljenih niti.

št. 2. Dvojni zarobni šiv.

Slika št. 3. Kačji zarobni šiv se de-la kakor dvojni zarobni šiv, samo da se pri drugi vrsti razdele skupine v

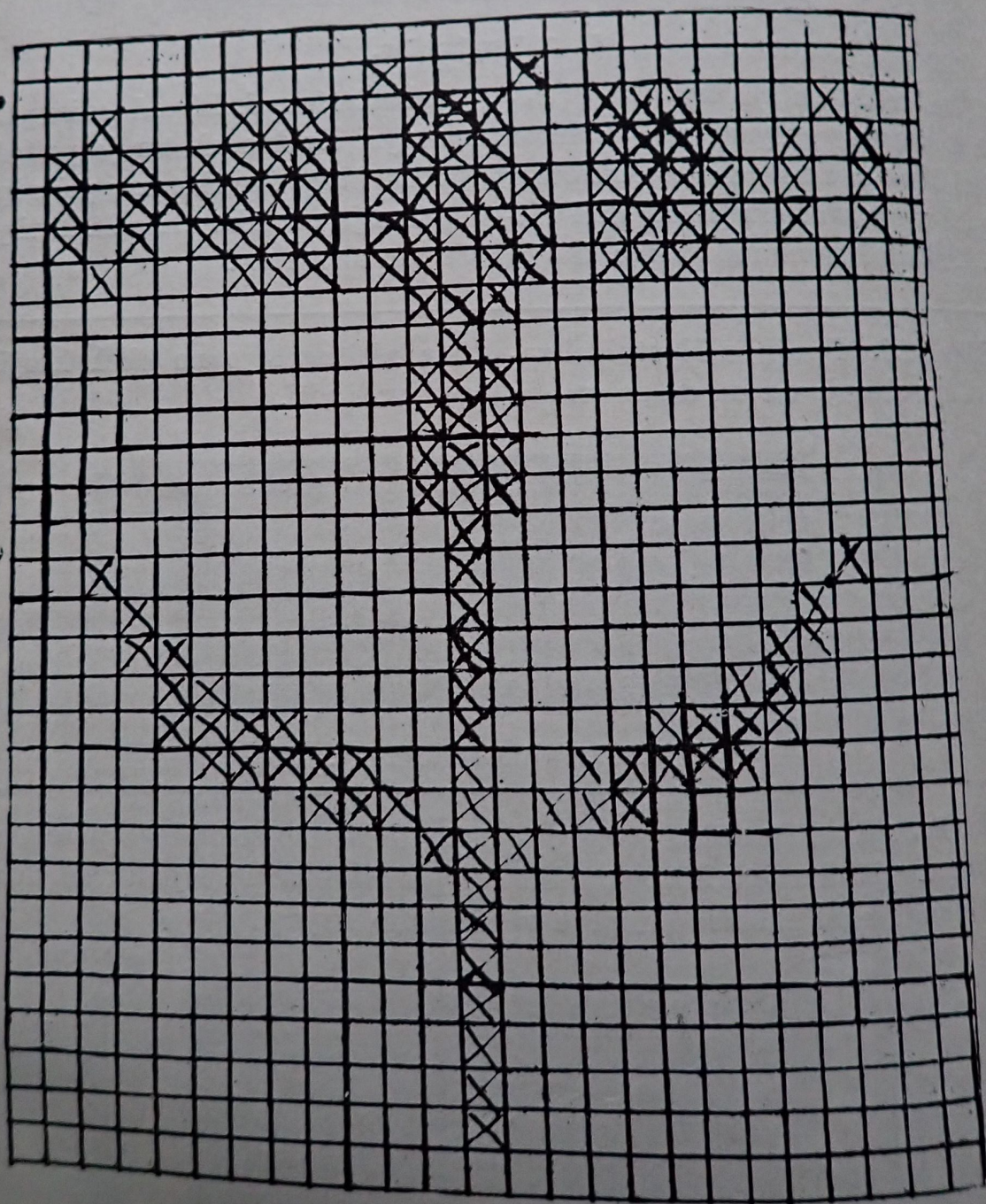
dva dela, ter se zadnja polovica pr-vega zveže z prvo polovico drugaga in tako naprej.

št. 3. Kačji zarobni šiv.

Namizni prt (glej str. 132) je posebno preprost in fino lep. Narediš ga lahko kolikor hočeš velikega ter zaro-
biš z umetnim zarobnim šivom. Ob
stranh udelaš vanj s kriščeki nekoli-
ko cvetlic, kakor kaže št. 4. Za srednje
steblo rabi zeleno barvo, kakor tudi
za spodnja dva peresa, za vrhanja
dva stranska lista pa rabi kako bolj

živo barvo, rudeče, plavo ali katero
barvo hočeš. Vogali ostanejo prazni.
Poljubno vzameš lahko tudi druge
vrste cvetlice mesto teh na sliki. Ser-
vijete narejene na ta način so jako
krasne, ako narediš poleg še servijet-
ne poveje, imaš krasno celo namizno
garnituro, kakor kaže slika na strani
132.

Št. 4. (Povečano.)

NAŠIM MALIM.

“Pustite male k meni priti in nikar jim ne branite”, je kregal Gospod Jezus svoje apostole.

Tako pravimo tudi mi! Pustite priti k nam še naše male!

Naši slovenski otroci so popolnoma zanemarjeni od slov. javnosti. Ničesar še nismo storili, da bi si ohranili vsaj malo spominčka pri našem drugem rodu, da ta rod ne bode za nami v naše grobove metal psolvk in preziranja.

Koledar “Ave Maria” hoče tudi njim posvetiti vsaj malo svojih moči in skrbi.

Dear Children, try to know how to read you nice mother language. Just try it and you will like it.

Mamice, učite svoje malčke čitati slovensko! Ne bode jim škodilo. Morda jim pa kdaj koristi.

Kar človek zna, mu nikdar ne škodi. Česar pa ne zna, to pogosto pogrēša.

—o—

Johnny je bil sirota. Matere ni imel. Počivala je že v hladni zemlji tam na “Calvary Cemetery”. Ko je bil šest let star, odnesli so jo nekoč možje iz hiše, položili na mrtvaški voz in od tedaj je ni več videl, dasi je vedno povpraševal po nji.

Očeta je še imel. Toda kmalu po smrti matere je pripeljal v hišo “novo mamo”, ki pa ni bila tako dobra z njim, kakor “prva mama”. Kolikokrat je bil tepen, dostikrat še sam

ni vedel zakaj. Kaj čuda, da se mu je tako stožilo po “prvi” mamici, da je ni mogel pozabiti.

Bilo je pred praznikom vseh svetnikov. Častita sestra v šoli jim je tako lepo pripovedovala o vernih dušah v vicah. “Vi ki nimate več svoje dobre mamice, morate moliti za njo”, je rekla. “Morda je tudi vaša mamica v vicah in tam strašno trpi. Od tam vam pa kliče: Usmili se me, usmili se me, vsaj ti, moj otročiček in pomagaj.”

Johnnyja je to ganilo. Morda tudi njegova mamica trpi. Morda je tudi njegova ljuba “prva” mama v vicah.

“Usmili se me, usmili se moj ljubi Johnny”, mu je donelo v njegovi nedolžni dušici, ko je šel domov in še doma celi večer.

Po noči se mu je sanjalo, da gleda veliki ogenj. V tem ognju je videl veliko ljudi, ki so stegovali roke k njemu in ga prosili pomoči. Joj! Koga je opazil tam? Svojo ljubo mater.

Zajokal je in hotel skočiti k nji v ogenj. Toda nekaj ga je držalo nazaj. Usmili se me, usmili se moj ljubi Johnny, je slišal, da ga mama prosi. Z nova se je zajokal in se zagnal s silo v ogenj — in se prebudil.

Bil je že velik dan, praznik vseh svetnikov. “Druga” mama je ravno prišla v sobo ga klicat, naj vstane, da je čas k maši.

“Usmili se me, usmili se moj ljubi Johnny”, mu je donelo v ušesih, ko je vstajal.

Kaj naj stori? Kako pomaga ljubi mamici, ako bi res bila v vicah?

Spomnil se je, kaj so Father rekli v cerkvi, ko so oznanjevali praznik vernih duš dan. “Dušam v vicah moramo pomagati tudi z odpustki. Upam, da bode te vsi šli k sv. obhajilu na praznik vseh svetnikov in vernih duš dan, da bode te dobili odpustke, katere daruj te za verne duše v vicah”.

Da, tudi on hoče pomagati svoji mami!

Vstal je in se hitro oblačil.

“Johnny, pojdi k zajutreku!” ga je vabila “druga” mama.

“Ne. Bodem šel k sv. obhajilu danes in jutri za ranjko mamo.”

In odhitel je v cerkev.

Bog je pa blagoslovil dobrega otroka, ki ni pozabil svoje dobre rajne mamice.

—o—

KOBILCA IN MRAVLJA.

Kobilca je rekla mravlji: Čemu se trudiš ves dan? Od zore do mraka dvigaš bremena in prevažáš tovore; zvečer omaguješ utrujenosti. Poglej pa mene. Ne delam in se ne potim. Le pojem ves dan in se veselim. Kako si nespametna.”

Pride zima. Mravlja se poda v svoje zavetišče, zapre vrata in se pripravi za zimski počitek v gorkem prostoru, preskrbljena s hrano do druge spomladi.

Kobilca pride in potrka na vrata mravlje. “Odpri mi, mravlja, trda sem mraza, posodi mi hrane, umiram gladu. Mravlja ni posojevalka. “Čas

si imela ti kakor jaz; jaz sem se pre-skrbela za hude dni, Ti pa si se poskakala in se meni smejala.”

Ali vidiš nauk?

Po slabih časih so prišli z deželo dobri časi. Dela je na izobilje. Nekateri vedo, da je sedaj čas si kaj prihraniti in si kaj prislužiti, zato delajo in varčujejo. Drugi pa so kakor kobilce v travi. Delajo kolikor je potreba ravno za sedaj. Kar zaslužijo zapravijo. Vršijo po gostilnah po dnevi in po noči. Presedajo cele nedelje pri pijači in živijo tja v en dan, brez pogleda za prihodnjost. Slabi časi zopet pridejo prej ali slej. Bolezen zna priti vsaki čas. Oni, ki sedaj mislijo, delajo in varčujejo, bodo preskrbljeni če pridejo nad nje slabi časi ali bolezen. Oni pa, ki živijo le od danes do jutri, ki vse zapravijo kar zaslužijo, ki se ne brigajo, da bi se pridružili kakemu podpornemu društvu, so podobni nespametni kobilci. Če pride bolezen, če pridejo slabi časi bodo popolnoma brez zavetja. — Tedaj bodo trkali na vrata drugih za pomoč. Tarnali bodo in tožili o svoji bedi in o trdosrčnosti sveta. Grajali bodo vse in vsakega le one ne ki vso grajo zaslužijo — sami sebe.

—o—

NAŠIM DEKLICAM.

Rev. J. Plaznik.

Kar vam tu pišem, sem samo čul in ne mislim reči, da ste ve, slovenske deklice, tudi take. Vendar se pa mora človek varovati o pravem času, da ne zaide tako daleč, kajti slabi smo vsi. Navadno nočemo vrjeti, kako smo slabi, dokler ne pademo.

Lena je bila hčerka farmerskih staršev. Naselili so se pred več leti na

farmi in se tam toliko opomogli, da je dal oče vsem otrokom priliko se izobraziti v višjih šolah, da bi jim ne bilo treba tako težko delati, kakor njemu samemu. Tudi Lena je obiskovala višjo šolo v mestu.

Izobražena popolnoma po mestno se je med svojimi tovaršicami navzela tudi duha ošabnosti in prevzetnosti, da se je smatrala za kaj več. Zlasti se je sramovala svojega rodu in svojih starišev, da niso Amerikanci temveč le "foreigners" in "Pollacks" in da so farmerji.

Nekoč se je šetala po mestnih ulicah z več svojimi razposajenimi tovaršicami. Zbijale so razne šale in se glasno smejale, kakor se pogosto vidi ameriške dekleta na ulicah.

Kar jim pride nasproti preprosta farmerska žena v preprosti obleki.

"Glejte, kako ima ona žena, ki nam gre nasproti, starodaven klobuk. Gotovo je kaka "Pollack" žena", zasmeje se jedna.

Lena je zardela v obraz.

"Poglej Lena, kako se ti smeje, kakor bi te poznala. Gotovo kaka znana ženska s farme, kaj?"

"Da!" odgovori Lena vidno osramočena. "To je žena farmerja, ki nam prinaša mleko doma", zlagalo se je ničvredno dekle, kajti to je bila njena lastna mati.

Ko se je mati prijazno smehljaje vstavila pred dekletami, velela je Lena, tovaršicam, naj gredo naprej, da bode že za njimi prišla.

Vstavila je mater hitro z lažjo, da se ji mudi v šolo, da pride pa kmalu domov in je stekla za dekleti tovaršicami.

"Kako je neumno oblečena ta ženska", je rekla Lena, ko je došla to-

varšice. "Kar sram me je bilo, ko me je vse gledalo, ko sem z njo govorila."

Kaj pravite na tako ravnanje nehvaležne Lene? Ali je prav ravnala, da je zatajila svojo lastno mater, ker je bila preprosto oblečena in ker je bila "foreign"?

Ta uboga mati si je sebi od ust pritrkala, zato da je plačevala stroške za njeno izobrazbo in za njeno mestno obleko. Ali ni bilo toraj zelo, zelo grdo ravnanje Lenino! Ali je dobra mati to zaslužila?

Ne! Nikakor! Sram bodi otroka, ki se sramuje obleke, rodu ali govorce svojih starišev!

Naj se tvoji stariši oblačijo še bolj priprosto ali "starokrajsko", naj opravljajo še nižje delo, naj govore, katerikoli jezik, vendar vsa čast jim! Tvoji stariši so! Za Bogom so tvoji največji dobrotniki. Zato si jim za Bogom dolžna največjo hvaležnost.

Da, otroci! Ne rod, ne jezik, ne visoke službe, ne bogastvo, ne denar, ne lepa obleka naredi človeka moža ali ženo, temveč srce in um!

Ne radi jezika, rodu, denarja, obleke, ali službe skazujemo komu spoštovanje, temveč radi njegovega srca in njegove osebne časti, starišem pa zato, ker so stariši, pa naj bodo, kakoršni koli!

LISICA IN JELEN.

Basen.

Svoje dni sta se srečala v gozdu lisica in jelen. Lisica ga ogovori: "O, lepi stričko, kako gre kaj?"

"Oho, sedaj gre še dobro, ali kaj bo pozimi, ne vem?"

"Glejte no, jaz pa dobim pozimi laže živež kakor poleti; združiva se!"

“Saj sem jaz hotel tudi tako svetovati. Kako bi bilo lepo, ko bi se mi dva združila: jaz nimam skoro nič re-pa, vi pa imate dolgega; jaz imam veliko rogovje, vi ga nimate; jaz sem velik, vi ste majhni, oba pa sva hitra.”

Lisica se jelenu zvito nasmeje in pritrdi njegovim besedam. Ponosno je stopal jelen na desni strani svojega pobratima lisjaka.

Tako gredoč prideta do čiste vode. Ošabni jelen stopi hitro k vodici in se ogleduje govoreč: “Ej, tetka, res, res prav lepo rogovje imam, toda noge mi nič ne ugajajo, niso lepe!”

“Ehej, stričko”, de lisica, “temu znam pa jaz izvrstno odpomoči. Takoj grem z gozd in vam prinesem zelišče, ki vam bo olepšalo noge”.

Ko lisica izpregovori, se plaho ozre in zbeži po bliskovo v gozd. Med potjo pa še zakriči: “Le tam me počakaj, pridem kmalu!”

Jelen čaka in ponosno ogleduje rogovje v vodi. Pa ne dolgo. Naenkrat se pripodi iz grmovja tolpa psov, ki se ljuto zaletajo v jelena. Ošabnež se spusti v tek in kmalu bi bil ušel, ako bi se mu ne bili zapletli rogovi med hrastove veje. Psi ga dohite in razmesarijo. Umirajoč reče samsebi: “Zdaj šele vidim, kako koristne so mi noge, ki sem jih prej grajal, in kako nevarni so mi rogovi, ki sem jih hvalil!”

Inko Samo.

—o—

Zakaj bi ne bili veseli?

Kot korov angelskih devet,
devet se nas je zbralo spet, ?
pa vsi, pa vsi smo rožnih lic,
enakih nima gaj cvetlic.

In vsak vesel, veseli vsi,
pa saj drugače moči ni:
ko vsi, ko vsi smo tam doma,
kjer vse se smeje in smehlja.

Kdor rad bi bil vesel tako,
srca je treba mu samo —
nedolžnega kot beli cvet,
kot korov angelskih devet.

S. S.

—o—

JESENSKA CVETICA.

(Basen.)

Prazna in pusta je ležala rjava ravan v pozni jeseni. Solnce pa je sijalo zadnji čas tako toplo, da so se zdravile cvetice iz zimskega spanja.

“Ali ne čutite zunaj toplega solnca?” je vprašala trobentica.

“Čutimo, sestrice!”

“Pa vas ne mika iz zemlje?”

“Gotovo. Toda sedaj ni še naš čas; nevarno je, in nobene cvetke ni zunaj.”

“Hm, ne bo tako nevarno! In če bom sama, me bo vse občudovalo.”

“Ne rij! Kesala se boš!”

“Grem, pa grem! Lahko noč, zaspanke!”

Čez nekaj dni so šli otroci v šolo. Plavolas deček je veselo poskočil.

“Glejte, tobentica!”

“Ta se je zmotila”, je menil drug.

“Ker je sama, po njej bo.”

Utrgal je deček napol razveleto cvetko in jo je ponesel v šolo. Vse jo je občudovalo.

Občudovanje je včasih vaba v nesrečo

Zvonimir Masle.

ŠKRJANČEV PEPČEK.

O, Škrjančev Pepček, to vam je razposajenček! Tak je kot živo srebro. Povsod ga je dosti. Zdaj je v napotje v kuhinji mami in dekli; zdaj zopet ateju v sobi, ko piše, počiva ali čita.

Zadnjič je zadremal atej v sobi na divanu. Mama je prepovedala Pepčka v sobo, a ta se je hitro zmuznil vanjo, potegnil ateja za dolgo črno brado in mu dejal na uho: "Slišiš, še solnce sije, ti pa že spiš. Saj še putka ni šla spat."

Seveda malo nejevoljen je bil atej — kaj je hotel? Zaspanec ga je pustil, vstal je, pokrtil se z žametovo čepico, in šla sta s Pepčkom na vrt, kjer ga je radovedni sinko izpraševal o tem in onem! Odgovarjal je atej Pepčku še dosti potrpežljivo, rad je ustregel željam svojega edinca. Potegnil je Pepček tudi zaspanega Hektorja, ležečega pred svojo hišico, za rep; a Hektor mu je takoj pokazal ostre zobe.

Atej je moral potem v pisarno. Pepčka pa je peljal nazaj v kuhinjo; kajti samega se ni upal pustiti na vrtu, ker bi mu kmalu učinil kaj kvarnega.

Pepček je ostal v kuhinji sam. Služkinja je šla v vežo in pustila na mizi pisemski papir in črnilo, ker je hotela ravno pisati; le držala in peresa ni bilo. In kaj si Pepček izmisli? Vzame zobotrebec namesto držala, pomoči ga v črnilo in počeečka z njim ves papir. Na kuverto pa tudi nariše nekaj kavk

Ko pride dekla nazaj v Kuhinjo, zagleda pridnega pisarja in slikarčka pri mizi.

"Za božjo voljo, Pepček, kaj pa počneš? O ti nesrečni otrok, ti,"

vzklikne, ko zagleda Pepčkove čačke na pismu. A Pepček se ne briga za njene besede, ampak reče: "Poglej Francka, kako sem lepo napisal, še lepše kot ti. In tudi narisal sem petelinčka s štirimi nogami, kakor ga še nisi videla nikdar."

"Ti si še hujši kot petelin," mu reče Francka. Vrata se odpro in v kuhinjo pride gospa mama. Ni vedela, ali bi se smejala ali jezila nad svojim sinčkom. Prime ga za črne kodre in ga trdo posvari. Moral je prositi deklo odpuščenja in ji dati iz svojega nabiralčka štiri vinarje za papir in kuverto. To se mu je hujše zdelo, kakor bi bil pokusil leskovo mast.

A sicer je Pepček tudi priden. Prav lepo moli. Pa tudi pevček je; poje tako glasno, da se ga povsod dobro sliši v sosedne hiše.

Posebno zadnji mesec je postal Pepček precej priden in poslušen, ko ve, da se bliža sveti Miklavž s svojimi darovi. Zato Pepček s Francko in mamicico prav pridno moli.

Čo bo Miklavž uslišal Pepčkovo prošnjo, vam bom ga drugič povedal.

Zvonko.

— o —

DEČKI, BODITE POŠTENI!

Rev. J. Plaznik.

Dragi slovenski deček, vstavi se za trenotek in pomisli malo!

Ali želiš postati kedaj pošten mož? mož, kateremu se bode lahko vse zapupalo? tudi največjo svoto denarja? Pomisli, hočeš?

Ti hočeš! Dobro! Potem pa poslušaj moj nasvet: Postati moraš pošten kar precej, takoj sedaj, ko si še deček, takoj danes!

Kako pa bodeš to naredil?

Ne obdrži nikdar zase niti centa, ako ni tvoj!

Ne vzemi nikdar ničesar, niti najmanjše stvari brez dovoljenja tistega, čigar je ona stvar, katero hočeš.

Ne poberi niti jabolka, ki ni v vaši ograji.

Ne hodi v vrtove, ki niso vaši.

Nikdar pri igri ne ogoljufaj svojih tovarišev niti kadar se gre za prav malenkostno stvar, morda za užigalko.

Vsikdar misli: če me drugi ne vidi, Bog me vidi.

Bog ima rad poštene dečke in poštene može. Zato pravi v sv. pismu: "Kdor je zvest v malem, bode zvest tudi v velikem. Kdor je krivičen v malem, bode krivičen v velikem." Zato bode vzel v nebesa samo zveste.

Ako vzameš, česar se ne sme, ako varaš v malem, s tem počasi svojo vest ožgeš, kakor z vročim železom in vest postane počasi neobčutljiva, da ne čuti več. Tako se kmalu tudi za velike stvari ne bodeš zmenil. Tako je veliko dečkov že postalo tatov, morilcev in roparjev.

Ali hočeš ti postati tak?

Zato, deček, bodi pošten že kot deček v vsaki, tudi najmanjši stvari in le tako bode kedaj iz tebe res tudi pošten mož!

— o —

KAJ SI?

Jaz sem Ameriški Slovenec.

Ali si "Austrian"?

Ne! Ker takega naroda na svetu ni!

Kdor reče, da je "Austrian", pokaže s tem samo svojo veliko nevednost.

Ireland, Irsko je tudi del Anglije, pod Angleškim kraljem in angleško vlado. Poskusi in reci Ircu, da je "English", pa boš takoj videl ozirom čutil, da ni English, ampak "Irish" in samo "Irish".

Ali ni enako, ako se ti imenuješ "Austrian"?

Mi smo "Slovenians", pa naj pridejo iz Avstrije, Ogrske ali Italije.

Toraj kaj si?

Jaz sem Amerikanski Slovenec! — I am Slovenian American.

That's all!

Agent je stal v trgovini in sprejemal naročila za večjo množino blaga. Revna beračica vstopi. Trgovec se je hotel pošaliti z agentom in pravi ženici: "Prositate gospodarja tu!", in pokaže nanj.

Agent je bil v zadregi, ker ni vedel, za kaj se gre. Toda takoj se je zavedel in reče trgovcu, ki je bil male postav:

— Say, fante! Daj ji kvoder iz kase!

Trgovec se je vgriznil v ustnice in ji dal.

Žena je šla klicat zdravnika po noči k svojemu bolnemu možu. Trka in trka skoraj celo uro ali nihče se ne oglasi. Slednjič se odzove zdravnik.

— Ali že dolgo trkate?

— Skoraj celo uro.

— Zakaj pa niste bolj glasno trkali?

— Sem se bala, da bi vas ne zbudila.

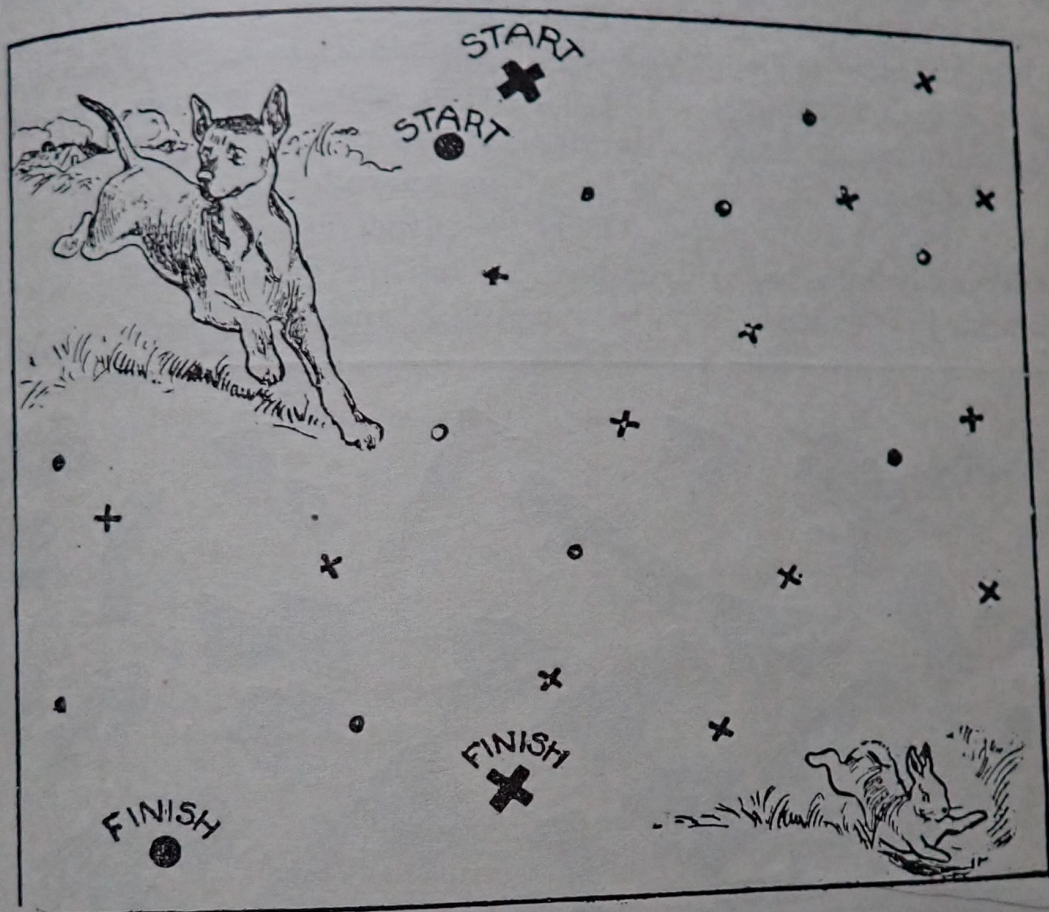

PES IN ZAJEC.

Zajček se je pasel na travniku in hrustal prijetno travico, kar ga zaloti sovražen Tuci. Ko je Tuci v gledal zajčeka, stal je na mestu, kjer je napisano "start" in je zamamovano s križem in zajček je stal

Kaj misliš, Joe, ali bi ti našel, kako sta tekla? Poskusi! Ako bodeš dobro pogodil in nam poslal pravo rešitev te zastavice, dobil bodeš lepo knjižico v dar! Hajd? Jožko, na delo!

Rešitev in ime rešileev priobčili bomo prihodnje leto v Koledarju.

na piki in "start"-u. Premeten zajček ni bežal v ravni črti temveč je bežal sem in tja, da bi tako ušel. Tako je moral tudi Tuci teči sem in tja. Vendar sta tekla tako, da nista nikdar križala drug drugega poti. Bežala sta pa tako, kakor je znamenovano s križci. Ako potegneš dve črti od križka do križka in od pike do pike do znamenj "finish" dobil bodeš pot kako je premeteni zajček tekla. Obe črti morata toraj teči vedno druga poleg druge. Tuci je vjel zajčeka pri "Finish".

— Za božjo voljo, Ivan! Danes zopet nisi bil v nedeljski šoli. Ti si postal popolni pogan!"

Ivan: "Mama, ali to resno misliš?"

Mati: "Seveda mislim!"

Ivan: "Dobro. Potem pa lahko vsako nedeljo za se ohranim nikel, katerega sem sedaj moral dati v nedeljski šoli, kajti poganom ni treba dajati kolekte."

UGANKE.

Iztrižite te posamezne koščke prav tako, kakor so tu natisnjeni in skušajte iz njih sestaviti slikico, ki predstavlja sledečo podobo: Thanksgiving se je bližal. Georgi se je že celo leto veselil tega dne, kajti za ta dan je moral pasti velikega "turkija", katerega mu je mama izročila, naj ga pridno hrani, da bode za ta praznik lepo rejen in debel. Praznik je res prišel. Na pred dan mu je mama rekla, naj gre in vjame svojega "turkija", da bode revež izgubil svojo glavo. George je takoj povabil seboj svojega bratca Johnija, sestro Mary in pa bebija

ki beži naprej, takoj za njim je Georgi s "gajžlo", za njim Johnek, in Mary, bebi pa joka zadaj, ker ne more teči in pomagati vjeti tega sovražnika "Thanksgiving" dneva.

Otroci, na noge! Še vi za tem "turkijem" — hočemo reči, poskusite sestaviti pravilno to slikico, da bode predstavljala ta lov. Kdor bode pravilno sestavil in nam pravilno sestavljeno poslal nazaj, ta bode dobil lepo nagrado!

Otroci, kdo jo bode prav rešil.

Rešitev in imena rešilcev bomo priobčili v prihodnjem Koledarju.

Jovika. Vsi so šli ven na vrt in hajd za turkijem. Toda "turki" je najbrže slutil, da ga ne čaka nič dobrega, ako gredo kar štirje nanj, zato se ni nič našepiril, kakor navadno, temveč jo je popihal po vrtu. Kaj pa da so jo tudi preganjalci udrli za njim. George je imel veliko "gajžlo" ali bič v rokah. Bebi je pa peljal majhnega svojega zajčka za seboj. Ta skrivnostna slika predstavlja prav ta lov za "turkijem": Tur-

Agent pozvoni pri vratih. Odpirat pride gospodinja z velikim psom, ki se s silo zaganja v agenta. Agent se mu počasi umakuje.

"Ali ta pes grize?"

"Ne vemo še gotovo. Toda ravno ga poskušamo, kaj bode naredil s tujcem, ako ga dobi. Prosim, pojdite notri!"

STAVKOVA UGANKA.

Izpolnite mesto črtic primerne besede, da so stavki popolni in pravilni.

1. Veseli nas navdaj!
pridi, z
In nam prinesi cvetočih
v in gaj!

2. Pridni vedno radi....
..... stariše so za Bogom
naši največji , zato kdor
..... uboga, uboga

3. je oče Združenih držav,
ki je bil tudi prvi naš
Za rešitev teh ugank razpisujemo
6 nagrad.

TRI NAGRADE.

Da navdušimo tudi naše slovenske amerikančke, da bodo kaj v slovenščini napisali, razpisujemo za prihodnji koledar Ave Maria 1918:

tri častne nagrade po \$5.00
za tri najboljše naloge, odgovore na sledeča vprašanja:

1. Zakaj se hočem naučiti tudi slovensko brati in pisati?
2. Zakaj se otrok slovenskih starišev ne sme sramovati svojega rodu?
3. Zakaj mora katoliški slovenski otrok samo v katoliško šolo?

Za najboljši spis o vsakem teh treh vprašanj bomo dali nagrade \$5.00.

Navodila.

1. Spis ne sme obsegati manj kot 200 in ne več kot 300 besedi.
2. Spis mora biti pisan s črnilom in samo na jedni strani.
3. Spis ne sme biti podpisan s pravim imenom dečka, temveč s kakim izmišljenim imenom.

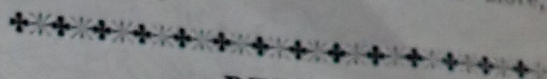
4. V posebnem pismu, toda v isti koverti kakor spis, mora pa vsakdo poslati a) svoje pravo ime in priimek in naslov, b) ime šole in učiteljice in razred, c) lastnoročno potrdilo učiteljice, ali g. župnika, da je ta spis res spisal učenec, kateri nam ga je poslal. To potrdilo sme biti tudi v angleščini.

To pa zahtevamo radi tega, da presojevalec, ki bodo sodili, kateri spis je najboljši, ne bodo vedeli ne imena učenca, ne od kod je, da bodo tako sodili nepristransko in pravično.

5. Spis mora biti v uredništvu "Ave Maria", vsaj do 1. marca 1917.

6. Na pozneje doposlane spise se ne bodo ozirali.

Sedaj pa, slovenski učenci in učenke, na delo! Pogum! Poskusite! Ne recite, "saj ne morem"! Česa ameriškanski "boy" ali "girl" ne more, povejte mi! Vse more, sam če hoče!

REBUSI.

1.

Okre si da nobe si.

(Narodni pregovor slovenski)

2.

E

POL ON.

(Veliki vojskovodja v Evropski zgodovini.)

3.

ek

ek

ek

ek

ek

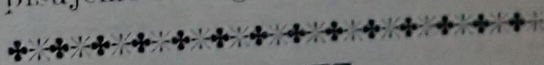
(Dan v tednu.)

4.

A vem VRI AJ en AJ bo L
šis lo v ENS kili st!

(Resnica o nekem slovenskem listu.)

Za pravilno rešitev teh rebusov razpisujemo 12 nagrad.

UGANKE.

Kaj je to?

1. A meri kaj ena šano v adomovi na.

Kaj je to?

Edi

ož

2. Mar Ia = š ni B ni
meseč ni K.

Kaj je to?

3. Kaj je v sredi tedna?

4. Kaj je v New Yorku po sredi?

5. S pošto jo če ta mat er
prav ibo G.

Kaj je to?

Za pravilno rešitev teh ugank damo v dar krasno knjižico.

SLOVENSKA NASELBINA V NEW *cf. 7. kvartale* YORKU. 1908

L. 1908 je bilo važno leto za slovensko naselbino v velikem New Yorku.

3. marca je prišel v New York Rev. Kazimir Zakrajšek O. F. M., kot naselniški misijonar. Ker je videl, da so Slovenci brez svojega duhovnika, zato se je on zavzel za nje.

24. maja je sprejel v ta namen kapelansko službo pri cerkvi sv. Nikolaja na drugi ulici. Ker je ta cerkev nekako središče Slovencev v tem mestu, so se ti na njegovo povabilo z veseljem odzvali ter pričeli zahajati v to cerkev.

Tamošnji župnik, Rev. J. Nageleisen je dal Slovincem na razpolago cerkev za popoldansko službo božjo, ki se je pričela takoj meseca junija. Te pobožnosti se je udeleževalo veliko Slovencev od blizu in daleč.

15. avgusta je bila prva slovesnost, ko je bila ustanovljena dekliška Marijina družba, h katerej je pristopilo nad 100 deklet. Za tem so se vršili redni mesečni shodi in skupno obhajilo te družbe.

Kmalu za tem se je jela izražati želja tudi za dopoldansko slovensko službo božjo. V ta namen je sklical Rev. K. Zakrajšek shod meseca oktobra, pri katerem se je sklenilo, delovati na to, da se doseže ta namen.

Z dovoljenjem župnika Rev. Nageleisna se je z veliko slovesnostjo otvorila slovenska služba božja na praznik sv. Nikolaja 6. dec. 1908. Bila so navzoča vsa slovenska društva kakor tudi vsa nemška farna društva. Slavnostni govor je imel Rev. J. Nageleisen v nemškem, in Rev. K. Zakrajšek, v slovenskem jeziku.

Isti dan se je ustanovil cerkveni pevski zbor. Prvi predsednik je bil Mr. Anton Burgar. Par mesecev pozneje se je ta zbor združil s pevskim društvom "Domovina", ki še sedaj oskrbuje cerkveno petje.

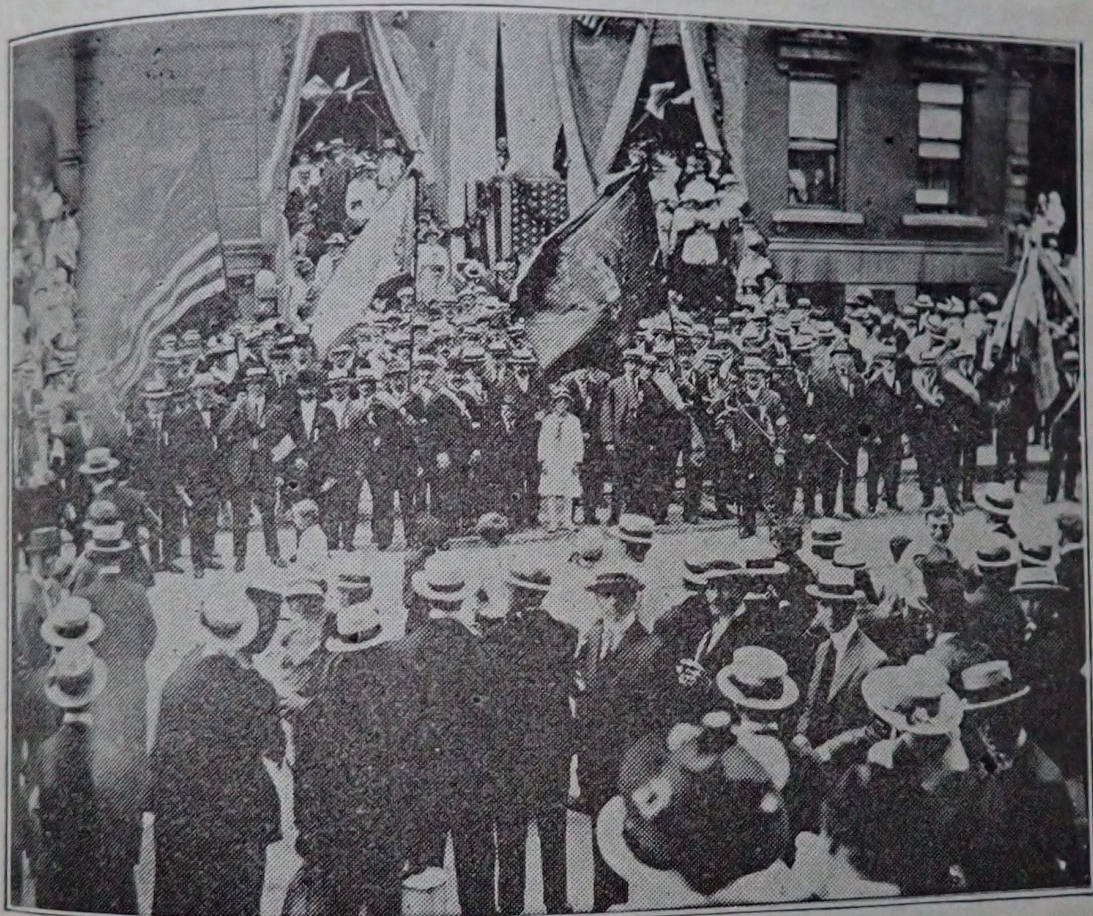
Dec. 1909 je odšel Rev. K. Zakrajšek v Evropo po naročilu New Yorškega nadškofa, da pripelje še več slovenskih duhovnikov. Nadomestoval ga je Rev. J. Trunk, slovenski pisatelj, ki se je prav tedaj mudil v Ameriki in iskal podatkov za svoje znanstveno delo "Amerika in Amerikanci".

4. februarja 1910. je prevzel službo nemškega kapelana in skrb za Slovence Rev. Salezij Vodošek, novodošli frančiskan, ki pa se je po dveh mesecih bivanja v N. Y. vrnil v Evropo radi zdravstvenih ozirov.

Na njegovo mesto je prišel Rev. Anzelm Murn O. F. M. z nalogo, da ustanovi lastno slovensko cerkveno občino, neodvisno od nemške župni-

četku. "Nobene prihodnjosti nimamo", so rekli Slovenci. Zato naj bi si Slovenci vzdržali lastnega duhovnika.

Takoj po sv. misijonu, ki se je vršil maja 1910, je P. Anzelm popisal vse Slovence v Greater New Yorku. Septembra pa je sklical občni zbor, in tedaj se je ustanovila "Slovenska cerkvena občina (kuracija) sv. Cirila in Metoda" za veliki New York.

Blagoslovljenje Slovenske cerkve sv. Cirila in Metoda v New Yorku.

je sv. Nikolaja. Do sedaj je moral slovenski duhovnik opravljati nemško kapelansko službo zato, da je imel svoj obstanek od Nemcev, da je mogel poleg tega skrbeti tudi za Slovence. Od Slovencev samih se pa ni zahtevalo ničesar. Toda bilo je preveč dela za enega, skrbeti za oboje, ker se je delo za Slovence vedno množilo. Tudi so se začeli izražati pomisleki pri načinu, kako se je uredilo v za-

Uredilo se je po načinu cerkvenega društva, sestavila so se pravila, sklenili prispevki, izvolili cerkveni moške, ki naj oskrbujejo pobiranje in upravljanje denarja. Tako je postal Rev. Anzelm Murn O. F. M. prvi slovenski župnik v New Yorku.

Junija 1912 je odšel za časno v Rockland Lake, N. Y. Med tem časom ga je nadomestoval Rev. M. Golob, sedanji župnik v Bridgeport, Conn.

Ko se je P. Anselm vrnil v New York naselil se je v novem frančiškanskem samostanu sv. Družine v Brooklynu, od koder je opravljal svoje delovanje med Slovenci.

Septembra 1913 je bil Rev. Anselm Murn za stalno premeščen iz New Yorka v So. Bethlehem, Pa.

Tedaj pa je nastopila za New Yorksko naselbino doba, ki je pretila uničiti vse dolgoletno delo. Slovenski frančiškani so imeli vsak svojo veliko faro, da jim ni bilo mogoče skrbeti poleg nje še za Slovence v New Yorku. Zato so si pomagali za silo, kakor je pač šlo. Tako je opravljal slovensko službo božjo P. Irenej Petričak O. F. M., Hrvat, dva meseca, za njim Rev. V. Mihelič, svetni duhovnik, Slovenec, dva meseca, potem štiri mesece P. Ambrož Širca, O. F. M., nato tri mesece Rev. A. Berk, slov. svetni duhovnik in naposled P. Placid Belavič, hrvatski frančiškan. Vsi ti duhovniki so stanovali v samostanu pri sv. Družini v Brooklynu in od tam hodili v New York. Tako se je premostila doba, ko smo čakali prihoda novega duhovnika iz stare domovine, ki je prišel šele aprila 1915 in to je bil Very Rev. Benigen Snoj, O. F. M., do tedaj apostolski misijonar v Afriki in duhov. svetovalec sv. zemlje v Jeruzalemu.

Novi slovenski duhovnik, navajen že iz Alexandrije na težko delovanje v velikem mestu, lotil se je z navdušenjem svojega dela. Obiskal je cesebno vse družine, da se je tako spoznal s svojimi župljani. Ko se je tako privadil mesta, prišel je čas, da se na splošno željo vseh vstanovi samostojno župnijo in preskrbi lastno cerkev. Januarja 1916 bil je prvi občni

zbor v ta namen. Tedaj se je pokazalo veliko navdušenje New Yorkskih Slovencev za to stvar, ko so takoj pri tem zboru podpisali nad 5,000.00 dolarov.

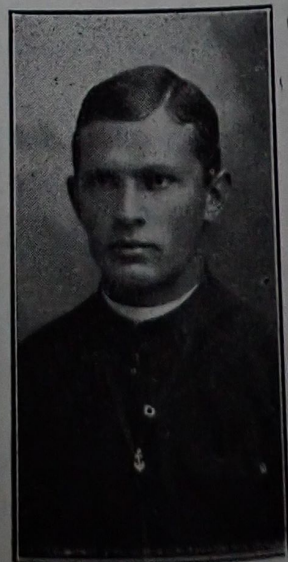
Isti teden je cerkvena oblast potrdila ustanovitev nove slov. župnije in dovolila nakup poslopja na 62 St. Marks Pl. Poslopje je stalo \$19,500. Plačalo se je takoj \$5,000, drugo pa je ostalo na "mortgage".

14. feb. 1916 se je župnija inkorporirala po New Yorkskih državnih postavah na ime "St. Cirill Slovenian Roman Catholic Church".

Načrte za prenovitev hiše je naredil arhitekt Schwartz iz Petersona, N. J. in stavbenik Poljak Sobray je prevzel delo.

Na praznik krašenja grobov (Decoration Day) 30. maja je bil slovesno položen vogelni kamen. Nadškofijski generalni vikar Rt. Rev. Msgr. J. F. Mooney V. G. P. A. je izvršil cerkvene obrede. Slavnostni govornik je bil Rev. M. Golob, župnik iz Bridgeport, Conn.

4. julija je bila cerkev slovesno blagoslovljena in izročena svojem vzvišenemu namenu.

Rev. Aug. Forster S. J.

ŽUPNIJA MILWAUKEE—WEST ALLIS.

Prvi slovenski župnik v tej naselbini je bil Rev. Alojzij Kastigar. Delal je neumorno in Slovencem se je posrečilo kupiti za precej nizko ceno protestantsko cerkev, katero so posvetili Mariji, Pomočnici Kristjanov. France Kralj je bil prvi slovenski otrok, kateremu je v tej cerkvi g. Kastigar dne 25. junija 1914. podelil sv. krst. Dne 27. marca 1907 je Rev. Kastigar krstil zadnjikrat v tej cerkvi, ker je odšel na slovensko župnijo v La Salle, Ill.

Slovenska župnija v Milwaukee je ostala nekaj mesecev brez lastnega slovenskega duhovnika. Med tem časom so Slovenci prodali to svojo cerkev v Milwaukee in kupili 8 lotov v predmestju West Allis za zgradbo novih cerkvenih poslopij. Pod vodstvom Rev. J. Smoleja, ki je krstil prvo dete v nemški cerkvi 27. oktobra 1907. so zgradili Slovenci cerkev in župnišče v West Allis. Cerkev je bila blagoslovljena meseca maja 1908. Okrog 1. sept. istega leta je pa župnik J. Smolej odšel na nemško župnijo v Pena, in na njegovo mesto je prišel hrvatski duhovnik Rev. Ant. Gradjanič, ki je ostal tu samo do prihoda sedanjega župnika Rev. Marka Pakiž, ki je prišel tja meseca novembra 1908.

Pot iz Milwaukee do West Allis je precej dolga. Z vožnjo in čakanjem zamudiš najmanj pol ure. Zato so pa jeseni 1915. tukajšni Slovenci kupili judovski tempel, ki stoji na lepem prostoru. Dne 14. maja 1916. ga je Milwauški nadškof blagoslovil v cerkvi sv. Janeza Evangelista. Ob tej

svečanosti je pridigoval župnik Fr. Bajec. Tako ima sedaj ta slovenska župnija dve cerkvi.

V Milwaukee — West Allis je do 600 slovenskih rodbin in mnogo fantov. Doma so okrog Gorice na Primorskem, deloma so iz Koroškega, Štajerskega in Kranjskega.

V Milwaukee, kjer je mnoge tovarnen, dela največ Slovencev v strojarnicah, mizarnicah, topilnicah i. t. d. Na West Allis jih pa največ dela v Allis, Chalmersovi tovarni za troje.

Nekateri Slovenci so si že jako pomagali in imajo svoje lastne domove. Veliko jih ima že lote, da si o priliki postavi svoje hiše.

V tej naselbini so glavna društva: Sv. Janeza in društvo sv. Jožefa ki štejeta okrog 300 članov in pripadata K. S. K. J. Najmočnejše je dr. Sloga. In še več drugih je.

Dal Bog, da bi nova cerkvica in pa velike žrtve, katere g. župnik Pakiž prinaša za svoje ljudstvo, rodilo med Milwauškimi rojaki novo navdušenje in novo gorečnost v spolnjevanju verskih dolžnosti. V Milwaukee, kjer do sedaj ni bilo slovenske cerkve in so rojaki malo zahajili v nedeljo v cerkev, je versko življenje in versko prepričanje precej padlo. Vgnezdilo se je brezverstvo in pa tudi proti verski duh, katerega so zanesli med naš sicer dobri narod razni brezbožneži iz Chicage in pa slabo časopisje. Splošno pa je to ljudstvo dobro in si je zato postavilo še to novo cerkvico, da bode lažje ostalo dobro.

Dal Bog tej veliki naselbini obilo svojega blagoslova!

F. B.

COLLINWOOD, OHIO.

Leta 1915 je bilo v župniji krščenih 196 otrok, poročenih je bilo 25 parov in mrličev je bilo 54 in sicer 21 odraslih in 33 otrok.

Z 9. majem se je začela nedelja obhajati s tremi svetimi mašami. Tretja sv. maša, katero pride darovat Pater iz frančiškanskega samostana, je v velik prid mladine.

Prvo spoved je opravilo 26 in 27. junija nad 100 otrok. Sv. obhajilo 1. avgusta pa je opravilo 52 otrok.

Živahen dogodek je bil župnijski Fair, ki se je vršil v cerkveni dvorani od 8—15 avgusta. Fair je bil poleg napornega dela tudi čas pristne zabave; v finančnem oziru je bil Fair lep uspeh; prinesel je nad 2000 dolarjev čistega dobička.

Poglavitni dogodek tega leta pa je bil začetek katoliške šole. 6. sept. se je pričel pouk v dveh sobah. Skoro od začetka sta bili sobi napolnjeni z učenci 3—7 razreda. Pouk sta pričeli dve redovnici iz reda sv. Uršule.

Dne 28. oktobra 4:00 P. M. je Rt. Rev. John Farrelly, škof clevelandski podelil zakrament sv. birme 104 otrokom.

Marijina družba za odrastla dekleta se je organizirala 8. decembra. Slovensno sprejetje se je vršilo pozneje.

Na božični dan se je prvič videla tukaj igra, "Zarja odrešenja", katero je igrala Marijina družba.

—o—

NEKOLIKO ZGODOVINE.

Iz slovenske naselbine v Kansas City, Kans.
č. s. M. Sabina.

Vsak dober katoliški narod, ki pride sem v Ameriko, si skuša poskrbeti, da more tudi tukaj v tujini častiti

svojega Boga v svoji mili materinščini in opravljati svoje verske dolžnosti v lastnem svetišču, ker le tam se počuti doma.

To so storili tudi Slovenci v naselbini Kansas City, Kans.

Komaj si je nekoliko družin postavilo svoja ognjišča v mestu, že so začeli misliti na to, kako bi prišli do lastne slovenske cerkve in župnije. Vedeli so sicer dobro, da se bodo morali boriti z mnogimi težavami, toda niso se jih ustrašili. Z veseljem so torej pozdravili v svoji sredini Rev. Jos. Kompare, ko je prišel k njim, kot njihov prvi župnik. Leta 1908. so kupili vrt in hišo, katero so pozneje prenauredili v sedanjo cerkvico. 15. avg. 1908 je Rev. Jos. Kompare prvič daroval presveto daritev v borni cerkvi.

Č. g. Kompare se je z velikim navdušenjem lotil težkega dela v mali naselbini. Imel je velike težave in velike skrbi, da je vse potrebno uredil.

Ker je č. g. župnik vedel, da je župnija brez župnijske šole nič, zato se je takoj lotil tudi tega dela ter ustanovil slovensko šolo. Ker pa je bilo premalo otrok, da bi mogel dobiti kako učiteljico, je kar sam začel poučevati in tako celo leto vse sam vodil.

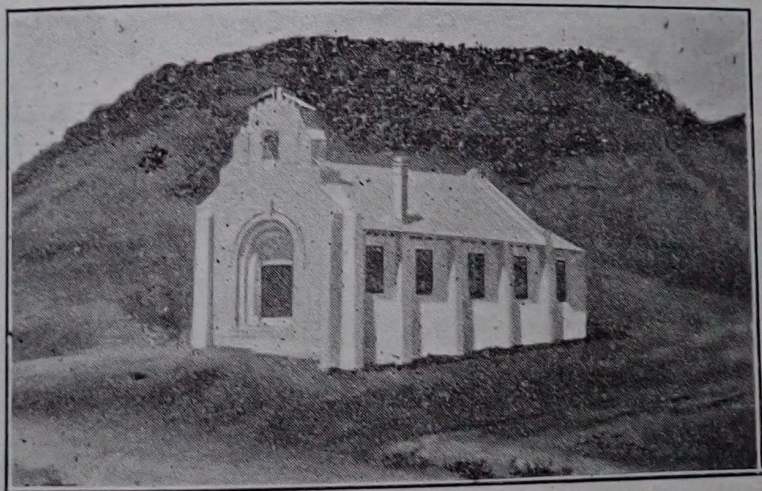
Kmalopaz je Rev. Jos. Kompare sprejel ponudbo St. Louškega nadškofa in odšel v St. Louis, kjer je ustanovil hrvatsko župnijo, kjer je še sedaj.

Po njegovem odhodu je bila župnija nekaj mesecev brez slovenskega duhovnika in brez šole. Vsako nedeljo je prišel nemški frančiškan in

opravi eno sv. mašo. Slednjič je prišel Rev. Jos. Polak. Tudi on je hotel imeti takoj šolo. Zato je prosil v Mariboru slovenske sestre, da bi mu darovale vsaki dan poučevati v slovensko šolo. Tako je bila odločena za prvo učiteljico č. s. M. Klotilda, ki je preje poučevala na hrvatski šoli. Pouk je pričela z letom 1910. Med tem šolskim letom pa je odšel župnik Rev. Jos. Polak in za časno je sprejel upravo župnije Rev. Anzelm Murn, O. F. M. iz New Yorka, dokler ni prišel Rev. Anton Leskovec iz Štajerskega.

in so bili otroci odločeni za cerkveno petje.

Č. g. župnik je spoznal potrebo nove šole, kajti šolski prostori v društveni dvorani niso bili zadostni in tudi ne primerni. Naredil je zato potrebne načrte in navdušil svoje župljane, da so bili pripravljeni prispevati za novo šolsko poslopje. Z zidavo se je začelo oktobra 1912 in šola je bila zgotovljena in blagoslovljena 15. jan. 1913, na praznik presv. Imena Jezusovega. Takoj 20. jan. se je že začel pouk v novi šoli. Nova šola je stala \$7,485.00.

Nova cerkev Brezmadežnega spočetja v Berwind, Colo.

Rev. A. Leskovec se je lotil z vso gorečnostjo težkega dela, in zlasti se je z velikim zanimanjem zavzel za šolo.

Za šolsko leto je č. g. župnik otvoril še en oddelek in dobil za ta razred č. s. Sabino. Ko je č. s. M. Klotilda odšla v Joliet, Ill., prišla je na njeno mesto č. s. M. Edita.

Častita s. M. Sabina je prevzela vodstvo cerkvenega petja, ker se je prejšnji cerkveni pevski zbor razšel

Dne 29. oktobra je bila v župniji prva 40urna pobožnost katero je vodil Rev. Kazimir Zakrajšek O. F. M. iz New Yorka. Pri tej priliki je bil blagoslovljen novi križev pot in slovesno kronan Marijin kip na stranskem altarju, kar je izvršil mil. škof Koudelka, ki se je prav tedaj mudil v Kansas City.

Dne 5. marca 1916 je odšel Rev. A. Leskovec na svojo novo župnijo v Aurora, Minn. in župnija je ostala do 8. aprila brez slovenskega duhovnika.

Tedaj pa je prišel v župnijo Rev. J. Perše, katerega se je vsa naselbina zelo zveselila.

Rev. J. Perše se je enako lotil svoje službe z navdušenjem in veseljem. Tudi on je takoj največ pozornosti obrnil šoli in mladini. Začel je takoj otroke pripravljati na prvo sv. obhajilo in birmo. In res, na binkoštno nedeljo je prišel mil. g. škof in podelil zakrament sv. birme 79. otrokom.

Slovensko šolo je med tem časom skoro vsako leto nadzoroval škofijski nadzornik kat. šol in se vselej zelo pohvalno izrazil o slov. č. sestrah in njih delovanju na slovenski šoli. Izvanredno hitro so se naučile angleščine, tako, da so lahko izpolnile cel učni načrt ameriških ljudskih šol. Večkrat prirede z otroci razne zabave in prireditve, ki blaže duha otrok, in župljanov, ter prinašajo gmotni dobiček za cerkev.

Dal Bog obilo blagoslova slovenski župniji S. Družine v Kansas City, Kansas.

—o—

V pretečenem letu se je zgodilo več **važnih prememb med slovensko duhovščino v Ameriki.**

Rev. France J. Ažbe je pustil župnijo sv. Petra v Steeltonu in sprejel župnijo Waukegan, Ill.

Rev. Luka Gladek je pustil slovaško župnijo v Mt. Carmel Pa. in sprejel slovensko župnijo sv. Petra v Steeltonu, Pa.

Rev. M. Bilban je pustil župnijo v Evelethu in sprejel župnijo v Gilbert, Minn.

Rev. Alojzij Kastigar je pustil župnijo v Gilbertu, Minn., in sprejel župnijo v Evelethu, Minn.

Rev. John Stefanič je pustil slovensko župnijo v Lorain, O. in sprejel angleško v Avon, O.

Rev. Jos. Škur, kapelan v Jolietu, Ill. je sprejel slovensko župnijo v Lorain, O.

Rev. A. Leskovec je pustil župnijo v Kansas City Kans. in sprejel župnijo Aurora-Biwabik, Minn.

Rev. John Judnič je pustil župnijo sv. Antona v Los Angeles in sprejel slovensko župnijo v Leadville, Colo.

Rev. J. Judnič novomašnik je sprejel upravo župnije v Black Diamond, Wash.

Rev. J. Plaznik novomašnik je sprejel kapelaniho pri sv. Jožefu Joliet, Ill.

Dobili smo dva nova delaveca v vinograd Gospodov, novomašnika Rev. Pirnat ki je četrti brat, in je imel novo mašo v Anaconda, Mont. ob azistenci treh bratov, in

novomašnik John Jerše je imel novo mašo v Chisholmu, Minn.

Novomašnik Rev. J. Trobec je sprejel kapelansko službo v Little Falls, Minn. in od tam oskrbuje župnijo v Randall, Minn.

Nova slovenska cerkev v Bridgeportu, Conn. se je spopolnjevala ter dobila tekom leta nov križev pot, nov zvon, nove krasne sohe in nov božji grob.

Nova slovenska cerkev v **So. Bethlehemu** je bila toliko dovršena, da se je slovesno blagoslovilo pritličje in se začela vršiti služba božja v pritličju. Cerkev bode gotova še tekom tega leta. Dobila je tri bronaste zvonove.

Novo slovensko cerkev so slovesno
bogoslovili v **Milwaukee, Wis.**

Sv. misijoni so se tekom tega leta
vsili v Pueblo, Colo. vodil ga je Rev.
J. Seliskar D. D., profesor iz St. Pau-
la semenišča; v West Allis, Wis., vo-
dil ga je Rev. F. Bajec iz St. Paula,
Minn. v Springifeld, Ill. V Brookly-
n, N. Y., oba vodil Rev. K. Zakraj-
šek O. F. M.

V decembru je prišlo iz starega
kraja iz Maribora 8 novih sloven-
skih sester, da jim bode tako mogoče
sprejeti več slovenskih šol v svojo
oskrb in vodstvo.

—o—
Smrtna kosa je tudi preteklo leto
posegla v vrste ameriške slovenske
duhovščine in nam pokosila 3 može
delavce v vinogradu Gospodovem.

✠ REV. JOHN SOLNCE.

St. Paul Minn. je zatisnil svoje oči
Rev. John Solnce, nemški župnik, ki
je pa ostal do zadnjega svojega zdih-
ljeja zvest sin svoje narodnosti. Rev.
John M. Solnce se je rodil dne 7. ju-
nija 1861 v Smledniku na Kranj-
skem. Sedanji slovenski škof Rt.
Rev. J. Trobec ga je pripeljal sem
v Ameriko po dokončanih gimnazij-
skih študijah. Bogoslovske vede je
končal v St. Francis Seminary v Mil-
waukee, Wis. V mašnika je bil po-
svečen dne 24. junija 1884. Novo
mašo je imel v cerkvi Sv. Feliksa v
Wabashi, Minn. Služboval je v New
Ulmu, v Hokah, Owatonna in od 1889
v St. Paulu samem. Sezidal je krasno
cerkev sv. Neže ki je stala \$250,000.00
Rev. Solnce je veliko storil tudi za
Slovence po Ameriki. Prva leta ko je
bilo še malo slovenskih duhovnikov
v Ameriki, je pridno misijonaril po

raznih naselbinah. Velikrat je bil
doma v stari domovini in je vselej
pripeljal kakega dijaka seboj. Ti so
potem v St. Paul semenišču nadalje-
vali svoje študije in postali duhovni-
ki.

Ave Maria mu ohrani hvaležen spo-
min, ker je bil nje zvest podpornik
in dobrotnik. Naj mu bo tuja zem-
ljica lahka. Gospod naj mu plača
vse, kar je dobrega storil na zemlji.
R. I. P.!

✠ RT. REV. IVAN STARIHA.

V Ljubljani na Kranjskem je umrl
v decembru 1915 bivši škof Rt. Rev.
Ivan Stariha. 1908. je dobil dovolje-
nje iz Rima, da zapusti lahko svojo
škofijo Lead v So. Dakoti. Preselil se
je v Ljubljano, kjer je ostal do svoje
smrti. R. I. P.!

✠ REV. JOS. VARH.

V Pueblo, Colo. je umrl mlad slo-
venski duhovnik Rev. Jos. Varh. Po-
kojnik je bil koroški duhovnik in je
deloval med Nemci v St. Paulski ško-
fiji. Več let je bolehal na jetiki, ka-
teri je tudi podlegel. Bil je zvest na-
ročnik Ave Maria. Blagi gospod naj
v miru počiva!

—o—
Častita Sestra M. Ferdinanda, O. S. F.
slovenska učiteljica na župnijski šoli
sv. Jožefa v Jolietu, Ill., ki je obha-
jala letos 25letni svoj jubilej, od kar
se je posvetila Bogu s svetimi redov-
nimi obljubami, in 21 letnico, od kar
uči na slovenski šoli v Jolietu. Cel na-
rod jo je prosljeval pri tej priliki, kaj-
ti zasluge, katere si je pridobila č. se-
stra Ferdinanda, so nevenljive in ves
Joliet jo ljubi kakor svojo mater.

Častita sestra Ferdinanda ima tudi nevenljive zasluge za naš list "Ave Maria" tako da si želimo, da bi

nam Bog dal še kaj več tako navdušenih in delavnih slovenskih č. sester, kakor je č. sestra Ferdinanda! — Bog blagoslovi č. sestro še mnoga leta!

—o—

Slovensko časnikarstvo v Ameriki je napredovalo po številu. Tako imamo sedaj:

Ave Marija, slovenski nabožni mesečnik, stane \$1.00 na leto, 62. St. Marks Pl. New York.

Amerikanski Slovenec, katoliški tednik, Joliet, Ill.

Glasilo K. S. K. Jednote, katoliški tednik, 1951 W. 22nd St. Chicago, Ill.

Sloga, kat. tednik, 6120 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Slovenske Novice, kat. tednik, ki so nastale na razvalinah bivšega Glasnika, Calumet, Mich.

Glas Naroda, neodvisen dnevnik, 82 Cortland St., New York.

Clevelandska Amerika, poltednik brezverski list, ki je velikrat tudi protiverski list in je vzbudil velik odpor proti sebi med Clevelandskim ljudstvom.

Slovenija, tednik socijalistiški mali listič, v Milwaukee, Wis.

Slovenski Narod, poltednik, list brez barve in smeri, v New Yorku.

Narodni Vestnik, tednik, v katerem smo se zelo varali v svojih nadah, kar silno obžalujemo. Duluth, Minn.

Čas, mesečnik, brezverski list, Chicago-Cleveland.

Prosveta, socijalistiški veri sovražen dnevnik, ustanovljen mesto bivšega Glasila N. Sl. J.

Proletarec, socijalističen tednik, Chicago, Ill.

Avstrijske vojne slike, so izšle v enem iztisu, potem nismo mogli več izvedeti, ali še izhajajo ali ne.

Redni koledarji:

Koledar Ave Maria, 62. St. Marks Pl. New York.

Narodni Koledar, izdaja Glas Naroda, New York.

Družinski Koledar, socijalistiški, Chicago, Ill.

—o—

SVETOVNA VOJSKA.

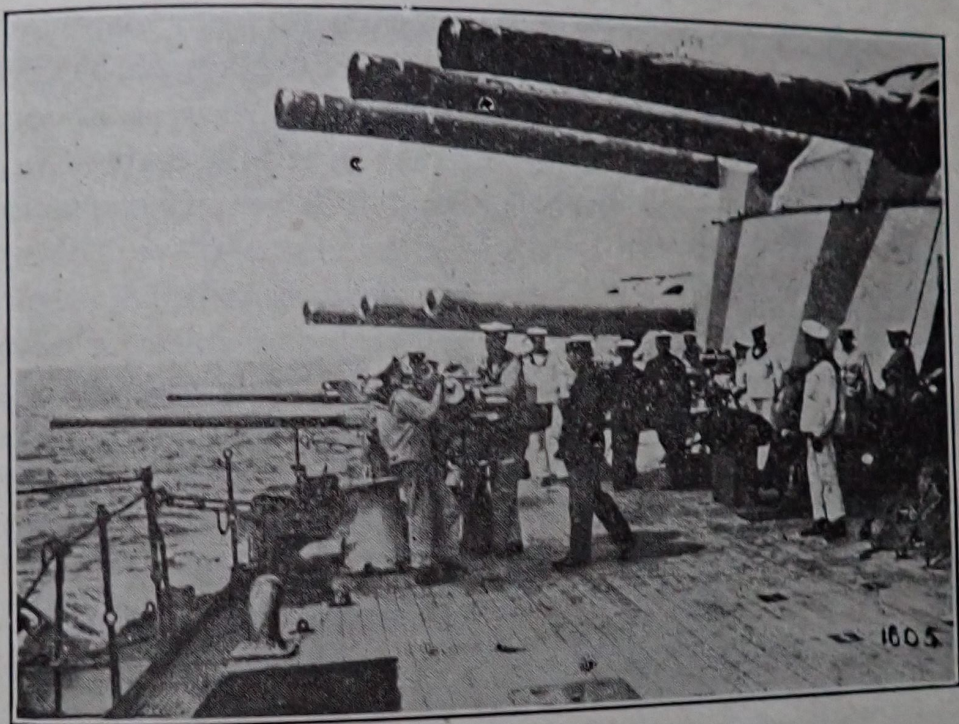
Dve leti je že, odkar je počil prvi strel sedanjega Evropskega mednarodnega klanja. Dve leti že grome neprestano kanoni po celi Evropi in zanašajo smrt med narode. Kri teče

v potokih. Milijone narodov, ne, bratov, si stoji nasproti in se kolje med seboj, pustoši, uničuje, kakor bi se divje zveri v Saharski puščavi hujše in strašnejše in krvoločnejše klati ne mogle.

Narodi krvave, krepki mladeniči in možje umirajo na raznih bojiščih, vsa javna poslopja so bolnišnice, kjer milijone žrtev, strašno pohabljenih, v neizmernih bolečinah kriči in se zvi-ja, milijone vdov joka za svojimi mož-mi, milijone sirot steguje tožno svoje

veku vede, v veku omike, v veku, ko se je slavila zmaga protiverskega in brezverskega duha nad vero in kat. cerkvijo. Cela Evropa odpada od ve-re, so triumfovalno klicali in pisali vsi brezverski, protiverski rdeči listi. Spominjamo se še dobro, kako so naši rdeči in rdeče pobarvani listi slavili Evrposke narode, da so vrgli "temo" od sebe, n. pr. Francosko, Portugalsko, Italijo.

In danes? Krščanstvo je krivo te

Bojna ladija pripravljena za strel.

ročice za svojim atejem. Da, cela kulturna Evropa je kakor velika mes-nica, velika peklenska jama, iz katere odmeva strašen krik in pok in jok in stok, gorje, neizmerno gorje.

In to se vrši ne v temnem srednjem veku, kateremu so moderni prosvit-ljenci toliko očitali krvoločnost in krutost, ne v veku, kjer je baje vla-dala tema, fanatizem, kjer baje ka-toliška cerkev tlačila bratoljubje, temveč to se vrši v veku prosvete, v

vojske! Vera je odgovorna za to bratomorno klanje. Vera je za nič, krščanstvo je za nič, tako sedaj hi-navsko zavijajo.

Toda povejte vi hinavei, kdo je vi rašal pri tej vojski sv. cerkev za svet? Ali ni papežev osebni poslanec čakal na Dunaju deset dni, preden ga je cesar sprejel v avdijenci, ko je že enkrat napovedal Srbiji vojsko. Papež Pij X. je poslal svojega poslan-ca na Dunaj s pismom, kjer je lepo

prosil naj cesar nikar ne vzame toliko odgovornosti nase in naj on, katoliški vladar, nikar ne sproži prve puške, ki spravi lahko celo Evropo v ogenj. Zastonj! Brezverstvo in proticerkveni duh je že toliko zmagal v Evropi, da tudi katoliški vladar ni vpošteval več misli in sveta sv. katoliške cerkve.

Ta sedanja vojska je za nadvlado v trgovini, kramarska vojska. Vsi ti milijoni bodo poklani za to, kdo bo gospodar svetovnega trga, ali Anglež ali Nemec. Torej tu ne gre za domovino, ne gre za ideale, gre za materializem najgrše vrste. Prav pa naukih brezvercev, socialistov, liberalcev in drugih enakih krivih prerokov. Proč s krščanstvom, proč s kat. cerkvijo!

Zakaj?

Zato ker vera uči, navdušuje narode za ideale, ne za materijo, ker hoče dvigniti ljudska srca na kviško iz mrzle, brezčutne in brezsrčne materije, posvetnosti in vživanja. Svet hoče vživati, svet hoče denarja, svet hoče le materializem in ima ga.

Ali vidite sedaj brezversko Evropo? Ali vidite sedaj narode brez idealov, brez vzvišenih naukov krščanstva?

Človek brez vere je zver, da, še hujši kot zver.

Res so razne vlade v začetku vojske dobile nekatere škofe, da so blagoslovili orožje vojakov. Toda to ni bil blagoslov orožja, da bi več človeških življenj uničilo, to je bil blagoslov onih nesrečnih žrtev, katere so gurali v to strašno mesarenje. Če je pa kak škof ali kak duhovnik v svojem nepremišljenem domoljubju res blagoslovil orožje s tem namenom,

je pač bil le posamezen človek, ki je storil to na svojo odgovornost in po svojem osebnem prepričanju. Kako katol. Cerkev sodi o tej vojski je merodajno samo, kaj pove papež. Papež je pa odločno obsodil to bratomorno klanje in Pij. X. je umrl, ker mu je srce počilo žalosti nad to vojsko. Benedikt XV. pa joka moli in prosi vladarje, naj nehajo in zavrača vso odgovornost za to pred Bogom, pred vestjo in pred človeškim rodом na nje same!

Prvo leto te vojske se je končalo z zmagami Nemcev, Avstrije, Turčije in Bolgarije. Na vseh bojiščih so napredovali. Nemci so si osvojili vso Poljsko in prodrli daleč v Rusijo. Od Rige doli do avstrijsko rumunske meje so imeli vse v svoji oblasti. Proti Francozom so bili jako uspešni. Uničili so lepo Belgijo, in si jo celo osvojili, izvzemši mal košček okrog Ostende. Prišli so tudi precej daleč na Francosko, tako, da so se Francozi že selili iz Pariza, ker so bili Nemci še komaj 2 milji daleč.

Avstrija je zapodila Ruse nazaj iz cele Galicije izvzemši majhen kotiček na severovshodu. Srbijo je "nabila", torej dosegla namen, za kar se je ta vojska napovedala. Proti Črnigori je bila uspešna in si osvojila celo deželo. Proti Italiji ni bila srečna, a je le odločno preprečila napredovanje laške vojske čez Sočo.

Anglija je bila nerazumljiva. Kakor bi ne bila hotela iti v boj, tako se je videlo. Borila se samo v kolonijah v Južni Afriki in si osvojila velik del nemških kolonij.

Nemčija je s podmorskimi čolni strašila po severnem morju, pozneje tudi po sredozemskem. Tisoče nedolž-

nih žrtev je zgubilo na ta način svoje življenje. Samo pri potopu Luzitanije je poginilo skoraj 1200 nedolžnih žrtev.

Na pritisk Združenih držav je slednjim Nemčija morala odjenjati in opustiti ta sramotni način bojevanja.

Anglija je šla z veliko vojsko proti Turčiji iz Egipta in iz Arabije proti severu. Toda skazala se je jako slabo, kajti dosegla ni nič, dasi je žrtvovala silno veliko vojaštva in denarja.

Turek je pod nemškim plaščem varen poklal nad pol milijona armenških žena, otrok in starčkov. Zaposlili so jih v dolino, polili s petrolejem in zažgali. Edino sv. Oče papež in Združene države so protestirale proti taki grozovitosti. Upajmo, da je to zadnja krutost, katero je krščansko ljudstvo pretrpelo od tega barbara.

Bolgarsko je spravil v boj kralj Ferdinand, ki je Nemec. Šla je s Turki v boj in pomagala uničiti Srbijo.

Ruska se je izkazala prvo leto jako slabo. Povsod je bila pobita. Sicer je prišla doli na Ogersko in si osvojila Galicijo, vendar so jo Nemci in Avstrijci združeni vrgli nazaj.

Drugo leto te vojne se je končalo s popolnoma nasprotno bojno srečo.

Zvezniki so se med tem časom pripravili za vojsko in se preskrbeli z municijo in začeli združeno z veliko ofenzivo od vseh strani. Angleži so napadli Nemce od severne strani na Francoskem, Francozi so pa branili Verdun in pahnili Nemce nazaj daleč proti nemški meji.

Rusi so začeli ofenzivo na celi črti. Najprej so si zopet osvojili Bukovino. Potem so šli dalje in zagnali Avstrij-

ce nazaj proti Lvovu. Od Rige doli so razvili magočne ofenzive.

Italijani so zagnali Avstrijce nazaj na Tirolsko.

Srbska vojska se pripravlja na ofenzivo z juga.

V mali Aziji si je Rus osvojil že vso Armenijo in prodira zmagovito proti Carigradu.

Tako so na koncu drugega leta zavezniki prepričani, da tekom tretjega leta popolnoma zmagajo.

Med nami Slovenci, nismo jedini v simpatijah, kateremu bi želeli zmage, da bi nam dal več svobode in prostosti. "Jugoslovanski odbor v Londonu" je baje poslal sem nekega Dr. Zupančiča, da nas pripravi za Jugoslavijo v kateri bomo baje vsi Jugoslovani združeni pod eno vlado. Baje Anglija to namerava, v slučaju, da zavezniki zmagajo.

Zopet drugi se pa silno boje Srbije in Rusije in si žele nazaj pod avstrijsko vlado, češ, po tej vojski bodo tudi v Avstriji drugače, dali nam bodo več svobode in več pravic.

Slovenski listi: Amerikanski Slovenec, Glasilo K. S. K. Jednote, Slovenske Novice, Sloga, Slovenski Narod, so odločno za Avstrijo. Glas Naroda, Clev. Amerika in rdeči listi so deloma za Zupančičevo Jugoslavijo, deloma za združenje Slovencev in Hrvatov v eno celoto, ali pod Habsburžani ali kako, še ne vedo, rdeči so proti vsaki vladi.

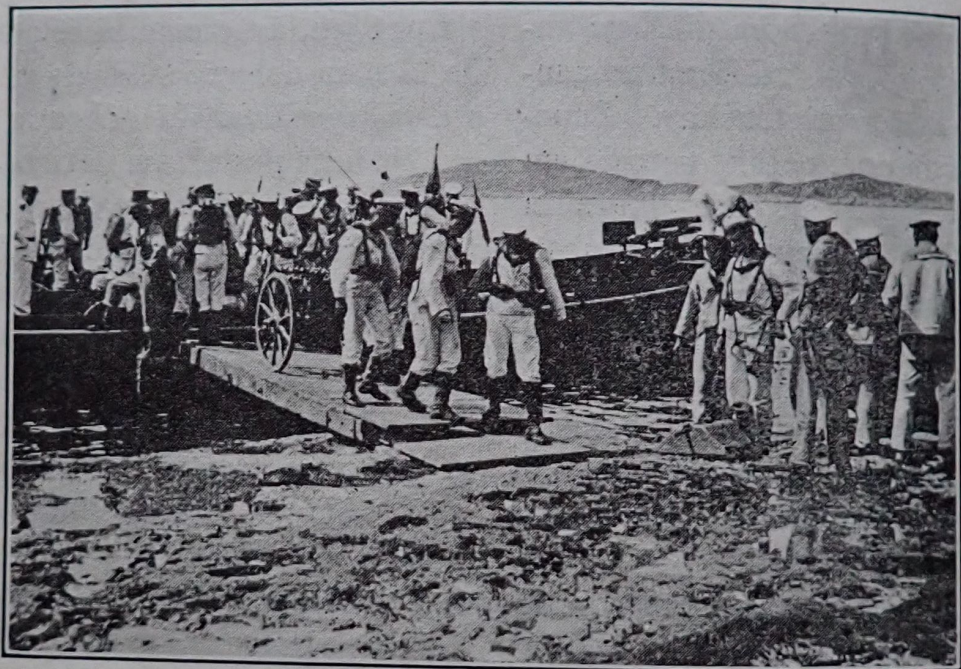
Od koga imamo mi Slovenci v resnici v prihodnosti pričakovati več svoboščin in pravic, ali od Avstrije in Nemčije ali od Anglije, je težko določiti. Mi smo pač doma v krasnih deželah, po katerih se slina cede Mažarom, Nemcem in Italijanom. Angliji

in Rusiji je pa nazadnje vsejedno, samo, da bi Avstrijo razbili in Nemce ponižali. Govori se o veliki Ogerski, o svobodni Poljski, o češkem kraljestvu, o veliki Srbiji o Slovencih in Hrvatih se pa bore malo čuje na obeh straneh.

Tako je za pravega rodoljuba težko se odločiti, kateri strani bi se popolnoma zaupal. Mi in Hrvanje v tem velikem času nimamo voditeljev, velikih voditeljev, ki bi nas v tem ve-

nam obetajo, pa nas s tiranstvom tirajo v to svobodo. Kaj čuda, da so si odbili še tiste, ki so resno mislili o tem. Voditelji, če pa vsa vaša svoboda obstoji v tem, da boste par mož s silo gnali za seboj, hvala vam lepa za njo. To svobodo vam prepustimo. Ali svobodno svobodo, svobodo proste volje, voljo večine, ali pa nič!

In ta terorizem naših "voditeljev" je zavozil in uničil "Ligo", zavozil

Avstrijski pomorščaki postavljajo top na obrežje.

likem času združili, pridobili in potem delovali za našo svobodo in pravico. Usiljujejo se nam nekateri možje, da bi nas vodili, toda ti so majhni in malenkostni in strankarski. Njim je več na primer sovraštvo do slovenske duhovščine in do vere, kakor pa svoboda domovine. Niso toliko gentlemanski, da bi se mogli premagati, da bi nikogar ne žalili, ter tako skušali nasprotstva ublažiti in nas vse združiti in pridobiti za svoje ideje. Vabijo nas s palico v roki. Svobodo

in zaigral bo še to, kar bi res mogli doseči.

Prihodnjost bode pokazala, ali smo prav sodili.

Da Angliji ne moremo vrjeti, je vzrok to, ker smo videli, kako je postopala z Irsko. Ako bi bile njene izjave o svobodi malih narodov resne zakaj ni pokazala tega v dejanju. Na Irskem se je začel upor proti Angliji. Dobro, da se potegujete za svojo svobodo. Mi tudi želimo, da bi vsi narodi bili prosti. Tu imate svobo-

da. Toda nagnala je nad svobode prosoče Irce vojake z orožjem, voditelje je neusmiljeno poklala, obesila na vrh upornike. To ne kaže posebnosti svobodomiselnosti. Taka dejstva ne vzbujajo zaupanja. Ako je Anglija res velika osvoboditeljica in varhinja manjših evropskih narodov, zakaj se ni kot tako skazala! V vseh izjavah, kakor smo jih dosedaj čuli iz Londona, kakor iz Petrogradā o naših načrtih za slučaj zmage zaveznikov smo čuli samo o svobodi Poljske, Česke Velike Srbije, Velike Ogrske. Glede naših in hrvatskih dežela se pa vedno povdarja, da je Hrvatska ogerska zemlja. Krajnsko, Štajersko in Koroško so tevtonske dežele, Primorsko je pa Italijansko.

Združene države bi bile skoraj prišle v vojsko z Mexiko. Predsednik Wilson se je dal vplivati od prostozidarstva, da je potrdil katoliški Meksiki Caranza največjega sovražnika katoliške cerkve. To se mu je kmalu bitko maščevalo. Villa je parkrat napadel Združene države in pobil več ljudi. Wilson, da bi zahteval od svojega varovanja Caranze, da prepreči nadaljne napade in uniči Villo, je kar na svojo roko poslal našo milico v Meksiko nad Villo. Seveda se je Villa temu smejal in Wilson je dožival veliko blažamo, kajti s tem si je nakopal sovraštvo cele Meksike, brez razlike strank in celo Caranza sam se je obrnil od njega. Z Meksiko je bil Wilson jako nesrečen in to najbrže, ga bode pokopalo pri prihodnjih volitvah, dasi se je vsa leta, zlasti zadnje dve leti vojske izkazal kot izvrstnega predsednika. Kdor ugrizne v skale katoliške cerkve si pa res vsak zobe polomi. Rosevelt je to poskušal, sedaj pa še Wilson.

Tako vidimo, da je cela moderna prosveta in omika in civilizacija brez vere, pripeljala človeštvo na rob propada. Cel človeški rod bode "banketiroval" in konec bode — gorje. V tem gorju se bode pa spametoval in se zopet obrnil nazaj k edinemu viru vse sreče in vsega zadovolja in reda — h križanemu Nazarejcu.

—o—

Nikolaj Romanoff, Ruski car, je najbogatejši človek na svetu. Denarja ima toliko, da ga ni mogoče prešteti. Baje ima vsaki dan \$550.000.00 čistih dohodkov. Seveda te velikanske svote ne more potrošiti, tudi ko bi hotel. Tako mu premoženje silno hitro raste. Car sam malo ve o tem svojem bogastvu in nima prav nič od tega, ker vse to drugi zanj upravljajo. Dasi popoln samodržec, vendar ja pa car v tem popolnoma odvisen in nima nič proste volje. Cela carska družina tvori skupaj lastnijo tega bogastva, zato je car samo majhen, da, morda najmanjši del tega lastništva. Zato pa tudi, ko bi hotel, ne more tega bogastva razdati ali ga zapraviti ali dati državi.

—o—

Redki so jubileji te vrste, kàkoršnega obhaja leta 1917 tvrdka F. A. Richter & Co., v New Yorku. To leto je petdeseto, od kar je ta tvrdka sloviči "Pain Expeller" ponudila trpečemu človeštvu. Mnogim čitateljem je to staro domače zdravilo znano, ki se kot mazilo pri prehladu, trganju, revmatizmu tako uspešno rabi. V modernem času, ko so na dnevnem redu vedno nova zdravila in po nekaj letih zopet zginejo, je za to tvrdko časten rekord, ki se ji mora priznati.

DOLG V EVROPI.

	Pred vojsko	Ob koncu 2 leta
Angleška ..	\$3,485,000,000	\$15,106,000,000
Francija ...	6,607,000,000	14,966,000,000
Rusija	4,537,000,000	10,363,000,000
Italija	2,836,000,000	4,301,000,000

Skupaj: \$17,464,000,000 \$44,736,000,000

	Pred vojsko	Ob koncu 2 leta
Nemčija ...	\$5,198,000,000	\$14,291,000,000
Avstrija ...	3,970,000,000	6,757,000,000
Turcija	640,000,000	854,000,000

Skupaj \$9,808,000,000 \$21,902,000,000

Vse skupaj.. \$27,273,000,000 \$66,638,000,000

KOLIKO JE STALA VOJSKA V DVEH LETIH.

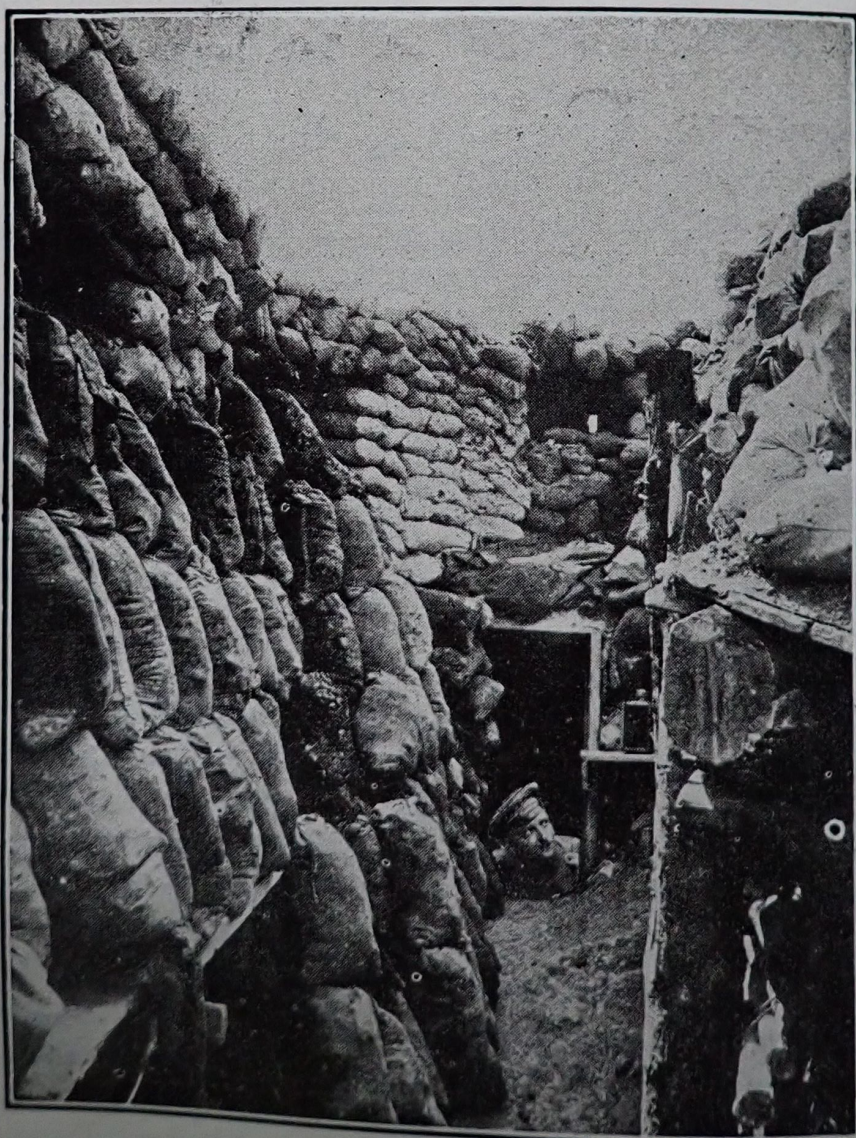
		Vsaki dan.
Angleška ..	\$11,190,000,000	\$25,000,000
Francija ...	9,000,000,000	17,000,000
Rusija	8,770,000,000	18,000,000
Italija	2,500,000,000	8,000,000
Drugi zavez.	1,580,000,000	4,000,000

Skupaj \$33,030,000,000 \$72,000,000

		Vsaki dan.
Nemčija ...	\$11,500,000,000	\$22,000,000
Avstrija ...	5,360,000,000	12,000,000
Tur. in Bulh.	800,000,000	1,500,000

Skupaj \$16,960,000,000 \$35,500,000

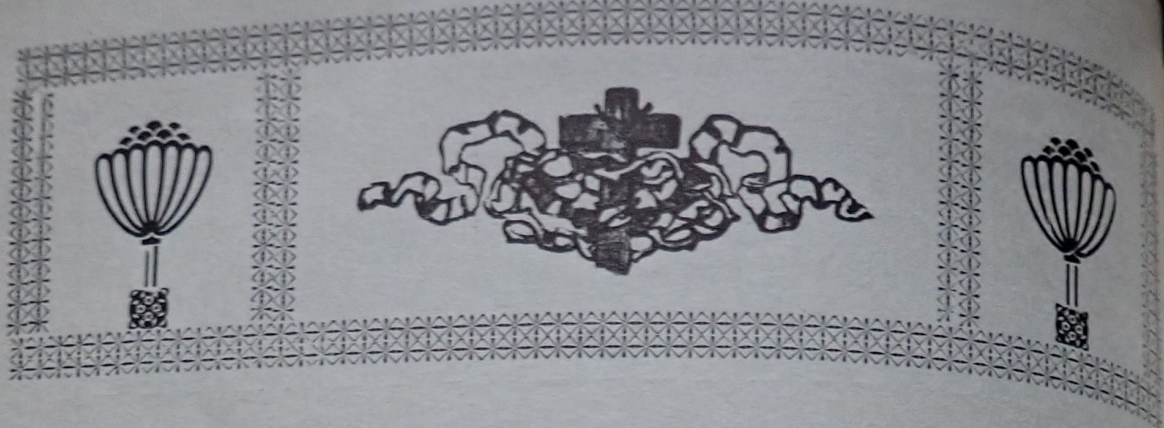
Vsi skupaj.. \$49,860,000,000 \$107,500,000

Vojaški zakopi iz vreč peska.

Amerikanske države

Ime	Velikost v kvadr. milj.	Prebivalstvo	Uvoz	Izvoz	Izvoz v Zdraž. Drž.	Uvoz iz Zdraž. Drž.	Glavni pridelki
Argentina	1,139,196	7,785,000	\$262,304,000	\$337,000,000	\$41,376,000	\$35,400,000	Pšenica
Bovilija	708,195	2,521,000	21,258,000	36,551,000	218,000	1,900,000	Kovine, Pločevina
Brazilija	3,291,416	24,308,000	172,161,000	225,810,000	92,220,000	90,000,000	Kava in živinoreja
Britanska Guineja	90,277	296,041	6,000,000	9,000,000	—	—	—
Čili	292,580	3,552,000	98,416,000	109,382,000	31,424,000	20,149,000	Velik. kov. rud.
Kuba	45,881	2,469,000	118,202,000	173,343,000	145,316,000	68,623,000	Sladkor
Kolumbija	435,278	5,071,000	26,987,000	34,316,000	18,862,000	7,630,000	Kovinski rudniki
Republik Dominika	28,000	725,000	9,272,000	10,470,000	5,601,000	5,769,000	Živinoreja
Duteh Guiana	47,000	86,233	—	—	—	—	—
Ekvador	118,627	1,500,000	8,849,000	15,810,000	3,839,000	2,822,000	Kakao
Francoska Guiana	88,240	49,000	2,000,000	1,500,000	—	—	—
Guatemala	48,290	2,119,000	10,062,000	14,450,000	3,053,000	5,053,000	Gumi
Honduras	46,250	562,000	6,625,000	3,421,000	2,974,000	5,262,000	Sadje
Nikaragua	49,000	600,000	4,134,000	4,955,000	2,428,000	2,566,000	Les in kovine
Meksiko	767,323	15,446,000	93,020,000	129,971,000	98,544,000	44,510,000	Kovine
Haiti	11,072	2,500,000	10,935,000	17,273,000	842,000	6,499,000	Kava
Panama	2,380	337,000	9,872,000	2,065,000	1,780,000	5,413,000	Slamnikarstvo
Paraguay	97,722	800,000	4,969,000	4,423,000	11,000	414,000	Živinoreja
Pern	683,321	5,800,000	23,495,000	42,668,000	14,828,000	7,644,000	Baker
Združene Države ..	3,627,557	101,740,000	1,674,170,000	2,716,178,000	—	—	—
Uruguay	72,172	1,226,000	38,801,000	54,201,000	9,587,000	4,153,000	Kovine
Venezuela	393,976	2,756,000	13,987,000	21,521,000	9,374,000	6,015,000	Kava

HIJERARHIJA (vlada) SVETE KATOLIŠKE CERKVE:

Jakob Della Chiesa, 259. naslednik sv. Petra in 260. namestnik Jezusa Kristusa na zemlji. Rojen 21. novembra 1954. v mašnika posvečen 21. decembra 1878, postal nadškof 22. decembra 1907, kardinal postal 25. maja 1914, za papeža izvoljen 3. septembra 1914.

Papeževa kurija (ministerstvo) obstoji.

Papežev državni tajnik Peter kardinal Gaspari.

Kongregacija sv. oficije, kamor spadajo vsa vprašanja, tikajoča se naukov sv. katoliške cerkve, odpustkov in zakonskih zadev. Tajnik Rafael kard. Merry del Val.

Kongregacija konzistorijalna, kamor spadajo zadeve vstavljanja novih škofij in nadškofij, imenovanje apostolskih delegatov, nadškofov in škofov in vse zadeve vladanja posameznih škofij po celem svetu. Tajnik je Kajetan kard. de Lai.

Kongregacija cerkvenega zbora, kamor spadajo vse zadeve svetnih duhovnikov in vernikov, praznovanje

praznikov, določila glede postov, zadeve glede cerkvenih prispevkov, zadeve upravljanja cerkvenega premoženja, župnijsko poslovanje, bratovščine, dobrodельne naprave kat. cerkve in miloščina. Prefekt Franc de Paula kard. Cassetta.

Kongregacija redovnikov, kamor spadajo vsa vprašanja, ki se tikajo redovništva kat. cerkve, prefekt Oktavij kard. Cagiano de Azevedo.

Kongregacija za razširjenje sv. vere, propaganda, kamor spadajo vse zadeve katoliških misijonov celega sveta, prefekt Jeronik, M. kard. Gotti.

Kongregacija indeksa (imenika prepovedanih knjig) kamor spadajo vsa vprašanja o slabih in prepovedanih knjigah in spisih. Prefekt Franc kar. Della Volpe.

Kongregacija sv. obredov, kamor spadajo vsa vprašanja tikajoča se obredov v cerkvi pri službi božji, pri deljenju sv. zakramentov in raznih kat. pobožnostih in molitvah, kakor tudi razglašanje svetnikov.

Kongregacija cerkvenih zadev, kamor spada sklepanje raznih konkordatov in pogodb z raznimi državami in vladarji. Tajnik Magr. Eugene Pacelli.

NAJVIŠJA CERKVENA SODIŠČA:

1. **Sv. penitencijarija**, "Poenitentia", tu sem spadajo vsi slučajji, ki se tikajo vesti in niso javni. Veliki penitencijarij je William kard. Van Rossum.

2. **Sv. rimsko sodišče**. (Roman Rota). Tu sem spadajo vsi slučajji, ki spadajo pred javno sodišče, kjer se tudi vrše popolne sodnijske obravnave, kakor pri vseh svetnih sodiščih, ve. **Apostolska signatura**. To je najvišja sodnijska oblast, kakor je v naši državi n. pr. najvišje apelacijsko sodišče.

3. **Provincija Cincinnati, O.**: nadškofija Cincinnati, O., škofije: Cleveland, O., Columbus, O., Covington, Ky., Detroit, Mich., Fort Wayne, Ind., Grand Rapids, Mich., Indianapolis, Ind., Louisville, Ky., Nashville, Tenn., Toledo, Ohio,

5. **Provincija Dubuque**: nadškofija Dubuque, Iowa., škofije: Cheyenne, Wyo., Davenport, Iowa, Des Moines, Iowa, Kearney, Neb., Lincoln, Neb., Omaha, Neb., Sioux City, Iowa.

6. **Provincija Milwaukee, Wis.**, nadškofija Milwaukee, Wis., škofije: Green Bay, Wis., La Grosse, Wis., Marquette & Sault Ste. Marie, Mich., Superior, Wis.

7. **Provincija New Orleans**, nadškofija New Orleans, La., škofije: Alexandria, La., Corpus Christi, Tex., Dallas, Tex., Galveston, Tex., Little Rock, Ark., Mobile, Ala., Natchez, Miss., Oklahoma, San Antonio, Tex.

8. **Provincija New York**, nadškofija New York, N. Y., škofije: Albany, N. Y., Brooklyn, N. Y. Newark, N. J., Ogdensburg, N. J., Rochester, N. Y., Syracuse, N. Y. Trenton, N. J.

9. **Provincija Oregon**, nadškofija Oregon City, Ore., škofije: Baker City, Ore., Boiss Idaho, Great Falls, Mont., Helena, Mont., Seattle, Wash.

10. **Provincija Philadelphia**, nadškofija Philadelphia, Pa., škofije: Altoona, Pa., Erie, Pa., Harrisburg, Pa., Scranton, Pa.

11. **Provincija St. Louis**, nadškofija St. Louis, Mo., škofije: Concordia, Kans., Kansas City, Mo., Leavenworth, Kans., St. Joseph, Mo., Wichita, Kans.

12. **Provincija St. Paul**, nadškofija St. Paul, Minn., škofije: Bismarek, N. Dak., Crookston, Minn., Duluth,

ELJERARHIJA KATOL. CERKVE V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

Njega ekscelencija Most Rev. Bonzano D. D., apostolski delegat za Združene države. 1811 Biltmore St., Washington, D. C.

Amerikanski kardinali: Njega Eminencija Jakob kardinal Gibbons, D. nadškof Baltimorski

Njega Eminencija John M. kard. Farley D. D. nadškof New Yorški.

Njega Eminencija William kard. O'Connell, D. D. nadškof Bostonski.

Združene države so razdeljene v 14 nadškofijskih provincij.

1. **Provincija Baltimore**: Nadškofija Baltimore, Md., škofije: Charleston, S. C., Richmond, Va., St. Augustine, Fla., Savannah, Ga., Wheeling, W. Va., Wilmington, Del. Vikarijat North Carolina in Belmont opatija.

2. **Provincija Boston**: nadškofija Boston, Mass., škofije: Burlington, Vt., Fall River, Mass., Hartford, Conn., Manchester, N. H., Portland, Me., Providence, R. I., Springfield,

Minn., Fargo, N. Dak., Lead, S. Dak.
St. Cloud, Minn., Sioux Falls, S. Dak.,
Winona, Minn.

13. Provincija St. Francisco. Nadškofija St. Francisco, Cal., škofije: Monterey and Los Angeles, Cal., Sacramento, Cal., Salt Lake, Utah.

14. Provincija Santa Fe. nadškofija Santa, Fe, N. M., škofije El Paso, Tex., Denver, Colo., Tucson, Ariz.

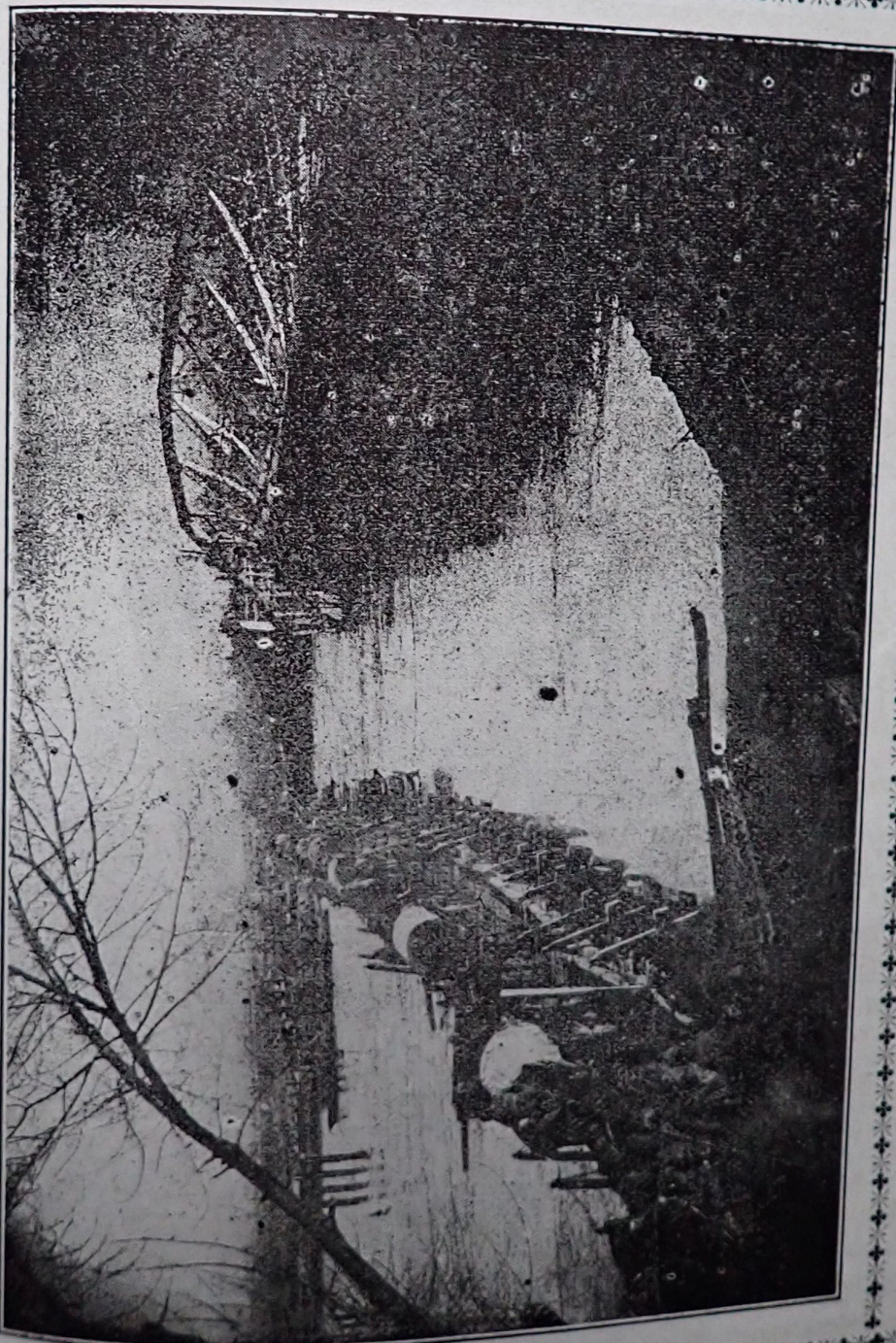
—o—

SLOVENSKI DUHOVNIKI V AMERIKI.

- Rev. Alžbe Fr. J.**, 620—10th St., Waukegan, Ill. Slovenska župnija Matere Božje.
- Rev. Bajec Fr. Xav.** 657 James St. St. Paul, Minn. Nemška župnija Sv. Frančiška Sal.
- Rev. Bilban Math.** Gilbert, Minn. Slovenska župnija Sv. Družine.
- Rev. Berk Anton**, 1114 Norwood Rd. Cleveland, Ohio, kapelan župnije sv. Vida, urednik "Sloge".
- Rev. Blaznik Alojzij Leo**, 46 Conklin Ave., Haverstraw, N. Y. Slovaška župnija Sv. Marije.
- Rt. Rev. Monsignor Buh Jos. Fr.** Generalni vikar škofije Duluth, Minn. župnik slovenske cerkve sv. Antona Pad. na Ely, Minn.
- Rev. černe Jakob**, New Jersey St., Sheboygan, Wis. Slovenska župnija Sv. Cirila in Metoda.
- Rev. čiček P. Bonaventura O. M. C.**, 183 Central Ave., Albany, N. Y.
- Rev. Forster August S. J.**, 235 N. Convent St., Trinidad, Colo.
- Rev. Golob Mihael**, 44 Butler Ave., Bridgeport, Conn. Slovenska župnija Sv. Križa.
- Rev. Gladek L.**, Steelton, Pa. Slovenska župnija sv. Petra in šola.
- Rev. Gruden John C. L. I. D.** St. Paul Seminary, St. Paul, Minn. prof. apologetike.
- Rev. Homar Roman**, O. S. B. Beaulieu, Minn. Mahnomen Co. Indijanski misijonar. Cerkev Sv. Jožefa.
- Rev. Hribar Paul**, 15519 Holmes Ave., Collinwood, Cleveland, O. Slovenska župnija Marije Vnebovzete.
- Rev. Hribar Vid**, 428—6th St. Barberton, Ohio. Angleška župnija Sv. Avgušтина.
- Rev. Jager Frank**, St. Bonifacius, Minn., Hennepin Co.
- Rev. Jerše John**, Novomašnik.
- Rev. Jevnik F. A.**, 513 Graham Ave., Windber, Pa. Somerset Co. Slovaška župnija Sv. Cirila in Metoda.
- Rev. Judnič J.**, 714 Alpine St., Los Angeles, Cal. Slovenska župnija Sv. Jožefa.
- Rev. Kebe Math.** Charleroi, Pa. Wash. Co. Slovaška župnija Sv. Cirila in Metoda.
- Rev. Klobčič Luka**, 8 St. Calumet, Mich. Slov. župnija Sv. Jožefa.
- Rev. Kompare Josip**, 1035 Chouteau Ave., St. Louis, Mo. Hrvatska župnija Sv. Josipa.
- Rev. Kraker John**, Hermansville, Mich. Mat. nomine Co., St. Mary's Church. misijonska postaja Wauceadah, Dickinson Co.
- Rev. Krashovitz A. M.**, 9546 Ewing Ave., South Chicago, Ill. Slovenska župnija Sv. Jurija.
- Rev. Lampe Simon O. S. B.** Cloquet, Minn. Carlton Co. župnija Sv. Družine, Chipewa indijanski misijon.
- Rev. Leskovič Anton**, Aurora, Minn.
- Rev. Mažir. Franč. S.** 1703 So. 15. St. Springfield, Ill. Slovenska župnija Sv. Barbare.
- Rev. Mertel John**, 223—57. St., Pittsburgh, Pa. Slovenska župnija Matere Božje.
- Rev. Mihelič Valentin**, 306—4. Ave., Homestead, Pa. Slovaška cerkev Sv. Mihaela.
- Rev. Mikš Ant.**, St. Michael, Minn. Wright Co. župnija Sv. Mihaela.
- Rev. Missia Franc**, St. Paul Seminary, St. Paul Minn. Profesor cerkvenega petja in nemščine.
- Rev. Mlinar Alois**, P. O. Box 290, Black Diamond, Wash. King Co. župnija Sv. Barbare.
- Rev. Moder Albin**, Bridgeville, Pa. Slovensko-nemška župnija Sv. Barbare.
- Rev. Murn P. Anzelm O. F. M.** 408 Fifth St. So. Bethlehem, Pa. Slovenska župnija Sv. Jožefa.
- Rev. Ogulin A.** 547 Thomas St., St. Paul Minn. Nemška župnija Sv. Neže.
- Rev. Oman J. John**, 3547 E. 80. St., Cleveland, Ohio. Slovenska župnija Sv. Lovrenca.
- Rev. Pakiž Marko**, 446—52th Ave., West Allis, Wis. Slovenska župnija Marije Pomagaj.
- Rev. Perše John**, Kansas City, Kansas, 515 Ohio St.
- Rev. Pirnat Alois**, New Duluth, Minn.
- Rev. Pirnat John**, 405 Alder St., Anaconda, Mont.
- Rev. Pirnat M.** Meaderville, Mont. Silver Bow Co. župnija slovensko-hrvatsko italijanska. Cerkev Božjega Odrešenika.
- Rev. Pirnat Anton**, novomašnik.
- Rev. Plevnik J. N. N.** Chicago St., Joliet, Ill. Slovenska župnija sv. Jožefa.
- Rev. Plaznik J.**, kapelan, 813 N. Chicago St.
- Rev. Podgoršek A. P.** Dubuque, Kansas.
- Rev. Podgoršek F.** 430 Center St., Whiting, Ind. Hrvatska župnija Sv. Petra in Pavla.
- Rev. Pollak Joseph**, St. Thomas Orphans Home, Great Falls, Mont.
- Rev. Ponikvar Jernej**, 1114 Norwood Rd. Cleveland, O. Slovenska župnija Sv. Vida.

Rev. Požek Ferdinand, New Ulm, P. O.
Minn. župnija sv. Jurija.
Rt. Rev. Monsignor Plut Alois, Shakopee,
Minn. Nemška župnija Sv. Marka.
Rev. Remškar Peter, Camby, Minn. Cerkev
Sv. Petra.
Rev. Režek A. J., Houghton, Mich. župni-
ja Sv. Ignacija (nemško-angleška-fran-
coska.)

Rev. Šaloven Frank, 542 Crosat St., La
Salle, Ill. Slovenska župnija Sv. Roka.
Rev. Šavs Matija, Delano, Minn. Wright
Co. Mešana župnija Sv. Petra.
Rev. Schiffrer Anton, Rock Springs, Wyo.
Sweetwater Co. župnija Sv. Cirila in Me-
toda za vse slovanske narode.
Rev. Schiffrer J. E. Chisholm, Minn. Meša-
na župnija Sv. Jožefa.

Avstrijske čete korakajo po za časno zgrajenem mostu.

Rev. Schiffrer Valentin, Madison, Minn.
Lae-qui Parle Co. župnija Sv. Mihaela
mešana.

Rev. Schiffrer Vincenc O. S. B. Opatija Sv.
Janeza, Collegeville, Minn.

Rev. Seliškar John Ph. D. St. Paul Semi-
nari, St. Paul, Minn. profesor logike me-
tafizike, zgodovine in modroslovja.

Rev. širca P. Ambrož O. F. M., 217 W. 25.
St., Chicago, Ill. Hrvatska župnija Sv.
Jeronima.

Very Rev. Snoj P. Benigan O. F. M. 62 St.
Mark's Pl. New York. Slovenska župnija
Sv. Cirila in Metoda.

Rev. Sodja Joseph, Geavles, Minn.

Rev. Sojar Anton, 1852 W. 22. Pl. Chicago,
Ill Slovenska župnija Sv. Štefana.

Rev. škur Jos. 1709 E. 31th St., Lorain, O.
Slovenska župnija Sv. Cirila in Metoda.

Rev šolar Vencel O. S. B. St. Bede College,
Peru, Ill. subprior benediktinske opatije.

Rev. šprajcar Peter, Ironwood, Mich. Slo-
vaška župnija Presv. Trojice.

Rev. štefanič, J. A., Akron, Ohio. R. F. D.

Rev. štikel Jos., 6005 S. Marshfield Ave.,
Chicago, Ill.

Rev. štikel Mathias, New Market, Minn.
Scott Co. St. Nicholas Church.

Rev. Tomšič Josip, Box 657, Forest City,
Pa. Slovenska župnija Sv. Jožefa.

Rt. Rev. Trobec Jakob D. D. Rice Minn.
Bivši škof v St. Cloud, Minn. v mašnika
posvečen 6 septembra 1865, v škofa po-
svečen 21. septembra 1897. Resigniral na
škofijo 15. aprila 1914.

Rev. Trobec Ivan, R. 2. Rice, Minn. Sloven-
ska župnija Sv. Štefana.

Rev. Trobec Josip, Little Falls, Minn.

Rev. Turk Francišek, 245 Linden Ave., San
Francisco, Cal. Slovanska župnija Roj-
stva Marijinega.

Rev. Tušek Mihael, 233 Merchant St., Am-
bridge, Pa.

Rev. Verhunec Josip, Forward Ave. & Boun-
dry St. Pittsburgh, Pa. Slovaška župni-
ja Sv. Joahima.

Rev. Vilman Anton, Watkins, Meeker Co.
Minn. župnija Sv. Antona.

Rev. Zakrajšek P. Kazimir O. F. M. Ured-
nik Ave Maria, 62. St. Mark's Pl. New
York, N. Y.

Rev. Zaplotnik John, 2215 Qu St. So. Oma-
ha, Nebr. župnija Sv. Neže, mešana.

Rev. Zupan P. Ciril O. S. B. 806. E. B. St.
Pueblo, Colo. Slovenska župnija Marije
Pomagaj.

Rev. Zupan Peter O. S. B. P. O. Beaty, Pa.
Mešana župnija sv. Gertrude v Vander-
griff, Westmoreland Co.

SLOVENSKE ŽUPNIJE V AMERIKI

1. Bridgeport, Conn. — župnija sv. Križa.
(škofija Hartford) — Vstanovljena 1913.
Rev. Mihael Golob, 44 Butler Ave.

2. Calumet, Mich. — župnija Sv. Jožefa.
(škofija Maquette) — Rev. Luka Klopčič.
Eight St.

3. Chicago, Ill. — župnija Sv. Štefana. —
(škofija Chicago). — Rev. Anton Sojar.
W. 22. Pl. and Lincoln St.

4. Chicago, Ill. — župnija sv. Jurija. —
(škofija Chicago). Vstanovljena 1914. —
Rev. A. M. Kraschowitz, 96 St. and Ewing
Ave. So. Chicago, Ill.

5. Cleveland, O. — župnija sv. Vida. —
(škofija Cleveland). — Vstanovljena 1893.
Rev. Jernej Ponikvar, župnik. Rev. Anton
Berk, kapelan, 1114 Norwood Rd.

6. Cleveland, O. — župnija sv. Lovrenca.
(škofija Cleveland). Rev. John Oman, 3547
E. 80. St. (Newburgh).

7. Cleveland, O. — župnija Marije Vne-
bovzete. — (škofija Cleveland). Vstanov.
1906. — Rev. Pavel Hribar, 15519. Holmes
Ave. N. E. (Collinwood).

8. Eveleth, Minn. — župnija Sv. Družine.
(škofija Duluth). Rev. Alojzij Kastigar.
307 Adams Ave.

9. Forest City, Pa. — župnija sv. Jožefa.
(škofija Scranton). — Vstanov. 1902. —
Rev. Josip Tomšič. Box 657.

10. Indianapolis, Ind. — župnija Presv.
Trojice. — (škofija Indianapolis). Rev.
Fridolin M. Stauble, O. M. C., Rev. Cyril
Orendac O. M. C., Rev. George M. Rudrof
O. M. C., 907 N. Holmes Ave.

11. Joliet, Ill. — župnija Sv. Jožefa. —
(škofija Chicago. — Vstanov. 1891.) Rev.
John Plevnik, župnik. — Rev. John Plaz-
nik, kapelan, 813 Chicago, St.

12. Kansas City Kans. — župnija sv. Dru-
žine. (škofija Leavenworth). — Vstanov-
1908. Rev. John Perše, 515 Ohio St.

13. La Salle, Ill. — župnija Sv. Roka. —
(škofija Peoria). — Rev. Fr. Šaloven, 542
Crosat St.

14. Leadville, Colo. — župnija sv. Jože-
fa. — (škofija Denver.) — Rev. John Jud-
nič 424 West Second St.

15. Lorain, O. — župnija sv. Cirila in
Metoda. — (škofija Cleveland). — Vstanov.
1905.) — Rev. Josip škur, 1709 E. 31. St.

16. Milwaukee, Wis. — (škofija Milwau-
kee.) — Oskrbuje Rev. Marko Pakiž, 446—
52 Ave. West Allis. — Cerkev sv. Janeza.
(Vstanov. 1915).

17. New York. — župnija Sv. Cirila in
Metoda. (škofija New York). Vstanovljena
1916. Very Rev. Benigen Snoj O. F. M. žup-
nik. Rev. Kazimir Zakrajšek O.F.M., oskr-
buje naselbino v Brooklynu, — 62 St.
Mark's Place.

18. Pittsburgh, Pa. — župnija Matere
Sola. — (škofija Pittsburgh.) — Rev.
John Mertel, 223—57. St.
19. Pueblo, Colo. — župnija Marije Po-
moćaj. — (škofija Denver. — Vstanov.
1894.) — Rev. Ciril Zupan, O. S. B., 806
E. R. St.
20. Sheboygan, Wis. — župnija Sv. Cirila
in Metoda. — (škofija Milwaukee, Wis. —
Vstanov. 1911.) Rev. Jakob Černe, New
Jersey St.
21. So. Bethlehem, Pa. — župnija Sv. Jo-
žefa. — (škofija Philadelphia. — Vstanov.
1913.) — Rev. Anzelm Murn O. F. M., 408
Fifth St.
22. Springfield, Ill. — župnija Sv. Bar-
bare. — (škofija Alton.) — Rev. Fr. Mažir,
1703. So. 15. St.
23. Steelton, Pa. — župnija Sv. Petra. —
(škofija Harrisburg.) — Rev. Luka Gla-
dek.
24. Waukegan, Ill. — župnija Matere
Božje. — (škofija Chicago.) Rev. Fr. Ažbe,
620 Tenth St.
25. West Allis, Wis. — župnija Marije
Pomagaj. — (škofija Milwaukee, Wis.) —
Rev. Marko Pakiž.

MEŠANE SLOVENSKE ŽUPNIJE V AMERIKI,

t. j. župnije, ki imajo slovenskega duhov-
nika, toda spadajo v župnijo tudi druge
narodnosti.

1. Anaconda, Mont. — župnija Sv. Petra
in Pavla. — (škofija Helena. — Za vse na-
rodnosti.) Rev. J. Pirnat, župnik.
Šola. 13 Sester Dominikank. 623 otrok.
2. Barberton, O. — župnija Sv. Avgusti-
na. — (škofija Cleveland. — Angleška.)
Rev. Vid. Hribar, župnik, 428 Sixth St.
Šola. 3 Sestre Dominikanke. 180 otrok.
3. Bridgeville, Pa. župnija Sv. Barbare.
(škofija Pittsburgh. — Slovenska in nem-
ška.) Rev. Albin Moder, župnik.
Šola. 2 svetni učiteljici. Otrok 53.
4. Chisholm, Minn. — župnija Sv. Jože-
fa. — (škofija Duluth. — Za vse narodno-
sti.) — Rev. J. Schiffrer, župnik.
5. Ely, Minn. — župnija Sv. Antona Pa-
dovanskega. — (škofija Duluth. Za vse na-
rodnosti.) — Rt. Rev. Mosgr. Fr. Buh, V.
G. župnik.
6. Gilbert, Minn. — župnija Sv. Jožefa.
(škofija Duluth. — Za vse narodnosti.)
Rev. Mat. Bilban, župnik.
7. Ironwood, Mich. — župnija Presv.
Trojice. — (škofija Marquette. Slovaška.)
Rev. Peter Sprajcar, župnik.
8. Los Angeles. — (Slovanska). Rev. J.
Jednik, 714. Alpine St., administrator.
9. Meaderville, Mont. — župnija Božjega
Imena. — (škofija Helena. — Za Slo-
vence, Hrvate in Italijane.) — Rev. M.
Pirnat, župnik.

- Šola. 6. Usmiljenih Sester. Otrok 350.
10. Rock Springs, Wyo. — župnija Sv.
Cirila in Metoda. — (škofija Cheyenne. —
Za vse Slovane.) Rev. Anton Schiffrer, žup-
nik.
11. San Francisko, Cal. — župnija Roj-
stva Marijinega. — (škofija San Francis-
co. — Hrvatska in za vse Slovane.) — Rev.
Fr. Turk, 245 Linden Ave., župnik.
12. St. Louis, Mo. — župnija Sv. Josipa.
(škofija St. Louis. — Hrvatska, kamor spa-
dajo tudi Slovenci.) — Rev. Josip Kompare,
1035 Chouteau Ave., župnik.
13. St. Stefan Minn. — župnija Sv. šte-
fana. — (škofija St. Cloud. — Nemška in
Slovenska). — Rev. John Trobec. R. F. D.
No. 2. Rice, Minn., župnik.
14. So Omaha, Neb. — župnija Sv. Neže.
(škofija Omaha. — Angleška, kamor spa-
dajo tudi Slovenci.) — Rev. John L. Za-
plotnik, 2215 Q St.
15. Tower, Minn. — župnija Sv. Martina.
(škofija Duluth. Za vse narodnosti). Rev.
Jos. R. Ferjančič, župnik.
16. Aurora, Minn. — župnija Sv. Rožnega
Venca. — (škofija Duluth. — Za vse na-
rodnosti.) — Rev. A. Leskovic, župnik.

Imenik slovenskih duhovnikov, kakor tu-
di imenik čisto slovenskih in mešanih žup-
nij, kakor tudi šol, smo prepričani, da ni
popoln. Toda od Slovencev dobiti kake po-
datke, je skoraj nemogoče. Na nekatere na-
selbine smo po tri ali štirikrat pisali in pri-
ložili dopisnico s znamko in naslovom za
odgovor, pa smo zastonj čakali odgovora.
Seveda nas to ne razburja, ker smo počuli
isto od umrlega An. Shipmana iz New Yor-
ka, sourednika velikega dela "Catholic
Encyclopedia". Ta gospod je pisal 7 gospo-
dom in dvema uredništvoma pa niti od jed-
nega ni dobil odgovora, tako da so namera-
vali radi tega Slovence popolnoma izpusti-
ti, ko bi ne bili dobili hrvatskega duhovni-
ka, ki je spisal članek o Kranjski. Taki-le
imeniki in statistike so velikega znanstve-
nega pomena, zato vsakdo, ki jih izda, že-
li, da bi bili kolikor mogoče popolni. To
da, ako se ne more dobiti podatkov, ured-
nik ni kriv.

Vse pa, katerim je mar naš slovenski na-
predek v Ameriki, lepo prosimo, ako zapa-
zijo kako napako ali v imenu ali v kraju,
ali ako smo kakega gospoda izpustili, da
nam to blagovole sporočiti na dopisnici. Za
vsako tako sporočilo smo pripravljeni dati
nagrado \$1.00 v povrnitev truda in stroš-
kov.

SLOVENSKE ŽUPNIJSKE ŠOLE.

1. Slovenska šola sv. Vida v Cleveland,
O. — Ustanovil Rev. V. Hribar l. 1902. —
V začetku je bila štirirazredna. — Prvo
poslopje (leseno) je bilo postavljeno 1902
na Norwood Rd. — Učiteljice so celi čas
Sisters of Notre Dame iz Clevelanda. —

Nova poslopje je na Glass Ave., dozidano 1912. — Sedaj ima 1450 otrok v 26 razredih.

2. Slovenska šola sv. Lovrenca v Cleveland (Newburgh). Ustanovil Rev. Fr. Krže l. 1902. — V začetku so bili trije razredi z 380 otroci. — Učiteljice so bile tri sestre Notre Dame iz Clevelanda. — Šola pod cerkvijo, kakor še danes. — L. 1916 je obiskovalo šolo 378 otrok, ki so bili v petih razredih. — Učiteljice: S. Alacoque, S. Charles, S. Jordan, S. Ema, S. Rozalija, vse iz reda sv. Dominika. — Minulo leto sta graduirala dva učenca: Frank Suhadolnik, in Frank Trček. — Palmarjevo diplomu za lep opisje so sprejeli: Frank Suhadolnik, Frančiška Miklavšič, Mary Miklavšič, Mary Perko, Mary Globokar, Rose Vidmar, Mary Winter, Anna Kekič, Justa Zupančič, Mary Snardel, Mary Pecelj, Ana Košak, Ana Maver, Mary Gliha. — Sestre so dobile letos novo stanovanje. V tej hiši se bo rabilo prvo nadstropje za časno tudi za šolo, dokler se drugače ne poskrbi za več šolskih prostorov. — Novo cerkev bodo postavili, kakor hitro bo de mogoče, staro pa predelili v šolo.

3. Slovenska šola Marije v Vnebovzete v Collinwood, O. — Ustanovil Rev. Pavel Ilrihar z dvema razredoma. Učiteljici sta dve sestri iz reda Sv. Uršule.

4. Slovenska šola Presv. Trojice v Indianapolis, Ind. — Štiri sestre iz reda sv. Frančiška poučujejo 133 otrok.

5. Slovenska šola sv. Jožefa v Joliet, Ill. Ustanovil Rev. Fr. Šuštarčič l. 1895. — Ima osem razredov z devetimi oddelki in 600 otroci. — Poučujejo sestre sv. Frančiška. Novo šolsko poslopje je sezidal † Rev. J. Kranje.

6. Slovenska šola sv. Družine v Kansas City, Kans. — Ustanovil Rev. J. Kompare l. 1910 in prvo leto tudi sam poučeval v enem razredu 18 otrok. — Šolski poduk je bil v cerkveni dvorani. — Novo šolsko poslopje je sezidal Rev. A. Leskovec za \$7.485 za štiri razrede, s stanovanjem za č. s. učiteljice. — Lansko leto je bilo v dveh razredih 68. otrok, katere sta poučevali dve sestri sv. Frančiška: S. M. Edita in S. M. Sabina.

7. Slovenska šola sv. Roka v La Salle, Ill. štiri sestre sv. Frančiška poučujejo v štirih oddelkih 121 otrok. — Šola je v cerkvenem posloppju.

8. Slovenska šola sv. Cirila in Metoda v Lorain, O. — Ustanovil Rev. A. Smrekar l. 1906 s tremi razredi in tremi učiteljicami reda Notre Dame iz Clevelanda. — Šola je v pritličju cerkvenega poslopja. — Sedaj poučujejo tri sestre 171 otrok.

9. Slovenska šola Matere Božje v Pittsburgh, Pa. Ustanovil Rev. J. Mertel z dvema svetnima učiteljicama in 122 otroci. — Šolsko poslopje je bilo sezidano že ob začetku šole. — Sedaj poučujejo 3 sestre Notre Dame 178 otrok.

10. Slovenska šola sv. Barbare v Bridgeville, Pa. — Ustanovil Rev. Albin Moder z dvema svetnima učiteljicami in 53 otroci.

11. Slovenska šola Marije Pomagaj v Pueblo, Colo. Ustanovil Rev. Ciril Zupan O. S. B. l. 1895 v dvema učiteljicami reda sv. Benedikta in z 70 otroci. Šola je bila pod cerkvijo, kjer se še sedaj. Celó poslopje je stalo \$30.000. Lansko leto je bilo v osmih razredih in deset oddelkih 460 otrok. Poučevale so: Slovenke: S. Cirila, S. Ljudmila, S. Terezija, S. Iditha, S. Amata, in Angleške: S. Alojzija, S. Modesta, S. Alberta, S. Sabina, S. Pavla, vse iz reda sv. Benedikta iz samostana sv. školastike, Chicago, Ill. — Letos je graduiralo štirinajst otrok: Jos. Znidaršič, And. Princ, Fr. Perko, P. Kočevár, Fr. Prosen, Mary Prince, Alice Šile, Terez. Tir, Ema Brajčič, Louise Vodišek, Rosie Papež, Jennie Ogulin, Verna Egan in Mary Zobeč.

12. Slovenska šola sv. Barbare v Springfield, Ill. — Šolsko poslopje je stalo \$5.000. Šolo sta vodili do sedaj dve svetni učiteljici: Miss Nellie Hayes in Mrs. Helen Kirby. Otroci plačujejo šolnino. — Blagoslovljenje nove šole se je vršilo 26. sept. 1915 ob mnogobrojni udeležbi slovenskih društev sv. Barbare KSKJ št. 74 in sv. Barbare Forest City. — Žensko društvo sv. Rozalije in vseh nemških in angleških kat. društev mesta Springfield, Ill. Šolo je blagoslovil gen. vikar Rt. Rev. Mgr. Thimoty Hieky, ob asistenci domačega župnika Rev. Mažirja in več sosednjih duhovnikov. Glavni preds. KSKJ G. P. Schneller, je govoril v slovenskem jeziku. Rev. Krekenberg, v čigar faro so Slovenci pred ustanovitvijo spadali, v nemščini, in bivši kongressman Graham v angleščini. — Šolsko leto 1916—17 bodo nadaljevale sestre Dragocene Krvi iz Altona, Ill.

13. Slovenska šola sv. Petra v Steelton, Pa. — Ustanovil Rev. Fr. Ažbe z tremi učiteljicami Notre Dame iz Clevelanda, O., in 116 otroci. Šola se je prekinila zadnje dve leti, dokler se ne poskrbi za sestre potrebnega stanovanja.

14. Slovenska šola Matere Božje v Waukegan, Ill. — Ustanovil Rev. J. Plevnik. — štiri sestre sv. Benedikta poučujejo v osmih razredih, štirih oddelkih 200 otrok. Šolsko poslopje je leseno in veliko premajhno. Zato namerajavo sezidati novo.

NASE SLOVENSKE PODPORNE
JEDNOTE.

SLOVENSKE POKRILNICE.

107

1. **Hrvaško Slovenska Katoliška Jednota**, sedež v Joliet, Ill. Ustanovljena v Jolietu, Ill. 2. aprila 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Ill. dne 12. januarja 1899. Ima 12,483 članov in članic, v 124 društvih s skupnim premoženjem 36. junija 1916 \$200,001.85. Ima svoje lastno "Glasilo", ki izhaja v Chicago, Ill. vsaki teden. Do 1. avg. 1916 izplačala je, \$1,174,961.77 podpore svojim članom.
2. **Jugoslovanska Katoliška Jednota**, s sedežem v Ely, Minn., inkorporirana 24. januarja 1901 v državi Minnesota, šteje 7311 članov v 95 društvih, s skupnim premoženjem \$274,942.53. Glasilo je "Glas Naroda".
3. **Slovensko Katoliško društvo sv. Barbare** v Forest City, Pa., inkorporirano 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania. šteje 994 članov v 90 društvih ali postajah. Glasilo "Glas Naroda".
4. **Družba sv. Družine**, sedež v Jolietu, Ill. Ustanovljena 29. nov. 1914, inkorporirana 14. maja 1915 v državi Ill. Glasilo je "Amerikanski Slovenec".
5. **Slovenska Katoliška Podporna Družba** v Calumet, Mich. Ustanovljena 3. marca 1906. — Glasilo "Slovenske Novice".
6. **Slovenska Delavska Podporna Zveza** z sedežem v Conemaugh, Pa. Ustanovljena 16. avgusta 1908. Inkorporirana 22. 1909 v državi Pena Glasilo "Proletarec".
7. **Slovenska Narodna Podporna Jednota** z sedežem v Chicago, Ill. z 274 društvih. — Glasilo "Prosveta".
8. **Slovenska Socijalistična Podporna Zveza**, z glavnim uradom v Chicago, Ill. Glasilo "Glas Svobode". Ima 137 društev.
9. **Zapadna Slovenska Zveza**, z sedežem v Denver, Colo. Ustanovljena 5. julija 1908, inkorporirana 27. oktobra 1908. Glasilo "Narodni Vestnik".
10. **Slovenska Dohrodelna Zveza** s sedežem v Cleveland, Ohio. Ustanovljena 13. nov. 1910, inkorporirana 13. marca 1914 v državi Ohio. — Glasilo "Clevelandška Amerika". Ima 18 podrejenih društev.
11. **Avstrijsko Slovensko Bolniško Podporno Društvo** z sedežem v Frontenac, Kans. Ustanovljeno 16. januarja 1902, inkorporirano 24. februarja 1903. Ima 14 društev z 629 udh. Skupno premoženje 30. junija 1915 \$2,544.50. Glasilo "Proletarec".
12. **Slovensko-Hrvatska Zveza** v Združenih Državah Ameriških in Canadi, z sedežem v Calumet, Mich. Ustanovljena 1. januarja 1913, inkorporirana 11. junija 1906. Glasilo "Narodni Vestnik".
13. **Jugoslovanska Podporna Zveza "Slo-**
za" z sedežem v Milwaukee, Wis. Ustanovljena 1. 1914, inkorporirana 1. 1915. — Glasilo "Slovenija".

- Država Alabama:
1. Boston, Ala. — Sv. Barbare KSKJ stev. 24. — Sv. Barbare Forest City, stev. 14. — SSPZ stev. 99.
Piper Ala. — SSPZ stev. 98.
Država Arizona:
Bisbee, Ariz. — SSPZ stev. 21.
Globe, Ariz. — SSPZ stev. 99. — Soc. Klob. 144.
Lowell, Ariz. — SSPZ stev. 112.
Miami Ariz. —
Douglas Ariz.
Piercesville, Ariz. 6
Država Arkansas:
Aliz, Ark. — Društvo Sv. Barbare Forest City, Pa. stev. 5. — SSPZ stev. 98.
Altus, Ark.
Denings, Ark.
Fort Smith, Ark. — Sv. Barbare, Forest City, stev. 25. — Soc. Klob stev. 85.
Huntington, Ark. — Sv. Barbare, Forest City, stev. 15. — SNPT stev. 47. — SSPZ stev. 29. — ASBPD stev. 22. — Soc. Klob 107.
Jenny Land, Ark. — KSKJ stev. 17. — Društvo Marije Pomagalj — Sv. Barbare, Forest City, Pa., stev. 2. — SNPT stev. 24. SSPZ stev. 33. — SSPZ stev. 38. — ASBPD stev. 10.
Hartford, Ark. — Sv. Barbare, Forest City, stev. 74.
Država California:
Crockett Cal. — JSKJ stev. 74.
Fremont, Cal.
Oak Hill, Cal.
Porterville, Cal.
Los Angeles, Cal. — SSPZ stev. 124.
San Francisco, Cal. — SSPZ stev. 41.
Sulphur Bank, Cal.
Država Colorado:
Aguilar, Colo. — SSPZ stev. 39.
Aspen Colo. — JSKJ stev. 51.
Bowen, Colo.
Canon City, Colo. — SNPT stev. 14.
Camp. Schipway, Colo. — SNPT stev. 209.
Colorado Springs, Colo.
Crested Butte, Colo. — KSKJ, Sv. Jožefa stev. 55.
Cokedale, Colo. — JSKJ stev. 118.
Delagua, Colo. — KSKJ stev. 159. Sv. Stefan. — SNPT stev. 201. — SSPZ stev. 51.
Denver, Colo. — Zapadna slovenska Zveza sedež. — KSKJ stev. 118. Sv. Roka. — JSKJ stev. 71. — SNPT stev. 218. — SSPZ stev. 101.
Durango, Colo. — SNPT stev. 40.
Erie, Colo.
Glenwood Springs, Colo.
Golden, Colo.
Goldfield Victor, Colo. — SNPT stev. 100.
Independence, Colo.
Leadville, Colo. — Slovenska cerkev. — KSKJ stev. 56. Sv. Jožefa. — JSKJ stev.

111. — Sv. Barbare, Forest City, štev. 79.
— SSPZ štev. 9. — SNPJ štev. 278.

Ludlow, Colo.

McGuire, Colo. — SSPZ štev. 8.

Oakview, Colo.

Ojo, Colo. — Sv. Barbare, Forest City,
štev. 75. — SSPZ štev. 98.

Palisades, Colo. — SDPZ štev. 32. —

Primero, Colo. Sv. Barb. Forest City št. 24.

Pueblo, Colo. Slovenska cerkev. — Zas-

topnik: Rev. P. Ciril Zupan O. S. B. —

KSKJ št. 7. Sv. Jozefa. — KSKJ št. 104.

Marija Čist. Spočetja. — JSKJ št. 38. —

JSKJ št. 42. — JSKJ št. 15. — SNPJ št.

21. — SSPZ št. 50. — Soc. klub št. 132.

Rockvale, Colo.

Salida, Colo. — JSKJ št. 78. SSPJ. št. 40

Somerset, Colo. — Sv. Barbare, Forest City

št. 78. — SSPZ. št. 52.

Sopris, Colo. — SDPZ. št. 15.

Tercio, Colo. — SDPZ št. 140.

Trinidad, Colo. — Slovenski duhovnik.

Zastopnik: Rev. A. Foester, S. J. — JSKJ

št. 84.

Walsenburg, Colo. — JSKJ. št. 101.

Država Connecticut.

Bridgeport, Conn. — Slovenska župnija.

Zastopnik: Rev. M. Golob. — KSKJ št.

148. Sv. Jozefa.

Država Idaho:

Mullan Ida. — SNPJ št. 214.

Ivy, Ida.

Kellog, Ida.

Država Illinois:

Aurora, Ill. — KSKJ. št. 11. Sv. Janeza

Krst. — JSKJ št. 81. — JSKJ št. 119. —

SDPZ št. 48.

Bradley, Ill. — KSKJ št. 62. Sv. Peter in

Pavel. — SSPZ št. 95.

Brereton, Ill. — SNPJ št. 80. — SSPZ

št. 78.

Chicago, Ill. — Slovenska cerkev. —

Zastopnik: Jos. Zupančič, 1824 W. 22. Pl.

SNPJ sedež. — SSPZ sedež. — Soc. klub

sedež. — KSKJ št. 1. Sv. Štefana. — KSKJ

št. 47. Sv. Alojzija. — KSKJ št. 78. Marije

Pomagaj. — JSKJ št. 70. — JSKJ št. 104.

— SNPJ št. 1. — SNPJ št. 8. — SNPJ št.

39. — SNPJ. št. 86. — SNPJ št. 102. —

SNPJ št. 131. — SSPZ št. 1. — SSPZ št.

18. — SSPZ št. 39. — SSPZ št. 47. — SSPZ

št. 100. — SSPZ št. 104. — Soc. klub št. 1.

— Soc. klub št. 6. — Soc. klub št. 20. — Soc.

klub št. 60. — Soc. klub št. 64.

De Kalb, Ill. — KSKJ št. 130. Sv. Pavla.

— SNPJ št. 77. — SDPZ št. 52. —

Drue, Ill. SNPJ št. 69. — SSPZ št. 3.

Dorerville, Ill. — Soc. klub št. 160.

Dumfermline Ill. — SNPJ št. 261.

Girard, Ill. — SSPZ št. 73.

Granville Ill. SNPJ št. 186.

Granite, Ill. — SNPJ št. 230. — Soc.

klub št. 109.

Joliet, Ill. — Slovenska župnija. — Slo-

venska šola. — Zastopnika: Ven. Sister M.

Ferdinanda, Mr. Jos. Muhič, 506 Summit
St. — Kranjske Slovenske Katoliške Jed-
note sedež. — D. Sv. D. sedež. — KSKJ
št. 2. Sv. Jozefa. — KSKJ št. 3. Sv. Jurja.
KSKJ št. 8. Sv. Cirila in Metoda. — KSKJ
št. 29. Sv. Frančiška Sal. — KSKJ št. 87.
Sv. Antona Pad. — KSKJ št. 108 Sv. Geno-
vefe. — KSKJ št. 143. Sv. Janeza Krstn.
— JSKJ št. 66. — Sv. Barbare, Forest Cit-
ty, št. 65. — Sv. Družine št. 1. — SNPJ št.
115. —

Johnston City, Ill. — SNPJ št. 91. —
SSPZ št. 67.

La Salle, Ill. — Slovenska cerkev. —

Slov. šola. — Zastopnika: Ven. S. M. Sebas-

tjana; Mr. Anton Kostello, 1003 Main St.

KSKJ št. 5. Sv. Družine. — KSKJ št. 75.

Sv. Martina. — KSKJ št. 139. Sv. Ane. —

Sv. Barbare, Forest City, št. 7. — Samost.

d. Edinost. — SNPJ št. 2. — SNPJ št. 98.

— SNPJ št. 103. — SSPZ št. 53. — SPDZ

št. 22. — Soc. Klub. 4.

Lyons, Ill. — SNPJ št. 270.

Lincoln, Ill. — SNPJ št. 116.

Livingston, Ill. — SNPJ št. 96.

Madison, Ill. SSPZ št. 28.

Maryville, Ill. — SSPZ št. 108.

Mascoutah, Ill. — SSPZ št. 105.

Moline, Ill. — SNPJ št. 286.

Muddy, Ill. — SNPJ št. 156.

Mount Olive, Ill. — KSKJ št. 97. Sv.

Barbare.

Nikomis, Ill. — SNPJ št. 209. — SSPZ

št. 131. — Soc. klub št. 128.

Oglesby, Ill. — Društvo Sv. Barbare, Fo-

rest City, št. 91. — Samostojno dr. Edi-

nost La Salle, Ill. — SNPJ št. 95. — SNPJ

št. 155. — SPDZ št. 42.

Panama, Ill. — SSPZ št. 88. — SNPJ

št. 123. — Soc. klub št. 46.

Peoria, Ill. — KSKJ št. 145. Marija Maj-

nika.

Rockdale, Ill. — KSKJ št. 98. Sv. Treh

Kraljev. — KSKJ št. 119. Marije Pomagaj.

— JSKJ št. 92.

Taylor Springs, Ill. — SSPZ št. 72.

Tabucca, Ill. — KSKJ št. 73. Sv. Jurija.

Sesser, Ill. — Soc. klub št. 154.

Springfield, Ill. — Slovenska cerkev. —

Slov. šola. Zastopnik: Mr. Fr. Germovšek,

1105 So. 12. St. — KSKJ št. 74. Sv. Barba-

re. — KSKJ št. 140. — Sv. Barbare, Fo-

rest City, št. 23. — SNPJ št. 47. — SNPJ

št. 84. — SNPJ št. 242. — SSPZ št. 36. —

Soc. Klub št. 67.

So. Chicago, Ill. — Slovenska cerkev. —

Zastopnik: Mr. Anton Kolenc, 9543 Ewing

Ave. — KSKJ št. 44. Sv. Florijana. —

KSKJ št. 80. Marija Čist. Spoč. — JSKJ

št. 22.

So. Deeding, Ill. — KSKJ št. 152. sv. Mi-

haela.

So. Wilmington, Ill. — SNPJ št. 99.

Standard, Ill. — SSPZ št. 15.

Greenland, Mich. — SNPJ št. 28.
SSPZ št. 58.
Iron Mountain, Mich. — KSKJ št. 51. Sv.
Petra in Pavla.
Ironwood, Mich. — KSKJ št. 20. Sv. Ja-
neza Krstnika. KSKJ št. 123. Ime Marije.
Krain City, Mich.
Manistique, Mich.
Mohawk, Mich. — KSKJ št. 88. Sv. Aloj-
zija.

Muskegon, Heit, Mich. — SNPJ št. 266.
Ramsey, Mich. — SNPJ. št. 236.
South Range, Mich. — JSKJ št. 64.
Trimauntain, Mich. — KSKJ št. 84. Ma-
rije Sedem žalosti. — SNPJ št. 22.

Država Minnesota:

Aurora, Minn. — Slovenska cerkev. —
KSKJ št. 131. Marije Rožnega Venca. —
KSKJ št. 137. Sv. Antona Pad. — JSKJ št.
85. — SNPJ št. 111. — SSPZ št. 17.

Biwabik, Minn. — KSKJ št. 13. Sv. Ja-
neza Krstnika. — SNPJ št. 211. — SSPZ
št. 81.

Buhl, Minn.

Brockway, Minn.

Chisholm, Minn. — Slovenska cerkev. —
Zastopnik: Rev. J. Schifferer. — Mr. John
Vesel. — KSKJ št. 54. Sv. Srca Jezusovega.
— KSKJ št. 93. Friderik Baraga. — KSKJ
št. 156 Sv. Ane. — JSKJ št. 30. — JSKJ
št. 60. — Dr. Sv. Barbare, Forest City, št.
58. — SNPJ št. 110. — SNPJ št. 202. —
Soc. klub št. 22.

Duluth, Minn. — JSKJ. št. 107.

Ely, Minn. — Slovenska cerkev. — Mr.
Louis M. Perušek. — Jugoslov. Jednota
sedež. — KSKJ št. 72. Sv. Antona Pad. —
KSKJ št. 112. Sv. Jožefa. — JSKJ št. 1. —
JSKJ št. 2. — JSKJ št. 114. — JSKJ št.
120. SNPJ. št. 20. — SNPJ št. 108. SNPJ.
št. 268. — SNPZ št. 54. — ASBPD. št. 20.

Eveleth, Minn. — Slovenska cerkev. —
KSKJ št. 59. Sv. Cirila in Metoda. — JSKJ
št. 25. — Dr. Sv. Barbare Forest City št.
30. — SNPJ št. 69. — SNPJ št. 130. —
SSPZ št. 117.

Gibert, Minn. — Slovenska cerkev. —
Zstopnik: Mr. Frank Ulčar. — KSKJ. št.
135. Sv. Cirila in Metoda. — JSKJ. št. 20.
Dr. Sv. Barbare, Forest City, št. 70. —
SNPJ. št. 61. — SNPJ št. 182. — SSPZ 82.

Gheen, Minn.

Greaney, Minn.

Hibbing, Minn. — KSKJ št. 40. Sv. Bar-
bare. — JSKJ št. 54. — SNPJ št. 125.

Ironton, Minn. — SNPJ št. 187.

Keewatin, Minn. — JSKJ št. 109. —
SNPJ št. 194.

Kitzville, Minn. — JSKJ št. 112. —
SNPJ. št. 161.

Kraintown In Albany, Minn.

McKinley, Minn. — JSKJ. št. 110. —
SNPJ št. 175.

Mesaba, Minn. — SNPJ št. 229.

Minneapolis, Minn.

New Duluth, Minn. — Dr. Sv. Barbare,
Forest City, št. 66. —

Sarell, Minn. — JSKJ št. 117.

Section Thirty, Minn. — SNPJ št. 284.

Soudan, Minn. — Zastopnik: Mr. John
Loushin. — JSKJ št. 5.

Stevenson, Minn. — SNPJ št. 286.

St. Claud, Minn.

Tower, Minn. — Slovenska cerkev. —
KSKJ št. 4. Sv. Cirila in Metoda.

Virginia, Minn. — KSKJ št. 15 Sv. Jože-
fa. — SNPJ št. 215. — Soc. klub št. 152.

Država Missouri:

Naylor, Mo. — SSPZ št. 21.

St. Louis, Mo. — Zastopnik: Mr. John
Mihelčič, 2842 So. 7. St. — KSKJ št. 70.

Sv. Srca Jezusovega. — JSKJ št. 87. —
SNPJ št. 107. — Soc. klub št. 14.

Država Montana:

Alridge, Mont. — JSKJ št. 17. — SNPJ
št. 42.

Anaconda, Mont. — KSKJ št. 43. Sv. Jo-
žefa.

Bean Creek, Mont. — JSKJ št. 58. —
SNPJ št. 112. — Soc. klub št. 96.

Butte, Mont. — KSKJ št. 14. Sv. Janeza
Krst. — JSKJ št. 105. — SNPJ št. 207.

Corvin Spring, Mont. — Dr. Sv. Barbare
Forest City, št. 52.

East Helena, Mont. — Zastopnik: Mrs.
Frances Ambrožič. — JSKJ št. 43. — Dr.
Sv. Barbare Forest City, št. 73. — SNPJ
št. 143. — SSPZ št. 75.

Ekalaka, Custer, Mont.

Great Falls, Mont. — KSKJ št. 69. Sv.
Jožefa. — NSPJ št. 202.

Helena, Mont. — KSKJ št. 45. Sv. Cirila
in Metoda.

Klein, Mont. — SNPJ št. 132. — SSPZ
št. 134. — Soc. klub št. 134. —

Red Lodg, Mont. — Dr. Sv. Barbare Fo-
rest City, št. 60. — SNPZ št. 81. — SSPZ št.
42. — Soc. klub št. 73.

Roundup, Mont. — JSKJ št. 88. — SNPJ
št. 114. — SSPZ št. 76.

Washoe, Mont. — SSPZ št. 90.

Windham, Mont. — SNPJ št. 255.

Država Nebraska:

Omaha, Nebr. — KSKJ št. 90. Sv. Cirila
in Metoda. — KSKJ št. 129. Marije Po-
magaj. — JSKJ št. 11.

Država New Jersey:

Hoboken, N. J.

Newark, N. J. — KSKJ št. 102. Novi
Dom.

Država New Mexico:

Davson, N. M. — SDPZ št. 8. — SNPJ št.
188.

Galup in Gibson, N. M.

Healton, N. M. — SNPJ št. 120.

Koehler, N. M.

Država New York:

Brooklyn, N. Y. — KSKJ. št. 57. Sv. Jo-
žefa. — JSKJ št. 50. — SNPJ št. 140.

Govanda, N. Y. — JSKJ št. 89.
 Little Falls, N. Y. — Zastopnik: Mr. An-
 ton Fedran, 9 Danube St. — KSKJ št. 118.
 Sv. Pavla. — KSKJ št. 121. Marije Poma-
 gaj. — JSKJ št. 53. — Dr. Sv. Barbare Fo-
 rest City, št. 21. — SNPJ št. 282.
 New York, N. Y. — Slovenska župnija —
 Ave Maria; sedež, 62 St. Marks Pl. — KS-
 KJ št. 46 Sv. Frančiška. — KSKJ št. 105.
 Sv. Ane. — JSKJ št. 90. — SNPJ št. 56.
Država Ohio:

Akron, O. — SNPJ št. 170. — Soc.
 klub št. 86.
 Barberton, O. — Zastopnik: Mr. Joe Pod-
 pečnik. — KSKJ št. 110 Sv. Jožefa. —
 KSKJ št. 111. Sv. Sreca Marije. — JSKJ št.
 44. — SNPJ št. 48. — SNPJ št. 150. —
 SNPJ št. 179. — SSPZ št. 37. — Soc. klub
 št. 147. —
 Barton, O. — SSPZ št. 57.
 Bellaire, O. — SNPJ št. 258.
 Brewster, O. — SSPZ št. 69.
 Bridgeport, O. — KSKJ št. 23. Sv. Bar-
 bare. — KSKJ št. 123. Sv. Ane. — Dr.
 Sv. Barbare, Forest City, št. 19. — SNPJ št.
 135. — SSPZ št. 119. — SDPZ št. 38. — Soc.
 klub št. 113. —
 Carrollton, O. — SDPZ št. 57.

Cleveland, Ohio. — Slovenska župnija Sv.
 Vida na St. Clair Ave. — Slovenska župni-
 ja v Collinwood. — Slov. župnija v New-
 burgh. — Zastopnik Mr. Frank Gaspari, 9
 Danube St. — Slov. Dobrodelna Zveza, se-
 dež. — KSKJ št. 25. Sv. Vida. — KSKJ
 št. 63. Sv. Lovrenca. — KSKJ št. 66. Sv.
 Frančiška. — KSKJ št. 146. Sv. Jožefa. —
 KSKJ št. 150 Sv. Ane. — JSKJ št. 37. —
 JSKJ št. 71. — JSKJ št. 103. — Dr. Sv.
 Barbare, Forest City, št. 6. — Dr. Sv. Bar-
 bare, Forest City, št. 26. — Dr. Sv. Bar-
 bare, Forest City, št. 33. — SNPJ št. 5. —
 SNPJ št. 150. — SNPJ št. 129. — SNPJ
 št. 133. — SNPJ št. 137. — SNPJ št. 139. —
 SNPJ št. 142. — SNPJ št. 147. — SNPJ št.
 173. — SNPJ št. 178. — SNPJ št. 185.
 — SNPJ šte. 264. — SSPZ šte. 20. —
 SSPZ šte. 26. — SSPZ šte. 264. —
 SDPZ št. 62. — Sam. Pod. Dr. Žuženberg.
 — Pod. Dr. Sreca Jezusa. — Sam. Pod. Slo-
 venija. — Tel. in Podp. dr. Slovenski Sokol.
 — Sam. K. K. Podp. Dr. Sv. Jožefa. — Sam.
 žen. podp. dr. Sreca Marije. — Sam. K. pod.
 dr. Sv. Alojzija. — Slov. Nar. Pev. Pod.
 Sam. dr. Edinost. — Sl. Pev. Pod. dr. Zvon.
 — Dr. Sv. Antona Pad. št. 138. O. K. O. O.
 — Sl. Pev. Podp. Dr. žal. M. B. — C. O. F.
 Dvor Baraga. — Dr. Ložka Dolina. — Soc.
 klub št. 27. — Soc. klub št. 49. — Soc. klub
 št. 71. — SDZ št. 1. — SDZ št. 2. — SDZ št.
 3. — SDZ št. 4. — SDZ št. 5. SDZ št. 6. —
 SDZ št. 7. — SDZ št. 8. — SDZ št. 9. —
 SDZ št. 10. SDZ šte. 11. — SDZ šte. 12.
 — SDZ št. 13. — SDZ št. 14. — SDZ št.
 16. — SDZ št. 17. — SDZ št. 18.
 Coneaut, O. — SNPJ št. 237.

East Palestine, O. — SNPJ št. 55. — SS
 PZ št. 79. — Soc. klub št. 38.
 Euclid, O. — Soc. klub št. 76.
 Girard, O. — SNPJ št. 49. — SSPZ št. 18.
 Glencoe, O. — SNPJ št. 54. — Soc. klub
 šte. 2.

Lorain, O. — Slovenska župnija. — Za-
 stopnica: Miss Mary Ambrozič 1760 E. 29.
 st. — KSKJ št. 85. Marije čist. Spoč. —
 KSKJ št. 101. Sv. Cirila in Metoda. —
 JSKJ št. 6. — JSKJ št. 19. — Dr. Sv. Bar-
 bare, Forest City št. 28. — SNPJ št. 17. —
 SNPJ št. 104. — SSPZ št. 62. — SDPZ št.
 35. — Soc. klub št. 89.
 Lowelville, O. — SNPJ št. 37.
 Mansfield, O. — SNPJ št. 238.
 Maynard, O. — SNPJ št. 275. — SDPZ
 šte. 59.
 Neffs, O. — NSPJ št. 4. — SDPZ št. 39.
 — Soc. klub št. 26. —
 Newark, O. — SNPJ št. 160.
 Nottingham, O. — SNPJ št. 158.
 North Randal, O.
 Oakview, O. — SNPJ št. 127.
 Palestne, O. — JSKJ št. 41. — Dr. Sv.
 Barbare Forest City, št. 49. — SNPJ št.
 176.

Ramsey, O. — SNPJ št. 279.
 Randall, O. — SNPJ št. 93.
 Rittman, O. SNPJ št. 234.
 Stoubenville, O. — Soc. klub. št. 141.
 Struthers, O. — SNPJ št. 277.
 Wheeling Creek, O. — SNPJ št. 13.
 West Park, O. — SNPJ št. 257.
 Yorkville, O. — Soc. klub. št. 161.
 E. Youngstown, O. — KSKJ št. 61. Vite-
 zi Sv. Michaela. — JSKJ št. 62. — SNPJ
 št. 153. — JSKJ št. 108. — Soc. klub 18.

Država Oklahoma:

Adamson, Okla. — ASBPD št. 13.
 Bryant, Okla. — Dr. Sv. Barbare Forest
 City št. 85. — SNPJ št. 220.
 Chant, Okla.
 Wilburton, Okla. — SNPJ št. 58.

Država Oregon:

Oregon City, Ore. — JSKJ št. 76. —
 SNPJ št. 46. — SSPZ št. 34.
 Portland, Ore. — Soc. klub št. 47.

Država Pennsylvania.

Abazia, Pa. — SNPJ t. 191.
 Adah, Pa. — SNPJ št. 269.
 Adamsburg, Pa. — SNPJ št. 181. —
 SDPZ št. 76. — SSPZ št. 106.
 Allegheny, Pa. — KSKJ št. 15 Sv. Roka.
 KSKJ št. 50. Dr. Sedem žalosti. — SDPZ
 št. 56.
 Alliquippa, Pa. — KSKJ št. 109. Sv. Dru-
 žine. — SNPJ št. 122.
 Ambridge, Pa. — SNPJ št. 33. — SSPZ
 št. 41. — Soc. klub št. 78.
 Arona, Pa. — SNPJ št. 199. — SSPZ št.
 7.
 Avella, Pa. — SDPZ št. 47.

- Baggaley, Pa. — JSKJ št. 13. — SDPZ št. 13. —
 Beadling, Pa. — SNPJ št. 172. — SSPZ št. 118. — Soc. klub št. 155.
 Beaverdale, Pa. — SSPZ št. 64. — Soc. klub št. 117.
 Beaver Falls, Pa. — KSKJ št. 145. Sv. Valentina. —
 Bentleyville, Pa. — SNPJ št. 240.
 Bessemer, Pa. — SNPJ št. 87. — SNPJ št. 167. — SDPZ št. 71.
 Bishop, Pa. — SNPJ št. 203. — SSPZ št. 30. — SDPZ št. 81.
 Bon Air, Pa. — SNPJ št. 254. — SDPZ št. 79.
 Bridgeville, Pa. — Slovenska cerkev. — Zastopnik: Mr. Ivan Vrtačnik. —
 Broughton, Pa. — KSKJ št. 95. Sv. Alojzija. — Dr. Sv. Barbare Forest City št. 16. — SNPJ št. 52. — SSPZ št. 55.
 Braddock, Pa. — JSKJ št. 31. JSKJ št. 31. — Dr. Sv. Barbare Forest City, št. 32. — SDPZ št. 18.
 Browndale, Pa. — Soc. klub št. 93.
 Brownfeld, Pa. — SDPZ št. 10.
 Brownsville, Pa. — Soc. klub št. 162. — SDPZ št. 28.
 Burdine, Pa. — Zastopnik: Mr. John Krek. Dr. Sv. Barbare Forest City, št. 50.
 Burgettstown, Pa. — SNPJ št. 226. — SNPJ št. 287. — SSPZ št. 139.
 Cairnbrook, Pa. — SNPJ št. 247.
 Canonsburg, Pa. — KSKJ št. 153. Sv. Jeronima. — JSKJ št. 75. — SNPJ št. 138. — Soc. klub št. 118. —
 Clairton, Pa. — Soc. klub št. 16.
 Claridge, Pa. — JSKJ št. 40. — Dr. Sv. Barbare Forest City, št. 20. — SNPJ št. 7. — SSPZ št. 2. — SDPZ št. 7.
 Cliff Mine, Pa. — Dr. Sv. Barbare, Forest City št. 93. — SNPJ št. 145.
 Collinsburgh, Pa.
 Conemaugh, Pa. — JSKJ št. 36. — SNPJ št. 44. — SNPJ št. 168. — SDPZ št. 1. — SSPZ št. 59. — Soc. klub št. 55.
 Crabtree, Pa. — KSKJ št. 71. — SDPZ št. 55.
 Cuddy, Pa. — Dr. Sv. Barbare, Forest City št. 48.
 Darragh, Pa. — SNPJ št. 23. — SSPZ št. 5.
 Delmont, Pa. — JSKJ št. 116. — SNPJ št. 280.
 Dunlo, Pa. — Dr. Sv. Barbare, Forest City št. 83. — SNPJ št. 174. — SNPJ št. 274. — SSPZ št. 70. — SDPZ št. 11. — Soc. klub št. 127.
 Duryea, Pa. — Dr. Sv. Barbare Forest City, št. 11.
 Ellsworth Pa. — Soc. klub št. 100.
 East Pittsburgh, Pa. — Soc. klub št. 12.
 Etna, Pa. — KSKJ št. 64 Sv. Jurija. — KSKJ št. 89. Sv. Petra in Pavla. — KSKJ št. 128. Sv. Barbare.
 Export, Pa. — Dr. Sv. Barbare, Forest City, št. 86. — JSKJ št. 57. SDPZ št. 26.
 Falls Creek, Pa. — SDPZ št. 74.
 Farrell, Pa. — Dr. Sv. Barbare Forest City št. 262. — Soc. klub št. 19.
 Fayette City, Pa. — SNPJ št. 224.
 Federal, Pa. — KSKJ št. 21 sv. Jožefa. — JSKJ št. 4.
 Fitz Henry, Pa. — SNPJ št. 169. — SDPZ št. 75. — Soc. klub št. 144.
 Forest City, Pa. — Slovenska župnija sv. Jožefa. — Zastopnik: Mr. Peter Srnovnik. — Dr. Sv. Barbare, sedež. — KSKJ št. 12. Sv. Jožefa. — KSKJ št. 77. Marije Vnebovzet. — KSKJS št. 120. Sv. Anje. — Družba Sv. Barbare, Forest City, Pa. št. 1. — SNKJ št. 124. — SSPZ št. 27. — Soc. klub št. 10. —
 Fork, Pa. — Dr. Sv. Barbare, Forest City, št. 55.
 Fredericktown, Pa. — SNPJ št. 288.
 Franklin, Pa. — SDPZ št. 3. — SNPJ št. 148.
 Garrett, Pa. — SDPZ št. 6. — JSKJ št. 98.
 Grab Tree, Pa. — JSKJ št. 77.
 Grays Landing, Pa. — SNPJ št. 101.
 Greensburgh, Pa. — Dr. Sv. Barbare, Forest City, št. 54. — SNPJ št. 223. — SSPZ št. 125.
 Hackett, Pa. — SNPJ št. 90.
 Hagevo, Pa. — SNPJ št. 248.
 Haser, Pa. — KSKJ št. 58. Sv. Jožefa.
 Heilwood, Pa. — JSKJ št. 79. — SSPZ št. 12.
 Herminie, Pa. — SKPJ št. 88. Sv. Barbare. — SNPJ št. 87. — SNPJ št. 200. — SSPZ št. 80. — SSPZ št. 86. Soc. klub št. 63. — Soc. klub št. 69.
 Homer City, Pa. — Dr. Sv. Barbare, Forest City, št. 57. — SSPZ št. 103.
 Hostteter, Pa. — KSKJ št. 158 Sv. Antona Pad. — Dr. Sv. Barbare, Forest City, št. 72.
 Houston, Pa. — Zastopnik: Mr. John Pelhan. —
 Imperial, Pa. — JSKJ. št. 29. — Dr. Sv. Barbare, Forest City, št. 22. — SNPJ št. 106.
 Irwing, Pa. — Dr. Sv. Barbare, Forest City št. 56. — SNPJ št. 41. — SSPZ št. 129.
 Iselin, Pa. — Dr. Sv. Barbare, Forest City, št. 87. — SDPZ št. 24.
 Jeanete, Pa. — Dr. Sv. Barbare, Forest City, št. 6.
 Johnstown, Pa. — Zastopnik: Mr. Andr. Tomec, 287 Cooper Ave. — JSKJ št. 16. — Dr. Sv. Barbare, Forest City, št. 8. — Dr. Sv. Barbare, Forest City, št. 71. — SNPJ št. 3. — SNPJ št. 82. — SSPZ št. 74. — SDPZ št. 2. — SDPZ št. 9. — SDPZ št. 45. — Soc. klub št. 65.
 Jukon, Pa. — SDPZ št. 34.
 Kaylor, Pa. — KSKJ št. 96. Sv. Barbare — SNPJ. št. 244.
 Langoloth, Pa. — SNPJ št. 241.

Large, Pa. — Soc. klub št. 70.
 Lawrence, Pa. — SNPJ št. 245. —
 Lloydell, Pa. — JSKJ št. 35. — SNPJ št.
 — SDPZ št. 4.
 Lowber, Pa. — SSPZ št. 37.
 Luzerne, Pa. — Dr. Sv. Barbare, Forest
 City, št. 4. — SNPZ št. 204.
 Manor, Pa. — KSKJ št. 68. Sv. Barbare.
 — SNPJ št. 78. — SSPZ št. 116. —
 Marinna, Pa. — SNPJ št. 171. — SSPZ
 št. 71.
 Masontown, Pa. — Dr. Sv. Barbare, Fo-
 rest City, št. 64.
 McDonald, Pa. — JSKJ št. 167.
 McKeesport, Pa. — Soc. klub. št. 99.
 McKees Rocks, Pa. — SNPJ št. 210. —
 Soc. klub št. 77.
 Meadow Land, Pa. — SNPJ št. 259. SSPZ
 št. 113. — SPDZ št. 29.
 Messmore, Pa. — SNPJ št. 146.
 Midway, Pa. — SNPJ št. 69. — SSPZ št.
 130.
 Miller Run, Pa. — SPDZ št. 78.
 Monessen, Pa. JSKJ št. 68.
 Morgan, Pa. — SNPJ št. 6.
 Moon Run, Pa. — Zastopnik: Mr. John
 Arch. — JSKJ št. 99. — Dr. Sv. Barbare
 Forest City, št. 3. — SNPJ št. 88. — SSPZ
 št. 10. — SDPZ št. 60.
 New Alexandria, Pa. — Dr. Sv. Barbare,
 Forest City, št. 77. — SPDZ št. 77. — SDPZ
 št. 65. — New Brighton, Pa. — Soc. klub
 št. 59.
 Newcomer, Pa. — Dr. Sv. Barbare, Forest
 City, št. 89.
 New Derry, Pa. — SPDZ št. 70.
 Onalinda, Pa. — SSPZ št. 65.
 Orient, Pa. — SNPJ št. 85. — SSPZ št.
 23. — SDPZ. št. 14.
 Philadelphia, Pa. — SDPZ št. 80.
 Pittsburgh, Pa. — Slovenska cerkev. —
 Zastopnika: Mr. Georg Veselič, 5113 Carne-
 gie St. in Mr. John Bojanc, 207—57th St. —
 KSKJ t. 92. Sv. Barbare. — KSKJ št. 81.
 Marije Sedem žalosti. — KSKJ št. 33. Sv.
 Marije Dev. — KSKJ št. 41. Sv. Jožefa.
 — KSKJ št. 49. Jezus Dobri Pastir. — JS-
 KJ št. 131. — JSKJ št. 12. — JSKJ št. 26.
 — Slov. K. S. P. D. Marije v Nebovzete. —
 Dr. Sv. Barbare, Forest City, št. 53. —
 SNPJ št. 118. — SSPZ št. 126. — SDPZ št.
 69. — Soc. klub št. 3.
 Portage, Pa. — SDPZ št. 43.
 Presto, Pa. — SNPJ št. 166.
 Primrose, Pa. — Dr. Sv. Barbare, Forest
 City, št. 81. — SNPJ št. 231. — Soc. klub
 št. 90.
 Ralpton, Pa. — SDPZ št. 5. — Dr. Sv.
 Barbare, Forest City, št. 35. —
 Rankin, Pa. — KSKJ št. 147. Marije Po-
 magaj. — KSKJ št. 91. Sv. Petra in Pavla.
 Reading, Pa. — SSPZ št. 25. — JSKJ št.
 61.
 Rilton, Pa. — SNPJ št. 63.
 Royal, Pa. — SNPJ št. 263.

Robbins, Pa. — SNPJ št. 193. — SDPZ
 štev. 63.
 Rockwood, Pa. — SDPZ št. 54.
 Seminole, Pa. — SDPZ št. 67.
 Sharon, Pa. — SNPJ št. 31.
 Smithdale, Pa. — SNPJ št. 356.
 Smithfield, Pa. — SDPZ št. 73.
 South Fork, Pa. — SDPZ št. 36.
 So. Side, Pittsburgh, Pa. — Soc. klub št.
 57.
 Steelton, Pa. — Slovenska cerkev. — Za-
 stopnik: Mr. Marko Kofalt, 848 So. Second
 St., in Mr. A. M. Papich. — KSKJ št. 114
 Marije Milosti polne. — KSKJ št. 67. Sv.
 Nikolaja. — KSKJ št. 42. Sv. Alojzija. —
 Soc. klub. št. 170.
 St. Michaels, Pa. — SNPJ št. 190.
 Sygan, Pa. — JSKJ št. 13. — SSPZ št. 98.
 Trestle, Pa. — SSPZ št. 102.
 Unicntown, Pa. — JSKJ št. 55. — SNPJ
 št. 260.
 Universal, Pa. — SKJ Dr. Sv. Barbare,
 Forest City, št. 39.
 Vandling, Pa. — Dr. Sv. Barbare, Forest
 City, št. 34.
 Van Vorhis, Pa. — SNPJ št. 246.
 Verona, Pa. — SNPJ št. 216.
 South View, Pa. SNPJ št. 265.
 Westfield, Pa. — SSPZ št. 137.
 West Newton, Pa. — SDPZ št. 40. —
 SNPJ št. 64. — Soc. klub. 32.
 White Valley, Pa. — SNPJ št. 232.
 Willock, Pa. — Dr. Sv. Barbare, Forest
 City, Pa. — št. 16. — JSKJ št. 74. — SNPJ
 št. 149. — SNPJ št. 36.
 Wick Haven, Pa. — SNPJ št. 155.
 Woodlawn, Pa. — Soc. Klub št. 104.
 Worthington, Pa. — SNPJ št. 251.
 Whitsett, Pa. — SSPZ št. 112.
 York Run, Pa. — SNPJ št. 117. — SSPZ
 št. 107.
Država Utah:
 Bingham, Utah. — SNPJ št. 83.
 Kenilworth, Utah. — SSPZ št. 115.
 Mangart, Utah. — SNPJ št. 113.
 Midvale, Utah. — JSKJ št. 86.
 Muray, Utah. — JSKJ št. 51. — SNPJ
 štev. 12.
 Standarville, Utah. — Dr. Sv. Barbare,
 Forest City, št. 95.
 Sunny Side, Utah. — KSKJ št. 100. Sv.
 Jurja.
 Tooele, Utah. — SSPZ št. 114.
 Hiawatha, Utah. — SNPJ št. 227.
 Winterquarter, Utah. — Dr. Sv. Barba-
 re, Forest City, Pa. št. 42. — SSPZ št. 6.
 — SNPJ št. 32. —
Država Washington:
 Black Diamond, Wash. — JSKJ št. 32.
 — ASBPD št. 19. — SSPZ št. 4. — SNPJ
 št. 57.
 Globe Elum, Wash. — SSPZ št. 92. —
 SNPJ št. 79.
 Cumberland, Wash. — SSPZ št. 84.

Enucław, Wash. — KSKJ Jezus Dobri
pastir št. 32. — SNPJ št. 252.
Issaquah, Wash. — SSPZ št. 68.
Kenosha, Wash. — SNPJ št. 38.
Ravensdale, Wash. — JSKJ št. 38.
Renton, Wash. — SSPZ št. 85.
Roslyn, Wash. — JSKJ št. 39. — SSPZ
št. 83. — SNPJ št. 75. — SNPJ št. 11. —
Soc. klub št. 28.
Taylor, Wash. — SSPZ št. 29.
Država West Virginia:
Coketon, W. Va. — SDPZ št. 23.
Davis, W. Va. — JSKJ št. 106. — SNPJ
št. 217.
Farmington, W. Va. — SSPZ št. 31.
Milburn, W. Va. — JSKJ št. 166. — SSPZ
št. 133.
Moundsville, W. Va. — SSPZ št. 127. —
SNPJ št. 283.
Monomgham, W. Va. — JSKJ št. 100.
Pickens, W. Va. — SDPZ št. 53.
Richwood, W. Va. — SNPJ št. 285.
Thomas, W. Va. — Dr. Sv. Barbare, Fo-
rest City, Pa. — št. 10. — JSKJ št. 69. —
SNPJ št. 29.
Država Wisconsin:
Kenosha, Wis. — JSKJ št. 137. — Soc.
Flub št. 11.
Milwaukee, Wis. — Slovenska cerkev. —
Zastopnik: Mr. Frank Beuk, 214 Hanover
St. — KSKJ Sv. Janeza Ev. št. 65. — KSKJ
Sv. Jožefa št. 103. — SSPZ št. 24. — SSPZ
št. 50. — SDPZ št. 64. — SNPJ št. 16. —
SNPJ št. 192.
Racine, Wis. — SNPJ št. 68. — Soc. klub
št. 122.
Sheboygan, Wis. — Slovenska cerkev. —
Zastopnik: M. Jakob Prestor, 918 Georgia
Ave. — KSKJ Sv. Cirila in Metoda št. 144.
— KSKJ Kraljice Majnika št. 157. — JSKJ
št. 82. — SSPZ št. 63.
Sheldon, Wis. — SNPJ št. 273.
West Allis, Wis. — Slovenska cerkev. —
SSPZ št. 111. — Soc. klub. 35.
Willard, Wis. — Zastopnik: Mr. Frank
Perovšek. — KSKJ Sv. Družine, št. 136. —
SNPJ št. 198.
Država Wyoming:
Cambria, Wyo. — Soc. klub št. 108.
Cumberland, Wyo. — JSKJ št. 8. — SKP
Dr. Sv. Barbare, Forest City, št. 40. SNPJ
št. 26.
Diamondville, Wyo. — JSKJ št. 27. —
SSPZ št. 109. — SDPZ št. 27. — SNPJ št.
253.
Dietz, Wyo. — Dr. Sv. Barbare, Forest
City, št. 36.
Ferrer Hanna, Wyo. — SNPJ št. 159.
Hudson, Wyo. — SNPJ št. 183.
Mars Reliance, Wyo. — JSKJ št. 169. —
SNPJ št. 177.
Rock Springs, Wyo. — Slovenska cer-
kev. — KSKJ Sv. Sreca Marije, št. 86. —
KSKJ Sv. Jožefa, št. 122. —
JSKJ št. 136. — Dr. Sv. Barbare, Forest

City št. 29. — JSKJ št. 18. — SNPJ št. 11.
— SSPZ št. 56. — SDPZ št. 25. —
Sublet, Wyo. — KSKJ Marije Zdravice
bolnikov, št. 94. — JSKJ št. 28. — SSPZ
št. 267. — Dr. Sv. Barbare, Forest City, št.
67. — SSPZ št. 12.
Superior, Wyo. — Dr. Sv. Barbare, Forest
City, št. 63. — JSKJ št. 83. — SNPJ št. 11.
SSPZ št. 66. — SDPZ št. 77.
OKRAJŠAVE:
KSKJ — pomeni Kranjska Slovenska
Katoliška Jednota.
JSKJ — pomeni, Jugoslovanska Katoli-
ška Jednota.
SKPD pomeni, Slovenska Katoliška Pod-
porna Družba v Calumet-u Mich.
SDPZ pomeni Slovenska Delavska Pod-
porna Zveza v Conemaugh-u Pa.
SNPJ pomeni, Slovenska Narodna Pod-
porna Jednota.
SSPZ pomeni, Slovenska Socijalistična
Podporna Zveza.
ZSZ pomeni, Zapadna Slovenska Zveza.
SDZ pomeni, Slovenska Dobrodelna Zve-
za.
ASBPD pomeni, Avstrijsko Slovensko
Bolniško Podporno Društvo.
SHZ pomeni, Slovensko Hrvatska Zveza.

MEA CULPA!

Sestava "Slovenskih naselbin" in
posameznih društev nas je stala sil-
no veliko truda. Toda ni ga nam žal!

1. Sedaj pa, častiti gospod sloven-
ski duhovnik, prosim Vas, najprej
vzemite si časa pol urice in pregledajte
ta zapisnik!

Ali nam ne da veliko, veliko mi-
sliti?

Kje je naš narod? Kje je naše ljud-
stvo? Kam so nam zavedli naše do-
bro, verno slovensko ljudstvo?

Res je: da je vsak narod v Ameriki
tak, kakor je bil vzgojen doma, da
ima naša vzgoja doma v Evropi ve-
liko krivdo na tem, da se je dal
naš narod tako hitro zapeljati v sle-
parski socijalizem!

Res je, da uradna državna vera v
vsaki državi jako slabo vpljiva na
narode, ker postane nekaj samo urad-
nega, mrzlega, prisiljenega, brez srca
in duše, šablonskega, ki pa nima ni-

kake podlage v resnem življenju. Naše ljudstvo je bilo doma verno, tukaj pa . . . pogledajte "zapisnik naselbin"!

Vendar pa, ali smemo reči, da smo mi, duhovniki tukaj brez krivde? — da smo storili svojo dolžnost?

Ne maramo nikomur ničesar očitati, tudi ne maramo vleči na dan starih grehov, ne odpirati starih ran.

Vendar pa, kje je "Slovenska duhovska zveza?"

Kje je naša "Zveza katol. Slovencev?"

Poglejmo delovanje nemške duhovščine! Poljake! Slovaške! Irske!

In mi pa? — — —

Poglejmo samo ta zapisnik slov. naselbin!

Duhovnik je po svojem vzvišenem stanu vodnik svojega ljudstva, je to, kar je poveljnik vsaki vojski.

Samo "zapisnik" proučimo!

2. Slovenski katoliški možje po naselbinah, prosimo, vzemite si prihodnjo nedeljo pol urice časa in proučite ta zapisnik slov. naselbin, — naša društva v "koledarju".

Možje, kje je naš narod v Ameriki?!

Samo v "zapisniku" pogledajte!

Res je, da je krivda tudi na strani naše duhovščine, ki morda ni takoj v začetku storila svojo dolžnost, predno so prišle propalnice in zasejale ljuliko med pšenico.

Res je, da je pred vsem duhovnik voditelj vsakega dobrega podjetja v obrambo sv. vere in cerkve.

Vendar pa, katoliški možje, kdo je bil pa voditelj našim narodnim zapeljivcem in pohujševalcem? — —

Možje, kaj mislite, kdo je toliko razširil brezverske in protiverske jednote?

Kdo je razširil socijalistične klube po naselbinah?

Ali ne možje sami? . . .

Ali ne možje, ki so se najprej sami okužili in potem šli okuževat druge?

Katoliško zaveden mož, ali tudi ti trdiš, da je vera samo "duhovski humbug" in ne narodov, ne tvoj bolj, kakor duhovnikov?!

Možje, kdo je prelival kri za "križ častni" stoletja proti Turkom?

Ali ne vaši očetje sami?

Praviš, kaj pa jaz morem sam!

Vse!

Kaj pa socijalist more?

Kakor on, tako moreš tudi ti navdušiti za svoje prepričanje jednega ali pa družega, tega svojega prijatelja, ali ednega, dva ali pet. Ti bodo zopet druge. Tako vas je deset, tako vas bo kmalu 15.

Tako nadaljuje ta zapisnik naselbin, in poslušajte, kaj nas uči.

Kakor slovenske duhovnike, tako bode tudi vas primoral, da se bode te udarili na prsi in rekli: "mea culpa", — "Po moji krivdi! po moji krivdi! po moji zelo veliki krivdi!"

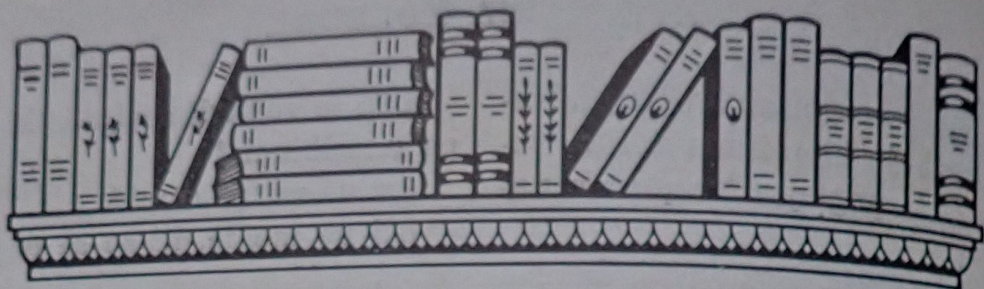
O, da bi res dosegli s tem velikan-skim trudom, ki smo ga imeli pri tem delu ta cilj: spoznanje krivde. Obilno in bogato bi bil poplačan!

Kajti, ako nam oči odpre, da bomo spoznali — "mea culpa" — ne bode težak — "ideo procor", — "zato pa prosim" — v prihodnje mora biti drugače!

Bratje, rojaki: Oživimo "Slovensko Duhovsko Zvezo".

"Zvezo Katoliških Slovencev".

Rešimo, kar se da še rešiti!

Zastopniki "Ave Maria":

Little Falls, N. Y. Mr. Anton Fedran, 9 Danube St.

Cleveland, Ohio. Mr. Frank Gaspari, 887 Ansel Rd.

Lorain, Ohio. Miss Mary Ambrožič, 1760 E. 29. St.

Barberton, O. Mr. Joe Podpečnik, Box 225.

Joliet, Ill. Ven. Sister M. Ferdinanda, 813 N. Scott St.; Mr. Josip Muhič, 506 Summit St.

Chicago, Ill. Mr. Josip Zupančič, 1824 W. 22. Place.

La Salle, Ill. Ven. Sister M. Sebastiana; Mr. Anton Kostello, 1003 Main St.

South Chicago, Ill. Mr. Anton Kolenc, 9543 Ewing Ave.

Springfield, Ill. Mr. Frank Germovšek, 1105 So. 12. St.

Waukegan, Ill. Mr. Math. Ogrin, 12 Tenth St.

Forest City, Pa. Mr. Peter Srnovršnik, Box 591.

Pittsburgh, Pa. Mr. Geo. Veselič, 5113 Carnegie St.; Mr. John Bojanc, 204—57. St.

Johnstown, Pa. Mr. Andr. Tomec, 287 Cooper Ave.

Burdine, Pa. Mr. John Krek, Box 74.

Steelton, Pa. Mr. Marko Kofalt, 848 So. Second St.; Mr. A. M. Papich, Box 27.

Bridgeville, Pa. Mr. Ivan Vrtačnik, Box 181.

Houston, Pa. Mr. John Pelhan, Box 174.

Moon Run, Pa. Mr. John Arch, R. F. D. No. 1. McKees Rocks, Pa.

Gilbert, Minn. Mr. Frank Ulčar, Box 174.

Ely, Minn. Mr. Louis M. Perušek, Box 892.

Soudan, Minn. Mr. John Loushin, Box 1230.

Chisholm, Minn. Mr. John Vesel, Box 747; Rev. J. E. Schiffrer.

Milwaukee, Wis. Mr. Frank Beuk, 214 Hanover St.

Scheboygan, Wis. Mr. Jakob Prestor, 918 Georgia Ave.

Willard, Wis. Mr. Frank Perovšek, Box 10.

Kansas City, Kans. Mr. Peter Majerle, 415 N. 5. St.

St. Louis, Mo. Mr. John Mihelčič, 2842 So. 7th St.

Trinidad, Colo. Rev. August Forster, 235 N. Convent St.

Pueblo, Colo. Rev. P. Ciril Zupan, O. S. B. 806 E. B. St.

Calumet, Mich. Mr. John Musich, 2025 Cal. Ave.

Indianapolis, Ind. Mr. Frank Zupančič, 731 Ketsham St.

Bridgeport, Conn. Rev. Mich. Golob, 44 Butler Ave.

East Helena, Mont. Mrs. Frances Ambrožič, Box 104.

1867

1917

PAIN-EXPELLER

3 1/4 FLOZ

The additional Trade Mark

LOXOL

warrants absolute safety

PAIN-EXPELLER

REG. U. S. PAT. OFF.

49% ALCOHOL

This preparation has been used for many years

Externally

for rheumatism, lumbago, gout, tooth-ache, back-ache, sprains, neuralgia, colds, &c.

If too strong, dilute with olive or sweet oil.

Full directions in the booklet wrapped around the bottle.

Bottle to be kept well corked

Prepared by

F. A. RICHTER & CO.

74-80 Washington St., New York.

Zdravilo, katero je že pol stoletja na svojem mestu in je po vseh delih sveta razširjeno in s vspehom rabljeno, je gotovo nekaj vredno. Dr. Richterjev PAIN EXPELLER z znamko "sidro" je kot zdravilo proti revmatizmu, otrpnelosti, trganju po udih in vseh bolečinah, ki se zdravijo z mazilom, dosedaj še najboljše učinkovalo. Z vspehom se rabi že 50 let in se dobi po vseh lekarnah. Steklenica stane 25 in 50 centov.

F. A. RICHTER & CO., NEW YORK.
74-80 Washington St.

50 Years of

Usefulness

Nizke cene! Večletno jamstvo!

JOHN GRANDLIČ

URAR

1117 NORTH EIGHT STREET

SHEBOYGAN, WIS.

Ako hočete dobro in po ceni kupiti ure, uhanе veri-
žice itd. in z blagom zadovoljni biti, potem se obrnite le
na mojo slovensko tvrdko. Priporočam se rojakom širom
Amerike, posebno pa rojakom v naši naselbini.

Pišite po pojasnila.

Svoji k svojim!

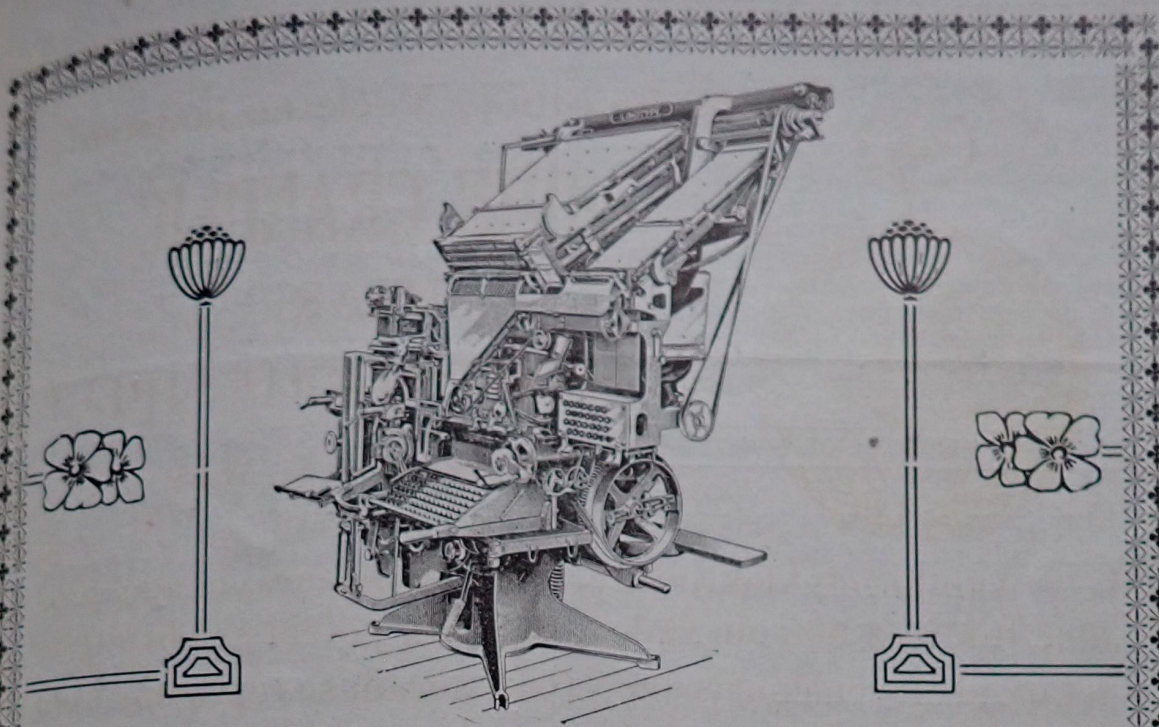
Slovenska veletrgovina z raznimi likerji in vinom.

Naše posebnosti

**BRINJEVEC, SLIVOVEC, TROPINJEVEC,
BARAGA ZDRAVILNO GRENKO VINO
IN RAVBAR GRENČEC.**

Prečastiti duhovščini priporočamo naša mašna
vina. Za pristnost in kakovost jamčimo.

Mike Kochevar, Predsednik; Stephen Olha Podpreds.
Matt Stefanich, Tajnik; Anton Nemanich, Blagajnik.
George Lopartz, Jos. Bahorik, John Jenko, Nadzorniki.

NAJSTAREJŠA, NAJVEČJA IN NAJZANESLIVEJŠA SLOVAN-
SKA FIRMA V NEW YORKU, N. Y. JE

"SLOVAK V AMERIKE"

166 AVENUE A, NEW YORK, N. Y.

Pošiljamo denar v staro domovino sigurno in zanesljivo
in brzojavno. — Mi damo pošiljateljem denarja v
domovino zagotovilo in potrdilo, da bo denar za-
nesljivo prišel v roke naslovnika.

Prodaja vozni listov za parobrodne družbe.

Se priporoča čč. slov. duhovščini, društvom in občinstvu v izdelova-
nje raznih tiskovin vseh vrst od priproste do najelegantnejše oblike.

NAŠE PODRUŽNICE SO:

NEWARK, N. J.
188 Ferry St.

YONKERS, N. Y.
353 Nepperhan Ave.

Za pojasnila in cenike pišite na naslov:

"SLOVAK V AMERIKE"

166 AVENUE A, NEW YORK, N. Y.

častiti slovenski duhovšini prav to-
plo priporočamo svojo veliko zalogo
SVEČ VOŠČENIH, VOTIVNIH.

Mi zalagamo največ cerkva s sve-
čami in povsodi so z nami zadovoljni.
Poskusite tudi Vi, in, kakor do
sedaj še vsak gospod, ki je pri nas po-
skusil, nikjer več ni vpraševal. Naše
cene so tako zmerne, naše blago tako
jamčeno dobro in pristno, da ga dru-
gje ne dobite enakega. Naše voščene
sveče so zanesljive. Pišite po cene.

SMITH & NICHOLAS

121 Maiden Lane, New York.

Slovenskemu očinstvu se toplo pripo-
roča moderno urejena gostilna

L. KIST

1772 E. 28. St., Lorain, Ohio.

— 0 —

Kjer boste vedno dobro postreženi z
dobro kapljico od vinske trte, vedno
svežim pivom in likerjem vsako vrste.

Če hočete imeti najboljše izdelano
sliko (fotografijo), obrnite se na

Ralph Kruchas

RAPHAEL STUDIO

FOTOGRAF

795 Manhattan Ave., Brooklyn, N. Y.

Kdor se izkaže, da je bral ta oglas v
koledarju Ave Maria, dobi slike 10%
ceneje. Pridite in prepričajte se!

Najmodernjši fotografični atelje.

Solidna in točna postrežba.

ZOBOZDRAVNIK

DR. A. WEISBERGER

ordinira vsaki dan izvzemši ponedel-
jek in petek od 10. ure predpol-
dan do 8. ure zvečer na

50 Marks Place, New York, N. Y.

Ob nedeljah od 10-tih predp. do treh
popoldan. Ob ponedelkih in pet-
kih ordinara v Uptown

41 West 83. Street

Bet. Central Park a Columbus Ave.
od 10-tih zjutraj do 8-mih zvečer.

Slovenec se kot dober in pošten
zobozdravnik najtopleje priporoča.

Slovenec v New Yorku priporočamo
dobro znanega pogrebника in balza-
movača

A. STOLZENBERGER

82 Stanton, Pa.

Bet. Allen and Orchard Streets
NEW YORK, N. Y.

Telefon: Orchard 307.

TRPEŽNE

lepe, močne, po ceni in po najnovej-
šem kroju izgotovljene obleke, suknje
se dobe le pri

JOHN GORNIK

SLOVENSKA TRGOVINA

6105 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Sprejema tudi stare v popravo in iz-
deluje društvene in sokolske uniforme
Postrežba točna, delo garantirano.

Telefon: Princeton 2402 W.

P. & A. Phone 90 J. Bell Phone 93. J.

Sam. Burg

GROCERIJA IN MESNICA

173 E. Pike St., Cannonsburg, Pa.

Vedno sveže blago, sveže meso po
zmernih cenah.

POZOR!

POZOR!

Cenjemu občinstvu uljudno nazna-
njam, da pošiljam

ČEVLE ALI OBUVALA

po celi Ameriki in tudi v staro do-
movino samo pošljite mi številko če-
vlja in ceno. — Imam tudi na razpo-
lago Marijacelske kapljice. — Cene
steklenicam 25c., 50c., in \$1.00.

Frank Suhadolnik

6107 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio.

SEIZ BROS.

Priporoča vsem slovenskim duhovnikom svojo veliko izbiro nabožnih knjig v vseh jezikih, vseh cerkvenih potrebščin, kipov, podob, svetinjic i. t. d.

In vsem slovenskim društvom pri nakupu zastav in društvenih znakov.

21 Barclay St., New York, N. Y.

Telefon 5985 Barclay.

HOPPER BROS.

Canonsburg, Pa.

Pogrebni zavod in trgovina za nakup pohištva.

Pogrebni zavod je z najfinešimi pripravami preskrbljen. Mi preskrbimo najlepše sprevede v zadovoljnost ljudi. Se priporočamo slovenskemu občinstvu.

Slavnemu slovenskemu občinstvu se vljudo priporoča lastnik vinogradov

CHARLES STOKES

KELLEY ISLAND, OHIO.

Garantirana pristna vina domačega pridelka pošilja na vse strani Amerike. Prepričajte se in pišite na zgoraj navedeni naslov.

Po težavnem delu dobra in pristna kapljica domačega vina človeka poživljuje, dočim po raznih drugih dvomljivih tekočinah po saloonih boli glava. Zdravje in denar si ohraniš, če imaš dobro vino doma v svoji kleti in ga zmerno uživaš. Tudi družina bode srečna in zadovoljna.

Velečastiti duhovščini priporoča kot pristno s prisego garantirano mašno vino.

CHARLES STOKES

KELLEY ISLAND, OHIO.

Častiti slovenski duhovščini se priporoča

BARNSTON TEA Co.

6 BARCLAY STREET

NEW YORK, N. Y.

Ima veliko zalogo mašnega vina, kakor "Angelika", Villa Joseph, itd. pod prisego jamče no kot čisto mašno vino.

Slovenskemu občinstvu se priporoča v nakup najfinejšega importiranega porenskega in francoskega vina. Raznih likerjev in konjaka, tu in inozemskega po zmernih cenah. Poskusite z naročilom in boste zadovoljni.

REICHLIN, REIDY & SCANLON FURNITURE

POGREBNIŠKI ZAVOD

2100 Broadway, Lorain, Ohio.
Telefon: Main 794.

POPOTNIKI

Vsem onim, ki ste namenjeni potovati v Cleveland, posebno ako imate družino, bo potrebno nabaviti pohištvo in kuhinjsko opremo ako se hočete nastaniti v naš inaselnini. Zato ob tej priliki priporočam svoje velike prodajalne, kjer dobite vse kar le potrebujete. Pri meni imate vedno pošteno in zanesljivo blago.

Ako dospete v Clevelandu na postajo in se ne veste kam obrniti, pokličite na telefon Princeton 1381 ali pa Rosedale 1881 in jaz bom poslal en avtomobil po vas. Ako pa vzamete pocestno karo se peljete s St. Clair karo do 62. ceste in na vogalu St. Clair Ave. je naslov:

A. GRDINA

6127 ST. CLAIR AVENUE
CLEVELAND, OHIO.

Pri meni se vedno dobi letni koledar za 20c. poštnih znamk.

Tiskovni pogreški, katere smo najdlj, ko je bil koledar že v tisku, katere naj si blagohotno čitatelji sami popravijo.

Na strani 5. 24. januarja naj se čita "T. motej".

Na strani 7. 6. marca naj se čita "Koleta, opatinja.

Na strani 9. 23. maja je zaznamovan post, dasi ni na ta dan post.

Na strani 12. 2. avgusta se čita "Porci-junkola".

Na strani 12. 14. avgusta zaznamovan post, ki pa je trdno zapovedan.

Na strani 15. 23. oktobra naj se čita "Klement."

Na strani 16. je zamenil stavec soboto za petek. 8. dec. je sobota in praznik Brezmadežnega spočetja. 7. dec. je petek in sv. Ambrozij, nadškof.

Na strani 17. 12. vrsta druga kolona naj se čita "vzhodnji Aziji". —

Na strani 19. prva kolona, 19. vrsta naj se čita rdečkarija in v 22. vrsti "sotripnov".

Na 20. strani 30. vrsta naj se čita "Dnevi polajšav so: — —" in na isti strani druga kolona 13. vrsta "dneve zadržeka".

Na 25. strani 6. vrsta naj se čita "Vzemimo".

Na 28. strani 19. vrsta naj se čita "Five ind Drum Corps".

Na 30. strani pod črto 11. vrsta naj se čita "Z velikim veseljem" in na isti strani v drugi koloni pod črto tretja vrsta "Od Kristusovega rojstva do danes", nadalje v isti koloni 21. vrsta "krajih".

Na 32. strani 14. vrsta "slednjič našel" in na isti strani v drugi koloni 13. vrsta "— od nje. — —"

36. stran, druga kolona 37. vrsta "gospoda kapelana".

47. stran 21. vrsta "Težka vest mi ne da miru — — —"

49. stran 29. vrsta "ali je nečistost".

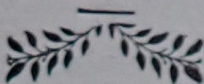
52. stran druga kolona zadnja vrsta pesmi naj se glasi: "V plačilo bo kraljev ti dar".

132. stran 10. vrsta prva kolona "kaj še vse".

139. stran 2. kolona 27. vrsta "če bo".
143. stran prva kolona zadnja vrsta "se ne bomo ozirali".

160. stran naj se čita za naslovom "Hierarhija (vlada) svete katoliške Cerkve" nov odstavek: "Syeti Oče papež Benedikt XV.

“AVE MARIA”

je prvi in edini slovenski nabožni list v Ameriki. Čast za vsako slovensko hišo, ki je naročena nanj. Svojim čitateljem prinaša ta zares lepi list veliko zabavnega in koristnega čtiva. Povesti in podučljive članke, kakor tudi vse najvažnejše novice iz slovenskih naselbin so v njem zabiljeneže kot kronika Slovencev v Ameriki.

Izhaja v začetku vsakega meseca. Naročnina \$1.00 na leto.

Po vseh večjih naselbinah ima svoje zastopnike, na katere se zaupno obračajte v zadevi lista in tiskarskih naročil.

TISKARNA “AVE MARIA”

sprejema naročila vseh vrst po zmernih cenah. Pišite po pojasnila.

Edina zaloga gledaliških iger. Velika izbira pripovednih knjig in romanov, spisanih od najslavnejših pisateljev slov. in tujih. Pišite po brezplačen cenik naših knjig.

Naročnikom in zastopnikom lista “Ave Maria” damo znaten popust pri naročilu čez \$10.00.

“Ave Maria” je list za vse dobre in poštene slovenske rojake v Ameriki in se naroča:

“AVE MARIA”

62 ST. MARK'S PLACE,

NEW YORK, N. Y.

Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota

JE PRVA, NAJVEČJA IN NAJBOGATEJŠA SLOVENSKA KATOLIŠKA
PODPORNA ORGANIZACIJA V ZDRUŽENIH DRŽAVAH AMERIŠKIH.

Ustanovljena 2. aprila 1894 in inkorporirana 12. jan. 1898 v državi Illinois, s
sedežem v mestu Joliet, Illinois.

Geslo K. S. K. Jednote je: **"VSE ZA VERO, DOM IN NAROD"**!

članov in članic ima okrog 13,000, premoženja pa nad \$425,000.00.

K. S. K. Jednota je plačala tekom svojega obstanka nad \$1,226,000.00 (nad en milijon 226 tisoč dolarjev) posmrtnine, poškodnine in bolniške podpore.

K. S. K. J. sprejema v svojo sredo člane in članice od 16. do 50 leta in plačuje sledeče podpore: Za smrtnino \$250.00, \$500.00 in \$1000.00.

Za poškodnino: Za izgubo vida na enem očesu \$250.00; za izgubo vida na obeh očesih \$500.00; za izgubo ene roke nad zapestnico \$250.00; za izgubo obeh rok nad zapestnico \$500.00; za izgubo ene noge nad členkom \$250.00; za izgubo obeh nog nad členkom \$500.00; za eno nogo, ki ni več za rabo, in ki ni odrezana \$250.00; za obe nogi ali obe roki, ki sta nerabljivi, neozdravljivi, ali ne odrezani \$500.00; za izgubo 4 prstov na eni nogi \$100.00; za izgubo 4 prstov na eni roki \$200.00; za zlomjeno hrbetnico, če je član nezmožen za vsako delo \$500.00.

Enako plača Jednota tudi za gotove operacije \$50.00. Plačuje tudi bolniško podporo članom, ki so v ta namen zavarovani.

GLAVNI URADNIKI K. S. K. JEDNOTE SO:

Predsednik: **Paul Schneller**, 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill.

I. Podpredsednik: **Joseph Sitar**, 805 N. Chicago St., Joliet, Ill.

II. Podpredsednik: **Anton Grdina**, 6127 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Glavni tajnik: **Josip Zalar**, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Pomožni tajnik: **Josip Rems**, 2327 Putnam Ave., Brooklyn, N. Y.

Glavni blagajnik: **John Grahek**, 1012 Broadway, Joliet, Ill.

Duhovni vodja: **Rev. Jak. černe**, 820 New Jersey Ave., Sheboygan, Wis.

Pooblaščenec: **Martin Muhič**, box 537, Forest City, Pa.

Vrhovni zdravnik: **Dr. Martin Ivec**, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

Josip Dunda, 704 Raynor Ave., Joliet, Ill.

Geo. Thomas, 904 East B. St., Pueblo, Colo.

John Povsha, 311—3rd Ave., Hibbing, Minn.

Frank Petkovšek, 720 Market St., Waukegan, Ill.

Frank Frančič, 318 Pierce St., Milwaukee, Wis.

POROTNI ODBOR:

Mihael Kraker, 614 East, 3rd St., Anacanda, Mont.

George Flajnik, 3329 Penn. Ave., Pittsburgh, Pa.

Anton Gregorovich, 2112 West 23. St., Chicago, Ill.

PRAVNI ODBAR:

Joseph Russ, 6712 Bonna Ave., N. E. Cleveland, Ohio.

Frank Svet, 38—10th St., North Chicago, Ill.

Frank Plemel, Rock Springs, Wyo.

Jednota ima svoje lastno Glasilo **"GLASILO K. S. K. JEDNOTE"**, katero izhaja enkrat na teden in katero dobivajo vsi člani in članice.

Vsa pisma tikajoča se Jednote in društva, naj še pošiljajo na glavnega tajnika **Josipa Zalar**, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill., kakor tudi za vsakršnakoli pojasnila se obrnite na njega.

Vsak pošten Slovenec in Slovenka bi moral(a) biti zavarovan(a) pri K. S. K. Jednoti, kot pravi katoliški materi vdov in sirot.